

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: “ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ
ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΝΟΡΒΗΓΙΑ – Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ”**

**ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: ΠΟΤΣΙΟΥ ΧΡΥΣΗ, ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘ. ΕΜΠ**

ΑΘΗΝΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	8
ABSTRACT.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΡΥΞΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	10
1.1 Νομικό πλαίσιο για την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Ελλάδα	10
1.1.1 Ορισμοί	10
1.1.2 Δικαίωμα του Δημοσίου στους υδρογονάνθρακες στην αναζήτηση, στην έρευνα και στην εκμετάλλευση υδρογονανθράκων	11
1.1.3 Τρόποι παραχώρησης του δικαιώματος.....	12
1.1.4 Έρευνα και εκμετάλλευση με σύμβαση μίσθωσης και με σύμβαση διανομής της παραγωγής.....	16
1.1.5 Φύση Αναδόχου	16
1.1.6 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του Αναδόχου.....	16
1.1.7 Εκτέλεση εργασιών και έργων.....	19
1.1.8 Δικαιώματα επί ακινήτων	20
1.1.9 Εργολάβοι και υπεργολάβοι.....	20
1.1.10 Εισαγωγές, εξαγωγές, προμήθειες	20
1.1.11 Αλλοδαπό προσωπικό του Αναδόχου	21
1.1.12 Δικαίωμα του Δημοσίου για αγορά των παραγόμενων προϊόντων.....	21
1.1.13 Μεταβίβαση των δικαιωμάτων από τον Ανάδοχο	21
1.1.14 Έλεγχος δραστηριοτήτων και δαπανών του Αναδόχου	22
1.1.15 Κυριότητα υδρογονανθράκων.....	22
1.1.16 Φορολογία εισοδήματος.....	23
1.1.17 Φόρος εισοδήματος σε συμβάσεις μίσθωσης και διανομής της παραγωγής	24
1.1.18 Φορολογικές και λοιπές απαλλαγές	25
1.1.19 Λήξη του σταδίου εκμετάλλευσης	26
1.1.20 Αναστολή και παράταση προθεσμιών	26
1.1.21 Έκπτωση αναδόχου – Επίλυση διαφορών	27
1.1.22 Αναγκαστική απαλλοτρίωση	27
1.1.23 Παραχώρηση χρήσης δημόσιων κτημάτων, αιγιαλού και θαλάσσιας περιοχής	28
1.1.24 Θαλάσσιες εγκαταστάσεις και κατασκευές	28
1.1.25 Εκμετάλλευση υδρογονανθράκων υφαλοκρηπίδας ή αποκλειστικής οικονομικής ζώνης.....	29
1.1.26 Εγκαταστάσεις εντός των χωρικών υδάτων.....	29
1.1.27 Μέτρα Ασφαλείας.....	30
1.1.28 Προστασία του Περιβάλλοντος	31
1.1.29 Ποινικές και Διοικητικές κυρώσεις.....	32
1.1.30 Κοινωνική Ασφάλιση.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	34
2.1 Εξέλιξη Έρευνας και παραγωγής Υδρογονανθράκων στην Ελλάδα.....	34
2.2 Εξέλιξη Νομοθετικού Πλαισίου:.....	37
2.3 Πιθανά αποθέματα Υδρογονανθράκων στη Χώρα.....	38
2.4 Στρατηγική του ΥΠΕΚΑ.....	42
2.5 Επενδυτικό περιβάλλον.....	42
2.6 Χρονοκλιμάκωση διαδικασιών έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων σε υπεράκτιες περιοχές	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΡΥΞΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	50

3.1 Νομικό πλαίσιο για την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Κύπρο.....	50
3.1.1 Ερμηνεία	50
3.1.2 Κυριότητα των υδρογονανθράκων.....	51
3.1.3 Ορισμός περιοχών για άσκηση των δραστηριοτήτων και άρνηση πρόσβασης στις δραστηριότητες για λόγους εθνικής ασφάλειας.....	52
3.1.4 Χορήγηση αδειών και προϋποθέσεις για τη χορήγησή τους.....	52
3.1.5 Ίδρυση Συμβουλευτικής Επιτροπής.....	54
3.1.6 Συνεδρίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής και διαδικασία.....	54
3.1.7 Αρμοδιότητες της Συμβουλευτικής Επιτροπής.....	55
3.1.8 Εξουσίες και υποχρεώσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής.....	55
3.1.9 Διαδικασία εξέτασης της αίτησης από τη Συμβουλευτική Επιτροπή	56
3.1.10 Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων	56
3.1.11 Κριτήρια για αξιολόγηση των αιτήσεων.....	57
3.1.12 Όροι και προϋποθέσεις για χορήγηση των αδειών.....	57
3.1.13 Παροχή δικαιωμάτων στους αδειούχους.....	58
3.1.14 Χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας.....	58
3.1.15 Κρατική συμμετοχή σε δραστηριότητες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	59
3.1.16 Παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (2) και της παραγράφου (α) του εδαφίου (6) του παραπάνω άρθρου από νομικό πρόσωπο	60
3.1.17 Πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν οι αδειούχοι.....	60
3.1.18 Έκθεση προς την Επιτροπή.....	60
3.1.19 Εξουσιοδοτημένοι λειτουργοί.....	61
3.1.20 Απόρρητο πληροφοριών και εμπιστευτικότητα των λαμβανομένων πληροφοριών..	62
3.1.21 Ποινικά αδικήματα κατά παράβαση των διατάξεων του ανωτέρω άρθρου που αναφέρεται στο 3.1.19	62
3.1.22 Αναζήτηση, έρευνα ή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων χωρίς άδεια ή κατά παράβαση όρων της άδειας.....	63
3.1.23 Ανάκληση, αναστολή και ακύρωση άδειας	63
3.1.24 Εξαίρεση από τις διατάξεις του 3.1.22.....	63
3.1.25 Ποινική ευθύνη αξιωματούχων νομικών προσώπων	63
3.1.26 Εξουσίες Δικαστηρίου για κατάσχεση και δήμευση.....	64
3.1.27 Μεταβίβαση άδειας ή εκχώρηση δικαιωμάτων που πηγάζουν από άδεια	64
3.1.28 Έλεγχος αδειούχου από τρίτη χώρα ή υπήκοο τρίτης χώρας.....	64
3.1.29 Άρνηση χορήγησης άδειας σε φορέα που ελέγχεται από τρίτη χώρα ή υπήκοο τρίτης χώρας.....	65
3.1.30 Εξουσία εκδόσεως Κανονισμών και Διαταγμάτων.....	65
3.1.31 Διοικητικό πρόστιμο	66
3.1.32 Δικαιοδοσία Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου	67
3.1.33 Μεταβίβαση εξουσίας και/ή καθήκοντος του Υπουργού σε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.....	67
3.1.34 Κατάργηση.....	67
3.1.35 Μεταβατική διάταξη.....	67
3.1.36 Φορολογία.....	67

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	
ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ	
ΖΩΝΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	71
4.1 Δυναμικό Υδρογονανθράκων στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο	71
4.2 Ανακαλύψεις Κοιτασμάτων Φυσικού Αερίου στο Ισραήλ	72
4.3 Κοιτάσματα Φυσικού Αερίου στην Αίγυπτο.....	72
4.4 Υπεράκτιες Έρευνες Υδρογονανθράκων Κύπρου	73
4.5 Συμφωνίες Οριοθέτησης ΑΟΖ	73
4.6 Ιστορικό Ερευνών Υδρογονανθράκων στην Κύπρο	74
4.7 Έρευνες Υδρογονανθράκων στην Κύπρο	75

4.7.1 Νομοθετικό και Ρυθμιστικό Πλαίσιο.....	75
4.7.2 Ανακάλυψη Κοιτάσματος Φυσικού Αερίου στο Τεμάχιο 12.....	76
4.8 1 ^{ος} Γύρος Αδειοδότησης – 2007.....	77
4.9 2 ^{ος} Γύρος Αδειοδότησης - 2012.....	78
4.10 Ανακάλυψη Φυσικού Αερίου – Τεμάχιο 12.....	78
4.11 Μονάδα παραγωγής LNG	79
4.12 Κατανάλωση και παραγωγή Φυσικού Αερίου στην ΕΕ.....	80
4.13 Εισαγωγές Φυσικού Αερίου στην ΕΕ (2011).....	82
4.14 Εκτιμήσεις για Κατανάλωση Φυσικού Αερίου στην ΕΕ το 2030	83
4.15 Εξαγωγή LNG και Αγωγός Μεταφοράς Φυσικού Αερίου στην ΕΕ	84
4.16 Τύποι Πλατφόρμων Εξόρυξης και Διαδικασία Γεώτρησης	86
4.17 Ενεργειακή Προοπτική της Κύπρου.....	88
4.18 Οφέλη.....	89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΡΥΞΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗ ΝΟΡΒΗΓΙΑ..... 91

5.1 Αρμόδια αρχή για την εξόρυξη του πετρελαίου και φυσικού αερίου	91
5.2 Ισχύον καθεστώς για εξερεύνηση και παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου.	91
5.3 Διαδικασία απόκτησης των δικαιωμάτων του πετρελαίου και του φυσικού αερίου.....	92
5.4 Μισθώσεις, άδειες και παραχωρήσεις σύμφωνα με το ρυθμιστικό καθεστώς.....	92
5.5 Τρόπος χορήγησης μισθώσεων, αδειών και παραχωρήσεων	93
5.6 Μεταβίβαση δικαιωμάτων.....	94
5.7 Φόροι.....	94
5.7.1 Εταιρική φορολογία	94
5.7.2 Οι έμμεσοι φόροι	95
5.7.3 ΦΠΑ.....	95
5.8 Μεταφορές μέσω αγωγών	96
5.8.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις για την κατασκευή και λειτουργία των αγωγών.....	96
5.8.2 Σύστημα για την πρόσβαση τρίτων σε αγωγούς και άλλες υποδομές.	97
5.9 Υγεία, ασφάλεια και περιβάλλον	97
5.10 Η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ).....	98
5.10.1 Διενέργεια ΕΠΕ πριν από την εξαγωγή ή την επεξεργασία πετρελαίου και φυσικού αερίου.....	98
5.10.2 Διαφορετικά στάδια της ΕΠΕ	99
5.11 Περιβαλλοντικές άδειες.....	99
5.12 Απόβλητα	100
5.13 Καυστήρες και αεραγωγοί.....	100
5.14 Οι απεγκαταστάσεις	101
5.15 Η επιβολή του κανονισμού.....	101
5.15.1 Παραγγελίες.....	101
5.15.2 Πρόστιμα και κυρώσεις	101
5.16 Δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων της ρυθμιστικής αρχής.....	102
5.17 Πώληση και εμπόριο	102
5.17.1 Ολοκλήρωση εμπορίου πετρελαίου και φυσικού αερίου.....	102
5.17.2 Τιμές του πετρελαίου και φυσικού αερίου.....	102

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Η ΝΟΡΒΗΓΙΑ ΩΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ..... 104

6.1 Τα έσοδα από τους υδρογονάνθρακες και η διαχείριση τους.....	104
6.1.1 Οι 10 εντολές της Νορβηγίας για τις εξορύξεις.....	104
6.2 Πολιτικό Πλαίσιο	106
6.3 Ο ρόλος της κυβέρνησης.....	107
6.4 Ιστορικό Νορβηγικής Υφαλοκρηπίδας	108
6.5 Παραγωγή και έσοδα.....	124
6.6 Η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	126
6.7 Το κρατικό επενδυτικό ταμείο.....	127

6.8 Ο δημοσιονομικός κανόνας.....	127
6.9 Η πορεία των δαπανών: προνοώντας για το μέλλον	128
6.10 Ενεργειακό προφίλ της Νορβηγίας	130
6.10.1 Η εγχώρια παραγωγή πετρελαίου	130
6.10.2 Η ζήτηση για πετρέλαιο	132
6.10.3 Εισαγωγές/εξαγωγές και η εξάρτηση από τις εισαγωγές.....	132
6.10.4 Δραστηριότητα της Εταιρίας Πετρελαίου.....	133
6.10.5 Η παραγωγή φυσικού αερίου και τα αποθέματα.....	134
6.10.6 Η ζήτηση φυσικού αερίου.....	134
6.10.7 Υποδομές Εφοδιασμού Φυσικού Αερίου.....	135
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΥ	
ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	138
7.1 Σύγκριση νομοθεσίας	138
7.1.1 Αρμόδια αρχή για την εξόρυξη του πετρελαίου και του φυσικού αερίου	138
7.1.2 Τρόποι παραχώρησης των δικαιωμάτων.....	138
7.1.3 Μισθώσεις άδειες και παραχωρήσεις σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο.....	139
7.1.4 Μεταβίβαση δικαιωμάτων	141
7.1.5 Φορολογία.....	142
7.1.6 Υγεία, Ασφάλεια και Περιβάλλον	148
7.1.7 Αναγκαστική απαλλοτρίωση	151
7.2 Ο ρόλος του Αγρονόμου και Τοπογράφου Μηχανικού στις εξορύξεις υδρογονανθράκων	154
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	156
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	159

Ευχαριστώ θερμά την Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Ε.Μ.Π., πρόεδρο της FIG και επιβλέπουσα της παρούσας διπλωματικής κ. Χρυσή Πότσιου για τη αμέριστη βοήθεια και καθοδήγησή της καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνηση της.

Πολλά ευχαριστώ και στον κ. Αντώνη Αγγελόπουλο, Γεωλόγο, Πρόεδρο του Συλλόγου Ελλήνων Γεωλόγων και Σύμβουλο του τέως Υπουργού ΠΕΚΑ, για την πολύτιμη συνδρομή του, στον κ. Απόστολο Αρβανίτη, καθηγητή του Α.Π.Θ. για τις εύστοχες επισημάνσεις του, όπως και στον κ. Χαράλαμπο Ιωαννίδη για την βοήθειά του.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα της εξόρυξης υδρογονανθράκων εδώ και πολλά χρόνια απασχολεί την παγκόσμια κοινότητα μιας και το πετρέλαιο και πιο πρόσφατα το φυσικό αέριο, σε όλες του τις μορφές, αποτελούν τις πιο διαδεδομένες πηγές ενέργειας. Και σύμφωνα με τις προβλέψεις διεθνών ενεργειακών κέντρων, τα επόμενα 40 χρόνια οι ενεργειακές ανάγκες σε παγκόσμιο επίπεδο θα αυξηθούν δύο και τρεις φορές, και είναι βέβαιο πως η ζήτηση για πετρέλαιο και φυσικό αέριο θα αυξάνεται τα επόμενα 10 χρόνια. Μέχρι το 2020 το πετρέλαιο αναμένεται να κατέχει το 40% περίπου του παγκόσμιου ενεργειακού εφοδιασμού ενώ για το φυσικό αέριο προβλέπεται αύξηση έως και 30%. (BP Statistic Review)

Πολλές χώρες, λοιπόν, έχοντας πλήρη γνώση της κατάστασης, έχουν εκμεταλλευτεί και συνεχίζουν να εκμεταλλεύονται τον ορυκτό τους πλούτο. Η Ελλάδα, δυστυχώς, δεν ανήκει σ' αυτές τις χώρες, αν και σύμφωνα με τις έρευνες που έχουν γίνει, υπολογίζεται ότι έχει μεγάλο ορυκτό πλούτο. Τα τελευταία χρόνια γίνονται κάποιες προσπάθειες ώστε να ξεκινήσει και η Ελλάδα τις εξορύξεις αλλά όπως όλα δείχνουν η διαδικασία θα καθυστερήσει ακόμα κι άλλο.

Το σημαντικότερο, όμως, είναι να εκμεταλλευτεί η χώρα την εμπειρία των άλλων χωρών στο θέμα των υδρογονανθράκων ώστε να υιοθετήσει την πιο συμφέρουσα και αποδοτική στρατηγική. Γι' αυτό είναι σημαντικό να μελετηθεί το πλάνο χωρών που έχουν παράδοση στις εξορύξεις και ανέπτυξαν την βιομηχανία αυτήν σε τέτοιο βαθμό που κατάφεραν να βελτιώσουν πολλούς τομείς της κοινωνίας τους. Παράδειγμα τέτοιων χωρών είναι κυρίως η Νορβηγία και κατά δεύτερο λόγο η Κύπρος.

Οι τομείς προτεραιότητας της Νορβηγίας περιλαμβάνουν: την οικονομική ανάπτυξη και το εμπόριο, την καλή και σωστή διακυβέρνηση, την υγεία, την παιδεία και εκπαίδευση μαζί με άλλα κοινωνικά θέματα, την ανακούφιση έκτακτης ανάγκης, το περιβάλλον και την ενέργεια. Ο κύριος στόχος από την αρχή της νορβηγικής πετρελαϊκής πολιτικής ήταν να γίνει μια διαχείριση της εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων με τέτοιο τρόπο ώστε να προσφέρει τα καλύτερα αποτελέσματα για τη Νορβηγία από μια εθνική οικονομική άποψη. Επίσης, ο γενικός σκοπός της πολιτικής αυτής ήταν ότι θα γινόταν από την αρχή μια διαχείριση των πετρελαϊκών πόρων ως προς όφελος της νορβηγικής κοινωνίας στο σύνολό της.

Σ' αυτούς του άξονες πρέπει να βασιστεί και η Ελλάδα ώστε να μπορέσει κάποια στιγμή να εκμεταλλευτεί τους υδρογονάνθρακες που έχει στο υπέδαφος της και να αξιοποιήσει τους πόρους που θα έχει για την ανάπτυξή της.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σκοπός αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι να γίνει μία αναλυτική μελέτη στα νομικά πλαίσια της Ελλάδας, της Κύπρου και της Νορβηγίας όσον αφορά στις εξορύξεις υδρογονανθράκων καθώς και στην στρατηγική των δύο τελευταίων χωρών ώστε να αντιληφθούμε τι πρέπει η δική μας χώρα να κάνει, τι να προσέξει και τι να αποφύγει στο θέμα των υδρογονανθράκων. Η Κύπρος επιλέχθηκε διοτί το νομικό της καθεστώς στο συγκεκριμένο θέμα είναι το ίδιο με το ελληνικό. Η επιλογή της Νορβηγίας έγινε αφού αποτελεί υπόδειγμα του πώς διαχειρίστηκε τον ορυκτό της πλούτο, από την έρευνα μέχρι και την εξαγωγή του.

Το σύνολο των πληροφοριών και των στοιχείων της διπλωματικής εργασίας συλλέχθηκαν μέσα από αναζήτηση στο διαδίκτυο, από μελέτη διαφόρων εργασιών καθώς και από συνεντεύξεις και συζητήσεις με ειδικούς σε θέματα των υδρογονανθράκων.

Αρχικά, στο 1^ο κεφάλαιο γίνεται μια αναλυτική παρουσίαση του νομικού πλαισίου για την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Ελλάδα. Ορίζονται βασικές έννοιες που πρέπει να γνωρίζει ο αναγνώστης και παρουσιάζονται οι νόμοι.

Στην συνέχεια, στο 2^ο κεφάλαιο, γίνεται μία ιστορική αναδρομή για την εξέλιξη έρευνας και την παραγωγή υδρογονανθράκων. Παρουσιάζονται πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία, όπως το πότε έγινε η πρώτη επίσημη έρευνα και η πρώτη εξόρυξη πετρελαίου, ποιες περιοχές αποδείχθηκαν άγονες, ποιες παραχωρήθηκαν κατά τον 1^ο γύρο παραχωρήσεων και ποια είναι η στρατηγική του ΥΠΕΚΑ.

Έπειτα, στο κεφάλαιο 3, ξεκινά η παρουσίαση των νομικών πλαισίων της Κύπρου. Ορίζονται έννοιες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση της νομοθεσίας.

Το κεφάλαιο 4 αναφέρεται στις δραστηριότητες έρευνας των αποθεμάτων υδρογονανθράκων εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Παρουσιάζονται οι περιοχές με το δυναμικό υδρογονανθράκων στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο, το συνολικό χωρίο προς εκμετάλλευση, το ιστορικό ερευνών υδρογονανθράκων στην Κύπρο και τις περιοχές που παραχωρήθηκαν στον 1^ο και στον 2^ο γύρο παραχωρήσεων.

Στο 5^ο κεφάλαιο γίνεται αναλυτική περιγραφή των νορβηγικών πλαισίων για την εξόρυξη υδρογονανθράκων με ιδιαίτερη έμφαση στο καθεστώς που ισχύει για την εξερεύνηση και την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου, στο πώς χορηγούνται οι άδειες, στην μεταβίβαση των δικαιωμάτων, στην φορολογία, στην ασφάλεια και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Στο 6^ο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση της Νορβηγίας ως βιομηχανία υδρογονανθράκων. Παρουσιάζεται όλη η στρατηγική που ακολούθησε το νορβηγικό κράτος και τα αποτελέσματα αυτής, η οποία την κατέστησε ως μία από τις μεγαλύτερες χώρες στην παραγωγή και εξαγωγή πετρελαίο και φυσικού αερίου στην Ευρώπη. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο ιστορικό της νορβηγικής υφαλοκρηπίδας, στην παραγωγή του ορυκτού της πλούτου και τα έσοδα που έχει η χώρα απ' αυτήν και το ενεργειακό προφίλ της.

Στο 7ο κεφάλαιο γίνεται μία συνοπτική σύγκριση των ελληνικών, των κυπριακών και των νορβηγικών νόμων πάνω στους πιο βασικούς άξονες και παρουσιάζεται ο ρόλος του Αγρονόμου και Τοπογράφου Μηχανικού στις εξορύξεις υδρογονανθράκων.

Τέλος, στο 8^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα όλης αυτής της έρευνας. Οι προτάσεις και τα βήματα που πρέπει να κάνει η Ελλάδα για να αξιοποιήσει στο έπακρο τον ορυκτό της πλούτο.

ABSTRACT

The aim of this thesis is to study and analyze the legal frames of Greece, Cyprus and Norway in the excavations of hydrocarbons as also the strategy of Cyprus and Norway so that we conceive what should our own country do, what to be careful for and what to avoid in the subject of hydrocarbons. Cyprus was selected because her legal regime in the particular subject is the same with the Greek. Norway has been chosen because constitutes a great model of the way with which it managed it's mining wealth, from the research until the export.

Initially, in the 1st chapter we have an analytic presentation of legal frame for the excavation of hydrocarbons in Greece. Is given the interpretation of basic significances that the reader should know and the laws are presented.

Then, in the 2nd chapter, we have a historical retrospection for the development of research and the production of hydrocarbons. A lot of interesting elements are presented, as when the first official research and the first excavation of oil took place, who regions were proved barren, who were granted at the 1st tour of concessions and which is the strategy of the ministry of energy and climatic change.

Then, in capital 3, the presentation of legal frames of Cyprus takes place. Is given the interpretation of basic significances that are essential for the comprehension of legislation.

In Chapter 4 are analyzed the activities of research of reserves of hydrocarbons inside the Exclusive Economic Area of Cypriot Democracy. Are presented the regions with the potential of hydrocarbons in South-Eastern Mediterranean, the total field of exploitation, the background of researches of hydrocarbons in Cyprus, the regions that were granted in 1st and in the 2nd tour of concessions.

In the 5th chapter we have analytic description of Norwegian frames for the excavation of hydrocarbons with particular accent in the arrangement that is in effect for the exploration and the production of oil and natural gas, in how are granted the authorisations, in the transfer of rights, in the taxation, in the safety and in the protection of environment.

In the 6th chapter comes the analysis of Norway as industry of hydrocarbons. Is presented the strategy that followed the Norwegian state and the results of this strategy, which rendered Norway as one of the bigger countries in the production and export of oil and natural gas in Europe. Particular report takes place in the background of Norwegian shelf, in the production of it's mining wealth and the income that has the country from this and it's energy profile.

Finally, in the 7th chapter are presented the conclusions of the research. The proposals and the steps that Greece should make in order to develop exceedingly its mining wealth.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΡΥΞΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Νομικό πλαίσιο για την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Ελλάδα

Στα πλαίσια της πλήρους καταγραφής και ανάλυσης του καθεστώτος που ισχύει στην Ελλάδα για τους υδρογονάνθρακες, θα γίνει μία περιεκτική αναφορά των νομικών πλαισίων.

Αρχικά, θα γίνει μία συνοπτική αλλά πλήρης αναφορά των νομικών πλαισίων που ισχύουν στον ελληνικό χώρο όσον αφορά στους υδρογονάνθρακες.

1.1.1 Ορισμοί

Ορίζουμε, λοιπόν, τις παρακάτω έννοιες σύμφωνα με τον Νόμο υπ' αριθμό 2289/1995 (ΦΕΚ Α' 27/1995):

Υδρογονάνθρακες: Τα κάθε είδους πετρελαιοειδή σε στερεά, υγρή ή αέρια κατάσταση και συγκεκριμένα το ορυκτό αργό πετρέλαιο ή φυσική βενζίνη, τα φυσικά υδρογονανθρακούχα αέρια, καθώς και κάθε είδους ορυκτά ή ουσίες που εξορύσσονται μαζί τους.

Παραπροϊόντα: Τα υπόλοιπα προϊόντα (θείο κ.λπ.), εκτός των πετρελαιοειδών, που παράγονται από την επεξεργασία των υδρογονανθράκων.

Αναζήτηση υδρογονανθράκων: Η προσπάθεια εντοπισμού υδρογονανθράκων σε συγκεκριμένη περιοχή με οποιαδήποτε πρόσφορη μέθοδο εκτός από γεωτρήσεις.

Έρευνα υδρογονανθράκων: Η έρευνα για την ανακάλυψη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων με οποιαδήποτε πρόσφορη μέθοδο, καθώς και με γεωτρήσεις.

Εκμετάλλευση υδρογονανθράκων: Η εξόρυξη υδρογονανθράκων, η τυχόν κατεργασία προκειμένου να καταστούν εμπορεύσιμοι και η αποθήκευση και η μεταφορά αυτών και των παραπροϊόντων τους μέχρι τις εγκαταστάσεις φόρτωσης για περαιτέρω διάθεση. Στην προαναφερόμενη κατεργασία δεν περιλαμβάνεται η διύλιση.

Εκμισθωτής: Το Δημόσιο για λογαριασμό του οποίου η ΕΔΕΥ ΑΕ συνάπτει με τρίτους σύμβαση μίσθωσης.

Εργοδότης: Το Δημόσιο για λογαριασμό του οποίου η ΕΔΕΥ ΑΕ συνάπτει με τρίτους σύμβαση διανομής της παραγωγής

Ανάδοχος: Εκείνος που συνάπτει σύμβαση μίσθωσης ή σύμβαση διανομής της παραγωγής με την ΕΔΕΥ ΑΕ.

Συγγενής επιχείρηση: Εταιρεία ή άλλης μορφής νομικό πρόσωπο ή φυσικό πρόσωπο, που ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από τον Ανάδοχο, καθώς και οποιαδήποτε εταιρεία ή άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο, που ελέγχει ή ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από εταιρεία ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο, που ελέγχεται ή ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από τον Ανάδοχο. Θεωρείται ότι κάποιος έχει τον

έλεγχος μιας επιχείρησης, όταν κατέχει τουλάχιστον το τριάντα τοις εκατό (30%) του κεφαλαίου που έχει δικαίωμα ψήφου ή όταν έχει, σύμφωνα με ειδικές διατάξεις, δικαίωμα διορισμού της διοίκησης της επιχείρησης. Ειδικά για την εφαρμογή του δικαιώματος της μεταβίβασης των δικαιωμάτων του Αναδόχου, ως έλεγχος της επιχείρησης θεωρείται η συμμετοχή στο κεφάλαιο της σε ποσοστά μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50%).

Ανεξάρτητος τρίτος: Κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που δεν είναι συγγενής επιχείρηση.

1.1.2 Δικαίωμα του Δημοσίου στους υδρογονάνθρακες στην αναζήτηση, στην έρευνα και στην εκμετάλλευση υδρογονανθράκων

Η αναζήτηση, η έρευνα και η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων που υπάρχουν στις χερσαίες, υπολίμνιες και υποθαλάσσιες περιοχές της χώρας ανήκει στο Δημόσιο και μόνον και αφορά πάντοτε τη δημόσια ωφέλεια. Η διαχείριση γίνεται από την ΕΔΕΥ ΑΕ. Το δικαίωμα αναζήτησης παραχωρείται με απόφαση της ΕΔΕΥ ΑΕ, τα δε δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης με σύμβαση. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού μπορούν να επιβληθούν σε οποιοδήποτε στάδιο προϋποθέσεις για την άσκηση των δικαιωμάτων αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε περιοχή ή περιοχές για λόγους εθνικής ασφάλειας. Με αποφάσεις του Υπουργού που εκδίδονται μετά την σύμφωνη γνώμη της ΕΔΕΥ ΑΕ και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οι περιοχές που έχουν κριθεί κατάλληλες διαιρούνται είτε στο σύνολο είτε σε μέρος σε περιοχές οι οποίες αφ' ενός μεν προορίζονται για την άσκηση των δραστηριοτήτων αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης, αφ' ετέρου δε διατίθενται για την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών. Οι περιοχές έχουν κατά το δυνατόν σχήμα ορθογώνιο και προσδιορίζονται από γεωγραφικούς παράλληλους ή μεσημβρινούς και κατά περίπτωση από τις οριογραμμές της χερσαίας μεθορίου και των ηπειρωτικών και νησιωτικών ακτών ή από γραμμές που πλησιάζουν αυτές τις οριογραμμές. Η ΕΔΕΥ ΑΕ εκδίδει πρόσκληση προς υποβολή αιτήσεων για αναζήτηση υδρογονανθράκων που εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποστέλλεται για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων ορίζεται στην πρόσκληση και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των ενενήντα (90) ημερών από την τελευταία δημοσίευση. Στην πρόσκληση που μπορεί να εκδίδεται και μετά από αίτηση ενδιαφερομένου αναφέρεται η προς αναζήτηση περιοχή, οι όροι και οι υποχρεώσεις του αδειούχου (τα κριτήρια επιλογής του, το ύψος του καταβλητέου παραβόλου και της εγγυητικής εκτέλεσης τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα σε χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προθεσμία χορηγήσεως της άδειας, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια). Μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην πρόσκληση, η ΕΔΕΥ ΑΕ χορηγεί την άδεια αναζήτησης, με απόφαση της που εγκρίνεται από τον Υπουργό και για διάρκεια μέχρι δεκαοκτώ (18) μηνών.

Η προς αναζήτηση περιοχή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 4.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα για την ξηρά και τα 20.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα για τη θάλασσα. Τα ανωτέρω όρια δεν ισχύουν για την περίπτωση εκτέλεσης σεισμικών ή άλλων γεωφυσικών και γεωλογικών μεθόδων ερευνών μη

αποκλειστικής χρήσης. Η διαδικασία δημοσίευσεως προσκλήσεως είναι δυνατόν να μην ακολουθηθεί όταν η περιοχή για την οποία ζητείται η άδεια:

- a) είναι διαθέσιμη σε μόνιμη βάση και τούτο ορίστηκε στην πρόσκληση που δημοσιεύθηκε αρχικά ή
- b) έχει αποτελέσει αντικείμενο προηγούμενης η οποία όμως δεν κατέληξε στη χορήγηση άδειας ή
- c) έχει εγκαταλειφθεί από αδειούχο.

Στις περιπτώσεις αυτές με την απόφαση χορηγήσεως της άδειας τίθενται οι όροι και οι υποχρεώσεις του αδειούχου και καθορίζεται το ύψος του παραβόλου και της εγγυητικής επιστολής.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με ανακοίνωση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποστέλλεται για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης γνωστοποιεί τις διαθέσιμες περιοχές, καθώς και κάθε σχετική με αυτές ειδικότερη πληροφορία. Για κάθε σημαντική μεταβολή των πληροφοριών αυτών δημοσιεύεται συμπληρωματική ανακοίνωση. Ο κάτοχος της άδειας αναζήτησης υποχρεούται αμέσως μετά τη λήψη της να υποβάλλει στο Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας πρόγραμμα αναζήτησης κατά φάσεις.

Με τη λήξη κάθε φάσης υποχρεούται να υποβάλλει αντίγραφα όλων των τεχνικών και επιστημονικών στοιχείων και πορισμάτων που προέκυψαν κατά τη διενέργεια της αναζήτησης σε αυτή τη φάση.

Μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη λήξη της άδειας υποχρεούται να υποβάλλει στο Υπουργείο αναλυτική έκθεση συνοδευόμενη από τα επίσημα δεδομένα και στοιχεία, στην οποία θα εκτίθεται αναλυτικά το αποτέλεσμα της αναζήτησης.

Παράβαση των ανωτέρω υποχρεώσεων από τον κάτοχο της άδειας, καθώς και παράβαση οποιουδήποτε όρου της προσκλήσεως ή της άδειας είναι δυνατόν να οδηγήσει σε ανάκληση της άδειας και σε κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής υπέρ του Δημοσίου. Επιτρέπεται η χορήγηση άδειας αναζήτησης στην ίδια περιοχή, σε περισσότερους από έναν αιτούντες. Η χορήγηση της άδειας δεν δημιουργεί κανένα άλλο δικαίωμα στο λήπτη.

1.1.3 Τρόποι παραχώρησης του δικαιώματος

Το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης του Δημοσίου παραχωρείται:

- a) με σύναψη σύμβασης μίσθωσης ή
- b) με σύναψη σύμβασης διανομής της παραγωγής, στις οποίες προβλέπονται το στάδιο των ερευνών και το στάδιο της εκμεταλλεύσεως.

Τα δικαιώματα των Αναδόχων δεν κατάσχονται. Οι εξορυχθέντες υδρογονάνθρακες μπορούν να κατασχεθούν με εξαίρεση εκείνους που ανήκουν στο Δημόσιο.

Η ΕΔΕΥ ΑΕ παραχωρεί για λογαριασμό του Δημοσίου το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σύμφωνα με τις εξής διαδικασίες:

- a) Είτε μετά από διακήρυξη που εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποστέλλεται για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προθεσμία υποβολής των προσφορών ορίζεται στη διακήρυξη και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των ενενήντα (90) ημερών από την τελευταία δημοσίευση.

- b) Είτε μετά από αίτηση ενδιαφερομένου για περιοχή η οποία δεν

περιλαμβάνεται στη διακήρυξη. Η ΕΔΕΥ ΑΕ, εφόσον η αίτηση γίνει αποδεκτή, εκδίδει διακήρυξη που εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποστέλλεται για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προθεσμία υποβολής των προσφορών για τυχόν άλλους ενδιαφερόμενους είναι τουλάχιστον ενενήντα (90) ημέρες από την τελευταία δημοσίευση.

ς) Είτε με ανοιχτή πρόσκληση (open door) για εκδήλωση ενδιαφέροντος όταν η περιοχή για την οποία ζητείται η παραχώρηση είναι διαθέσιμη σε μόνιμη βάση ή έχει αποτελέσει αντικείμενο προηγούμενης διαδικασίας η οποία δεν κατέληξε στην υπογραφή σύμβασης μίσθωσης ή διανομής παραγωγής ή έχει εγκαταλειφθεί από ανάδοχο, στην περίπτωση που αυτός έχει υπαναχωρήσει από τη σύμβαση ή καταγγείλει αυτήν. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με ανακοίνωση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποστέλλεται για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γνωστοποιεί τις ως άνω περιοχές με τους ελάχιστους βασικούς όρους των παραχωρήσεων, καθώς και κάθε σχετική με αυτές ειδικότερη πληροφορία. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν προσφορά για παραχώρηση σε περισσότερες της μίας περιοχές. Οι προσφορές υποβάλλονται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου και δεύτερου εξαμήνου κάθε ημερολογιακού έτους.

Σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από το τέλος του εξαμήνου για τη συγκεκριμένη περιοχή, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ανακοινώνει ότι η συγκεκριμένη περιοχή εξαιρείται από τις περιοχές που είναι διαθέσιμες κατά τα ανωτέρω, εφόσον βρίσκεται σε διαδικασία παραχώρησης. Οι προσφορές αξιολογούνται και επιλέγεται η πλέον συμφέρουσα για το Δημόσιο, κατόπιν διαπραγματεύσεων με τους ενδιαφερόμενους και με βάση τα κριτήρια της πρόσκλησης.

Η διακήρυξη για την υποβολή των προσφορών θα πρέπει να καθορίζει τις γεωγραφικές περιοχές που αποτελούν εν όλω ή εν μέρει το αντικείμενο της παραχώρησης, το είδος των συμβάσεων, τους όρους και τα κριτήρια συμμετοχής, όπως η ελάχιστη οικονομική δυνατότητα και η τεχνική ικανότητα του προσφέροντος, η προηγούμενη πείρα του στον τομέα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, η επιτυχής εκτέλεση τέτοιων έργων στο πλαίσιο προηγούμενης άδειας, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο όρο και προϋπόθεση.

Στη διακήρυξη καθορίζονται αναλυτικά τα κριτήρια επιλογής και τα σημεία συναγωνισμού, στα οποία περιλαμβάνεται το προσφερόμενο από τους ενδιαφερόμενους μίσθωμα, προκειμένου για σύμβαση μίσθωσης ή το προσφερόμενο στον εργοδότη μερίδιο επί των παραχρησόμενων υδρογονανθράκων, προκειμένου για σύμβαση διανομής της παραγωγής, αντάλλαγμα υπογραφής της σύμβασης (signature bonus), καθώς και αντάλλαγμα παραγωγής (production bonus). Στη διακήρυξη μπορεί να προβλέπεται επίσης η καταβολή κατά το στάδιο των ερευνών και εκμετάλλευσης ετήσιας αποζημίωσης η οποία καθορίζεται ανά στρέμμα (surface fees). Με τη διακήρυξη καθορίζονται ο τρόπος υποβολής των προσφορών, τα συνοδεύοντα αυτήν απαραίτητα στοιχεία, το ύψος του καταβλητέου παραβόλου για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό, το τέλος για επιμόρφωση του σχετικού με τον τομέα ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια για τη διενέργεια του διαγωνισμού και την επιλογή του Αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση ο Υπουργός Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας, μπορεί να αρνηθεί την επιλογή, εφόσον,

κατά την κρίση του, καμιά από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται συμφέρουσα για το Δημόσιο.

Με τη σύμβαση μίσθωσης, ο Ανάδοχος αναλαμβάνει την υποχρέωση μελέτης και εκτέλεσης της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων και των παραπροϊόντων τους και έχει το αντίστοιχο αποκλειστικό δικαίωμα. Επίσης, αναλαμβάνει τις δαπάνες και φέρει τον κίνδυνο των έργων σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Οι σχετικές εργασίες εκτελούνται βάσει προγραμμάτων και προϋπολογισμού, που υποβάλλονται από τον Ανάδοχο στον Εκμισθωτή και εγκρίνονται από τον τελευταίο. Ο Ανάδοχος διαθέτει όλα τα απαιτούμενα για την έρευνα και εκμετάλλευση τεχνικά μέσα, υλικά, προσωπικό και κεφάλαια, για τα οποία φέρει αποκλειστικά τον οικονομικό κίνδυνο σε κάθε περίπτωση και ιδιαίτερα στην περίπτωση που δεν ανακαλυφθεί εμπορικά εκμεταλλεύσιμο κοιτάσμα ή στην περίπτωση ανεπαρκούς απόδοσης της παραγωγής από κάποιο κοιτάσμα.

Σε περίπτωση ανακάλυψης εμπορικά εκμεταλλεύσιμου κοιτάσματος, ο Ανάδοχος καθίσταται μισθωτής του δικαιώματος εκμετάλλευσης του κοιτάσματος, υποχρεούμενος και δικαιούμενος να παράγει από αυτό υδρογονάνθρακες και παραπροϊόντα αυτών και να τα διαθέτει προς ίδιο όφελος είτε αυτούσια, είτε κατόπιν επεξεργασίας που δεν περιλαμβάνει διύλιση, καταβάλλοντας στον Εκμισθωτή το μίσθωμα, καθώς και τον φόρο που προβλέπει ο νόμος.

Το κατά περίπτωση μίσθωμα μπορεί να κλιμακωθεί, συνεκτιμωμένων σωρευτικά ή διαζευκτικά του ύψους της παραγωγής, των γεωγραφικών, γεωλογικών και λοιπών χαρακτηριστικών της περιοχής και του συντελεστή εσόδων και εξόδων. Οφείλεται οπωσδήποτε στον Εκμισθωτή, ανεξάρτητα από την πραγματοποίηση ή όχι κερδών από τον Ανάδοχο και συμφωνείται, κατ' επιλογή του Εκμισθωτή, είτε σε είδος είτε σε χρήμα. Στην πρώτη περίπτωση τούτο ορίζεται σε ποσοστό της ποσότητας των υδρογονανθράκων που θα παραχθούν και στη δεύτερη σε ποσοστό της αξίας τους, όπως αυτή προβλέπεται με τη σύμβαση. Ως παραχθείσα ποσότητα θεωρείται η έτοιμη προς εμπορία που απομένει μετά την αφαίρεση από την παραγωγή των υδρογονανθράκων που αναλώθηκαν ή απωλέστηκαν ανυπαίτια κατά τις εργασίες παραγωγής.

Με προεδρικό διάταγμα καθορίζεται το περιεχόμενο και το χρονοδιάγραμμα υποβολής προς έγκριση των προγραμμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης, καθώς και των προϋπολογισμένων δαπανών, προβλέπονται λεπτομερώς οι όροι εκμίσθωσης του δικαιώματος και θεσπίζονται διατάξεις που ρυθμίζουν όρους και προθεσμίες καταβολής των μισθωμάτων στον Εκμισθωτή. Ρυθμίζονται, ακόμη και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, θέματα σχετικά με την εισαγωγή και την εξαγωγή σε συνάλλαγμα του αποκτώμενου, στο εξωτερικό ή στην Ελλάδα εισοδήματος του Αναδόχου, καθώς και των αμοιβών των αλλοδαπών εργολάβων και υπεργολάβων, που χρησιμοποιούνται από τον Ανάδοχο, και ρυθμίζονται ακόμη και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, οποιαδήποτε θέματα συνδέονται με την εκτέλεση των συμβάσεων και εξυπηρετούν τους επιδιωκόμενους με αυτήν σκοπούς.

Με τη σύμβαση διανομής της παραγωγής, ο Ανάδοχος αναλαμβάνει ως εργολάβος την υποχρέωση της μελέτης και εκτέλεσης της έρευνας και της εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων και των παραπροϊόντων τους στις αντίστοιχες περιοχές και έχει το αντίστοιχο αποκλειστικό δικαίωμα.

Ο Ανάδοχος διαθέτει με δαπάνες του τα απαιτούμενα για την εκτέλεση του έργου τεχνικά μέσα, υλικά, προσωπικό και κεφάλαια, για τα οποία φέρει

αποκλειστικά σε κάθε περίπτωση τον οικονομικό κίνδυνο, κυρίως όταν δεν ανακαλυφθεί εμπορικά εκμεταλλεύσιμο κοίτασμα ή όταν η απόδοση της παραγωγής από κάποιο κοίτασμα είναι ανεπαρκής. Επίσης, έχει τη διεύθυνση του έργου, το οποίο εκτελεί σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και τέχνης και τα διεθνή πρότυπα για την έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων, βάσει εγκριθέντος από τον εργοδότη Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών και Προϋπολογισμού Δαπανών και φέρει τον κίνδυνο σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Ο εργοδότης παρακολουθεί και ελέγχει την εκτέλεση και το κόστος των εργασιών.

Σε περίπτωση ανακάλυψης και παραγωγής υδρογονανθράκων, μέρος της ποσότητας που παράγεται κάθε ημερολογιακό έτος από κάθε περιοχή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων και των παραπροϊόντων των παραγόμενων υδρογονανθράκων, περιέρχεται στον Ανάδοχο για κάλυψη των δαπανών που προβλέπονται. Το υπόλοιπο της παραγωγής της αντίστοιχης περιοχής εκμετάλλευσης και τα υπόλοιπα έσοδα διανέμονται μεταξύ του εργοδότη και του Αναδόχου σε καθορισμένα και συμφωνημένα ποσοστά (διανομή της παραγωγής). Το μέρος της παραγωγής, το οποίο περιέρχεται κάθε έτος στον Ανάδοχο για κάλυψη των δαπανών του, έχει τέτοιο μέγεθος, ώστε η αξία του υπολογιζόμενη με βάση τη μέση ετήσια σταθμική τιμή των προϊόντων, που βρίσκεται σύμφωνα με την αξία προϊόντων, ισούται με το άθροισμα των ακόλουθων ποσών: α) των συνολικών τρεχουσών δαπανών παραγωγής του αντίστοιχου έτους καθώς και πιθανών υπόλοιπων τρεχουσών δαπανών προηγούμενων ετών, τα οποία δεν έχουν καλυφθεί ως τότε, β) του ποσού των ετήσιων αποσβέσεων, των δαπανών που προβλέπονται για έρευνα, εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης και λοιπά πάγια περιουσιακά στοιχεία. Το ποσοστό από τη διανομή της παραγωγής, που τελικά περιέρχεται στον Ανάδοχο (μερίδιο του Αναδόχου), είναι ίσο με αυτό που απομένει μετά από αφαίρεση από την παραγωγή του τμήματος που περιέρχεται στον Ανάδοχο για την κάλυψη των δαπανών, σύμφωνα με τα παραπάνω, και του ποσοστού της παραγωγής που περιέρχεται στον εργοδότη (μερίδιο Εργοδότη).

Ο Ανάδοχος μπορεί να υποχρεωθεί να πωλεί για λογαριασμό του Εργοδότη το μερίδιο της παραγωγής που αντιστοιχεί σε αυτόν. Ο τρόπος υπολογισμού του μεριδίου του Εργοδότη σε χρήμα, καθορίζεται στη σύμβαση.

Με προεδρικό διάταγμα καθορίζονται: α) οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους βασικοί όροι ανάθεσης της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, β) οι διατάξεις που ρυθμίζουν την υποβολή από τους Αναδόχους Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών και Προϋπολογισμού Δαπανών και κάθε σχετική διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης της εκτέλεσής του, γ) οι διατάξεις που ρυθμίζουν τους όρους και τις προθεσμίες για την παράδοση των μεριδίων του εργοδότη σε είδος ή την καταβολή του τμήματος, σε περίπτωση πώλησης κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους. Διατάξεις που ρυθμίζουν ακόμη και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, θέματα σχετικά με την εισαγωγή και την εξαγωγή σε συνάλλαγμα του αποκτώμενου, στο εξωτερικό ή στην Ελλάδα, εισοδήματος του Αναδόχου, καθώς και των αμοιβών των αλλοδαπών εργολάβων και υπεργολάβων που χρησιμοποιούνται από τον Ανάδοχο, δ) οι όροι με τους οποίους ρυθμίζονται ακόμη και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, οποιαδήποτε θέματα συνδέονται με την εκτέλεση των συμβάσεων και εξυπηρετούν τους επιδιωκόμενους με αυτές σκοπούς. Οι συμβάσεις διανομής συνάπτονται στα πλαίσια που καθορίζονται από το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου. Οι διατάξεις του Αστικού

Κώδικα περί μισθώσεως έργου και οι διατάξεις περί εκτελέσεως των δημόσιων έργων, δεν έχουν εφαρμογή. Οι Συμβάσεις για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υπογράφονται από την ΕΔΕΥ ΑΕ και τον Ανάδοχο και υποβάλλονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για έγκριση από τον Υπουργό. Χωρίς την έγκριση αυτή, οι εν λόγω Συμβάσεις είναι απολύτως άκυρες και δεν παράγουν κανένα έννομο αποτέλεσμα.

1.1.4 Έρευνα και εκμετάλλευση με σύμβαση μίσθωσης και με σύμβαση διανομής της παραγωγής

Υπάρχει και η περίπτωση βέβαια της συμμετοχής του Δημοσίου στην έρευνα και στην εκμετάλλευση με σύμβαση μίσθωσης ή σύμβαση διανομής της παραγωγής. Στις συμβάσεις μίσθωσης ή διανομής της παραγωγής που συνάπτονται, μπορεί να προβλέπεται η συμμετοχή του Δημοσίου σε κοινοπραξία με τον Ανάδοχο, τόσο στο στάδιο έρευνας όσο και στο στάδιο εκμετάλλευσης ανακαλυφθέντος κοιτάσματος. Το δικαίωμα συμμετοχής του Δημοσίου δεν μπορεί να ασκείται από την ΕΔΕΥ ΑΕ. Στη διακήρυξη θα καθορίζεται το ποσοστό τυχόν συμμετοχής του Δημοσίου, το ποσοστό συμμετοχής στις δαπάνες έρευνας και εκμετάλλευσης, καθώς και στη διανομή του προϊόντος της παραγωγής, το νομικό πρόσωπο με το οποίο ασκεί το Δημόσιο το δικαίωμα συμμετοχής, η διαχείριση της κοινοπραξίας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Εάν μια περιοχή ή τμήμα περιοχής έχει ήδη ερευνηθεί και έχει ανακαλυφθεί σε αυτήν εμπορικά εκμεταλλεύσιμο κοιτάσμα υδρογονανθράκων, μπορεί να ανατίθεται με διαγωνισμό σε τρίτο, με σύμβαση μίσθωσης ή διανομής της παραγωγής, μόνον η εκμετάλλευση του κοιτάσματος.

1.1.5 Φύση Αναδόχου

Ανάδοχοι των συμβάσεων, που συνάπτονται κατά τις διατάξεις του παρόντος, μπορούν να είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα, μόνα ή και περισσότερα του ενός με τη μορφή κοινοπραξίας, εφόσον έχουν την εθνικότητα χώρας – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τρίτης χώρας, υπό τον όρο της αμοιβαιότητας. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από εισήγηση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μπορεί να απαγορευθεί η συμμετοχή στις διαδικασίες και η χορήγηση άδειας αναζήτησης ή η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης ή διανομής της παραγωγής και η μεταβίβαση των δικαιωμάτων αυτών σε πρόσωπο που ελέγχεται ουσιαστικά από Τρίτη χώρα ή από υπηκόους τρίτης χώρας ή σε κοινοπραξία στην οποία συμμετέχει τέτοιο πρόσωπο, για λόγους εθνικής ασφάλειας. Ο Ανάδοχος απαγορεύεται μετά τη σύναψη της σύμβασης να περιέλθει υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο ξένου κράτους που δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο υπηκόου τέτοιου κράτους, χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, που αποφασίζει μετά από γνώμη του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Παράβαση της προηγούμενης διατάξεως συνεπάγεται την έκπτωση του Αναδόχου με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

1.1.6 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του Αναδόχου

Τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του Αναδόχου στο στάδιο ερευνών και στο στάδιο εκμετάλλευσης παρουσιάζονται παρακάτω. Η διάρκεια του σταδίου

ερευνών προσδιορίζεται στη σύμβαση, δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη για χερσαίες περιοχές και τα οκτώ (8) έτη για θαλάσσιες περιοχές και αρχίζει από την Έναρξη ισχύος της σύμβασης. Το στάδιο ερευνών διαιρείται σε φάσεις που ορίζονται στη σύμβαση. Ο Ανάδοχος δικαιούται και υποχρεώνεται να αρχίσει, να συνεχίσει και να ολοκληρώσει τις εργασίες έρευνας, σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους. Προς τούτο χρησιμοποιεί τα ενδεδειγμένα τεχνικά μέσα και μεθόδους, σύμφωνα με τους κανόνες επιστήμης και τέχνης της έρευνας υδρογονανθράκων.

Η διάρκεια του σταδίου ερευνών, ύστερα από αίτηση του Αναδόχου, που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της μπορεί με έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη να παρατείνεται μέχρι το μισό του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται, εφόσον ο Ανάδοχος αποδεδειγμένα παρεμποδίζεται να εφαρμόσει το πρόγραμμα εξαιτίας απρόβλεπτων τεχνικών προβλημάτων που προέκυψαν κατά την εκτέλεσή του, η λύση των οποίων απαιτεί την εφαρμογή μεθόδων ή τη χρήση εξοπλισμού που από δικαιολογημένη αιτία δεν είχαν προβλεφθεί στο πρόγραμμα, εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του, αλλά χρειάζεται πρόσθετο χρόνο για εργασίες που προέκυψαν χωρίς υπαιτιότητά του πέραν του προγράμματος, ιδίως εργασίες αναγκαίες για να περιχαρακωθεί κοιτάσμα που ανακαλύφθηκε και να επιβεβαιωθεί η εμπορική εκμεταλλευσιμότητά του, η οποία είναι αβέβαιη με βάση τις εργασίες που διενεργήθηκαν μέχρι τότε. Η παράταση χορηγείται με την προϋπόθεση ότι ο Ανάδοχος θα παραδώσει μαζί με την αίτηση όλα τα ερευνητικά δεδομένα που προέρχονται από την συμβατική περιοχή. Η διάρκεια του σταδίου ερευνών μπορεί επίσης να παρατείνεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μετά από γνώμη της Δ.Ε.Π. – Ε.Κ.Υ. και αίτηση του Αναδόχου για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει το προβλεπόμενο (7 έτη για ξηρά, 8 έτη για θάλασσα).

Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου μπορεί να επιβάλλονται οποιοδήποτε πρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις, ακόμη και κατά παρέκκλιση των όρων της συμβάσεως. Μετά τη λήξη κάθε φάσης του σταδίου ερευνών ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να συμπληρώσει τις εργασίες, να απομακρύνει τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούσε, να σφραγίσει κατάλληλα και να εγκαταλείψει όσα φρέατα είναι τυχόν σε εξέλιξη και να αποκαταστήσει το περιβάλλον, μέσα σε διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών.

Μετά την πάροδο και αυτού του διαστήματος η Συμβατική Περιοχή επανέρχεται ελεύθερη στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη, με εξαίρεση τις περιοχές εκμετάλλευσης που τυχόν δημιουργήθηκαν κατά την διάρκεια της διαδικασίας. Σε κάθε περίπτωση, ο Ανάδοχος υποχρεούται με τη λήξη κάθε φάσης να επιστρέψει στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη ελεύθερο τμήμα της συμβατικής περιοχής. Ο Ανάδοχος δικαιούται να παραιτηθεί από το δικαίωμα για έρευνα σε μια ή περισσότερες περιοχές ή σε όλη τη συμβατική περιοχή με έγγραφη δήλωσή του η οποία παράγει τα αποτελέσματά της τριάντα (30) ημέρες μετά την επίδοσή της στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη. Με τα προαναφερθέντα προεδρικά διατάγματα, το προηγούμενο δικαίωμα του Αναδόχου μπορεί να εξαρτηθεί από την καταβολή χρηματικού ποσού στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη.

Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να γνωστοποιεί στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη την ανακάλυψη κοιτάσματος υδρογονανθράκων μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στη σύμβαση. Αν ο Ανάδοχος διαπιστώσει ότι το ανακαλυφθέν κοιτάσμα υδρογονανθράκων είναι εμπορικά εκμεταλλεύσιμο, υποχρεώνεται, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στη σύμβαση, να γνωστοποιήσει με έγγραφη δήλωση

στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη την εμπορική εκμεταλλευσιμότητα του κοιτάσματος και τα προβλεπόμενα απολήψιμα αποθέματά του. Η κρίση για την εμπορική εκμεταλλευσιμότητα του κοιτάσματος ανήκει στον Ανάδοχο, ο οποίος όμως με την παραπάνω δήλωση υποχρεώνεται να τεκμηριώσει την κρίση του υποβάλλοντος και όλα τα αναγκαία στοιχεία που καθορίζουν τα προεδρικά. Με τη δήλωση αυτή ορίζεται η περιοχή εκμετάλλευσης του συγκεκριμένου κοιτάσματος, οριοθετείται η έκτασή της και ως προς αυτήν αρχίζει το στάδιο εκμετάλλευσης.

Το στάδιο εκμετάλλευσης κάθε περιοχής διαρκεί είκοσι πέντε (25) έτη. Το στάδιο εκμετάλλευσης αρχίζει με τη σύναψη της σχετικής σύμβασης. Η περιοχή εκμετάλλευσης έχει κατά το δυνατόν ορθογώνιο σχήμα και η έκτασή της δεν ξεπερνά τα εκατό (100) τετραγωνικά χιλιόμετρα. Αν ο Ανάδοχος αποδείξει ότι το κοίτασμα των υδρογονανθράκων ενδέχεται να ξεπερνά τα εκατό (100) τετραγωνικά χιλιόμετρα, χωρίς όμως και να επεκτείνεται έξω από τη συμβατική περιοχή που κατά το χρόνο της αίτησης δικαιούται να ερευνά, με έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή εργοδότη, μπορεί να ορισθεί περιοχή εκμετάλλευσης ή να επεκταθεί η ήδη ορισθείσα σε έκταση μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά χιλιόμετρα. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στη σύμβαση να υποβάλλει στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη αναλυτικά προγράμματα ανάπτυξης και παραγωγής, σύμφωνα με τους κανόνες επιστήμης και τέχνης της εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Στη σύμβαση προσδιορίζεται το ακριβές περιεχόμενο των προγραμμάτων. Ακόμα δικαιούται αλλά και υποχρεώνεται να αρχίσει την υλοποίηση των παραπάνω προγραμμάτων μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στη σύμβαση και να εκτελέσει τις εργασίες της εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους. Προς τούτο, χρησιμοποιεί τα ενδεδειγμένα τεχνικά μέσα και μεθόδους, σύμφωνα με τους κανόνες επιστήμης και τέχνης της εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να μεταφέρει υδρογονάνθρακες του Εκμισθωτή ή Εργοδότη ή ανεξάρτητων τρίτων με τους αγωγούς που έχει κατασκευάσει, ύστερα από αίτηση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη, εάν αυτό είναι δυνατόν χωρίς βλάβη των εργασιών του και με αντάλλαγμα που προσδιορίζεται στη σύμβαση.

Η διάρκεια του σταδίου εκμετάλλευσης μπορεί να παραταθεί έως και δύο πενταετίες, μετά από εισήγηση της ΕΔΕΥ ΑΕ, όταν αποδεδειγμένα η προβλεπόμενη διάρκεια δεν επαρκεί για την ολοκλήρωση των εν λόγω δραστηριοτήτων, με επαναδιαπραγμάτευση των όρων της σύμβασης και υπογραφή νέας σύμβασης, ύστερα από αίτηση του Αναδόχου που υποβάλλεται πριν τη λήξη της. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να τεκμηριώσει την αίτηση του και ως προς τη διάρκεια της παράτασης. Ο Ανάδοχος δικαιούται να παραιτηθεί από το δικαίωμα εκμετάλλευσης σε μία ή περισσότερες ή και σε όλες τις περιοχές εκμετάλλευσης με έγγραφη δήλωση προς τον Εκμισθωτή ή Εργοδότη. Ο χρόνος κατά τον οποίο επέρχονται τα αποτελέσματα της παραίτησης ορίζεται στη σύμβαση. Από την παραίτηση δεν γεννάται καμιά αξίωση του Αναδόχου σε βάρος του Εκμισθωτή ή Εργοδότη για δαπάνες ή ζημίες. Εάν κοιτάσμα υδρογονανθράκων εκτείνεται πέρα από τα όρια της συμβατικής περιοχής του Αναδόχου, σε συμβατική περιοχή άλλου Αναδόχου και για την καλύτερη και πιο οικονομική έρευνα και εκμετάλλευση ενδείκνυται η εκτέλεση των σχετικών εργασιών βάσει ενιαίου προγράμματος, ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης καλεί τους Αναδόχους να υποβάλλουν για έγκριση μέσα σε ορισμένη προθεσμία ενιαίο πρόγραμμα έρευνας και εκμετάλλευσης του κοιτάσματος.

Εάν η περιοχή στην οποία επεκτείνεται το κοίτασμα δεν έχει παραχωρηθεί

σε τρίτο, τότε η περιοχή αυτή παραχωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Εάν οι Ανάδοχοι δεν υποβάλλουν πρόγραμμα μέσα στην ανωτέρω τασσόμενη προθεσμία, ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης δύναται να καταγγείλει τις σχετικές Συμβάσεις. Από τη στιγμή που ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καλέσει τον Ανάδοχο να συντάξει κοινό πρόγραμμα και μέχρις ότου υπάρξει οριστικά πρόγραμμα, αναστέλλονται ως προς τον Ανάδοχο οι προθεσμίες εκπλήρωσης των συμβατικών του υποχρεώσεων.

1.1.7 Εκτέλεση εργασιών και έργων

Ο Ανάδοχος δικαιούται να εκτελεί τα απαραίτητα για την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του έργα και εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης. Ως προς τη θέση, την εκτέλεση και τη λειτουργία των έργων και εργασιών αυτών εφαρμόζονται τα παρακάτω:

- a) Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να γνωστοποιεί μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στη σύμβαση την ακριβή θέση κάθε γεώτρησης στον Υπουργό Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και όταν πρόκειται για υποθαλάσσιες περιοχές και στους Υπουργούς Εθνικής Άμυνας και Εμπορικής Ναυτιλίας. Ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας μπορεί να απαγορεύει τη γεώτρηση για σπουδαίο λόγο αναγόμενο στο εθνικό ή δημόσιο συμφέρον.
- b) Η άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας των δεξαμενών αποθήκευσης υδρογονανθράκων μηχανολογικών εκμετάλλευσης και των πάσης φύσεως εγκαταστάσεων παρέχεται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Σε περίπτωση θαλάσσιων εγκαταστάσεων η άδεια εγκατάστασης παρέχεται μετά από γνώμη των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Εμπορικής Ναυτιλίας.
- c) Η άδεια εγκατάστασης αγωγών μεταφοράς των εξορυσσόμενων υδρογονανθράκων προς τις εγκαταστάσεις διαχωρισμού, κατεργασίας ή αποθήκευσης ή προς τις εγκαταστάσεις φόρτωσης που ο Ανάδοχος έχει στη χώρα, χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μετά σύμφωνη γνώμη ως προς τη διαδρομή των αγωγών των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εφόσον ο αγωγός διέρχεται από προβλεπόμενες εκτάσεις (παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 998/1979), μετά σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Γεωργίας και προκειμένου περί θαλάσσιων αγωγών και του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας. Η άδεια λειτουργίας χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.
- d) Εφόσον οι ήδη υπάρχουσες στη χώρα εγκαταστάσεις δεν είναι πρόσφορες ή επαρκείς, χορηγείται άδεια εγκατάστασης, λειτουργίας και αποκλειστικής χρήσης εγκαταστάσεων παραγωγής και μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, λιμενικών εγκαταστάσεων, με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ύστερα από γνώμη των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας, και εγκαταστάσεων ενσύρματης ή ασύρματης επικοινωνίας, με κοινή απόφαση των Υπουργών Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών, ύστερα από γνώμη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Οι τεχνικοί και άλλοι όροι και η διαδικασία παροχής των αδειών μπορεί να καθορίζονται ειδικότερα με κοινή απόφαση των Υπουργών

Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Εθνικής Άμυνας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζεται ότι πιστοποιητικά διεθνώς αναγνωρισμένων οίκων επιθεώρησης αντικαθιστούν την πιστοποίηση ότι οι άδειες εγκαταστάσεων πληρούν τους τεχνικούς και άλλους όρους της υπουργικής απόφασης.

1.1.8 Δικαιώματα επί ακινήτων

Ο Ανάδοχος δικαιούται, ακόμη και κατά παρέκκλιση των διατάξεων της νομοθεσίας περί αποκαταστάσεως ακτημόνων γεωργών και κτηνοτρόφων, να αποκτή την κυριότητα ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων με σύμβαση επ' ονόματι και υπέρ του Δημοσίου και με ίδιες δαπάνες, εφόσον με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μετά γνώμη της Δ.Ε.Π. – Ε.Κ.Υ., βεβαιώθηκε ότι τα ακίνητα αυτά είναι απαραίτητα για τις εργασίες έρευνας ή εκμετάλλευσης. Αν δεν είναι δυνατή η συμβατική κτήση των παραπάνω δικαιωμάτων και ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας δεν απαγορεύουν την αναγκαστική απαλλοτρίωση των ακινήτων, κηρύσσεται αναγκαστική απαλλοτρίωση των ακινήτων υπέρ του Δημοσίου και με δαπάνες του Αναδόχου προς τον σκοπόν ανευρέσεως, εκμεταλλεύσεως, μεταφοράς και αποθηκεύσεως υδρογονανθράκων. Δεν είναι υποχρεωτική η αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων που χρησιμοποιούνται ήδη για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας.

Ο Ανάδοχος δικαιούται να χρησιμοποιεί χωρίς αντάλλαγμα τα ανωτέρω ακίνητα, ακόμη και κατά παρέκκλιση των διατάξεων που διέπουν τις δικαιοπραξίες περί ακινήτων σε παραμεθόριες περιοχές και χωρίς να έχει τηρήσει την προβλεπόμενη από τις διατάξεις αυτές διαδικασία, καθώς και να αποκτή με σύμβαση τη χρήση των αναγκαίων για την εκτέλεση της έρευνας και της εκμετάλλευσης ακινήτων, ακόμη και κατά παρέκκλιση των διατάξεων της νομοθεσίας περί αποκαταστάσεως ακτημόνων γεωργών και κτηνοτρόφων, μετά από άδεια του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που χορηγείται ύστερα από γνώμη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

1.1.9 Εργολάβοι και υπεργολάβοι

Ο Ανάδοχος δικαιούται να χρησιμοποιεί εργολάβους και αυτοί υπεργολάβους για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να υποβάλλει στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη αντίγραφα των συμβάσεων που συνήψε με τους εργολάβους και αυτοί με τους υπεργολάβους αμέσως μετά την υπογραφή τους. Ο Ανάδοχος, καθώς και οι χρησιμοποιούμενοι από αυτόν εργολάβοι και υπεργολάβοι δικαιούνται να προβαίνουν σε αγορές από το εσωτερικό και το εξωτερικό κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 3125/1955 «Περί προτιμήσεως των προϊόντων της εγχωρίου βιομηχανίας και βιοτεχνίας» και του ν. 4484/1965 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων του ν. 3215/1955 και άλλων τινών διατάξεων, του ν.δ/τος 2176/1952 «Περί μέτρων προστασίας της επαρχιακής βιομηχανίας», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα και του ν. 1797/1988 για τις προμήθειες του δημόσιου τομέα.

1.1.10 Εισαγωγές, εξαγωγές, προμήθειες

Ο Ανάδοχος, καθώς και οι χρησιμοποιούμενοι από αυτόν εργολάβοι ή

υπεργολάβοι δικαιούνται να εξάγουν ελεύθερα αντικείμενα που εισήγαγαν στη χώρα. Στην περίπτωση σύμβασης διανομής της παραγωγής το δικαίωμα αυτό υφίσταται μόνο ως προς άχρηστα ή χηρζοντα αντικαταστάσεως πράγματα. Ο Ανάδοχος δικαιούται να εκποιεί στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό εξοπλισμό, καθώς και υλικά που προέρχονται από τη διάλυση άχρηστων εγκαταστάσεων, γνωστοποιώντας έγκαιρα τα προς εκποίηση αντικείμενα και τις τιμές τους στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη. Ο Ανάδοχος και οι εργολάβοι ή υπεργολάβοι που αυτός χρησιμοποιεί δύνανται να απασχολούν στην Ελλάδα αλλοδαπούς, υπηκόους τρίτων χωρών, σε εργασίες που απαιτούν ιδιαίτερη εξειδίκευση.

1.1.11 Αλλοδαπό προσωπικό του Αναδόχου

Οι αρμόδιες αρχές, μετά από πρόταση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας που ελέγχει τις υποβαλλόμενες από τον Ανάδοχο, τους εργολάβους ή τους υπεργολάβους σχετικές αιτήσεις, παραχωρούν θεωρήσεις εισόδου και άδειες παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα στο προσωπικό καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους, εκτός αν συντρέχουν λόγοι αναγόμενοι στην εθνική ή δημόσια ασφάλεια και τάξη. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να εκπαιδεύει κατ' έτος στις εγκαταστάσεις του ημεδαπό τεχνικό και επιστημονικό προσωπικό σε αριθμό και για χρονικό διάστημα που θα καθορισθεί με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια που αφορά την επιλογή του προσωπικού μετά από γνώμη επιστημονικών φορέων, την εκπαίδευση και την καταβαλλόμενη αποζημίωση η οποία βαρύνει τον Ανάδοχο.

1.1.12 Δικαίωμα του Δημόσιου για αγορά των παραγόμενων προϊόντων

Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να πωλεί στο Δημόσιο, ύστερα από αίτησή του, ολόκληρη ή μέρος της ποσότητας των παραγόμενων υδρογονανθράκων που αποκτά κατά τη σύμβαση, εφόσον διεξάγεται πόλεμος, διαγράφεται κίνδυνος πολέμου ή άλλη κατάσταση ανάγκης της χώρας. Στη σύμβαση μπορεί να προβλέπεται ότι ο Ανάδοχος έχει τη δυνατότητα να αναλάβει την παραπάνω υποχρέωση ανεξάρτητα από τη συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων. Τιμή πωλήσεως των υδρογονανθράκων προσδιορίζεται βάσει της τιμής επί του μεταφορικού μέσου σύμφωνα με τις διεθνείς τιμές για αντίστοιχη ποιότητα. Ο Ανάδοχος δικαιούται να μεταβιβάζει εν όλω ή κατά ποσοστό τα συμβατικά δικαιώματα και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του σε ανεξάρτητο τρίτο μόνο ύστερα από έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη και έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ο Εκμισθωτής ή ο Εργοδότης μπορεί να αρνηθεί τη συναίνεση αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας, καθώς και αν ο ανεξάρτητος τρίτος δεν πληροί τα κριτήρια που απαιτούνται. Ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης μπορεί να θέσει οποιουσδήποτε όρους στον Ανάδοχο για τη διασφάλιση των ιδίων συμφερόντων. Το Δημόσιο δύναται να ασκήσει δικαίωμα πρώτης προτίμησης σε περίπτωση υποκατάστασης ή μεταβίβασης ποσοστών του Αναδόχου. Η συναίνεση αυτή απαιτείται και όταν μεταβιβάζεται η συγγενής επιχείρηση που ελέγχει τον Ανάδοχο.

1.1.13 Μεταβίβαση των δικαιωμάτων από τον Ανάδοχο

Ο Ανάδοχος δικαιούται ύστερα από έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη και έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής

Αλλαγής να μεταβιβάζει εν όλω ή ποσοστό τα συμβατικά δικαιώματα και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του σε συγγενή επιχείρηση υπό τον όρο ότι θα παραμείνει εις ολόκληρον υπεύθυνος μαζί με την αποκτώσα συγγενή επιχείρηση έναντι του Εκμισθωτή ή Εργοδότη για την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων του. Η άδεια είναι δυνατόν να μη δοθεί αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας κατά την κρίση του Υπουργικού Συμβουλίου, το οποίο αποφαινεται μετά από κοινή εισήγηση των Υπουργών Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εθνικής Άμυνας.

Αν ο Ανάδοχος είναι κοινοπραξία φυσικών ή νομικών προσώπων, κάθε μέλος δικαιούται να μεταβιβάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση σε άλλο μέλος της κοινοπραξίας, ύστερα από έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη και έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Το Δημόσιο δύναται να ασκήσει δικαίωμα πρώτης προτίμησης σε περίπτωση υποκατάστασης ή μεταβίβασης ποσοστών του Αναδόχου. Οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους συμβάσεις μεταβίβασης δικαιωμάτων και υποχρεώσεων υπόκεινται στο συμβολαιογραφικό τύπο, είτε συνάπτονται στην Ελλάδα είτε συνάπτονται στην αλλοδαπή.

1.1.14 Έλεγχος δραστηριοτήτων και δαπανών του Αναδόχου

Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να τηρεί ακριβή στοιχεία όλων των εργασιών έρευνας και εκμετάλλευσης και να υποβάλλει πλήρεις εκθέσεις δραστηριότητας στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη μέσα σε προθεσμίες που ορίζονται στη σύμβαση. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να υποβάλλει στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη όλα τα επιστημονικά και τεχνικά στοιχεία που συλλέγονται κατά τη διάρκεια των εργασιών και να τηρεί επεξηγηματικό υλικό στη χώρα, η πρόσβαση στο οποίο είναι ελεύθερη στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη. Ο Εκμισθωτής ή εργοδότης με τα αρμόδια όργανα ή και άλλα ειδικά εξουσιοδοτημένα από αυτόν πρόσωπα λαμβάνει γνώση όλων των επιστημονικών και τεχνικών εργασιών του Αναδόχου και όλων των τεχνικών στοιχείων που αυτός συλλέγει. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να μεριμνά ώστε οι πάσης φύσεως δαπάνες, και κυρίως οι αμοιβές του απασχολούμενου προσωπικού, το τίμημα της προμήθειας ειδών, το μίσθωμα χρήσης μηχανημάτων και γενικά εξοπλισμού, οι αμοιβές για την ενέργεια μελετών και την εκτέλεση εργασιών και έργων, να πραγματοποιούνται σε επίπεδα που δεν απέχουν από τις τιμές που διαμορφώνονται ελεύθερα και είναι διεθνώς ανταγωνιστικές.

1.1.15 Κυριότητα υδρογονανθράκων

Στη σύμβαση μίσθωσης ο Ανάδοχος γίνεται κύριος των εξορυσσόμενων υδρογονανθράκων όταν αποκτήσει τη νομή τους. Εάν ο Εκμισθωτής επιλέγει το μίσθωμα να καταβληθεί σε είδος, καθίσταται συγκύριος της ποσότητας των εξορυσσόμενων υδρογονανθράκων που αντιστοιχεί στο μίσθωμα από τη στιγμή της επιλογής, εκτός αν στη σύμβαση ορίζεται διαφορετικά. Η αναγκαστική ή συντηρητική κατάσχεση των υδρογονανθράκων που ανήκουν στον Ανάδοχο δεν εμποδίζει την αυτούσια διανομή τους μεταξύ του Εκμισθωτή και του Αναδόχου. Η κατάσχεση λογίζεται εφεξής ότι υφίσταται στο σύνολο της ποσότητας που περιέρχεται στον Ανάδοχο με τη διανομή. Στη σύμβαση διανομής της παραγωγής ο Εργοδότης γίνεται κύριος των υδρογονανθράκων από την εξόρυξή τους. Ο Ανάδοχος γίνεται κύριος των υδρογονανθράκων που αποτελούν το μερίδιό του,

καθώς και εκείνων που προορίζονται για να καλυφθούν οι δαπάνες, όταν αυτοί διαχωρισθούν από τους εξορυχθέντες υδρογονάνθρακες σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο προεδρικό διάταγμα.

1.1.16 Φορολογία εισοδήματος

Ο Ανάδοχος υπόκειται σε ειδικό φόρο εισοδήματος με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), καθώς και σε περιφερειακό φόρο με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), χωρίς καμία πρόσθετη τακτική ή έκτακτη εισφορά, τέλος ή άλλη επιβάρυνση οποιασδήποτε φύσεως υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου. Ο φόρος επιβάλλεται χωριστά για το εισόδημα που προέρχεται από κάθε σύμβαση που συνάπτει ο Ανάδοχος. Ο φόρος επιβάλλεται επί του προκύπτοντος από τις συμβατικές εργασίες του Αναδόχου καθαρού φορολογητέου εισοδήματός του και εξαντλεί κάθε υποχρέωση του Αναδόχου και των μετόχων αυτού για φόρο εισοδήματος ως προς κέρδη που προκύπτουν από τις συμβατικές εργασίες του. Στην περίπτωση που ο ανάδοχος είναι Κοινοπραξία, ο υπολογισμός και η βεβαίωση του φόρου εισοδήματος διενεργείται ατομικά για κάθε κοινοπρακτούν μέλος. Η εφαρμογή της προηγούμενης περιόδου δεν θίγει την αλληλεγγύως και εις ολόκληρο ευθύνη των κοινοπρακτούντων μελών για τον οφειλόμενο από τα υπόλοιπα μέλη της Κοινοπραξίας φόρο εισοδήματος. Ο βεβαιούμενος φόρος καταβάλλεται εφάπαξ. Κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων ο Ανάδοχος απαλλάσσεται της προκαταβολής φόρου εισοδήματος.

Ο ανάδοχος ή το κάθε μέλος αναδόχου – Κοινοπραξίας τηρεί ιδιαίτερα λογιστικά βιβλία και βάσει αυτών συντάσσει για κάθε ημερολογιακό έτος ισολογισμό και ξεχωριστά για κάθε περιοχή εκμετάλλευσης, λογαριασμό εσόδων και εξόδων. Καθαρό φορολογητέο εισόδημα είναι η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του εισοδήματος των ποσών που πιστώνονται ως έσοδα και του αθροίσματος των ποσών που χρεώνονται ως έξοδα, όπως εμφανίζονται στον ενιαίο λογαριασμό όλης της συμβατικής περιοχής. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, τα υποβαλλόμενα με αυτήν δικαιολογητικά έγγραφα, ο τρόπος καταβολής του φόρου σε είδος ή σε χρήμα, η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου, οι πίνακες αποσβέσεων ανά περιοχές έρευνας και εκμετάλλευσης και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των περί φορολογίας εισοδήματος διατάξεων του παρόντος. Οι πίνακες αποσβέσεων μπορούν να προβλέπουν είτε ποσοστά αποσβέσεων βάσει της αξίας των αποσβεννυμένων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών πρώτης εγκατάστασης και ερευνών, είτε συνολικό επιτρεπόμενο ύψος αποσβέσεων που καθορίζεται σε ποσοστό της ετήσιας παραγωγής. Οι πίνακες αποσβέσεων μπορούν να κλιμακώνονται ανάλογα με το ύψος της παραγωγής και το χρόνο της απόσβεσης και ισχύουν μόνο για τις συμβάσεις που συνάπτονται μετά τη δημοσίευσή τους.

Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, τα υποβαλλόμενα με αυτήν δικαιολογητικά έγγραφα, ο τρόπος καταβολής του φόρου σε είδος ή σε χρήμα, η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου, οι πίνακες αποσβέσεων ανά περιοχές έρευνας και εκμετάλλευσης και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των περί φορολογίας εισοδήματος διατάξεων του παρόντος. Οι

πίνακες αποσβέσεων μπορούν να προβλέπουν είτε ποσοστά αποσβέσεων βάσει της αξίας των αποσβεννυμένων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών πρώτης εγκατάστασης και ερευνών, είτε συνολικό επιτρεπόμενο ύψος αποσβέσεων που καθορίζεται σε ποσοστό της ετήσιας παραγωγής. Οι πίνακες αποσβέσεων μπορούν να κλιμακώνονται ανάλογα με το ύψος της παραγωγής και το χρόνο της απόσβεσης και ισχύουν μόνο για τις συμβάσεις που συνάπτονται μετά τη δημοσίευσή τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προσδιορίζεται ο τρόπος καταβολής του περιφερειακού φόρου, η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου και κάθε σχετική με αυτόν αναγκαία λεπτομέρεια. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να τηρεί βιβλία και στοιχεία σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Είναι δυνατόν να επιτραπεί η τήρηση των βιβλίων και η κατάρτιση των ισολογισμών του Αναδόχου σε ξένο νόμισμα.

1.1.17 Φόρος εισοδήματος σε συμβάσεις μίσθωσης και διανομής της παραγωγής

Στη σύμβαση μίσθωσης ο λογαριασμός εσόδων και εξόδων κάθε περιοχής εκμετάλλευσης πιστώνεται με την αξία των υδρογονανθράκων και των παραπροϊόντων τους που παρήχθησαν και πωλήθηκαν από τον Ανάδοχο, με την αξία του καταβληθέντος στον Εκμισθωτή μισθώματος σε είδος, με το τίμημα από την πώληση περιουσιακών στοιχείων κατά το ποσό που υπερβαίνει την αξία απόκτησής τους, προκειμένου δε περί παγίων περιουσιακών στοιχείων κατά το ποσό που υπερβαίνει την αξία που δεν έχει ακόμη αποσβεστεί και με κάθε άλλο έσοδο που σχετίζεται με τις συμβατικές εργασίες ή προέρχεται από τη μεταφορά προϊόντων για λογαριασμό ανεξάρτητων τρίτων μέσα στη χώρα και τις περιοχές με τους αγωγούς του Αναδόχου ή προέρχεται από την είσπραξη ασφαλιστικών ή άλλων αποζημιώσεων.

Στη σύμβαση μίσθωσης ο λογαριασμός εσόδων και εξόδων κάθε περιοχής εκμετάλλευσης χρεώνεται ως εξής:

- a) με τις δαπάνες που γίνονται για τις έρευνες, για τις εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης και τα λοιπά πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που έγιναν πριν την έναρξη της εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς και των δαπανών πρώτης εγκατάστασης,
- b) με τις τρέχουσες δαπάνες παραγωγής, και ιδιαίτερα με τη δαπάνη για τα χρησιμοποιηθέντα ή αναλωθέντα υλικά, εφόδια ή ενέργεια, με τους μισθούς και τις συναφείς με αυτούς επιβαρύνσεις, με τη δαπάνη για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από τρίτους,
- c) με τα γενικά έξοδα που έγιναν στη χώρα για τις κατά τη σύμβαση εργασίες του αναδόχου, που περιλαμβάνουν ιδιαίτερα τις δαπάνες για μισθούς, για μισθώματα κινητών και ακινήτων και για ασφάλιστρα,
- d) με ποσά για μισθούς διευθυντών ή υπαλλήλων στο εξωτερικό και γενικά διοικητικά έξοδα των ιδίων γραφείων του Αναδόχου σύμφωνα με τις παρασχεθείσες από αυτούς υπηρεσίες για τις συμβατικές εργασίες. Τα ποσά αυτά δεν μπορούν να υπερβαίνουν ποσοστό των πραγματοποιούμενων αντιστοιχών εξόδων στην Ελλάδα,
- e) με τα ποσά για τόκους δανείων ή για άλλες τραπεζικές επιβαρύνσεις που καταβλήθηκαν για να λάβει δάνειο ή για να πιστωθεί με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ο Ανάδοχος ή συγγενής του εταιρεία για να διεξαγάγει τις

- συμβατικές εργασίες πλην των εργασιών έρευνας και περιχάραξης των κοιτασμάτων. Δεν περιλαμβάνονται χρεώσεις τόκων: 1) κατά το ποσό που το καταβαλλόμενο επιτόκιο υπερβαίνει το εύλογο εμπορικά επιτόκιο που ισχύει στις διεθνείς χρηματαγορές για παρόμοιες εργασίες, 2) κατά το ποσό που το δάνειο υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στη σύμβαση και 3) κατά το ποσό που τα έσοδα από την παραγωγή υδρογονανθράκων χρησιμοποιηθούν για να χρηματοδοτηθεί κεφαλαιουχικός εξοπλισμός ανάπτυξης κατά τη διάρκεια της παραγωγής,
- f) με τα ποσά των μη εισπράξιμων απαιτήσεων και των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν λόγω ζημιών που προκλήθηκαν σε τρίτους,
  - g) με τη μη αποσβεσθείσα αξία καταστραφέντων ή εγκαταλειφθέντων περιουσιακών στοιχείων,
  - h) με κάθε άλλη τρέχουσα δαπάνη και κάθε ζημιά σχετική με τις συμβατικές εργασίες, εφόσον η δαπάνη ή η ζημιά εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα κατά τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος,
  - i) με το ποσό που απαιτείται για να ικανοποιηθούν οι συναφείς με τη λήξη της εκμετάλλευσης υποχρεώσεις του. Το ποσό αυτό συσσωρευόμενο αποτελεί ειδικό αποθεματικό,
  - j) με το ποσό των υπό α' έως θ' δαπανών των προηγούμενων ετών κατά το μέρος που δεν καλύφθηκαν κατά τα έτη αυτά και μέχρι να καλυφθούν πλήρως,
  - k) με την αξία μισθώματος που πρέπει να καταβληθεί σε χρήμα ή σε είδος.

Έσοδα και έξοδα που δεν μπορούν να καταλογισθούν αποκλειστικά σε ορισμένη περιοχή εκμετάλλευσης κατανέμονται σε όλες τις περιοχές εκμετάλλευσης της συμβατικής περιοχής.

Στη σύμβαση διανομής της παραγωγής ο λογαριασμός εσόδων και εξόδων πιστώνεται με την αξία των υδρογονανθράκων και των παραπροϊόντων που παρήχθησαν και πωλήθηκαν από τον Ανάδοχο για λογαριασμό αυτού και για λογαριασμό του Εργοδότη, με την αξία του μεριδίου επί των παραχθέντων υδρογονανθράκων και παραπροϊόντων, που λαμβάνεται από τον Εργοδότη σε είδος, με κάθε έσοδο από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν με δαπάνη χρεωθείσα στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων, με κάθε άλλο έσοδο που σχετίζεται με τις συμβατικές εργασίες ή προέρχεται από τη μεταφορά προϊόντων για λογαριασμό ανεξάρτητων τρίτων μέσα στη χώρα και τις περιοχές με τους αγωγούς του Αναδόχου ή προέρχεται από την είσπραξη ασφαλιστικών ή άλλων αποζημιώσεων.

Στη σύμβαση διανομής της παραγωγής ο λογαριασμός εσόδων και εξόδων κάθε περιοχής εκμετάλλευσης χρεώνεται με τα ποσά που προβλέπονται στις παραπάνω περιπτώσεις α' έως ι' και επιπλέον με την αξία του μεριδίου του εργοδότη.

1.1.18 Φορολογικές και λοιπές απαλλαγές

Τα εισοδήματα του Αναδόχου που προκύπτουν από τη σύμβαση, τα εισοδήματα που αποκτούν στο εξωτερικό αλλοδαποί υπάλληλοι του Αναδόχου για συναφείς με τις συμβατικές εργασίες υπηρεσίες, καθώς και τα εισοδήματα που αποκτούν αλλοδαποί υπάλληλοι των χρησιμοποιούμενων από τον Ανάδοχο εργολάβων, των υπεργολάβων, ακόμη και αν οι τελευταίοι είναι κάτοικοι Ελλάδας, απαλλάσσονται από κάθε άμεσο ή έμμεσο, γενικό ή ειδικό, τακτικό ή έκτακτο φόρο, τέλος, τέλος χαρτοσήμου, δικαίωμα, τακτική ή έκτακτη εισφορά,

κράτηση και γενικά από κάθε τακτικό ή έκτακτο οικονομικό βάρος υπέρ του Δημοσίου και παντός τρίτου, πλην του φόρου προστιθέμενης αξίας.

Το ίδιο ακριβώς ισχύει και για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων στον Ανάδοχο, την μεταβίβαση δικαιωμάτων από τις συμβάσεις αυτές εκ μέρους του Αναδόχου, την πώληση των παραγόμενων υδρογονανθράκων από τον Ανάδοχο, τον Εκμισθωτή ή τον Εργοδότη, τις συμβάσεις έργου που συνάπτονται για τους συμβατικούς σκοπούς από τον Ανάδοχο με εργολάβους και από αυτούς με υπεργολάβους, την μίσθωση, την παραχώρηση ή την με οποιονδήποτε τρόπο κτήση της χρήσης ακινήτων τις συμβάσεις των δανείων ή πιστώσεων που παρέχονται στον Ανάδοχο από τράπεζες ή πιστωτικούς οργανισμούς ή πάσης φύσεως αλλοδαπά νομικά πρόσωπα για να εκτελεστούν οι συμβατικές εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, τους τόκους και την εξόφλησή. Οι τόκοι των παραπάνω δανείων και πιστώσεων δεν απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος. Οι αμοιβές συμβολαιογράφων για την κατάρτιση των δικαιοπραξιών του Αναδόχου που απαιτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, καθώς επίσης και τα δικαιώματα έμμισθων και άμισθων υποθηκοφυλάκων για την εγγραφή ή τη μεταγραφή των δικαιοπραξιών αυτών δεν μπορούν να υπερβούν για κάθε περίπτωση το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών. Τέλος δεν παρέχεται απαλλαγή από τις εισφορές εργοδότη και εργαζομένου προς τους πάσης φύσεως οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, τους οργανισμούς και λογαριασμούς κοινωνικής πολιτικής, ούτε από τους ήδη θεσπισθέντες υπέρ των εργαζομένων πόρους εκτός από τους υπέρ τρίτων κοινωνικούς πόρους, ούτε από τα δικαιώματα, τις εισφορές και τα ανταποδοτικά τέλη που οφείλονται για παρεχόμενες υπηρεσίες.

1.1.19 Λήξη του σταδίου εκμετάλλευσης

Κατά τη λήξη του σταδίου εκμετάλλευσης κάθε περιοχής εκμετάλλευσης, αυτή επανέρχεται ελεύθερη στο Δημόσιο. Η χρήση των ακινήτων που έχουν αποκτηθεί και η κυριότητα των κινητών, η αξία των οποίων έχει αποσβεσθεί, περιέρχονται αυτοδίκαια στον Εκμισθωτή ή στον Εργοδότη χωρίς αντάλλαγμα. Η τύχη των ακινήτων που δεν έχουν αποκτηθεί με τις διαδικασίες και των κινητών που δεν έχουν αποσβεσθεί ρυθμίζεται στη σύμβαση. Από την περιέλευση περιουσιακών στοιχείων στον Εκμισθωτή ή Εργοδότη δεν γεννάται σε καμία περίπτωση ευθύνη του Εκμισθωτή ή Εργοδότη έναντι των δανειστών του Αναδόχου για τυχόν χρέη του, εκτός αν έχει συσταθεί εμπράγματη ασφάλεια, την οποία ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να άρει πριν αυτά περιέλθουν στο Δημόσιο. Εφόσον ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης δεν δηλώσει διαφορετικά σε προθεσμία που ορίζεται στη σύμβαση, ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να σφραγίσει κατάλληλα όλα τα παραγωγικά φρέατα και τα γνωστά υδροφόρα στρώματα, να απομακρύνει όλες τις εγκαταστάσεις και να αποκαταστήσει το περιβάλλον. Για να αντιμετωπισθούν οι δαπάνες που απαιτούν οι παραπάνω εργασίες μπορεί να δημιουργηθεί ειδικό αποθεματικό. Η μεταβίβαση και η τύχη του αποθεματικού, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με αυτό, ρυθμίζονται με τα αντίστοιχα προεδρικά διατάγματα.

1.1.20 Αναστολή και παράταση προθεσμιών

Η υποχρέωση απομάκρυνσης αναστέλλεται με έγγραφη συναίνεση του

Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας για όσο χρόνο οι εγκαταστάσεις κρίνονται αναγκαίες για την εκτέλεση εργασιών από τον Ανάδοχο στην ίδια ή σε άλλη συμβατική περιοχή. Τα προηγούμενα εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις που ο Ανάδοχος κηρυχθεί έκπτωτος ή παραιτηθεί από το δικαίωμα εκμετάλλευσης. Οι προθεσμίες εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του Αναδόχου αναστέλλονται λόγω ανωτέρας βίας και για όσο χρόνο αυτή διαρκεί. Οι προθεσμίες εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του Αναδόχου μπορούν να παρατείνονται με έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη. Ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης μπορεί με έγγραφη δήλωσή του να κηρύξει τον Ανάδοχο έκπρωτο των συμβατικών δικαιωμάτων του αν ο τελευταίος υπαίτια δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του, αν ο τελευταίος δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα το κατά περίπτωση οφειλόμενο μίσθωμα ή μερίδιο ή το φόρο εισοδήματος.

1.1.21 Έκπτωση αναδόχου – Επίλυση διαφορών

Ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης δικαιούται περαιτέρω να ζητήσει αποζημίωση που να καλύπτει κάθε θετική και αποθετική ζημία του. Αν ο Ανάδοχος προβαίνει σε άλλες παραβιάσεις των όρων της σύμβασης και δεν συμμορφώνεται με αυτούς εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών, που του τάσσει ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης, είναι δυνατόν να κηρυχθεί έκπρωτος με απόφαση των διαιτητών, εάν στη σύμβαση προβλέπεται διαιτησία, διαφορετικά με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου. Τα δικαιώματα των δύο παραπάνω προτάσεων του Εκμισθωτή ή Εργοδότη αποσβέννυνται μετά πάροδο έξι (6) μηνών από τη στιγμή που αυτός έλαβε γνώση του λόγου της εκπτώσεως. Οι διαφορές που προκύπτουν κατά την εκτέλεση των συμβάσεων που συνάπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου επιλύονται από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών. Κάθε διαφορά από το παρόν, συμβατική ή αδικοπρακτική, επιλύεται από διαιτητικό δικαστήριο κατά το ν. 2735/1999 περί διεθνούς εμπορικής Διαιτησίας ή κατά άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα Διαιτησίας, όπως Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (International Chamber of Commerce (ICC)), Δικαστήριο Διεθνούς Διαιτησίας Λονδίνου (London Court of International Arbitration), Ινστιτούτο Διαιτησίας του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Στοκχόλμης (Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce), κατ' αποκλεισμό της τακτικής δικαιοδοσίας των ελληνικών δικαστηρίων. Το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από δύο διαιτητές, οριζόμενους από τα μέρη και έναν επιδιαιτητή οριζόμενο από αυτούς. Ως τόπος διεξαγωγής της Διαιτησίας ορίζεται η Αθήνα και ως γλώσσα διαδικασίας η ελληνική. Εφαρμοστέο δίκαιο είναι το ελληνικό.

1.1.22 Αναγκαστική απαλλοτρίωση

Επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση γαιών που εγκλείουν υπόγεια ή επιφανειακά ύδατα ή άλλα αστικά ή αγροτικά ακίνητα ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις, περιλαμβανομένης και της συστάσεως εμπράγματων δικαιωμάτων σε βάρος των ακινήτων αυτών, που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεων, εργασιών και λοιπών έργων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κατά τον παρόντα νόμο, καθώς και της παραγωγής παραπροϊόντων, τα οποία προέρχονται από διαχωρισμό ή κατεργασία που δεν απαιτεί την ίδρυση διυλιστηρίου, επειδή οι σκοποί της απαλλοτρίωσης χαρακτηρίζονται ως δημόσιας ωφέλειας.

Η απαλλοτρίωση αυτή κηρύσσεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας υπέρ του Εκμισθωτή ή

Εργοδότη. Αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων για εγκατάσταση αγωγών μεταφοράς και δεξαμενών αποθήκευσης υδρογονανθράκων ή προϊόντων διύλισης και γενικά κατεργασίας των υδρογονανθράκων αυτών, μπορεί να κηρύσσεται κατά τις διατάξεις του ν. 367/1976 και υπέρ άλλου προσώπου, που έχει άδεια ίδρυσης τέτοιων εγκαταστάσεων πλην του Δημοσίου ή της Δ.Ε.Π. – Ε.Κ.Υ..

1.1.23 Παραχώρηση χρήσης δημόσιων κτημάτων, αιγιαλού και θαλάσσιας περιοχής

Επιτρέπεται η παραχώρηση στον ανάδοχο της χρήσης ακινήτων, υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων και μη μισθωμένων λατομικών χώρων, που ανήκουν στο Δημόσιο και βρίσκονται εντός ή κοντά στην περιοχή που διεξάγονται οι εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων και θεωρούνται αναγκαίοι για αυτές τις εργασίες. Η παραχώρηση αυτή γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και άλλου κατά περίπτωση αρμόδιου για τη διοίκηση και διαχείριση των ακινήτων αυτών υπουργού, με αντάλλαγμα που καθορίζεται μετά από γνώμη επιτροπής αποτελούμενης από τον αρμόδιο πρόεδρο πρωτοδικών, ως πρόεδρο, και από τους προϊσταμένους των αρμόδιων τοπικών υπηρεσιών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ). Η παραχώρηση γίνεται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η έρευνα ή η εκμετάλλευση. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζεται το αντάλλαγμα της χρήσης.

Στους Αναδόχους μπορεί να παραχωρείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας, με αντάλλαγμα η χρήση περιοχής αιγιαλού ή και παραλίας με δικαίωμα πρόσχωσης της θάλασσας μπροστά από αυτή, σε έκταση που καθορίζεται, με σκοπό τη δημιουργία γηπέδου που θα χρησιμοποιηθεί για τις κατά τη σύμβαση εργασίες, έργα και εγκαταστάσεις, καθώς και να επιτρέπεται η δημιουργία τεχνητής νησίδας.

Για την απόκτηση της αρχικής παραλίας, καθόσον μέρος αυτής προήλθε από συνεισφορά ιδιωτών ή δωρεάν παραχώρηση από δήμους ή κοινότητες ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση υπέρ του Δημοσίου με δαπάνες του Αναδόχου. Επιτρέπεται η παραχώρηση δικαιωμάτων επί του δημιουργούμενου νέου αιγιαλού ή και της παραλίας. Αυτές οι απαλλοτριώσεις και παραχωρήσεις χρήσης ενεργούνται και κατά παρέκκλιση ακόμη των διατάξεων που διέπουν τις δικαιοπραξίες περί ακινήτων σε παραμεθόριες περιοχές και χωρίς την τήρηση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις αυτές διαδικασίες, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

1.1.24 Θαλάσσιες εγκαταστάσεις και κατασκευές

Μόνιμες ή προσωρινές θαλάσσιες εγκαταστάσεις και πλωτές κατασκευές, ανεξαρτήτως χωρητικότητας ή εκτοπίσματος, που προορίζονται από κατασκευής ή μετασκευής για εργασίες έρευνας ή εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων εγχώριας ή αλλοδαπής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένης της διύλισης και αποθήκευσης αυτών μπορούν, μετά από αίτηση του κυρίου αυτών, να εγγράφονται σε ειδικό νηολόγιο, που τηρείται στο Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιώς, μετά από προηγούμενο τελωνισμό αυτών, εάν εισάγονται από την αλλοδαπή. Σε αυτές τις

εγκαταστάσεις και πλωτές κατασκευές που νηολογούνται εφαρμόζονται οι διατάξεις των τίτλων: πρώτου, έβδομου, όγδοου και δέκατου του Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου, καθώς και οι λοιπές κείμενες διατάξεις, που αφορούν στα θέματα τα ρυθμιζόμενα από αυτούς τους τίτλους, όπως και οι περί πλοίων διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

1.1.25 Εκμετάλλευση υδρογονανθράκων υφαλοκρηπίδας ή αποκλειστικής οικονομικής ζώνης

Οι ανήκουσες στον Ανάδοχο, κατόπιν σύμβασης, εγκαταστάσεις και πλωτές κατασκευές είναι δυνατόν να νηολογούνται και αν ακόμη αυτός είναι αλλοδαπός. Το ίδιο ισχύει και για τα πλοία και πλοίαρια του αλλοδαπού Αναδόχου όσο ισχύει η σύμβαση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζεται ο τύπος των πράξεων και εγγραφών στο νηολόγιο, ο τύπος του εγγράφου της εθνικότητας, τα αναφερόμενα στην απονομή διακριτικών σημάτων, τα αναφερόμενα στην τήρηση ειδικού υποθηκολογίου και ειδικού βιβλίου κατασχέσεων, για τις εγκαταστάσεις και τις πλωτές κατασκευές που αφορούν το παρόν άρθρο και κάθε λεπτομέρεια συναφής με τα παραπάνω θέματα. Προκειμένου περί εγκαταστάσεων, πλωτών κατασκευών, πλοίων και πλοιαρίων, που έχουν εγγραφεί στο νηολόγιο σύμφωνα με τα παραπάνω, η μεταβίβαση της κυριότητας αυτών, σημειώνεται ατελώς στο νηολόγιο, μετά από έγγραφο του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας προς το νηολόγο. Για την εκτέλεση των εργασιών αναζήτησης και έρευνας για ανακάλυψη υδρογονανθράκων, καθώς και για την κατασκευή εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην υφαλοκρηπίδα ή την αποκλειστική οικονομική ζώνη της χώρας, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ελληνικής διοικητικής νομοθεσίας.

1.1.26 Εγκαταστάσεις εντός των χωρικών υδάτων

Γύρω από τις μόνιμες ή προσωρινές εγκαταστάσεις ή πλωτές κατασκευές επί της υφαλοκρηπίδας ή της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης ή υπεράνω αυτών, που προορίζονται για εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, δημιουργείται ζώνη ασφαλείας πεντακοσίων (500) μέτρων που υπολογίζεται από τα ακραία σημεία των εγκαταστάσεων ή κατασκευών αυτών. Η ζώνη ασφαλείας με τις σε αυτήν εγκαταστάσεις και κατασκευές, ο υπερκείμενος εναέριος χώρος και ο υποκείμενος θαλάσσιος χώρος είναι χώροι απαραβίαστοι. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Προστασίας του Πολίτη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να μειώνεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις η έκταση της ζώνης ασφαλείας, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (1982).

Η είσοδος πλοίων ή άλλων πλωτών ναυπηγημάτων απαγορεύεται χωρίς ειδική άδεια, η οποία χορηγείται στα πλοία ή πλωτά ναυπηγήματα με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Προστασίας του Πολίτη και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στα αεροσκάφη με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Η παράβαση της απαγόρευσης αυτής τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μηνών και με χρηματική ποινή. Για την εφαρμογή των κανόνων του ημεδαπού

γενικά δικαίου, οι εγκαταστάσεις, πλωτές κατασκευές και ζώνες ασφαλείας εξομοιώνονται προς το έδαφος της χώρας. Για εκδίκαση αξιόποινων πράξεων που τελούνται επί των εγκαταστάσεων ή πλωτών κατασκευών ή εντός των κατά την αυτή παράγραφο ζωνών ασφαλείας, αρμόδια κατά τόπο ποινικά δικαστήρια, ελλείψει άλλων, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αρμόδιων ελληνικών ποινικών δικαστηρίων, είναι τα αρμόδια δικαστήρια για τις εντός της περιφέρειας του Πταισματοδικείου Πειραιά τελούμενες πράξεις.

Η προανάκριση διεξάγεται και από την κατά τόπο αρμόδια λιμενική αρχή και την τελωνειακή αρχή για θέματα της τελωνειακής νομοθεσίας. Για την εφαρμογή των διατάξεων για την αρμοδιότητα κατά τόπο των πολιτικών δικαστηρίων, οι πλωτές κατασκευές και ζώνες ασφαλείας θεωρούνται ότι περιλαμβάνονται στην περιφέρεια του Ειρηνοδικείου Πειραιά. Κάθε δικαστικός επιμελητής έχει αρμοδιότητα να ασκήσει τα καθήκοντά του σε οποιαδήποτε θαλάσσια περιοχή υπεράνω της υφαλοκρηπίδας ή της «αποκλειστικής οικονομικής ζώνης της χώρας.

Η αστυνόμευση στις θαλάσσιες περιοχές της υφαλοκρηπίδας ή της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης, στις μόνιμες ή προσωρινές εγκαταστάσεις ή πλωτές κατασκευές επί της υφαλοκρηπίδας ή της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης ή υπεράνω αυτών, που προορίζονται για εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ασκείται από το Λιμενικό Σώμα. Με αίτηση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας διαθέτει την αναγκαία ένοπλη δύναμη για ενίσχυση των οργάνων του Λιμενικού Σώματος. Εργασία που παρέχεται μέσα σε περιοχές υπεράνω της υφαλοκρηπίδας ή της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης της χώρας σχετική με την αναζήτηση, έρευνα ή εκμετάλλευση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων, λογίζεται για την εφαρμογή της περί κοινωνικής ασφαλίσεως νομοθεσίας ότι παρέχεται εντός της χώρας.

1.1.27 Μέτρα Ασφαλείας

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μετά από εισήγηση της ΕΔΕΥ ΑΕ, θεσπίζονται Κανονισμοί εκτέλεσης των κάθε φύσης εργασιών και έργων αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, περιλαμβανομένης της κατασκευής των κάθε φύσης εγκαταστάσεων, των δεξαμενών αποθήκευσης και των αγωγών, της διενέργειας των γεωτρήσεων και της σφράγισης των φρεάτων, με σκοπό τη λήψη κάθε φύσης μέτρων ασφαλείας προσώπων ή πραγμάτων, παρεμπόδιση της ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος, προστασίας της χλωρίδας και της πανίδας, της αλιείας, της ναυσιπλοΐας, των αρχαιοτήτων γενικά, των ιστορικών τόπων, των τόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, καθώς και άλλων δραστηριοτήτων εντός των περιοχών εκμετάλλευσης. Με τη σύμβαση προβλέπεται ότι μέχρι την έκδοση των Κανονισμών που αναφέρονται στο άρθρο αυτό οι εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης θα εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις ανάλογων νομοθετικών προβλέψεων του εθνικού δικαίου ή των Κανονισμών κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάθε Ανάδοχος οφείλει να διεξάγει τις δραστηριότητες υδρογονανθράκων με δέοντα και ασφαλή τρόπο σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, καθώς και να συμμορφώνεται με τους Κανονισμούς και κάθε σχετική νομοθεσία που ρυθμίζει θέματα ασφάλειας και υγιεινής των εργαζομένων και προστασίας του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, οφείλει μεταξύ άλλων να:

- a) Διασφαλίζει ότι τα υλικά, προμήθειες, μηχανήματα, κατασκευές, εξοπλισμός και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από αυτόν ή από υπεργολάβους του είναι σύμφωνα με τα γενικά αποδεκτά πρότυπα στη διεθνή πετρελαϊκή βιομηχανία και είναι δεόντως κατασκευασμένα, διατηρούμενα σε καλή λειτουργική κατάσταση.
- b) Χρησιμοποιεί με βιώσιμο τρόπο τους φυσικούς πόρους της περιοχής που περιλαμβάνεται στην άδεια που χορηγήθηκε.
- c) Αποτρέπει τις ζημιές στους παραγωγικούς σχηματισμούς και διασφαλίζει ότι οι υδρογονάνθρακες που ανακαλύφθηκαν, η ιλύς ή οποιαδήποτε άλλα ρευστά ή ουσίες δεν διαρρέουν ή απορρίπτονται.
- d) Αποτρέπει ζημιές σε στρώματα υδρογονανθράκων και υδροφόρα στρώματα που είναι παρακείμενα σε παραγωγικό σχηματισμό ή σχηματισμούς και αποτρέπει το νερό από το να εισέρχεται σε οποιαδήποτε στρώματα υδρογονανθράκων, εκτός από τις περιπτώσεις όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι εισπίεσης νερού για επιχειρήσεις δευτερογενούς απόληψης ή η εισπίεση νερού εφαρμόζεται για οποιονδήποτε άλλο λόγο σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές διεθνείς πρακτικές της πετρελαϊκής βιομηχανίας.
- e) Αποθηκεύει ορθά τους υδρογονάνθρακες σε δοχεία που έχουν κατασκευαστεί γι' αυτόν το σκοπό και δεν αποθηκεύει αργό πετρέλαιο σε χωμάτινη δεξαμενή παρά μόνο προσωρινά σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
- f) Εφαρμόζει την κείμενη νομοθεσία περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων σε σχέση με τα απόβλητα των υδρογονανθράκων.
- g) Διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες υδρογονανθράκων διενεργούνται με περιβαλλοντικά αποδεκτό και ασφαλή τρόπο που είναι συμβατός με την εκάστοτε ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία και την ορθή πρακτική της διεθνούς πετρελαϊκής βιομηχανίας και ασκεί γι' αυτόν το σκοπό αποτελεσματικό έλεγχο. Ο Ανάδοχος οφείλει επίσης να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα έτσι ώστε να περιορίσει στο ελάχιστο κάθε περιβαλλοντική ρύπανση ή ζημία στα νερά, στο έδαφος ή στην ατμόσφαιρα που μπορεί να προκληθεί σε σχέση με τις δραστηριότητες υδρογονανθράκων. Σε περίπτωση που ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης κρίνει ότι οποιεσδήποτε εργασίες ή εγκαταστάσεις που έχουν ανεγερθεί ή δραστηριότητες που διεξάγονται δύνανται να θέσουν σε κίνδυνο πρόσωπα ή περιουσία τρίτου προσώπου ή ρυπαίνουν ή επιφέρουν ζημία στο περιβάλλον, στην πανίδα, στη χλωρίδα ή στους θαλάσσιους οργανισμούς, ζητά από τον Ανάδοχο να λάβει διορθωτικά μέτρα, εντός εύλογης χρονικής περιόδου και να αποκαταστήσει οποιαδήποτε ζημία στο περιβάλλον. Ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης μπορεί επίσης να αναστείλει την εκπλήρωση των συμβατικών δικαιωμάτων του Αναδόχου έως ότου αυτός λάβει όλα τα διορθωτικά μέτρα και να αποκαταστήσει την περιβαλλοντική ζημία.

1.1.28 Προστασία του Περιβάλλοντος

Ο Ανάδοχος οφείλει να διασφαλίζει ότι ο σχεδιασμός της γεώτρησης και η διενέργεια των γεωτρητικών εργασιών, στις οποίες περιλαμβάνονται η θωράκιση της, η επένδυσή της, η τσιμέντωσή της, οι εργασίες σφραγίσματος της και ο καθορισμός αποστάσεων μεταξύ των γεωτρήσεων συνάδουν με τις γενικώς αποδεκτές πρακτικές της διεθνούς πετρελαϊκής βιομηχανίας, καθώς και με την κείμενη νομοθεσία περί ασφαλούς ναυσιπλοΐας. Με σκοπό τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής

Αλλαγής μπορεί να επιβάλλει την κατάθεση εγγύησης, το ύψος της οποίας καθορίζεται από τον Υπουργό μετά από εισήγηση της ΕΔΕΥ ΑΕ ή εναλλακτικά ασφαλιστήριο συμβόλαιο σε διεθνή οίκο κατά παντός κινδύνου. Από το περιεχόμενο στην ΕΔΕΥ ΑΕ, δυνάμει συμβάσεων του παρόντος, μίσθωμα ή μερίδιο παραγωγής, ποσοστό είκοσι επί τοις εκατό (20%) κατ' έτος κατατίθεται σε ειδικό προς τούτο τραπεζικό λογαριασμό του Πράσινου Ταμείου, που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Το προϊόν του λογαριασμού διατίθεται για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων για την αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης που τυχόν προκαλείται από δραστηριότητες έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων καθώς και προστασίας του περιβάλλοντος από δραστηριότητες που έχουν σχέση με κάθε είδους εκμετάλλευση ή χρήση ενεργειακών πηγών ή πόρων.

1.1.29 Ποινικές και Διοικητικές κυρώσεις

Όποιος αναζητεί, ερευνά ή εκμεταλλεύεται υδρογονάνθρακες χωρίς άδεια ή παροχή τέτοιου δικαιώματος κατά τις διατάξεις του παρόντος, τιμωρείται με φυλάκιση δύο (2) τουλάχιστον μηνών και με χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ. Οι υδρογονάνθρακες που έχουν παράνομα εξορυχτεί περιέρχονται αυτοδίκαια στην κυριότητα του Δημοσίου. Επιβάλλεται διοικητική κύρωση ύψους από εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ, ανεξάρτητα από κάθε άλλη διοικητική, αστική ή ποινική κύρωση κατά των ενεργούντων αναζήτηση, έρευνα ή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων κατά παράβαση των Κανονισμών.

Οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από κλήση προς ακρόαση του ενδιαφερομένου. Προκειμένου για παραβάσεις εξαιτίας των οποίων επήλθε ρύπανση ή μόλυνση της θάλασσας, βλάβη της θαλάσσιας χλωρίδας ή πανίδας ή της αλιείας ή για παραβάσεις μέτρων ασφαλείας της ναυσιπλοΐας και υποθαλάσσιων εργασιών επιβάλλονται πρόστιμα με αποφάσεις των αρμόδιων λιμενικών αρχών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων κατά των ανωτέρω αποφάσεων, που ασκείται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίησή τους. Τα ποσά των προστίμων εισπράττονται κατά τη διαδικασία του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με αιτιολογημένη απόφαση του, διατάσσει μετά από κλήση του θιγόμενου σε ακρόαση, την παύση των εργασιών αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, εφόσον διεξάγονται κατά παράβαση του παρόντος νόμου ή και των Κανονισμών. Για την εκτέλεση της ανωτέρω απόφασης, ζητείται η συνδρομή των αρμόδιων αστυνομικών ή λιμενικών αρχών ή κάθε άλλης αρχής.

1.1.30 Κοινωνική Ασφάλιση

Εργασία παρεχόμενη σε εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων εκτός των τοπικών ορίων ασφάλισης του απασχολούμενου προσωπικού στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε άλλο οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης, θεωρείται για την εφαρμογή της οικείας περί κοινωνικής ασφάλισης νομοθεσίας

ότι παρέχεται μέσα στην πλησιέστερη περιοχή ασφαλίσεως του αντίστοιχου οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης. Για το Προσωπικό που απασχολείται από τον Ανάδοχο και τους εργολάβους ή τους υπεργολάβους για τους σκοπούς των συναπτόμενων συμβάσεων, δεν έχουν εφαρμογή οι προβλεπόμενες μειωμένες εισφορές εργοδότη προς το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή άλλο οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης διατάξεις των:

- a) άρθρου 6 του ν.3213/1955 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί μέτρων προστασίας της επαρχιακής βιομηχανίας»,
- b) άρθρου 5 του ν.2861/1954 «περί μέτρων ενισχύσεως της εξαγωγής βιομηχανικών και άλλων εγχωρίων προϊόντων»,
- c) άρθρου 16 του ν.δ. 1312/1972 «περί νέων μέτρων προς ενίσχυσιν της περιφερειακής αναπτύξεως», όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του ν.δ. 1377/1973 και
- d) άρθρου 10 του ν.289/1976 «περί παροχής κινήτρων δια την ανάπτυξιν παραμεθορίων περιοχών και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1 Εξέλιξη Έρευνας και παραγωγής Υδρογονανθράκων στην Ελλάδα

Οι έρευνες για ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην Ελλάδα αρχίζουν από συστάσεως του Νεοελληνικού κράτους. Οι έρευνες για πετρέλαια στο Έλος Κερί (Ζάκυνθος) ξεκίνησαν επίσημα από το 1848 (Αυστριακοί), συνεχίστηκαν το 1853 (Αγγλοαμερικάνοι), το 1889 (Αγγλοέλληνες), και το 1891 από το Ελληνικό Δημόσιο. Οι έρευνες είχαν αντικείμενο την εκμετάλλευση της ρέουσας ασφάλτου στην πηγή Ηροδότου.

Το 1903 ξεκίνησε νέα ερευνητική δραστηριότητα στον ελλαδικό χώρο για ανακάλυψη υδρογονανθράκων, με την παραχώρηση από το ελληνικό δημόσιο της Ζακύνθου στην εταιρεία London Oil Development Co Ltd., η οποία μετά από δύο ανεπιτυχείς γεωτρήσεις στο Έλος Κερί παραιτήθηκε. Ακολούθησαν αμέσως μετά οι προσπάθειες του Δ. Κολαίτη, στην ίδια περιοχή, ο οποίος είχε την ίδια τύχη με την προηγούμενη εταιρεία και εγκατέλειψε τις έρευνες. Περίπου 20-22 αβαθείς γεωτρήσεις έγιναν συνολικά στο Έλος Κερί με μικρή άντληση βαρέως πετρελαίου, χωρίς οικονομική σημασία.

Το 1938, μετά μακρά περίοδο απραξίας, ο Ελληνοαμερικανικός W. HELLIS προχώρησε σε έρευνες στην βορειοδυτική Πελοπόννησο με εκτέλεση 8 γεωτρήσεων (1939-1940). Παράλληλα, την ίδια περίοδο, η εταιρία DEILMAN-ILIOS εκτέλεσε 3 γεωτρήσεις στην περιοχή του Έβρου.

Οδηγός των πρώτων σκαπανέων της έρευνας ήταν οι επιφανειακές ενδείξεις πετρελαίου και αερίου. Τα μέσα και μέθοδοι ήταν η γεωλογική γνώση και τα γεωτρύπανα της τότε εποχής. Οι έρευνες διακόπηκαν, λόγω του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και συνεχίστηκαν το 1953-54 από τον υιό HELLIS στην Πελοπόννησο με 3 γεωτρήσεις και την DEILMAN-ILIOS με 3 γεωτρήσεις στον Έβρο. Ακολούθησε η PAN-ISRAEL το 1956-1957 με 6 ρηχές γεωτρήσεις στο Έλος Κερί στη Ζακύνθου.

Μετά το 1960 το Ελληνικό Δημόσιο μέσω του ΠΓΕΥ και IFP αρχίζουν συστηματικές έρευνες σε διάφορες πετρελαιοπιθανές περιοχές της χώρας.

Μετά το 1968 η δραστηριότητα αναλαμβάνεται εκ νέου από τη ιδιωτική πρωτοβουλία.

Το 1973 έχουμε την πρώτη επιτυχή έκβαση των ερευνών με την ανακάλυψη του Πρίνου όποτε ανακύπτει η ανάγκη δημιουργία κρατικού φορέα συντονισμού και ελέγχου των ερευνών και της επερχόμενης παραγωγής της ΔΕΠ ΑΕ το 1975.

Με τη μεταπολίτευση πάγωσαν οι πριν της δικτατορίας παραχωρήσεις πλην της OCEANIC η οποία με επαναδιαπραγμάτευση οδήγησε στην κοινοπραξία του Νόμου 98/75 (NAPC).

Η ΔΕΠ ΑΕ με την συνδρομή του IFP-BEICIP πραγματοποίησε τις πρώτες συστηματικές και με τη χρήση της νέας τεχνολογίας έρευνες που εντατικοποιήθηκαν τη δεκαετία του 1980 όταν αποκτήθηκαν Γεωτρύπανο, γεωτρητικής Ικανότητας μεγαλύτερης των 4000 μέτρων, σεισμικά συνεργεία και κέντρο επεξεργασίας σεισμικών καταγραφών.

Την ίδια περίοδο πραγματοποιήθηκε εκτεταμένο πρόγραμμα σεισμικών καταγραφών στην ξηρά και θάλασσα και μεγάλο αριθμό γεωτρήσεων.

Δύο μικρές επιτυχίες επιβράβευσαν τις έρευνες: η ανακάλυψη του Μικρού υποθαλάσσιου κοιτάσματος στο Κατάκολο (ανακτήσιμα περίπου 2.5 εκ βαρέλια αργού) και της Επανομής στη Χαλκιδική (μικρό κοιτάσμα φυσικού αερίου με απολήψιμα αποθέματα περίπου 450 εκατ.κυβ. μέτρα), με προσμίξεις διοξειδίου του άνθρακα και οξειδίων του Αζώτου έως 15% και αναβάθμισαν την Ελλάδα όσον αφορά την ύπαρξη ενεργών πετρελαϊκών συστημάτων και μηχανισμών δέσμευσης.

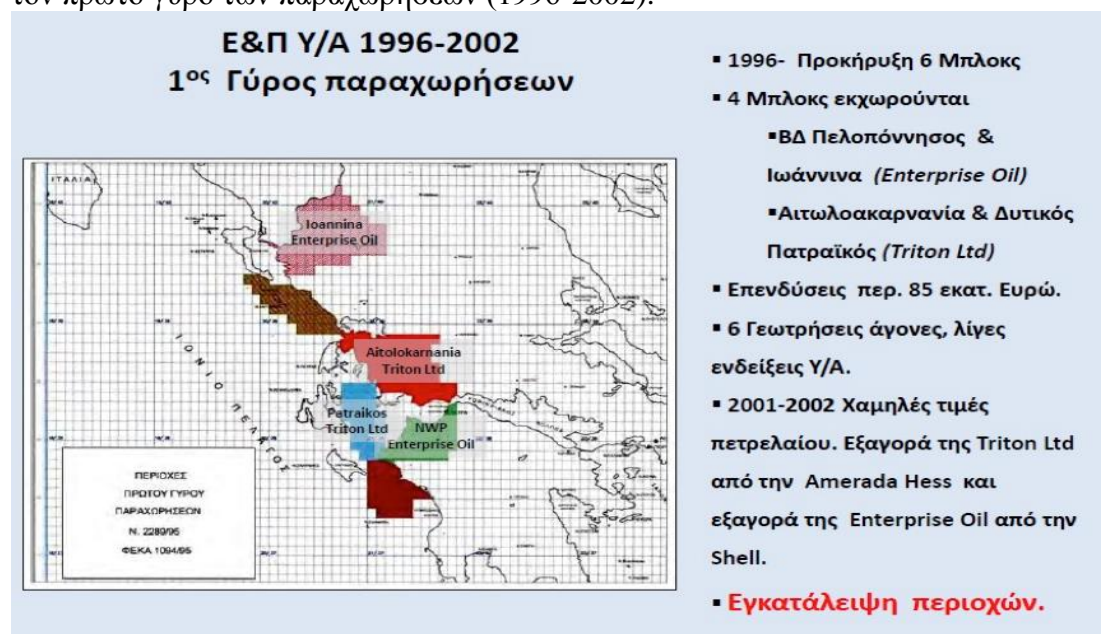
Το 1985 αναθεωρείται η σύμβαση μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και NAPC και 1998 αποχωρεί η καναδική Denison Mines λόγω χαμηλών τιμών πετρελαίου και μικρής παραγωγής (σήμερα CALFRAC) διατηρώντας μαζί με τα ΕΛΠΕ ΑΕ τις παραχωρήσεις του θρακικού πελάγου με ποσοστά 75% & 25% αντίστοιχα.

Το 1999 με τον Ν.2779/99 το Ελληνικό Δημόσιο παραχωρεί την περιοχή εκμετάλλευσης του Πρίνου στην Συνεταιρισμό των Εργαζόμενων ΚΑΥΑΛΛΑ ΟΙΛ.

Ο πρώτος γύρος παραχωρήσεων το 1997 κατάληξε στην κατακύρωση τεσσάρων περιοχών σε δύο κοινοπραξίες με συμμετοχή και στις δύο της πρώην Κρατικής ΔΕΠ ΕΚΥ. Α.Ε.

Οι κοινοπραξίες εγκατέλειψαν τις περιοχές αρχές του 2000 λόγω τεχνικών δυσκολιών στη παραχώρηση Ιωαννίνων (Γεώτρηση 4000μ. και δεύτερη με απόκλιση μέχρι το ίδιο βάθος), της Βορειοδυτικής Πελοποννήσου και Αιτωλοακαρνανίας μετά την αποτυχία δύο ανά περιοχή σχετικά ρηχών γεωτρήσεων και εγκατάλειψη του Δυτικού Πατραϊκού μετά την αλλαγή της στρατηγικής της εταιρίας που διαδέχτηκε τον αρχικό παραχωρησιούχο.

Στην παρακάτω εικόνα φαίνονται οι περιοχές που παραχωρήθηκαν κατά τον πρώτο γύρο των παραχωρήσεων (1996-2002).

Εικόνα 2.1: Πρώτος Γύρος Παραχωρήσεων, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Το 2011 με το νόμο 4001/11 ιδρύεται η ΕΔΕΥ και αλλάζει ο νόμος 2289/95.

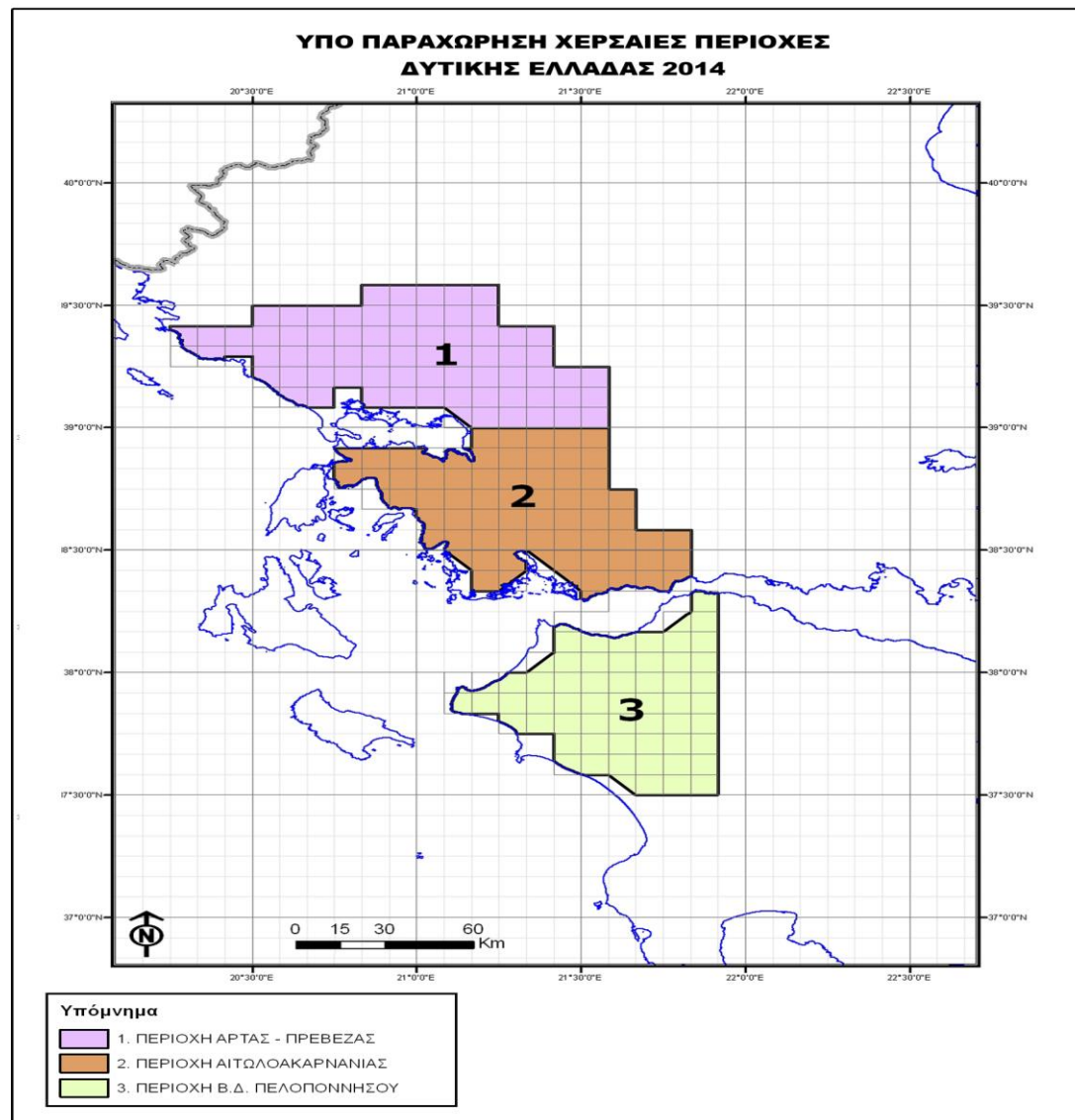
Το 2012 προκηρύσσεται με διεθνή πρόσκληση η πρόσκτηση γεωφυσικών δεδομένων μη αποκλειστικής χρήσης της θαλάσσιας περιοχής του Ιονίου και

θαλάσσιας περιοχής Νότια της Κρήτης έκτασης 225000 τ.χλμ.. Υλοποιήθηκαν 12.500 κ.μ. σεισμικών (μεγάλης διεισδυτικής ικανότητας) μαγνητικών και βαρυτικών καταγραφών και επαναπεξεργασία 9000 χλμ παλαιών καταγραφών. Επίσης το 2012 διεθνή πρόσκληση για παραχώρηση τριών περιοχών (Ιωαννίνων, Δυτικού Πατραϊκού και Κατακόλου) με τη διαδικασία OPEN DOOR εφαρμόζεται ο δεύτερος νεωτερισμός του Ν4001/11.

Το 2013 ανανεώνεται η παραχώρηση της περιοχής του Πρίνου σύμφωνα με τις προβλέψεις του νέου Νομοθετικού Πλαισίου.

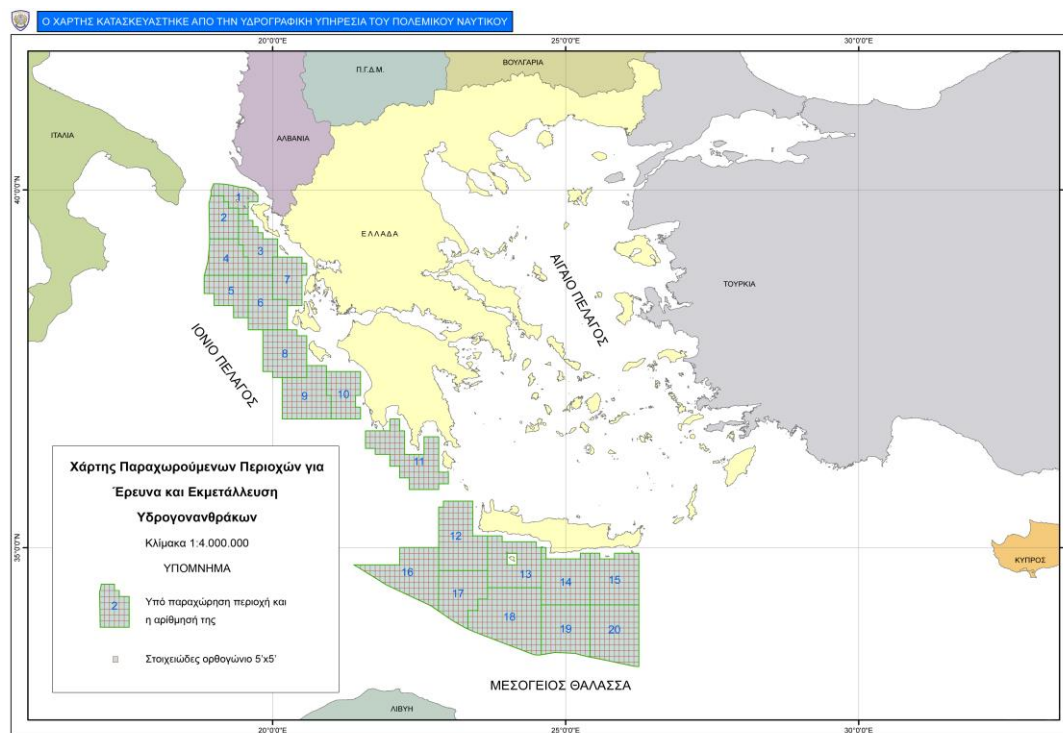
Τέλος του 2014 λήγει η παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων στο εξαντλημένο κοίτασμα αερίου της Νοτίου Καβάλας που έχει εκχωρηθεί στο ΤΑΠΠΕΔ για μετατροπή του σε αποθήκη Φυσικού Αερίου.

Το 2014 γίνεται αποδεκτό το αίτημα της Ιταλικής ΕΝΕΛ για τρεις χερσαίες περιοχές της Δυτικής Ελλάδας (Αρτας-Πρέβεζας, Αιτωλοακαρνανίας και Βορειοδυτικής Πελοποννήσου) με τη πρόβλεψη του νέου νόμου για απευθείας εκδήλωση ενδιαφέροντος για παραχώρηση δικαιώματος έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων. Βρίσκονται υπό εξέταση δύο αιτήματα για έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην περιοχή Χαλκιδικής.

Εικόνα 2.2: Οι υπό παραχώρηση χερσαίες περιοχές στην Δυτική Ελλάδα, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Τον Ιούλιο 2014 έγινε η επίσημη ανακοίνωση του μεγάλου γύρου παραχωρήσεων στον θαλάσσιο χώρο Ιονίου και Νοτίως της Κρήτης (των ερευνών της Νορβηγικής PGS με σύμβαση περιοχής γεωφυσικών δεδομένων μη αποκλειστικής χρήσης)

Εικόνα 2.3: Χάρτης Παραχωρούμενων Περιοχών για Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων 2014, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

2.2 Εξέλιξη Νομοθετικού Πλαισίου:

- Μέχρι το 1959 υπογράφονται συμβάσεις τύπου LICENSE έχοντας αφετηρία τις γενικές διατάξεις του Μεταλλευτικού Κώδικα.
- 1959-1976 με συμβάσεις που διέπονται από τον ειδικό νόμο 3948/59, νόμο στον οποίο βασίστηκε η σύμβαση της Κοινοπραξίας OCEANIC (ανακάλυψη Πρίνου).
- 1976-1995 ψηφίζεται ο νόμος 468/76, ένας μοντέρνος για την εποχή του νόμος, που εισάγει τις συμβάσεις Μίσθωσης και Διανομής της παραγωγής, το θεσμό της συμμετοχής του δημοσίου, τον καθορισμό της φορολογίας, απαλλοτριώσεων, ζωνών ασφαλείας κ.α. Στο νόμο αυτό βασίστηκε η παραχώρηση των Παξών στην Ιταλική AGIP το 1978.
- Το 1995 σε εφαρμογή της Οδηγίας 22/94 της ΕΕ ψηφίζεται ο Νόμος 2298/95 και στη συνέχεια υπογράφηκαν τα σχετικά προεδρικά διατάγματα και οι υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες πραγματοποιήθηκε ο πρώτος στα χρονικά της χώρας γύρος παραχωρήσεων που κατέληξε σε τέσσερις συμβάσεις (Ιωάννινα-Αιτωλοακαρνανία-Δυτ. Πατραϊκός-ΒΔ Πελοπόννησος).

- Το 2004 η προσπάθεια προκήρυξης της περιοχών Επανομής και Κατακόλου από την Ημικρατική ΕΛΠΙΕ δεν προχώρησε.
- 2007 επιστροφή αρχείου ερευνών και παραχωρήσεων στις ΔΕΠ ΑΕ, ΔΕΠ ΕΚΥ ΑΕ λόγω ιδιωτικοποίησης των ΕΛΠΙΕ ΑΕ στο ΥΠΕΚΑ.
- 2009 η ΕΛΠΙΕ ΑΕ με επιστολή της ανακοίνωσε στο ΥΠΕΚΑ την αδυναμία διαχείρισης δικαιωμάτων του δημοσίου για την παραχώρηση του ΠΡΙΝΟΥ και Νότιας Καβάλας.
- 2010 συγκρότηση από τον Υφυπουργό ΠΕΚΑ επιτροπής επίβλεψης του Πρίνου και Νότιας Καβάλας και επιτροπή διαχείρισης αρχείου υδρογονανθράκων.
- 2011 ψηφίζεται ο Νόμος 4001/11 που ιδρύει την ΕΔΕΥ και τροποποιεί τον 2289/95 εισάγοντας τις διαδικασίες:
  - a) πρόσκτηση γεωφυσικών δεδομένων μη αποκλειστικής χρήσης
  - b) διαδικασία παραχώρησης δικαιώματος έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων OPEN DOOR (πρωτοβουλία του κράτους για περιοδική ανάδειξη περιοχών παλαιών παραχωρήσεων και διεθνή πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος από επενδυτές του κλάδο για αυτές)
  - c) διαδικασία παραχώρησης δικαιώματος έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων με πρωτοβουλία του ενδιαφερόμενου επενδυτή οποτεδήποτε, αποδοχή από το κράτος και διεθνή πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος και από άλλους επενδυτές του κλάδου
  - d) φορολογία 20% για την κεντρική Κυβέρνηση και 5% για τις εμπλεκόμενες περιφέρειες
- 2013 ψηφίζεται η οδηγία offshore για τις υπεράκτιες γεωτρήσεις. Ο Υπουργός ΠΕΚΑ σχηματίζει επιτροπή για την εισαγωγή στο Ελληνικό δίκαιο της οδηγίας.

2.3 Πιθανά αποθέματα Υδρογονανθράκων στη Χώρα.

Οι μέχρι σήμερα έρευνες δεν ήταν συνεχείς. Η νεκρή περίοδος 15 περίπου ετών στέρησε από τη χώρα έρευνες που θα είχαν αναβαθμίσει το γνωστικό επίπεδο της σε υδρογονανθράκες.

Από τη συστηματική προσπάθεια της δεκαετίας του 1980, οπότε άρχισαν να τηρούνται ψηφιακά αρχεία, προέκυψε σημαντικός αριθμός γεωφυσικών καταγραφών (σεισμικά, βαρυτικά, μαγνητικά και συνολικά 149 Γεωτρήσεις που επέτρεψαν τη διεξαγωγή του πρώτου γύρου παραχωρήσεων το 96).

Από τις έρευνες αυτές εντοπίστηκαν τα μικρά κοιτάσματα υδρογονανθράκων Κατάκολου (ανακτήσιμα περίπου 2.5 εκ βαρέλια αργού) και της Επανομής στη Χαλκιδική.

Από τον Πρίνο αντλήθηκαν μέχρι σήμερα περίπου 120 εκ. βαρέλια ενώ στην περιοχή αυτή υπάρχουν ακόμα περίπου 18 εκ. βαρέλια ανακτήσιμου πετρελαίου σε δύο περιφερειακές δομές.

Στις δυο περιοχές βορείως και νοτίως της παραχώρησης του Πρίνου έχουν εντοπιστεί σημαντικές δομές χωρίς όμως να μπορούμε να μιλήσουμε για πιθανά αποθέματα υδρογονανθράκων. Το αυτό ισχύει και για την παραχώρηση ανατολικά της Θάσου.

Από τις έρευνες στον χερσαίο χώρο η μικρή πυκνότητα του δικτύου των σεισμικών καταγραφών σε συνδυασμό με το έντονο τοπογραφικό ανάγλυφο δεν επιτρέπουν ούτε την διαστασιολόγηση των διαγραφόμενων δομών και επομένως ούτε την εκτίμηση πιθανώς φιλοξενούμενων υδρογονανθράκων.

Στον θαλάσσιο χώρο της περιοχή του Πατραϊκού, στην οποία προστέθηκε σημαντικός αριθμός νέων σεισμικών καταγραφών και όπου έχουν εντοπιστεί ενδιαφέρουσες δομές, θα προβεί το ΥΠΕΚΑ σε εκτιμήσεις. Όμως η τεχνολογία της εποχής (βάθος και ποιότητα ανάλυσης) εξακολουθεί να δημιουργεί αβεβαιότητες.

Η μείωση του κινδύνου μπορεί να επιτευχθεί με τις νέες τεχνολογίες (τρισεδιάστατα σεισμικά και μέθοδοι FTG full tensor gradiometer) παρόλα αυτά με την προϋπάρχουσα πληροφορία μπορούμε να υπολογίσουμε πιθανά γεωλογικά αποθέματα βασισμένα σε υποθέσεις εργασίας για το ενεργό πορώδες την υδραυλική αγωγιμότητας και τη διάσταση των δομών (τέτοιες εκτιμήσεις γίνονται από τους υποψήφιους επενδυτές για να υπολογίσουν το ρίσκο και πιθανό όφελος από την επιχειρούμενη επένδυση).

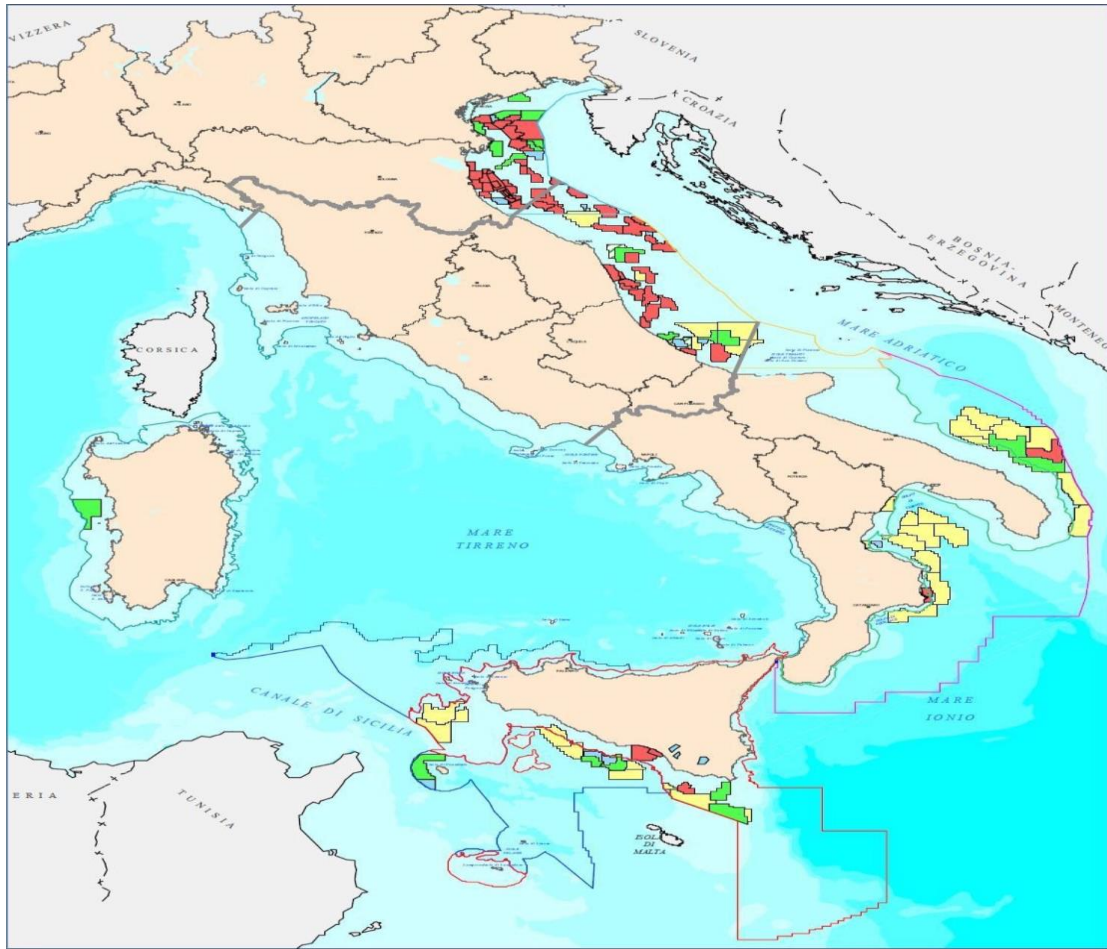
Οι ορυκτοί υδρογονάνθρακες εκτιμώνται σύμφωνα με κανόνες του Petroleum Resources Management System 2007 που έχουν θεσπιστεί από τις Society of Petroleum Engineers, World Petroleum Council, American Association of Petroleum Geologists and Petroleum Evaluation Engineers.

Προγνώσεις που δεν βασίζονται στους παραπάνω κανόνες μπορεί να χρησιμοποιηθούν μόνο ενδεικτικά.

Παρά την έλλειψη δυνατότητας εκτίμησης αποθεμάτων λόγω έλλειψης δεδομένων με την ομοιότητα των γεωλογικών ενοτήτων της χώρας με αυτή της Νοτίου Ιταλίας και Αλβανίας όπου έχουν εντοπιστεί μεγάλα κοιτάσματα υδρογονανθράκων και με τα πρόσφατα δεδομένα των νέων καταγραφών θα μπορούσαμε να πιθανολογήσουμε την ύπαρξη αξιόλογων αποθεμάτων στις υποθαλάσσιες περιοχές του Ιονίου.

Παρακάτω φαίνονται οι περιοχές στις οποίες γίνονται εξορύξεις υδρογονανθράκων στην Ανατολική και Νότια Ιταλία.

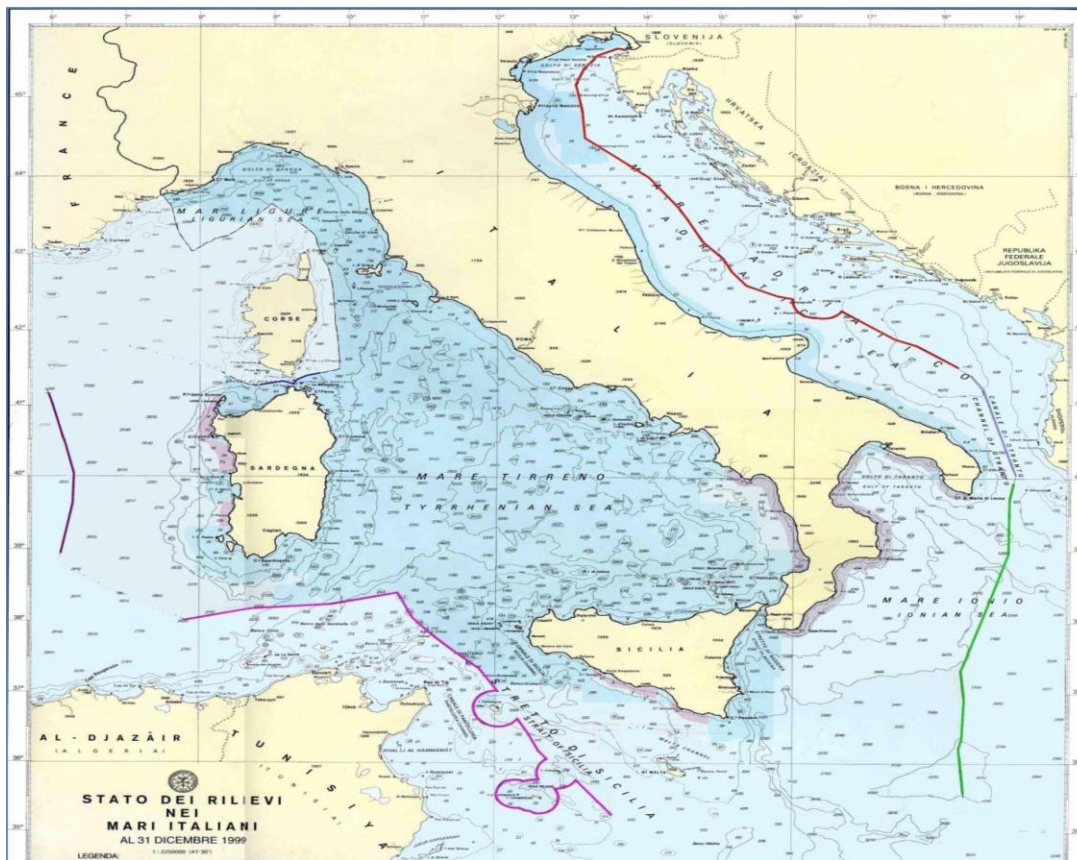

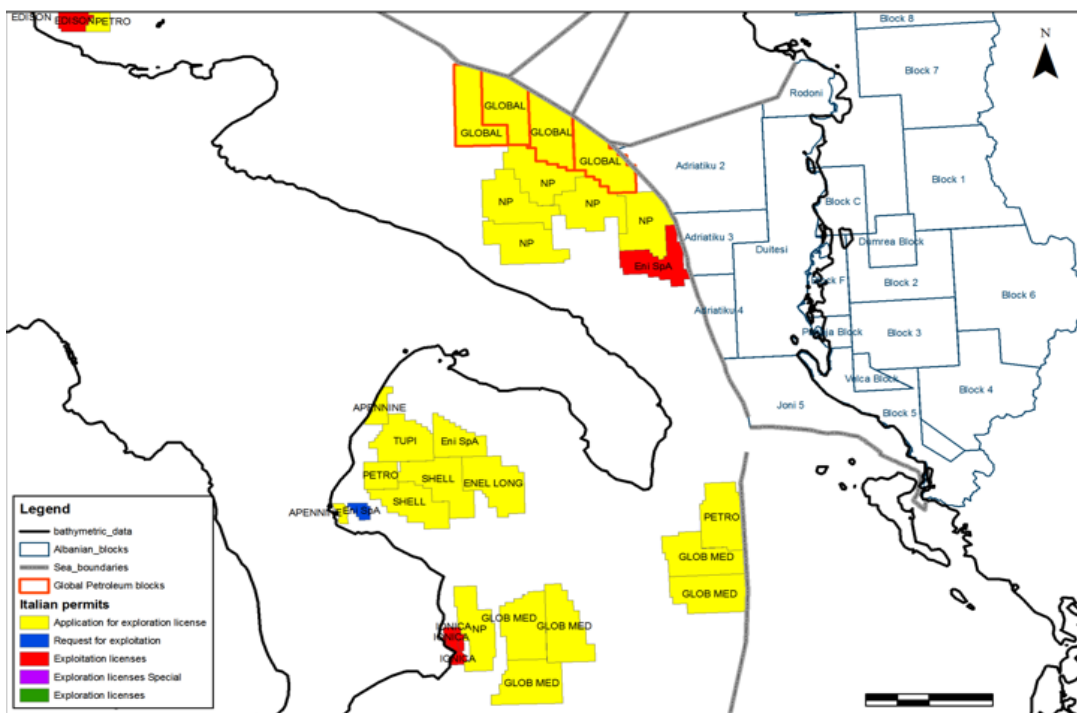
Εικόνα 2.4: Περιοχές στην Ανατολική και Νότια Ιταλία όπου πραγματοποιούνται εξορδξεις, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

- CROATIA
- ALBANIA
- GREECE
- FRANCE
- SPAIN
- TUNISIA

Εικόνα 2.5: Ιταλικές Συνοριακές Γραμμές, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Εικόνα 2.6: Οι περιοχές της ΝΑ Ιταλίας στις οποίες γίνονται εξορύξεις και οι εταιρίες που τις εκμεταλλεύονται, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

2.4 Στρατηγική του ΥΠΕΚΑ

Το ΥΠΕΚΑ από το 2010 κρίνοντας τον παράγοντα εγχώριοι ορυκτοί υδρογονάνθρακες ως ουσιαστικό συστατικό της ενεργειακής πολιτικής καθώς και ερεθίσματα από διεθνείς εταιρίες του κλάδου αναμόρφωσε το νομικό πλαίσιο εισάγοντας πρόνοιες για γεωφυσικά μη αποκλειστικής χρήσης, διαδικασίες παραχωρήσεων OPEN DOOR και απευθείας εκδήλωσης ενδιαφέροντος από ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Προχώρησε με τη διαδικασία παραχώρησης OPEN DOOR σε δημοπράτηση τριών περιοχών ώστε να πειστούν οι διεθνείς εταιρίες πετρελαίου ότι η Ελλάδα επανέρχεται στο χώρο του UPSTREAM και ταυτόχρονα να επανακτήσει την τεχνολογία αδειοδότησης (διαπραγματεύσεων, συμβολαιοποίησης κ.α.)

Προκηρύχτηκε μια εκτεταμένη θαλάσσια περιοχή 225000 τ.χλμ. όπου η πρόσκτηση 12.500 χλμ νέων σεισμικών καταγραφών μεγάλης διεισδυτικής ικανότητας προσέλκυσε το διεθνές ενδιαφέρον.

Ήδη ολοκληρώνεται εντός των χρονοδιαγραμμάτων η ολοκλήρωση της επεξεργασίας της ερμηνείας και του σχεδιασμού (σε συνεργασία με το BEICIP διεθνώς αναγνωρισμένο πετρελαϊκό ινστιτούτο) των θαλάσσιων περιοχών για παραχωρήσεις.

Τον Ιούλιο του 2014 ανακοινώθηκε επίσημα ο μεγάλος γύρος παραχωρήσεων και μετά από την επίσημη ανακοίνωση στην επίσημη εφημερίδα της ΕΕ και δόθηκε χρόνος πέντε μηνών ώστε οι διεθνείς εταιρίες να έχουν ικανό χρόνο να υποβάλλουν τις προσφορές τους.

Η εμπειρία που αποκτήθηκε κατά τη φάση των διαπραγματεύσεων με τις εταιρίες που συμμετείχαν στην διαδικασία παραχωρήσεων OPEN DOOR καθώς και εκείνης με το ΥΠΟΙΚΑ στη φάση διευκρίνησης του φορολογικού καθεστώτος των συμβάσεων μας κληρονομεί με σχέδια συμβάσεων απολύτως συμβατά με το διεθνές γίνεσθαι.

Το υπό ολοκλήρωση σχέδιο εισαγωγής στο εθνικό δίκαιο της Ευρωπαϊκής οδηγίας για τις OFFSHORE γεωτρήσεις πολύ πριν την καταληκτική της ημερομηνία θωρακίζει τη χώρα και τις άλλες παράκτιες και υπεράκτιες δραστηριότητες της χώρας.

2.5 Επενδυτικό περιβάλλον

Οι εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων ανήκουν στον επιχειρηματικό χώρο της προσφοράς ενέργειας.

Στις εταιρίες αυτές έχουν δοθεί παγκοσμίως πολλά κίνητρα ώστε να παράγουν όσο πετρέλαιο και αέριο είναι εφικτό σήμερα.

Οι θαλάσσιες σεισμικές έρευνες κοστίζουν έως και 200.000 δολάρια την ημέρα.

Το κόστος των θαλάσσιων γεωτρήσεων κυμαίνεται μεταξύ 25 και 100 εκ δολάρια για τα κοιτάσματα σε βαθιά νερά.

Δεν είναι σπάνιο φαινόμενο μια εταιρία να ξοδέψει 100 εκ. δολάρια και να καταλήξει σε άγονη τρύπα (dry hole).

Οι περιοχές που θα προσφερθούν για αδειοδότηση στον θαλάσσιο χώρο Δυτικής Ελλάδας καθώς και νοτίως της Κρήτης χαρακτηρίζονται σαν frontier areas είτε λόγω του αυξανόμενου βάθους στο Ιόνιο είτε σε συνδυασμό με τον γεωλογικό κίνδυνο στη περιοχή Νοτίως της Κρήτης.

Παρόλα αυτά:

1. Η χώρα κατατάσσεται στις χώρες χαμηλού πολιτικού ρίσκου.
2. Κατατάσσεται επίσης στις χώρες με ελκυστικό φορολογικό καθεστώς συνολικά 25%.
3. Τα royalties (διαγωνιστικός όρος) εκπίπτουν φορολογικά και υπολογίζονται βασισμένα σε αντικειμενικά κριτήρια στο λόγο αθροιστικά έσοδα προς αθροιστικά έξοδα.
4. Αποδεχόμενοι ως μέσο κόστος τα 39.1€ ανά εξορυσσόμενο βαρέλι (δανεισμός του από την Ιταλική Εμπειρία λόγω και της ομοιότητας των γεωλογικών συνθηκών) είναι κατά 4€ μεγαλύτερος από τον παγκόσμιο μέσο.
5. Οι ετήσιες επιτρεπόμενες αποσβέσεις κυμαίνονται (40-70% διαγωνιστικός όρος) είναι επίσης ελκυστικός παράγοντας.
6. Η χώρα βρίσκεται πλησίον των μεγάλων ενεργειακών αγορών της Δυτικής Ευρώπης.

Για μεν την περιοχή από την Κεφαλονιά μέχρι και Βόρεια της Κέρκυρας ήδη από την πρώτη ερμηνεία ορισμένων χαρακτηριστικών σεισμικών γραμμών προκύπτουν ομοιότητες δομών με αυτές που έχουν εντοπιστεί στην υποθαλάσσια περιοχή της Νοτιοανατολικής Ιταλίας όπου γεωτρήσεις έχουν εντοπίσει υδρογονάνθρακες και υπάρχουν προγνώσεις για πιθανά αποθέματα σε αυτές.

Η ευρύτερη περιοχή του Κυπαρισσιακού Κόλπου λόγω του κοιτάσματος του Κατακόλου τις γεωλογικές ομοιότητες με κοιτάσματα της Νοτίου Αλβανίας και τις νέες καταγραφές αναβαθμίζεται.

Για δε τη Νότια της Κρήτης περιοχή παρόλο το αραιό δίκτυο των σεισμικών γραμμών 40x20 χλμ υπάρχουν περιοχές όπου καταγράφονται πολύ ενδιαφέρουσες δομές σε βάθος όμως θάλασσας που υπερβαίνει τα 2500μ.

2.6 Χρονοκλιμάκωση διαδικασιών έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων σε υπεράκτιες περιοχές

Οι εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων ανήκουν στον επιχειρηματικό χώρο της προσφοράς ενέργειας.

Στις εταιρίες αυτές έχουν δοθεί παγκοσμίως πολλά κίνητρα ώστε να παράγουν όσο πετρέλαιο και αέριο είναι εφικτό σήμερα

Η διαδικασία αρχίζει με τη μίσθωση μιας παραχώρησης (οικοπέδου) χωρίς να υπάρχει καμία εγγύηση περί της ύπαρξης πετρελαίου ή αερίου στην μισθούμενη περιοχή και πράγματι στις περισσότερες περιοχές που έχουν μισθωθεί δεν έχουν εντοπιστεί εμπορεύσιμοι υδρογονάνθρακες.

Όταν μια εταιρία μισθώνει μια περιοχή αποκτά το δικαίωμα να ρισκάρει το περιορισμένο κεφάλαιο που έχει επενδύσει για την εξερεύνηση ορυκτών πόρων και αν πετύχει να τους αξιοποιήσει.

Η απόκτηση μιας παραχώρησης κοστίζει συνήθως στην εταιρία ανάλογα με τη χώρα το αρχικό bonus συμμετοχής. (Στις ΗΠΑ μεταξύ 2006 και σήμερα τα εθνικά θησαυροφυλάκια εισέπραξαν 9εκ. δολ σε τέσσερις γύρους παραχωρήσεων).

Επειδή ο μόνος τρόπος για ανάκτηση του επενδύμενου κεφαλαίου είναι η ταχύτερη έναρξη παραγωγής στην παραχώρηση, υπάρχει σημαντικό οικονομικό κίνητρο για την ορθή χρονοκλιμάκωση των επενδύμενων πόρων.

Οι εταιρίες καλούνται να αναπτύξουν μια παραχώρηση κάτω από τις διαδικασίες εκχώρησης δικαιωμάτων έρευνας και παραγωγής σε σύντομο χρονικό διάστημα (μεταξύ 5 και 10 χρόνων, συναρτήσει της ωριμότητας της περιοχής

έρευνας και του βάθους θάλασσας) ή να επιστρέψουν την περιοχή στην αδειοδοτούσα αρχή του κράτους.

Γενικά παραχωρήσεις που δεν δίνουν παραγωγή μέσα στο χρονικό παράθυρο της παραχώρησης απελευθερώνονται και επιστρέφονται στο κράτος που τις επαναπροκυρήσει.

Έτσι όλο το κεφάλαιο που έχει επενδυθεί για την απόκτηση και διατήρηση της παραχώρησης χάνεται οριστικά.

Ο χρονικός ορίζοντας από την παραχώρηση στην παραγωγή κυμαίνεται από 4 έως 10 χρόνια που εξαρτάται από το βάθος νερού, την θέση της παραχώρησης, την ωριμότητα της λεκάνης, το βάθος του τελικού στόχου (ταμιευτήρα), την απόσταση από την ακτή και από τις υπάρχουσες υποδομές, τα γεωλογικά χαρακτηριστικά του ταμιευτήρα και την πολυπλοκότητα σχεδιασμού των υποδομών παραγωγής.

Το κόστος κεφαλαίου είναι σημαντικό για projects ανοικτής θάλασσας ιδιαίτερα δε αυτών που αφορούν στα βαθιά νερά.

Οι θαλάσσιες σεισμικές έρευνες κοστίζουν έως και 200.000 δολ την ημέρα.

Το κόστος των θαλάσσιων γεωτρήσεων κυμαίνεται μεταξύ 25 και 100 εκ. δολάρια για τα κοιτάσματα σε βαθιά νερά.

Δεν είναι ασυνήθιστο φαινόμενο μια εταιρία να ξοδέψει 100 εκ. δολάρια και να καταλήξει σε άγονη τρύπα (dry hole) .

Στην περίπτωση βέβαια που μια εταιρία ανακαλύψει κοιτάσμα πετρελαίου ή αερίου ο σχεδιασμός και η εγκατάσταση των υποδομών βαθιάς θάλασσας μπορεί να κοστίσει ή και να ξεπεράσει το 1 εκ. δολ.

Γενικά η διαδικασία από την κατοχύρωση της παραχώρησης έως την παραγωγή μπορεί να πάρει από 7-10 χρόνια σε περιοχές όπου υπάρχουν υποδομές μεταφοράς.

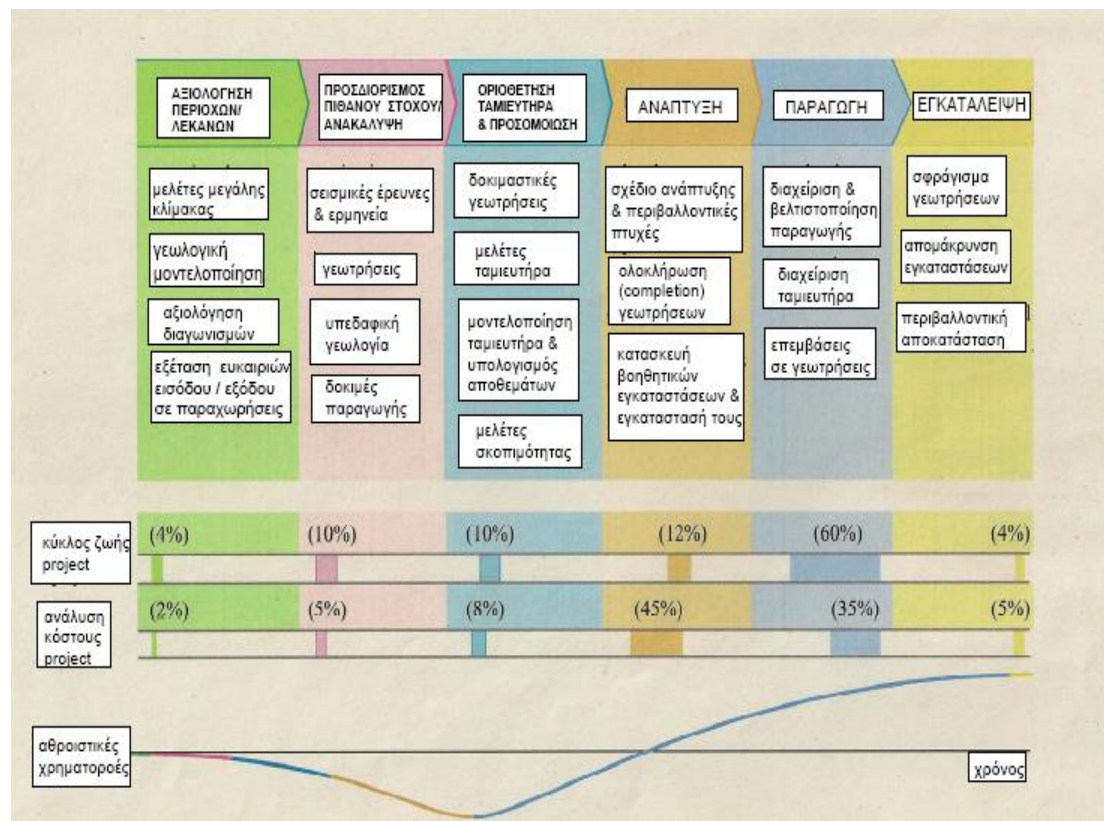
Σε αυτό το πλαίσιο ο χρονικός ορίζοντας περιλαμβάνει:

- **Έξι μήνες μέχρι χρόνο** για διαδικασίες συμμετοχής και απόκτησης παραχωρήσεων σε γύρους παραχωρήσεων.
- **Ένα χρόνο** για προκαταρτικές γεωλογικές μελέτες και επιλογή περιοχών με ενδιαφέρον για επιπλέον σεισμικά.
- **Ένα έως δυο χρόνια** για νέες σεισμικές έρευνες 3 διαστάσεων (ή Αζιμουθιακές Ευρυγώνιες) και την ερμηνεία τους.
- **Ένα και ίσως περισσότερο χρόνο** για τη διαδικασία εκμίσθωσης γεωτρήπανου.
- **Έξι μήνες** για την διάτρηση και ολοκλήρωση μιας ερευνητικής γεώτρησης.
- **Έξι μήνες έως χρόνος** για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων διάτρησης περιλαμβανομένης και μίας αποκλίνουσας γεώτρησης.
- **Δύο επιπλέον χρόνια** για γεωτρήσεις περιχαράκωσης ταμιευτήρα και διαμόρφωσης σχεδίου ανάπτυξης του σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης της γεώτρησης. Σε αυτήν τη περίπτωση η εταιρία ολοκληρώνει τις διαδικασίες μελετών αδειοδότησης, σχεδιασμού και προμήθειας όλου του εξοπλισμού παραγωγής περιλαμβανομένων όλων των επιφανειακών και υπογείων εξοπλισμών και συστημάτων.
- **Ένα ή και περισσότερο χρόνο** για την τοποθέτηση των υποδομών και ακολουθούν οι γεωτρήσεις ανάπτυξης που μπορεί να πάρουν από ένα έως δύο χρόνια. Κατά την περίοδο αυτή η εταιρία ασχολείται με το σχεδιασμό, την αδειοδότηση, τα έργα πολιτικού μηχανικού και την τοποθέτηση των αγωγών ή το

θαλάσσιο σύστημα φόρτωσης (mooring) για τη διάθεση της παραγωγής στην αγορά.

Πρόσφατο παράδειγμα: το Anadarko's Independence Hub που αφορά εγκατάσταση παραγωγής αερίου σε βάθος θάλασσας 8000 πόδια και περίπου 120 χλμ. από το Μισισιπή. Η παραχώρηση αποκτήθηκε τον Δεκέμβριο του 2001, η πρώτη γεώτρηση έγινε το 2003 και η πρώτη παραγωγή άρχισε στα μισά του 2007.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι δραστηριότητες του κύκλου ζωής Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων, έτσι ώστε να γίνει περισσότερο κατανοητή η όλη διαδικασία εξόρυξης υδρογονανθράκων.

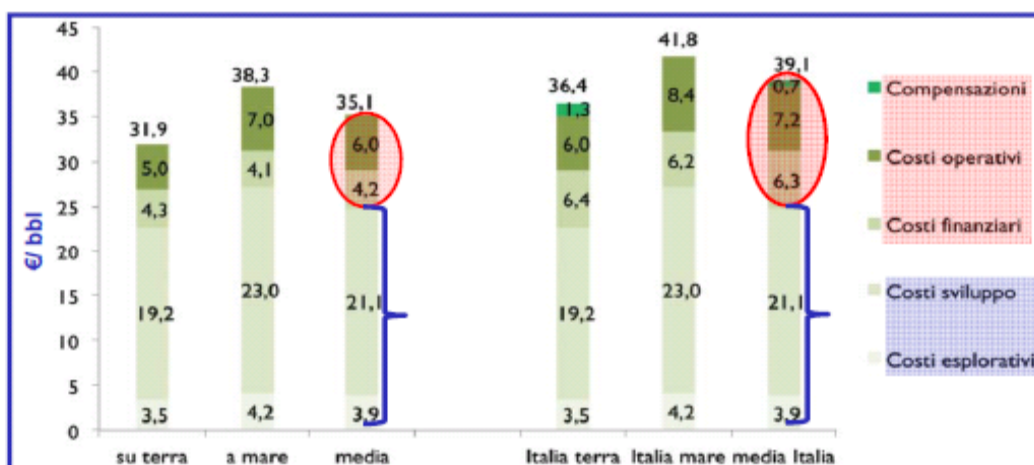
Εικόνα 2.7: Δραστηριότητες Κύκλου Ζωής Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Στην παρακάτω εικόνα γίνεται μία σύγκριση μεταξύ του παγκόσμιου μέσου κόστους και του ιταλικού μέσου κόστους για την εξόρυξη ενός βαρελιού πετρελαίου. Η επιλογή του ιταλικού μέσου κόστους δεν ήταν τυχαία, καθώς εκτιμάται πως θα είναι πολύ κοντά και στο ελληνικό μέσο κόστος αφού ουσιαστικά αναφερόμαστε στην ίδια περιοχή, το Ιόνιο Πέλαγος.

Costs allocation to extract 1 barrel of oil

- ✓ Exploration and development costs are substantially aligned with the rest of the world
- ✓ Financial costs are higher because of the increased authorization times and national economic scenario
- ✓ Operating costs are higher for technical reasons due to different geology and for a more complex logistics

Εικόνα 2.8: Κόστος εξόρυξης σε ευρώ ανά βαρέλι πετρελαίου, Παγκόσμιος μέσος και Ιταλικός μέσος όρος, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Petroleum Potential

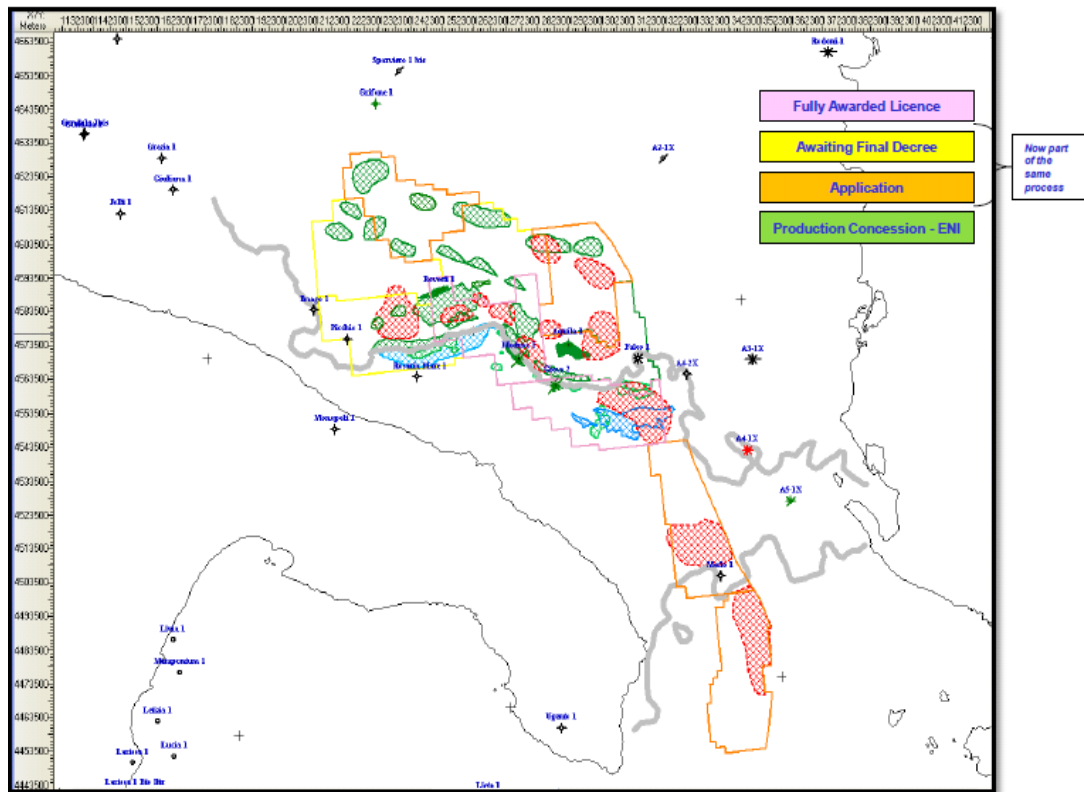

- Proven basin, with multiple proven play types and significant upside exploration potential
- CPR on two discoveries (53MMbbls recoverable)
  - 33.56MMbbls recoverable - Rovesti
  - 19.67MMbbls recoverable - Giove
- CPR on 6 prospects estimated
  - 3.043Bbbls oil in place (Equipoise/Blackwatch)
  - 3.746Bbbls oil in place (Northern) in line with Enterprise Oil
- Further Exploration leads/prospects identified in permits/applications
  - Oil Leads (3.4 Bbbls prospective resources)
  - Tertiary Gas leads (12.5 Tcf prospective resources)
- Discoveries / Prospects and Leads Potential
  - 5 Discoveries
    - 4 oil and 1 gas
    - 3 in Northern permits
    - 2 in Eni production concession
  - 30 Prospects and leads identified to date
  - 6 play types identified (3 proven)

Εικόνα 2.9: Πετρελαϊκό Δυναμικού ΝΑ Υποθαλάσσιου Χώρου της Ιταλίας, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Το δυναμικό του παραπάνω πίνακα προέκυψε από ευρήματα και εκτιμήσεις της Northern Petroleum από τις παραχωρήσεις της στην περιοχή.

Oil and Gas discoveries and leads

Εικόνα 2.10: Περιοχές με εκτιμήσεις αποθεμάτων στην ΝΑ Ιταλία και Αλβανία, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ					
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ (Εκτός Πρίνου)	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ + IFP	ΔΕΠ/ΔΕΠ-ΕΚΥ/ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	ΘΡΑΚΙΚΟ. ΠΡΙΝΟΣ Oceanic/ NAPC κλπ	ΣΥΝΟΛΟ
1903-1974	1960-1967	1975-1995	1997-2002	1971-2010	
52	17	74 (*)	6	26(**)	175 (***)
(*) + 2 Γεωθερμίας για τρίτους		(**) + 54 παραγωγικές, εισπίεσης, απόκλισης			
(***) ΓΕΝ. ΣΥΝΟΛΟ = 229		ΣΕΙΣΜΙΚΑ ΑΝΑΚΛΑΣΗΣ (χλμ)			
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ	ΔΕΠ/ΔΕΠ-ΕΚΥ/ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	ΠΡΙΝΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	
1939-1974	1975-2000	1997-2002	1971-2009		
12200	53550 + 1 3D(1981-2)	2100	7765+ 2 (3D)	75615	

Εικόνα 2.11: Δραστηριότητες Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων στην Ελλάδα.

ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΪΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (SPE/ AARG/ WPC/ SPEE)

Αρχικά Επιτόπια Αποθέματα (Total Petroleum Initially in Place (PIIP))	Ανακαλυφθέντα (Discovered PIIP)	Εκμεταλλεύσιμα (Commercial)	<u>ΠΑΡΑΓΩΓΗ (PRODUCTION)</u>			Αυξανόμενη Πιθανότητα Εκμετάλλευσης (Increasing Chance of Commerciality)
			ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ (RESERVES)			
			Βεβαιωμένα (Proved) 1P	Δυνατά (Probable) 2P	Πιθανά (Possible) 3P	
	Υπό όρους εκμεταλλεύσιμα (SB- Commercial)	ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ (CONTIGENT RESOURCES)				
		1C	2C	3C		
		<u>ΜΗ ΑΠΟΛΗΨΙΜΑ (UNRECOVERABLE)</u>				
	Μη ανακαλυφθέντα (Undiscovered PIIP)	ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ (PROSPECTIVE RESOURCES)				
		Συντηρητική Εκτίμηση (Low Estimate)	Μέση Εκτίμηση (Best Estimate)	Υψηλή Εκτίμηση (High Estimate)		
		<u>ΜΗ ΑΠΟΛΗΨΙΜΑ (UNRECOVERABLE)</u>				
	←————— Βαθμός Αβεβαιότητας (Range of Uncertainty) —————→					

Εικόνα 2.12: Ορολογία Πετρελαϊκών Αποθεμάτων, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

ΣΤΟΧΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ Ε&Π Υ/Α (2011)

ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ 30% ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΕ Υ/Α ΣΕ 15-20 ΧΡΟΝΙΑ

ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΥΔΡΟΓΟΝΑΘΡΑΚΕΣ : πετρέλαιο: 330.000 (από 420.000 βαρ/ημ.) ή 120 εκατ βαρ/έτος και ΦΑ 11 εκατ CM/ημ. ή 4 BCM/έτος

Το 30% σε **σημερινά δεδομένα** είναι:

Πετρέλαιο 100.000 βαρ/ημέρα ή 36 εκατ. βαρ/έτος και Φυσικό Αέριο 3.300.000 CM/ημέρα ή 1,2 BCM/έτος

ΠΡΙΝΟΣ: 120 εκατ βαρ. απολήψιμα αποθέματα. (25-26.000 βαρ/ ημέρα. peak 1985-1988, Σήμερα: > 2.000 βαρ/ ημέρα. Νότια Καβάλα# peak 240.000 M3/ημέρα 1989-90.

ΔΥΤ. ΚΑΤΑΚΟΛΟ : απολήψιμα 3-6 εκατ. βαρ. Προσδοκώμενη ημερήσια παραγωγή 2.000-4.000 βαρ/ ημέρα (peak).

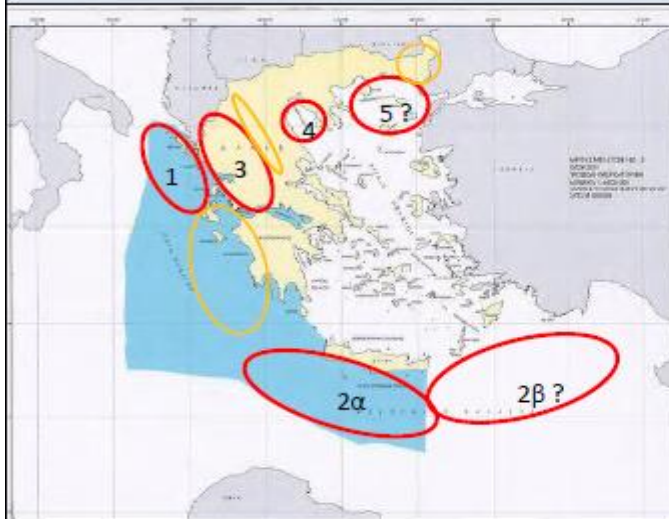
ΕΠΑΝΩΜΗ : απολήψιμα 450 εκατ CM. Προσδοκώμενη ημερήσια παραγωγή 200.000 CM/ ημέρα (peak / 3-4 έτη)

Εικόνα 2.13: Στόχοι Κυβέρνησης στην Έρευνα και την Παραγωγή των Υδρογονανθράκων, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΟΧΟΥ ΤΟΥ ΥΠΕΚΑ

(Πετρέλαιο 100.000 βαρ/ημέρα ή 36 εκατ. βαρ/έτος και ΦΑ 3.300.000 CM/ημέρα ή 1,2 BCM/έτος)

Αδειοδότηση 15-20 περιοχών μεταξύ των οποίων και περιοχές μεγαλύτερων προσδοκιών, με α) διεθνείς διαγωνισμούς, β) open door, γ) εκδήλωση ενδιαφέροντος

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ

- 1) Βόρειο Ιόνιο (νότια Αδριατική πλατφόρμα)
- 2) 2α: Νότια της Κρήτης (εφόσον αποδειχθεί) (2β: Ν.Α. ΑΟΖ Ε/Τ?)
- 3) Κάτω από τριαδικούς εβαπορίτες –Ηπειρος Ακαρνανία (εφόσον αποδειχθεί)
- 4) Θερμαϊκός Κόλπος
- 5) Θρακικό (Ε/Τ ?)

Εικόνα 2.14: Περιοχές-Στόχοι για το ΥΠΕΚΑ, Πηγή: ΥΠΕΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΡΥΞΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

3.1 Νομικό πλαίσιο για την εξόρυξη υδρογονανθράκων στην Κύπρο

Στα πλαίσια της πλήρους καταγραφής και ανάλυσης του καθεστώτος που ισχύει στην Κύπρο για τους υδρογονάνθρακες, θα γίνει μία περιεκτική αναφορά των νομικών πλαισίων.

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Υδρογονανθράκων (Αναζήτηση, Έρευνα και Εκμετάλλευση) Νόμος του 2007.

3.1.1 Ερμηνεία

Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια:

«άδεια» σημαίνει την άδεια αναζήτησης και/ή άδεια έρευνας και/ή άδεια εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε μια γεωγραφική περιοχή,

«άδεια αναζήτησης υδρογονανθράκων» σημαίνει δικαίωμα για αναζήτηση υδρογονανθράκων σε μια γεωγραφική περιοχή,

«άδεια εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων» σημαίνει δικαίωμα εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε μια γεωγραφική περιοχή,

«άδεια έρευνας υδρογονανθράκων» σημαίνει δικαίωμα για έρευνα υδρογονανθράκων σε μια γεωγραφική περιοχή,

«αδειούχος» σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί άδεια από το Υπουργικό Συμβούλιο με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου,

«αιτητής» σημαίνει οποιοδήποτε φορέα υποβάλει αίτηση για παροχή άδειας,

«αναζήτηση υδρογονανθράκων» σημαίνει την προσπάθεια εντοπισμού υδρογονανθράκων με οποιαδήποτε πρόσφορη μέθοδο εκτός από γεωτρήσεις,

«Δικαστήριο» σημαίνει Δικαστήριο,

«εκμετάλλευση υδρογονανθράκων» σημαίνει την ανάπτυξη και παραγωγή υδρογονανθράκων ή τυχόν κατεργασία τους προκειμένου να καταστούν εμπορεύσιμοι και η αποθήκευση και η μεταφορά αυτών και των παραπροϊόντων τους μέχρι τις εγκαταστάσεις φόρτωσης για περαιτέρω διάθεση. Στην προαναφερόμενη κατεργασία δεν περιλαμβάνεται η διύλιση,

«Επιτροπή» σημαίνει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

«έρευνα υδρογονανθράκων» σημαίνει την έρευνα για την ανακάλυψη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων με οποιαδήποτε πρόσφορη μέθοδο, καθώς και με γεωτρήσεις,

«ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα» έχει την έννοια που της αποδίδεται στο άρθρο 76 της Σύμβασης,

«κράτος μέλος» σημαίνει κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

«παραπροϊόντα» σημαίνει τα προϊόντα, που παράγονται από την επεξεργασία των υδρογονανθράκων,

«περιβαλλοντική αρχή» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμο,

«πολεοδομική αρχή» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο,

«Πρόεδρος» σημαίνει τον Πρόεδρο της Συμβουλευτικής Επιτροπής,

«Συμβούλιο» σημαίνει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

«Σύμβαση» σημαίνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θαλάσσης η οποία άνοιξε προς υπογραφή την 28η Ιουλίου 1994 και κυρώθηκε από τον περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θαλάσσης (Κυρωτικό) Νόμο του 1988, όπως αυτή εκάστοτε ισχύει στη Δημοκρατία,

«τρίτη χώρα» σημαίνει χώρα που δεν είναι κράτος μέλος,

«υδρογονάνθρακες» σημαίνει κάθε είδους πετρελαιοειδή σε στερεά, υγρή ή αέρια κατάσταση, και περιλαμβάνει το ορυκτό αργό πετρέλαιο ή φυσική βενζίνη, φυσικά υδρογονανθρακούχα αέρια, καθώς και κάθε είδους συναφή ορυκτά ή ουσίες που εξορύσσονται μαζί τους,

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, και

«φορέας» σημαίνει φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα προσώπων που ζητεί ή ενδέχεται να ζητήσει ή κατέχει άδεια.

3.1.2 Κυριότητα των υδρογονανθράκων

Η κυριότητα των υδρογονανθράκων οπουδήποτε βρίσκονται στην Κύπρο, περιλαμβανομένων των Χωρικών Υδάτων, της Ηπειρωτικής Υφαλοκρηπίδας και της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Δημοκρατίας, ανήκει και θεωρείται ότι πάντοτε ανήκε στη Δημοκρατία.

Τα δικαιώματα στην κυριότητα των υδρογονανθράκων που βρίσκονται στη ζώνη θαλάσσιας δικαιοδοσίας της Δημοκρατίας όπως καθορίστηκε στον περί Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης Νόμο, θα ασκούνται σε συνάρτηση με τα δικαιώματα στην ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα όπως καθορίζονται στη Σύμβαση.

3.1.3 Ορισμός περιοχών για άσκηση των δραστηριοτήτων και άρνηση πρόσβασης στις δραστηριότητες για λόγους εθνικής ασφάλειας

Το Υπουργικό Συμβούλιο διατηρεί το δικαίωμα να ορίζει εντός των ορίων του εδάφους της Δημοκρατίας, καθώς και σε περιοχές όπου η Δημοκρατία έχει κυριαρχικά δικαιώματα και δικαιοδοσία όσον αφορά αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων δυνάμει της Σύμβασης ή άλλης διεθνούς συμφωνίας ή της εσωτερικής νομοθεσίας, τις περιοχές που διατίθενται για την άσκηση δραστηριοτήτων αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.

Σε περίπτωση που μια περιοχή διατίθεται για την άσκηση των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων, το Υπουργικό Συμβούλιο εξασφαλίζει χωρίς διακρίσεις την πρόσβαση των φορέων σε δραστηριότητες και την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, για λόγους εθνικής ασφάλειας, να αρνείται την πρόσβαση σε δραστηριότητες, καθώς και την άσκηση τους από οποιοδήποτε φορέα που ελέγχεται ουσιαστικά από τρίτη χώρα ή από υπηκόους τρίτης χώρας.

3.1.4 Χορήγηση αδειών και προϋποθέσεις για τη χορήγησή τους

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να χορηγεί άδεια αφού υποβληθούν αιτήσεις από τους φορείς στον Υπουργό για τις οποίες η διαδικασία μπορεί να κινηθεί με τους πιο κάτω τρόπους:

- a) είτε με πρωτοβουλία του Υπουργικού Συμβουλίου, μέσω πρόσκλησης από τον Υπουργό προς υποβολή αιτήσεων που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ή/και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τουλάχιστον 90 ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων.
- b) είτε μέσω δημοσίευσης πρόσκλησης προς υποβολή αιτήσεων που δημοσιεύει ο Υπουργός με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ή/και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από υποβολή αίτησης από φορέα. Τυχόν άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς έχουν προθεσμία τουλάχιστον 90 ημερών μετά τη δημοσίευση για να υποβάλουν επίσης αίτηση.

Η πρόσκληση προς υποβολή αιτήσεων θα πρέπει να καθορίζει τον τύπο της άδειας, όλες τις γεωγραφικές περιοχές που αποτελούν ή που δύνανται να αποτελέσουν, εν όλω ή εν μέρει, το αντικείμενο της αίτησης, την προβλεπόμενη ημερομηνία ή προθεσμία χορήγησης της άδειας, οποιουδήποτε όρους ή προϋποθέσεις τους οποίους το Υπουργικό Συμβούλιο κρίνει σκόπιμο να γίνονται γνωστοί κατά τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων, το κατά πόσο δίνεται προτίμηση σε αιτήσεις φορέων που είναι αυτόνομα και μη εξαρτώμενα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθώς και οτιδήποτε άλλο κρίνεται σκόπιμο να καθοριστεί στην πρόσκληση.

Όταν η οριοθέτηση των γεωγραφικών περιοχών που διατίθενται για χορήγηση αδειών έρευνας ή αδειών εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων δεν είναι απόρροια προηγούμενης γεωμετρικής διαίρεσης του εδάφους, το Υπουργικό Συμβούλιο προσδιορίζει με γνωστοποίηση, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ή/και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την επιφάνεια κάθε μιας από τις περιοχές αυτές κατά τρόπο ώστε να μην υπερβαίνει ό,τι δικαιολογείται για άσκηση των δραστηριοτήτων κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο από τεχνική και οικονομική άποψη.

Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων και χορήγησης άδειας δύναται να παρακαμφθεί και να χορηγηθούν άδειες από το Υπουργικό Συμβούλιο όταν η περιοχή για την οποία ζητείται η άδεια:

- είναι διαθέσιμη σε μόνιμη βάση και αυτό ορίστηκε στην πρόσκληση που δημοσιεύτηκε αρχικά για υποβολή αιτήσεων ή
- έχει αποτελέσει αντικείμενο προηγούμενης διαδικασίας και δεν κατέληξε στην χορήγηση άδειας ή
- έχει εγκαταλειφθεί από κάποιο φορέα και δεν εμπίπτει αυτομάτως στην παράγραφο (α).

Ο Υπουργός με γνωστοποίησή του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ή/και με ανακοίνωσή του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφέρει ποιες περιοχές είναι διαθέσιμες και από πού μπορούν να ληφθούν οι σχετικές λεπτομερείς πληροφορίες. Για κάθε σημαντική μεταβολή των πληροφοριών αυτών δημοσιεύεται συμπληρωματική ανακοίνωση.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ότι δεν εφαρμόζονται οι απαιτούμενες διατάξεις, όταν κριτήρια γεωλογικού ή παραγωγικού χαρακτήρα δικαιολογούν τη χορήγηση άδειας για μια περιοχή σε φορέα κάτοχο άδειας γειτονικής περιοχής. Σε τέτοια περίπτωση το Υπουργικό Συμβούλιο διασφαλίζει ότι οι κάτοχοι άδειας για άλλες γειτονικές περιοχές είναι σε θέση να υποβάλουν σχετικές αιτήσεις και έχουν τον απαραίτητο χρόνο για να το πραγματοποιήσουν.

a) Δε θεωρείται ως χορήγηση άδειας:

- i. η αδειοδότηση που οφείλεται απλώς και μόνο σε μεταβολή της επωνυμίας ή της ιδιοκτησίας του φορέα, ο οποίος κατέχει ισχύουσα άδεια ή σε μεταβολή της σύνθεσης του εν λόγω φορέα ή μεταβίβαση της άδειας ή εκχώρηση των δικαιωμάτων που πηγάζουν από την άδεια,
- ii. η αδειοδότηση σε φορέα ο οποίος κατέχει άλλης μορφής άδεια όπου η κατοχή αυτής της άλλης μορφής άδειας εξυπακούει το δικαίωμα χορήγησης της πρωτοαναφερθείσας άδειας,
- iii. η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται στα πλαίσια αδειοδότησης και η οποία αφορά στην έναρξη, διακοπή, παράταση ή παύση των δραστηριοτήτων της χορηγηθείσας άδειας,
- iv. η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να προχωρήσει μέσω κυβερνητικών φορέων, υποστηριζόμενων από ειδικούς συμβούλους ή εμπειρογνώμονες, σε έρευνες για εκτίμηση του πετρελαϊκού δυναμικού της χώρας.

- b) Στην περίπτωση που ισχύουν οι διατάξεις της υποπαραγράφου (i) της παραγράφου (α), τότε ο φορέας ενημερώνει τον Υπουργό οποτεδήποτε γίνεται τέτοια μεταβολή της επωνυμίας ή ιδιοκτησίας του φορέα, ο οποίος κατέχει ισχύουσα άδεια ή μεταβολή της σύνθεσης του φορέα ή μεταβίβαση της άδειας ή εκχώρηση δικαιωμάτων που πηγάζουν από την άδεια. Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής, δύναται να ακυρωθεί η χορηγηθείσα άδεια.
- c) Ουδείς δύναται να κατέχει άδεια όπου εφαρμόζονται οι διατάξεις της υποπαραγράφου (i) της παραγράφου (α), χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.
- d) Οποιοσδήποτε φορέας κατέχει άδεια με βάση τις διατάξεις της υποπαραγράφου (i) της παραγράφου (α), χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, είναι ένοχος αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές.

3.1.5 Ίδρυση Συμβουλευτικής Επιτροπής

Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, ιδρύεται Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

- a) τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ή εκπρόσωπό του, ο οποίος ενεργεί ως Πρόεδρος της Επιτροπής,
- b) τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπό του,
- c) τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών ή εκπρόσωπό του,
- d) τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ή εκπρόσωπό του,
- e) τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ή εκπρόσωπό του,
- f) τον Διευθυντή του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης ή εκπρόσωπό του, και
- g) τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Ενέργειας ή εκπρόσωπό του.

Όλες οι αιτήσεις απευθύνονται στον Υπουργό, ο οποίος ζητά τη σύγκληση της Συμβουλευτικής Επιτροπής με γραπτή ειδοποίησή του προς τον Πρόεδρο της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την έναρξη της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων.

3.1.6 Συνεδρίες της Συμβουλευτικής Επιτροπής και διαδικασία

Ο Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής διευθύνει τις εργασίες της, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη κάθε συνεδρίασης και μεριμνά ώστε αυτή, μαζί με γραπτή πρόσκληση, να κοινοποιείται σε κάθε μέλος τουλάχιστον είκοσι τέσσερις ώρες πριν από τη συνεδρίαση.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκονται στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος και τέσσερα τουλάχιστον μέλη.

Οποιοδήποτε θέμα που αφορά στην εσωτερική λειτουργία της

Συμβουλευτικής Επιτροπής, μπορεί να ρυθμιστεί με σχετική απόφασή της που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία.

3.1.7 Αρμοδιότητες της Συμβουλευτικής Επιτροπής

Η Συμβουλευτική Επιτροπή έχει καθήκον να μελετά το περιεχόμενο των αιτήσεων που υποβάλλονται με βάση τον παρόντα Νόμο, να προβαίνει σε αξιολόγηση των αιτήσεων για αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, καθώς και σε αξιολόγηση οποιωνδήποτε θεμάτων που προκύπτουν σε σχέση με τις αιτήσεις ή που τίθενται ενώπιόν της για εξέταση και να συμβουλεύει τον Υπουργό για οποιοδήποτε θέμα προκύπτει κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

Ειδικότερα η Συμβουλευτική Επιτροπή δύναται να εξετάζει και να υποβάλλει τις απόψεις της στον Υπουργό αναφορικά με τα εξής θέματα:

- a) οποιοδήποτε θέμα μπορεί να προκύψει πριν από την έναρξη διαδικασίας υποβολής αιτήσεων,
- b) κατά πόσο θα πρέπει να εγκριθεί ή απορριφθεί οποιαδήποτε αίτηση που υποβάλλεται με βάση τον παρόντα Νόμο,
- c) τη μεταβίβαση άδειας ή εκχώρηση δικαιωμάτων που πηγάζουν από άδεια από ένα κάτοχο άδειας σε άλλο φορέα,
- d) τον καθορισμό οποιωνδήποτε όρων στον αιτητή σε περίπτωση έγκρισης της αίτησής του, καθώς και οποιαδήποτε αναθεώρηση των όρων αυτών,
- e) το βαθμό επικινδυνότητας στο περιβάλλον που μπορεί να προκύψει από την παροχή άδειας έρευνας και άδειας εκμετάλλευσης σε οποιοδήποτε φορέα και ενδεχόμενα μέτρα προστασίας του,
- f) τα μέτρα ασφάλειας που πρέπει να επιβάλλονται σε κάθε περίπτωση και τα μέτρα που διασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα που ασχολούνται με τις εν λόγω δραστηριότητες κατέχουν τα κατάλληλα επιστημονικά προσόντα,
- g) μέτρα προστασίας της ναυσιπλοΐας, και
- h) οτιδήποτε άλλο η Συμβουλευτική Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να εξετάσει και το οποίο έχει σχέση με τις αιτήσεις.

3.1.8 Εξουσίες και υποχρεώσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής

Η Συμβουλευτική Επιτροπή δύναται, μέσω του Προέδρου της, να καλέσει σε συνεδρία και/ή να συμβουλευέται ειδικούς εμπειρογνώμονες για θέματα που αφορούν αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, περιλαμβανομένου οποιουδήποτε λειτουργού κρατικής υπηρεσίας ή οργανισμού δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οποιουδήποτε προσώπου του οποίου οι απόψεις ή εξειδικευμένες γνώσεις σε συγκεκριμένο θέμα δυνατόν να κριθούν χρήσιμες ή αναγκαίες για το έργο της.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή δύναται να ορίζει ειδικές τεχνικές επιτροπές για τη μελέτη εξειδικευμένων θεμάτων που γείρονται κατά την εξέταση οποιασδήποτε αίτησης ή άλλου θέματος, να καθορίζει τους όρους εντολής τους και τη λειτουργία τους και να λαμβάνει υπόψη τα πορίσματα των μελετών που διενεργούν.

3.1.9 Διαδικασία εξέτασης της αίτησης από τη Συμβουλευτική Επιτροπή

Μετά την παραλαβή της αίτησης ο Πρόεδρος αποστέλλει, χωρίς καθυστέρηση, αντίγραφο της στα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής και συγκαλεί συνεδρία εντός 30 ημερών για εξέτασή της. Ο Πρόεδρος δύναται να καλεί είτε αυτεπάγγελτα είτε όταν ζητηθεί γραπτώς από ένα τουλάχιστον μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής, έκτακτη συνεδρία της Συμβουλευτικής Επιτροπής, εάν για συγκεκριμένους λόγους αυτό κρίνεται απαραίτητο. Στην περίπτωση που η σύγκλιση της έκτακτης συνεδρίας ζητείται από μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής, τότε ο Πρόεδρος πρέπει να αποφασίζει κατά πόσο ο λόγος που προβάλλει το μέλος δικαιολογεί τέτοια σύγκλιση.

Κατά την πιο πάνω συνεδρία, η Συμβουλευτική Επιτροπή εξετάζει κατά πόσο η αίτηση έχει υποβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και εάν τα στοιχεία που περιέχει είναι επαρκή για την αξιολόγηση της αίτησης και τη χορήγηση της άδειας.

Εάν κατά την πιο πάνω συνεδρία, η Συμβουλευτική Επιτροπή κρίνει ότι τα στοιχεία που βρίσκονται ενώπιόν της δεν είναι επαρκή ή πλήρη, δύναται να ζητήσει από τον αιτητή ή από οποιοδήποτε τρίτο, οποιαδήποτε πρόσθετα στοιχεία ή πληροφορίες κρίνει αναγκαία, καθώς και τη διεξαγωγή ελέγχων ή την εξασφάλιση απόψεων ή εκθέσεων από εμπειρογνώμονες ή άλλους ειδικούς.

Εάν η Συμβουλευτική Επιτροπή κρίνει κατά τη συνεδρία ότι τα στοιχεία που βρίσκονται ενώπιόν της είναι επαρκή, προχωρεί σε εξέταση της αίτησης και υποβάλλει αιτιολογημένη εισήγηση στον Υπουργό κατά πόσο θα πρέπει να χορηγηθεί η άδεια και υπό ποιούς όρους ή κατά πόσο θα πρέπει να απορριφθεί η αίτηση. Η εισήγηση περιέχεται σε εισηγητική έκθεση, την οποία ετοιμάζει η Συμβουλευτική Επιτροπή με βάση διαδικασία που αποφασίζει η ίδια. Ο Υπουργός υποβάλλει την εισήγησή του αναφορικά με τις αιτήσεις, καθώς και την εισηγητική έκθεση της Συμβουλευτικής Επιτροπής, στο Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη της τελικής απόφασης.

3.1.10 Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Ο φορέας, ο οποίος υποβάλλει αίτηση για εξασφάλιση άδειας έρευνας υδρογονανθράκων, οφείλει να συμπεριλαμβάνει στην αίτησή του σύντομο σημείωμα που να περιγράφει τις δραστηριότητες έρευνας υδρογονανθράκων και τις τυχόν επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και τρόπους αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους.

Φορέας ο οποίος υποβάλλει αίτηση για εξασφάλιση άδειας εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων οφείλει να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου.

Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου, οι αιτήσεις, εκθέσεις και άλλα έγγραφα των οποίων η υποβολή προβλέπεται στον εν λόγω Νόμο, υποβάλλονται,

όταν αφορούν σε έργα που εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος Νόμου, στον Υπουργό, ο οποίος τα διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση στην πολεοδομική ή περιβαλλοντική αρχή, ανάλογα με την περίπτωση.

3.1.11 Κριτήρια για αξιολόγηση των αιτήσεων

Τα κριτήρια, βάσει των οποίων αξιολογούνται οι αιτήσεις, καταρτίζονται και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από την έναρξη της περιόδου υποβολής των αιτήσεων. Εάν τα κριτήρια έχουν δημοσιευτεί πρώτα στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύναται να περιορίζεται σε μνεία της δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Οποιαδήποτε μεταβολή ως προς τα κριτήρια δημοσιεύεται καθ' ολοκληρία τόσο στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας όσο και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κριτήρια αυτά μπορεί να αφορούν:

- a) την εθνική ασφάλεια ή το δημόσιο συμφέρον,
- b) την τεχνική και οικονομική δυνατότητα του αιτητή,
- c) τους τρόπους με τους οποίους ο αιτητής προτίθεται να φέρει σε πέρας τις δραστηριότητες που καθορίζονται στην άδεια,
- d) σε περίπτωση που η άδεια προσφέρεται έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, τα οικονομικά ανταλλάγματα που προσφέρει ο αιτητής προκειμένου να αποκτήσει την άδεια,
- e) την τυχόν έλλειψη αποτελεσματικότητας και υπευθυνότητας που τυχόν επέδειξε ο αιτητής στα πλαίσια προηγούμενης άδειας.

Στην περίπτωση που δύο ή περισσότεροι αιτητές που αξιολογούνται με τα ανωτέρω κριτήρια κριθούν ισάξιοι, τότε το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να υιοθετήσει πρόσθετα σχετικά κριτήρια για να μπορέσει να επιλέξει σε ποιο φορέα θα χορηγήσει την άδεια. Τα πρόσθετα αυτά κριτήρια δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο πρέπει να εφαρμόζει τα πιο πάνω κριτήρια κατά τρόπο που να μην εισάγει διακρίσεις μεταξύ των αιτητών.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να αρνηθεί τη χορήγηση άδειας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εισάγει διακρίσεις μεταξύ των αιτητών.

Όταν μια αίτηση απορριφθεί τότε ο λόγος της απόρριψης κοινοποιείται στον αιτητή.

3.1.12 Όροι και προϋποθέσεις για χορήγηση των αδειών

Οι άδειες δύνανται να χορηγούνται με τέτοιους όρους και προϋποθέσεις που να διασφαλίζουν:

- a) την ορθή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων που επιτρέπει η άδεια,
- b) την καταβολή εισφοράς σε χρήμα ή σε υδρογονάνθρακες,

- c) την εθνική ασφάλεια,
- d) τη δημόσια ασφάλεια,
- e) τη δημόσια υγεία,
- f) την ασφάλεια των μεταφορών,
- g) την προστασία του περιβάλλοντος και τους όρους που καθορίζονται σε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου,
- h) την προστασία των βιολογικών και ορυκτών πόρων, καθώς και των εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία,
- i) την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των εργαζομένων,
- j) την προγραμματισμένη διαχείριση των πόρων σε υδρογονάνθρακες, όπως ιδίως ο ρυθμός εξάντλησης των υδρογονανθράκων ή η βέλτιστη απόληψή τους, και
- k) την ανάγκη διασφάλισης εσόδων προς τη Δημοκρατία.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των αδειών εφαρμόζονται κατά τρόπο που να μην εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των αιτητών.

Οι προϋποθέσεις και οι απαιτήσεις που αφορούν στην άσκηση ή στην παύση της δραστηριότητας, οι οποίες εφαρμόζονται σε κάθε τύπο άδειας δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων, καθώς και οποιαδήποτε αλλαγή τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης, γνωστοποιούνται στους ενδιαφερόμενους φορείς.

3.1.13 Παροχή δικαιωμάτων στους αδειούχους

Η άδεια αναζήτησης υδρογονανθράκων χορηγεί στον αδειούχο δικαιώματα αναζήτησης στην περιοχή της άδειας που χορηγήθηκε, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της χορηγηθείσας άδειας.

Η άδεια έρευνας υδρογονανθράκων χορηγεί στον αδειούχο αποκλειστικά δικαιώματα διεξαγωγής έρευνας υδρογονανθράκων στην περιοχή της άδειας που χορηγήθηκε, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της χορηγηθείσας άδειας και, στην περίπτωση ανακάλυψης οικονομικά εκμεταλλεύσιμων υδρογονανθράκων, το δικαίωμα χορήγησης άδειας εκμετάλλευσης σχετιζόμενη με τέτοια ανακάλυψη, σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών.

Η άδεια εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων χορηγεί στον αδειούχο αποκλειστικά δικαιώματα εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην περιοχή της άδειας που χορηγήθηκε, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της χορηγηθείσας άδειας.

3.1.14 Χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας

Η διάρκεια ισχύος της άδειας δεν υπερβαίνει τον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων που καθορίζονται στην άδεια. Το Υπουργικό Συμβούλιο ανανεώνει ή παρατείνει την άδεια για τόσο χρονικό διάστημα όσο προβλέπεται στο Συμβόλαιο μεταξύ της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας και του αδειούχου και σύμφωνα με τους όρους της άδειας.

3.1.15 Κρατική συμμετοχή σε δραστηριότητες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

- 1) Η διαχείριση της συμμετοχής της Δημοκρατίας σε δραστηριότητες αναζήτησης, έρευνας ή/και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων δύναται να αναληφθεί από την ίδια τη Δημοκρατία ή από νομικό πρόσωπο που δύναται να καθορίσει το Υπουργικό Συμβούλιο.
- 2) Σε περίπτωση που η διαχείριση της συμμετοχής της Δημοκρατίας σε δραστηριότητες αναζήτησης, έρευνας ή/και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων αναλαμβάνεται από νομικό πρόσωπο, το εν λόγω νομικό πρόσωπο διοικείται από επταμελές διοικητικό συμβούλιο απαρτιζόμενο από ένα εκτελεστικό μέλος και έξι μη εκτελεστικά μέλη. Νοείται ότι τα προσόντα και τα κριτήρια διορισμού του εκτελεστικού μέλους καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο με κανονισμούς οι οποίοι κατατίθενται στη Βουλή για έγκριση.
- 3) Οι προϋποθέσεις καταβολής των εισφορών καθώς και κάθε απαίτηση συμμετοχής της Δημοκρατίας, καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται ότι διατηρείται η ανεξαρτησία διαχείρισης των φορέων.
- 4) Όταν η χορήγηση αδειών εξαρτάται από τη συμμετοχή της Δημοκρατίας στις δραστηριότητες και όταν έχει συσταθεί νομικό πρόσωπο μόνο για το σκοπό της διαχείρισης των συμμετοχών αυτών ή όταν η ίδια η Δημοκρατία διαχειρίζεται τη συμμετοχή, το νομικό πρόσωπο ή η Δημοκρατία δεν μπορεί να εμποδιστεί να αναλάβει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με την εν λόγω συμμετοχή, νοουμένου ότι:
  - i. δε θα διαθέτει οποιαδήποτε πληροφορία ούτε θα ασκεί δικαίωμα ψήφου για αποφάσεις που έχουν σχέση με πηγές προμηθειών του φορέα,
  - ii. δε θα ασκεί σε συνδυασμό με οποιουσδήποτε δημόσιους φορείς το δικαίωμα ψήφου της πλειοψηφίας, και
  - iii. η ψήφος του θα βασίζεται αποκλειστικά σε αρχές διαφανείς και αντικειμενικές, που να μην εισάγουν διακρίσεις και δε θα εμποδίζει όπως οι σχετικές διοικητικές αποφάσεις του φορέα βασίζονται σε συνήθεις εμπορικές αρχές.
- 5) Το νομικό πρόσωπο ή η Δημοκρατία δύναται να αντιταχθεί σε οποιαδήποτε απόφαση του φορέα, η οποία δεν τηρεί τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας, όσον αφορά την εξάντληση των αποθεμάτων και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Δημοκρατίας: Νοείται ότι, η δυνατότητα αντίθεσης σε μια απόφαση πρέπει να ασκείται χωρίς διακρίσεις, ιδίως όσον αφορά τις αποφάσεις για επενδύσεις και τις πηγές εφοδιασμού των αδειούχων, εκτός εάν αυτές παραβιάζουν την εθνική νομοθεσία ή τη διεθνή νομιμότητα.
- 6) Στην περίπτωση που η διαχείριση της συμμετοχής της Δημοκρατίας στις δραστηριότητες γίνεται από νομικό πρόσωπο, το οποίο κατέχει επίσης άδειες, τότε πρέπει:
  - a) το νομικό πρόσωπο να τηρεί ξεχωριστούς λογαριασμούς για τον εμπορικό του ρόλο και το ρόλο του ως διαχειριστή της συμμετοχής της Δημοκρατίας. Νοείται ότι οι λογαριασμοί που τηρεί το νομικό πρόσωπο ελέγχονται από τη Γενική Ελέγκτρια. Νοείται περαιτέρω ότι ο ετήσιος προϋπολογισμός του νομικού προσώπου σε σχέση με κάθε οικονομικό έτος όπως και οποιοσδήποτε άλλος συμπληρωματικός προϋπολογισμός

αυτού κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων, για σκοπούς ενημέρωσης και

- b) να μην υπάρχει ροή πληροφοριών από το τμήμα του νομικού προσώπου που διαχειρίζεται τη συμμετοχή της Δημοκρατίας προς το τμήμα του νομικού προσώπου που κατέχει άδεια.
- 7) Όταν το τμήμα του νομικού προσώπου που διαχειρίζεται τη συμμετοχή της Δημοκρατίας έχει ως σύμβουλο το τμήμα του νομικού προσώπου που κατέχει άδεια, δύναται το πρώτο να παρέχει στο δεύτερο τις αναγκαίες πληροφορίες για την εκτέλεση των καθηκόντων του ως συμβούλου. Οι αδειούχοι, στους οποίους αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες, ενημερώνονται εκ των προτέρων για το περιεχόμενο τους, έτσι ώστε να διαθέτουν επαρκή προθεσμία για να εγείρουν αντιρρήσεις, οι οποίες υποβάλλονται στον Υπουργό και αυτός αποφασίζει επί του θέματος αφού ακούσει τις απόψεις και των δύο μερών.

3.1.16 Παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (2) και της παραγράφου (α) του εδαφίου (6) του παραπάνω άρθρου από νομικό πρόσωπο

Νομικό πρόσωπο που παραβαίνει τις διατάξεις του εδαφίου (2) και της παραγράφου (α) του εδαφίου (6) του παραπάνω άρθρου δε δύναται να αναλάβει οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια η οποία καθορίζεται στο Νόμο.

3.1.17 Πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν οι αδειούχοι

Ο Υπουργός δύναται να ζητά από τους αδειούχους όπως παρέχουν πληροφορίες για τις υφιστάμενες ή προβλεπόμενες πηγές προμηθειών τους, για τις υποχρεώσεις τους που πηγάζουν από τις άδειες τους ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα κρίνεται αναγκαίο από τον Υπουργό, είτε σε τακτά χρονικά διαστήματα είτε όποτε το κρίνει αυτός αναγκαίο. Ο Υπουργός δύναται να ζητήσει τις εν λόγω πληροφορίες εφόσον δικαιολογείται από τους πιο κάτω λόγους:

- a) δημόσια ηθική,
- b) δημόσια τάξη,
- c) δημόσια ασφάλεια,
- d) προστασία της υγείας και της ζωής των ανθρώπων, ζώων ή φυτών,
- e) προστασία των εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία,
- f) προστασία της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας,
- g) τήρηση της εθνικής και διεθνούς νομιμότητας.

3.1.18 Έκθεση προς την Επιτροπή

Ο Υπουργός δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας κατ' έτος και κοινοποιεί στην Επιτροπή έκθεση, η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες για τις γεωγραφικές περιοχές στις οποίες έχουν χορηγηθεί άδειες, για τα αποθέματα που εκτιμάται ότι βρίσκονται στις περιοχές αυτές, για το είδος των αδειών που έχουν χορηγηθεί, για τους αδειούχους και για τη σύνθεσή τους, καθώς επίσης για αποθέματα που εκτιμάται ότι υπάρχουν στη Δημοκρατία.

3.1.19 Εξουσιοδοτημένοι λειτουργοί

Ο Υπουργός δύναται, με γνωστοποίησή του δημοσιευμένη στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να εξουσιοδοτήσει κατάλληλο πρόσωπο ή πρόσωπα για να ενεργούν ως εξουσιοδοτημένοι λειτουργοί στην εφαρμογή του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών και των όρων της άδειας.

Εξουσιοδοτημένος λειτουργός, δύναται να προβαίνει σε οποιεσδήποτε ή και σε όλες τις πιο κάτω πράξεις:

- a) να εισέρχεται κατά οποιαδήποτε εύλογη ώρα επιδεικνύοντας το πιστοποιητικό της ιδιότητάς του, εφόσον του ζητηθεί, και χωρίς προηγούμενη προειδοποίηση σε οποιοδήποτε κτίριο ή υποστατικό ή άλλο χώρο, στον οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι υπάρχει παράβαση των όρων της άδειας αδειούχου ή οποιαδήποτε παράβαση του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών. Νοείται ότι, εξουσιοδοτημένος λειτουργός δε δύναται να εισέρχεται σε κατοικία χωρίς την προηγούμενη εξασφάλιση δικαστικού εντάλματος,
- b) να διεξάγει τέτοιες έρευνες, εξετάσεις, δοκιμές, ελέγχους, επιθεωρήσεις και διερευνήσεις που μπορεί να είναι αναγκαίες για να διαπιστώσει κατά πόσο υπάρχει παράβαση των όρων της άδειας αδειούχου ή οποιαδήποτε παράβαση του παρόντος Νόμου και να επιθεωρεί, λαμβάνει αποσπάσματα ή αντίγραφα εγγράφων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες υδρογονανθράκων,
- c) να κρατήσει αντίγραφα οποιωνδήποτε στοιχείων ή αρχείων για τα οποία έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι, ενδεχομένως να χρειαστούν για αποδεικτικούς σκοπούς σε ποινική ή αστική διαδικασία αναφορικά με οποιοδήποτε αδίκημα δυνάμει του παρόντος Νόμου, και αντίγραφα οποιωνδήποτε πληροφοριών που απαιτείται να δοθούν στον Υπουργό, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμοι,
- d) να προβαίνει σε οτιδήποτε κρίνεται σκόπιμο και εύλογο ούτως ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των εκδιδόμενων δυνάμει αυτού Κανονισμών,
- e) να εισέρχεται κατά οποιαδήποτε εύλογη ώρα επιδεικνύοντας το πιστοποιητικό της ιδιότητάς του, εφόσον του ζητηθεί, και χωρίς προηγούμενη προειδοποίηση σε οποιοδήποτε κτίριο, υποστατικό, χώρο, όχημα, πλοίο ή αεροσκάφος και να εξετάζει οποιοδήποτε μηχάνημα ή εξοπλισμό το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί ή χρησιμοποιείται ή θα χρησιμοποιηθεί αναφορικά με δραστηριότητες υδρογονανθράκων,
- f) να λαμβάνει δείγματα υδρογονανθράκων, ύδατος ή άλλων υγρών, αέριων ή στερεών ουσιών και να διεξάγει τέτοιες έρευνες, αναλύσεις, δοκιμές, ελέγχους, επιθεωρήσεις και διερευνήσεις που μπορεί να είναι αναγκαίες για να διαπιστώσει κατά πόσο υπάρχει παράβαση των όρων της άδειας αδειούχου ή οποιαδήποτε παράβαση του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών.

Κάθε αδειούχος και πρόσωπο που είναι ιδιοκτήτης, κάτοχος ή έχει τον έλεγχο του κτιρίου, υποστατικού, χώρου, οχήματος, πλοίου ή αεροσκάφους, μηχανήματος ή εξοπλισμού, οφείλει να παρέχει στον Υπουργό κάθε εύλογη βοήθεια, περιλαμβανομένης της παροχής αναγκαίου μέσου μεταφοράς, για την αποτελεσματική άσκηση των εξουσιών του.

3.1.20 Απόρρητο πληροφοριών και εμπιστευτικότητα των λαμβανομένων πληροφοριών

Οποιαδήποτε στοιχεία και πληροφορίες που συλλέγονται και χρησιμοποιούνται από εξουσιοδοτημένο λειτουργό δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, θεωρούνται εμπιστευτικά κατά την έννοια του άρθρου περί Στατιστικής Νόμου.

Εξουσιοδοτημένος λειτουργός, ο οποίος λαμβάνει μέρος στη διενέργεια έρευνας ή ελέγχων και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση από τον Υπουργό δημοσιεύει ή κοινοποιεί σε μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο οποιαδήποτε πληροφορία που του δόθηκε ή έλαβε κατά την άσκηση των καθηκόντων του, διαπράττει αδίκημα, και σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές:

Νοείται ότι, η υποχρέωση προς εχεμύθεια δεν ισχύει:

- a) όταν παρέχεται η έγγραφη συγκατάθεση του προσώπου που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση, λειτουργία, συντήρηση ή φύλαξη του κτιρίου ή υποστατικού στο οποίο διενεργούνται οι έρευνες, οι εξετάσεις, οι δοκιμές, οι έλεγχοι, οι επιθεωρήσεις και διερευνήσεις,
- b) έναντι Δικαστηρίου,
- c) έναντι Ερευνητικής Επιτροπής, που διορίστηκε και ενεργεί δυνάμει του περί Ερευνητικών Επιτροπών Νόμου,
- d) έναντι ποινικού ανακριτή, ο οποίος διεξάγει ανάκριση, με βάση το άρθρο 4 του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου,
- e) έναντι της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης δυνάμει του περί Συγκάλυψης, Έρευνας και Δήμευσης Εσόδων από Ορισμένες Εγκληματικές Πράξεις Νόμου,
- f) έναντι της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της βάσει του περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου.

3.1.21 Ποινικά αδικήματα κατά παράβαση των διατάξεων του ανωτέρω άρθρου που αναφέρεται στο 3.1.19

Πρόσωπο διαπράττει αδίκημα, αν:

- a) παρεμποδίζει εξουσιοδοτημένο λειτουργό να εισέλθει σε οποιοδήποτε υποστατικό,
- b) παρεμποδίζει εξουσιοδοτημένο λειτουργό να διεξάγει έρευνες, εξετάσεις, δοκιμές, ελέγχους, επιθεωρήσεις και διερευνήσεις,
- c) παρεμποδίζει εξουσιοδοτημένο λειτουργό να κρατήσει αντίγραφα οποιωνδήποτε στοιχείων,
- d) παρεμποδίζει εξουσιοδοτημένο λειτουργό να προβεί σε οτιδήποτε κρίνει αναγκαίο για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου,

- e) παρεμποδίζει τις εξουσίες εισόδου και επιθεώρησης εξουσιοδοτημένου λειτουργού που ενεργεί δυνάμει Κανονισμών που εκδίδονται με βάση τον παρόντα Νόμο.

Οποιοσδήποτε είναι ένοχος αδικήματος υπόκειται σε περίπτωση καταδίκης του:

- a) σε φυλάκιση για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές, και
b) σε περίπτωση δεύτερης ή μεταγενέστερης καταδίκης, σε φυλάκιση για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές.

3.1.22 Αναζήτηση, έρευνα ή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων χωρίς άδεια ή κατά παράβαση όρων της άδειας

Πρόσωπο το οποίο διεξάγει αναζήτηση, έρευνα ή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων χωρίς να κατέχει τη σχετική άδεια ή κατά παράβαση των όρων της άδειας που κατέχει, διαπράττει αδίκημα και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές. Σε περίπτωση δεύτερης ή μεταγενέστερης καταδίκης, το πρόσωπο αυτό υπόκειται σε φυλάκιση για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τέσσερα έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές.

3.1.23 Ανάκληση, αναστολή και ακύρωση άδειας

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, στις περιπτώσεις που αδειούχος διαπράττει το αδίκημα που περιγράφεται στις διατάξεις 3.1.21, να ανακαλεί, αναστέλλει ή ακυρώνει άδεια, που έχει παραχωρήσει, χωρίς επηρεασμό οποιασδήποτε απαίτησης εναντίον του αδειούχου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, στις περιπτώσεις που αδειούχος δε ζητήσει την προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου να ανακαλεί, αναστέλλει ή ακυρώνει άδεια, χωρίς επηρεασμό οποιασδήποτε απαίτησης εναντίον του αδειούχου.

3.1.24 Εξαίρεση από τις διατάξεις του 3.1.22

Τα διαλαμβανόμενα στο 3.1.22 δεν εφαρμόζονται σε οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο, κατά τη διάρκεια νόμιμης γεώτρησης για ανεύρεση νερού ή άλλων νόμιμων εργασιών, απελευθερώνει υδρογονάνθρακες.

3.1.25 Ποινική ευθύνη αξιωματούχων νομικών προσώπων

Όταν αδίκημα δυνάμει του παρόντος Νόμου, το οποίο έχει διαπραχθεί από νομικό πρόσωπο, αποδεικνύεται ότι έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση ή ανοχή

ή ότι οφείλεται σε αμέλεια οποιουδήποτε διευθύνοντος συμβούλου, διευθυντή, γραμματέα ή άλλου παρόμοιου αξιωματούχου του νομικού προσώπου, το πρόσωπο αυτό, καθώς και το νομικό πρόσωπο είναι ένοχο του αδικήματος αυτού.

3.1.26 Εξουσίες Δικαστηρίου για κατάσχεση και δήμευση

Το Δικαστήριο δύναται να διατάξει όπως οποιαδήποτε ποσότητα υδρογονανθράκων λήφθηκε ως συνέπεια της διάπραξης αδικήματος, καθώς και οποιοδήποτε μηχάνημα, εξοπλισμός, όχημα, πλοίο ή αεροσκάφος, καθώς και οποιαδήποτε κατασκευή χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάπραξη αυτού κατασχεθεί και/ή δημευθεί. Στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η κατάσχεση των υδρογονανθράκων, τότε το Δικαστήριο δύναται να διατάξει όπως το πρόσωπο το οποίο διαπράττει το αδίκημα καταβάλει ως πρόστιμο τουλάχιστον την αξία της ποσότητας των παράνομα ληφθέντων υδρογονανθράκων.

3.1.27 Μεταβίβαση άδειας ή εκχώρηση δικαιωμάτων που πηγάζουν από άδεια

Ουδείς αδειούχος δύναται να μεταβιβάσει άδεια ή εκχωρήσει δικαιώματα που πηγάζουν από άδεια σε άλλο φορέα παρά μόνο κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου η οποία δύναται να δοθεί, εάν:

- a) δεν θίγει την εθνική ασφάλεια,
- b) το Υπουργικό Συμβούλιο ικανοποιηθεί ότι ο φορέας στον οποίο θα μεταβιβαστεί η άδεια ή θα εκχωρηθούν τα δικαιώματα που πηγάζουν από την άδεια, κατέχει επαρκείς τεχνικές γνώσεις, πείρα και οικονομικούς πόρους για διασφάλιση της ορθής άσκησης των δραστηριοτήτων αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων,
- c) ο φορέας στον οποίο θα μεταβιβαστεί άδεια ή θα εκχωρηθούν δικαιώματα που πηγάζουν από άδεια αναλαμβάνει να συμμορφωθεί με οποιουδήποτε άλλους όρους και προϋποθέσεις ως το Υπουργικό Συμβούλιο ήθελε κρίνει ορθό να επιβάλει.

Οποιοσδήποτε αδειούχος μεταβιβάσει άδεια ή εκχωρήσει δικαιώματα που πηγάζουν από άδεια χωρίς την έγκριση του Υπουργικού Συμβούλου, διαπράττει αδίκημα, και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες λίρες ή και στις δυο αυτές ποινές.

3.1.28 Έλεγχος αδειούχου από τρίτη χώρα ή υπήκοο τρίτης χώρας

Ουδείς φορέας δύναται, μετά τη χορήγηση άδειας σε αυτόν, να περιέλθει υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο τρίτης χώρας ή υπηκόου τρίτης χώρας, χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οποιοσδήποτε αδειούχος περιέρχεται στον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο τρίτης χώρας ή υπηκόου τρίτης χώρας χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, διαπράττει αδίκημα, και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες ή

χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές.

3.1.29 Αρνηση χορήγησης άδειας σε φορέα που ελέγχεται από τρίτη χώρα ή υπήκοο τρίτης χώρας

Οι φορείς δύνανται να ενημερώνουν και να παρέχουν πληροφορίες στον Υπουργό ή οποιοδήποτε εξουσιοδοτημένο από αυτόν λειτουργό υπεύθυνο για τη συλλογή τέτοιων πληροφοριών, σε περίπτωση που οι φορείς αντιμετωπίζουν πρακτική ή νομική δυσκολία γενικής φύσης και η οποία αφορά στην πρόσβαση στις δραστηριότητες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς και στην άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών σε τρίτες χώρες.

Ο Υπουργός ενημερώνει την Επιτροπή για κάθε πρακτική ή νομική δυσκολία γενικής φύσης την οποία συναντούν οι φορείς και η οποία αφορά στην πρόσβαση στις δραστηριότητες, καθώς και στην άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου, να αρνηθεί τη χορήγηση άδειας σε φορέα που τελεί υπό ουσιαστικό έλεγχο τρίτης χώρας ή υπηκόου της εν λόγω τρίτης χώρας στην περίπτωση που η τρίτη χώρα δεν επιφυλάσσει στους φορείς της Δημοκρατίας ή στους φορείς κρατών μελών μεταχείριση ανάλογη εκείνης που επιφυλάσσει η Δημοκρατία ή τα κράτη μέλη σε σχέση με την πρόσβαση στις δραστηριότητες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς και την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών.

3.1.30 Εξουσία εκδόσεως Κανονισμών και Διαταγμάτων

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς και ο Υπουργός δύναται να εκδίδει Διατάγματα για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας, οι εν λόγω Κανονισμοί δύνανται να αφορούν σε όλους ή μερικούς από τους ακόλουθους σκοπούς, δηλαδή:

- a) στον καθορισμό οποιωνδήποτε εντύπων που δύνανται να χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου,
- b) στον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο δύναται να υποβάλλονται αιτήσεις για χορήγηση, ανανέωση ή μεταβίβαση άδειας ή εκχώρηση δικαιωμάτων που πηγάζουν από άδεια δυνάμει του παρόντος Νόμου, καθώς και τα πρόσωπα τα οποία δύνανται να υποβάλλουν αιτήσεις,
- c) στη ρύθμιση των αδειών για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, καθώς και της προστασίας των πλουτοπαραγωγικών πηγών υδρογονανθράκων,
- d) στον τρόπο παροχής πληροφοριών ή ενημέρωσης του Υπουργού από τους αδειούχους,
- e) στη ρύθμιση
  - i. της αποφυγής παρέμβασης σε άλλες δραστηριότητες μέσα ή κοντά στην περιοχή που περιλαμβάνεται στην άδεια,

- ii. οποιωνδήποτε θεμάτων που αφορούν στις αρμοδιότητες και στα καθήκοντα των εξουσιοδοτημένων λειτουργών με βάση το άρθρο 19.
- f) στη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στη σύναψη συμβολαίων μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και αδειούχων,
- g) στην ανανέωση και/ή παράταση των αδειών,
- h) στον καθορισμό των προσόντων και των κριτηρίων διορισμού του εκτελεστικού μέλους του νομικού προσώπου το οποίο αναλαμβάνει δραστηριότητες.

Με τους εκδιδόμενους Κανονισμούς, δύναται να δημιουργούνται αδικήματα τα οποία τιμωρούνται με ποινές που προβλέπονται στους εν λόγω Κανονισμούς. Οι ποινές αυτές δε δύναται να υπερβαίνουν τη φυλάκιση για περίοδο μέχρι τέσσερα έτη και χρηματική ποινή μέχρι πέντε εκατομμύρια λίρες.

Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας, τα εν λόγω Διατάγματα δύναται να προβλέπουν για:

- a) την τήρηση αρχείου υδρογονανθράκων από τον Υπουργό,
- b) την κατασκευή κοινών εγκαταστάσεων,
- c) τον καθορισμό των πληρωτέων τελών σε σχέση με οποιαδήποτε αίτηση.

3.1.31 Διοικητικό πρόστιμο

Ο Υπουργός δύναται να επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο για οποιαδήποτε παράβαση του παρόντος Νόμου ή των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού ανάλογα με τη φύση, τη βαρύτητα και τη διάρκεια της παράβασης, μέχρι και διακόσιες πενήντα χιλιάδες λίρες. Σε περίπτωση δεύτερης ή μεταγενέστερης παράβασης, ο Υπουργός έχει εξουσία να επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο μέχρι και ένα εκατομμύριο λίρες.

Το διοικητικό πρόστιμο επιβάλλεται στον αδειούχο με αιτιολογημένη γραπτή απόφαση του Υπουργού, η οποία βεβαιώνει την παράβαση, αφού ακούσει τους ενδιαφερόμενους ή δώσει την ευκαιρία σε αυτούς να εκθέσουν τις απόψεις τους.

Η απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου, μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου. Η προσφυγή ασκείται εγγράφως μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα ημερών από την επίδοση της κοινοποίησης επιβολής διοικητικού προστίμου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο εξετάζει την προσφυγή και, αφού ακούσει τους ενδιαφερόμενους ή δώσει την ευκαιρία σ' αυτούς να εκθέσουν τις απόψεις τους, λαμβάνει την απόφασή του.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδώσει μια από τις ακόλουθες αποφάσεις:

- a) να επικυρώσει την προσβληθείσα απόφαση,

- b) να ακυρώσει την προσβληθείσα απόφαση,
- c) να τροποποιήσει την προσβληθείσα απόφαση,
- d) να προβεί σε έκδοση νέας απόφασης σε αντικατάσταση της προσβληθείσας.

Σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής των κατά τον παρόντα Νόμο επιβαλλόμενων από τον Υπουργό χρηματικών κυρώσεων, ο Υπουργός λαμβάνει δικαστικά μέτρα και εισπράττει το οφειλόμενο ποσό ως αστικό χρέος οφειλόμενο προς τη Δημοκρατία.

3.1.32 Δικαιοδοσία Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου

Παρά τις διατάξεις του άρθρου περί Δικαστηρίων Νόμου, ο Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας έχει αποκλειστική δικαιοδοσία για εκδίκαση όλων των δυνάμει του παρόντος Νόμου αδικημάτων και επιβολή οποιασδήποτε ποινής προβλεπόμενης από τον παρόντα Νόμο ή υπό οποιωνδήποτε Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του Νόμου αυτού.

3.1.33 Μεταβίβαση εξουσίας και/ή καθήκοντος του Υπουργού σε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο

Ο Υπουργός δύναται να μεταβιβάζει γραπτώς σε εξουσιοδοτημένο από αυτόν λειτουργό, την άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας ή/και την εκτέλεση οποιουδήποτε καθήκοντος, που ο παρών Νόμος ή οι Κανονισμοί χορηγούν και αναθέτουν, αντίστοιχα, στον Υπουργό. Σε περίπτωση τέτοιας μεταβίβασης, ο Υπουργός διατηρεί την εξουσία να ασκεί τη μεταβιβαζόμενη εξουσία και να εκτελεί το μεταβιβαζόμενο καθήκον, από και κατά τη διάρκεια της εν λόγω μεταβίβασης. Λειτουργός, στον οποίο ανατίθεται η άσκηση εξουσίας ή η εκτέλεση καθήκοντος έχει υποχρέωση να ασκεί την εξουσία και να εκτελεί το καθήκον σύμφωνα με τις τυχόν γραπτές οδηγίες του Υπουργού προς αυτόν.

Ο Υπουργός δύναται να τροποποιεί και ανακαλεί μεταβίβαση που έκανε, με γραπτή ειδοποίηση προς τον λειτουργό στον οποίο έγινε η μεταβίβαση.

3.1.34 Κατάργηση

Ο περί Υδρογονανθράκων (Αναζήτηση, Έρευνα και Εκμετάλλευση) Νόμος του 2004 καταργείται.

3.1.35 Μεταβατική διάταξη

Χωρίς επηρεασμό του κύρους των ενεργειών ή των διαδικασιών οι οποίες έγιναν ή ακολουθήθηκαν με βάση το καθεστώς που ίσχυε πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου, εκκρεμή ζητήματα ή διαδικασίες που άρχισαν αλλά δεν ολοκληρώθηκαν κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου, θα διεκπεραιωθούν, κατά το δυνατόν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών, Διαταγμάτων ή γνωστοποιήσεων που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

3.1.36 Φορολογία

Το φορολογικό καθεστώς που ισχύει στην Κύπρο για τη βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου αποτελείται από ένα συνδυασμό του φόρου εισοδήματος νομικών

προσώπων (CIT), φόρου υπεραξίας κεφαλαίων (CGT), φόρου ακίνητης περιουσίας (IPT), του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης, σύμφωνα με τον οποίο ανάντη εξερεύνηση πετρελαίου και φυσικού αερίου και δραστηριότητες εκμετάλλευσης πρόκειται να αναληφθούν στο πλαίσιο μιας σύμβασης επιμερισμού της παραγωγής.

- CIT - 12,5%
- CGT - 20%
- IPT - 0,6% -0.19%
- Branch Tax Rate - 12,5%
- ΦΠΑ - 19%
- Δικαιώματα - Δεν υφίσταται
- Μπόνους - Ναι
- Σύμβαση επιμερισμού Παραγωγής - Ναι

Δεν υπάρχουν ειδικές φορολογικές νομοθεσίες για την εξερεύνηση υδρογονανθράκων και τις δραστηριότητες εκμετάλλευσης στην Κύπρο, και εφαρμόζονται οι γενικοί εταιρικοί φορολογικοί νόμοι που ισχύουν σήμερα. Σύμφωνα με το μοντέλο εξερεύνησης και επιμερισμού της παραγωγής σύμβασης, που δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου αδειοδότησης για την υπεράκτια Κύπρο όσον αφορά στην άδεια για αναζήτηση υδρογονανθράκων, η πρόθεση της κυπριακής κυβέρνησης είναι να ενταχθεί σε μια συμφωνία με τους φορείς και τους αναδόχους σύμφωνα με την οποία η Δημοκρατία της Κύπρου να δικαιούται ένα ορισμένο ποσοστό των κερδών των υδρογονανθράκων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που θα αναλάβει ο ανάδοχος στην Κύπρο με την δική του αποκλειστική ευθύνη, το κόστος και τα έξοδα των δραστηριοτήτων. Στην συμφωνία θεωρείται ότι συμπεριλαμβάνεται και ο φόρος.

Φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων

Εταιρείες που εδρεύουν στην Κύπρο υπόκεινται σε φόρο για το παγκόσμιο εισόδημά τους από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και ορισμένα άλλα επιλεγμένα είδη εισοδήματος. Μια εταιρεία θεωρείται ότι εδρεύει στην Κύπρο αν η διοίκηση και ο έλεγχός της ασκούνται από την Κύπρο. Εταιρίες που δεν εδρεύουν μόνιμα στην Κύπρο φορολογούνται μόνο για τα εισοδήματα που προέρχονται από μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο και στα έσοδα από ενοίκια από ακίνητα που βρίσκονται στην Κύπρο.

Οριοθέτηση

Στην Κύπρο δεν ισχύει οριοθέτηση στον καθορισμό της εταιρικής φορολογίας σε σχέση με τις δραστηριότητες πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ζημιές από ένα έργο (όπου, αν αυτές οι απώλειες ήταν κέρδη, αυτά θα υπόκεινται σε φόρο) μπορούν να συμψηφιστούν με κέρδη της ίδιας εταιρείας από άλλο πρόγραμμα. Ομοίως, τα κέρδη και οι ζημιές από κάποιες δραστηριότητες μπορούν δυνητικά να συμψηφιστούν με άλλες δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από τον ίδιο φορολογούμενο. Νέοι κανόνες φορολογίας στην βιομηχανία πετρελαίου και αερίου από την άποψη αυτή μπορεί να εισαχθούν με τους κανονισμούς που προβλέπονται από την κυβέρνηση.

Επιβολή εταιρικού φόρου επί του φορολογητέου εισοδήματος

Φορολογητέο εισόδημα είναι η διαφορά μεταξύ των φορολογητέων εσόδων και εξόδων που εκπίπτουν από την φορολογία για το έτος αξιολόγησης. Έξοδα (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για τόκους) εκπίπτουν για σκοπούς επιβολής εταιρικής φορολόγησης, εφόσον πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά για την παραγωγή του (φορολογητέου) εισοδήματος.

Ο προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος βασίζεται γενικά σε λογαριασμούς που έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, υπόκειται σε ορισμένες προσαρμογές και τις διατάξεις.

Φορολογικές ζημιές

Οι απώλειες μπορούν να μεταφερθούν για 5 έτη από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο προέκυψαν οι φορολογικές ζημιές. Η αλλαγή αυτή έγινε το Δεκέμβριο του 2012 και στην πράξη σημαίνει ότι οι φορολογικές ζημιές στο φορολογικό έτος 2007, δεν μπορούν να συμψηφιστούν μετά το φορολογικό έτος 2012, οι φορολογικές ζημιές το 2008 δεν μπορούν να συμψηφιστούν μετά το φορολογικό έτος 2013, και ούτω καθεξής.

Ο φόρος υπεραξίας κεφαλαίου και ο φόρος ακίνητης περιουσίας

Κυπριακός φόρος υπεραξίας κεφαλαίου επιβάλλεται σε ποσοστό 20% μόνο σε σχέση με τα κέρδη που πραγματοποιούνται κατά την πώληση ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην Κύπρο, καθώς και για την πώληση των μετοχών των εταιριών των οποίων η περιουσία αποτελείται εν μέρει ή εξ ολοκλήρου από ακινήτα που βρίσκονται στην Κύπρο. Κέρδη που προκύπτουν από την διάθεση των μετοχών ακίνητης ιδιοκτησίας εταιριών που δεν εδρεύουν στην Κύπρο δεν υπόκεινται σε φόρο υπεραξίας κεφαλαίου.

Κυπριακός φόρος ακίνητης περιουσίας επιβάλλεται σε ποσοστά της τάξεως του 0,6% σε 0,19% για τον ιδιοκτήτη του ακινήτου. Υπολογίζεται επί της αγοραίας αξίας των ακινήτων από την 1η Ιανουαρίου 1980, σύμφωνα με την γενική επανεκτίμηση.

Αν και δεν προβλέπεται ρητά από τη νομοθεσία, ο όρος «ακίνητη περιουσία» θα πρέπει να περιοριστεί ώστε να συμπεριλάβει μόνο ακίνητη περιουσία που βρίσκεται φυσικά στο ηπειρωτικό τμήμα της Κύπρου, καθώς και μισθώσεις που έχουν καταχωρηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου, και δεν πρέπει να περιλαμβάνουν τα θαλάσσια τμήματα ή τμήματα του βυθό που εμπίπτουν στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Δημοκρατίας της Κύπρου, ούτε δικαίωμα σε σταθερή ή μεταβλητή πληρωμή για τη εκμετάλλευση των ορυκτών κοιτασμάτων και άλλων φυσικών πόρων.

Παρακράτηση φόρων

Η Κύπρος δεν επιβάλλει καμία παρακράτηση φόρων σχετικά με τις πληρωμές μερισμάτων και τόκων σε μη μονίμους κατοίκους μετόχους ή δανειστές.

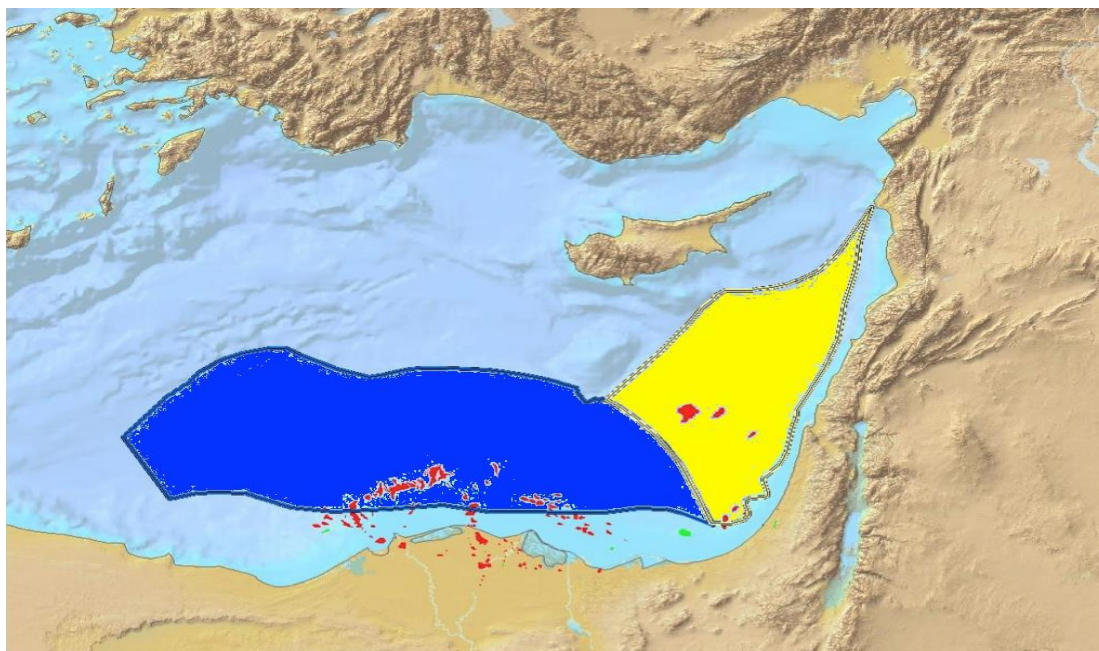
Μία παρακράτηση φόρου σε ποσοστό 5% ή 10% ισχύει για την καταβολή των δικαιωμάτων για την οικονομική αξιοποίηση των δικαιωμάτων αδειοδότησης και την παροχή υπηρεσιών τεχνικής βοήθειας εντός της Κύπρου.

ΦΠΑ

Στην Κύπρο, ισχύουν οι ακόλουθοι συντελεστές ΦΠΑ: ο κανονικός συντελεστής στο 19% (από 13 Ιανουαρίου 2014), οι μειωμένοι συντελεστές του 5% και 9 %% (από 13ης Ιανουαρίου 2014) και το μηδενικό συντελεστή (0%). Ο κανονικός συντελεστής του ΦΠΑ εφαρμόζεται σε όλες τις παραδόσεις αγαθών ή υπηρεσιών, εκτός εάν μια ειδική διάταξη επιτρέπει μειωμένο συντελεστή, με μηδενικό συντελεστή ή απαλλαγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

4.1 Δυναμικό Υδρογονανθράκων στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο

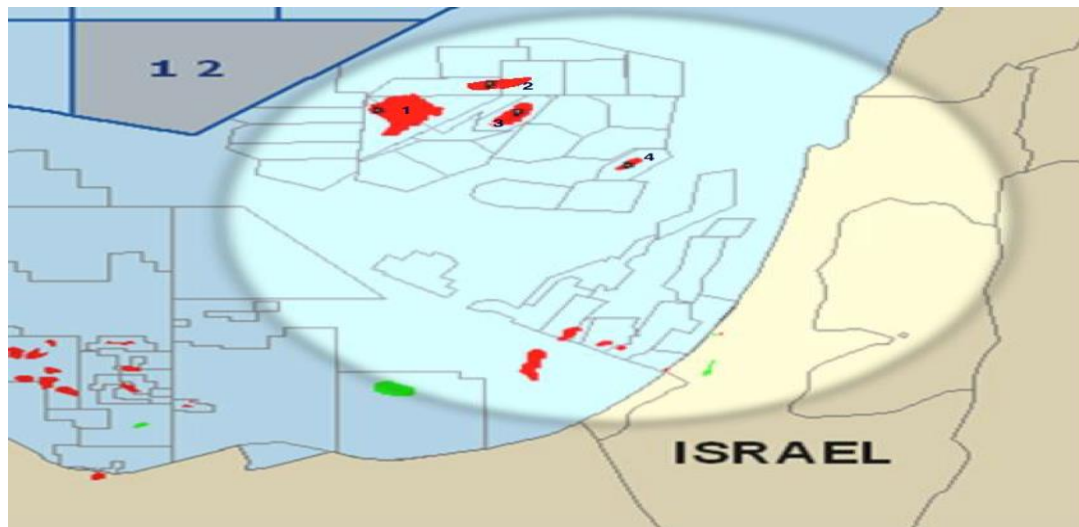

Εικόνα 4.1: Εκτιμήσεις του Κέντρου Γεωλογικής Επισκόπησης των ΗΠΑ, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

Η μπλε λεκάνη είναι η Λεκάνη της Λεβαντίνης. Έχουν Υπολογισθεί 1.68 δισεκατομμύρια βαρέλια (bbl) Πετρέλαιο και 122 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια (tcf) Φυσικό Αέριο.

Η κίτρινη λεκάνη είναι η Λεκάνη του Δέλτα του Νείλου. Έχουν εκτιμηθεί 1.76 bbl Πετρέλαιο και 229 tcf Φυσικό Αέριο.

4.2 Ανακαλύψεις Κοιτασμάτων Φυσικού Αερίου στο Ισραήλ

Εικόνα 4.2: Ανακαλύψεις Κοιτασμάτων Φυσικού Αερίου στο Ισραήλ, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

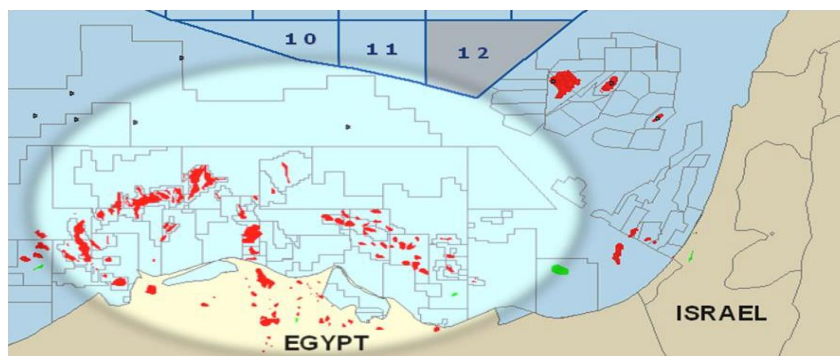
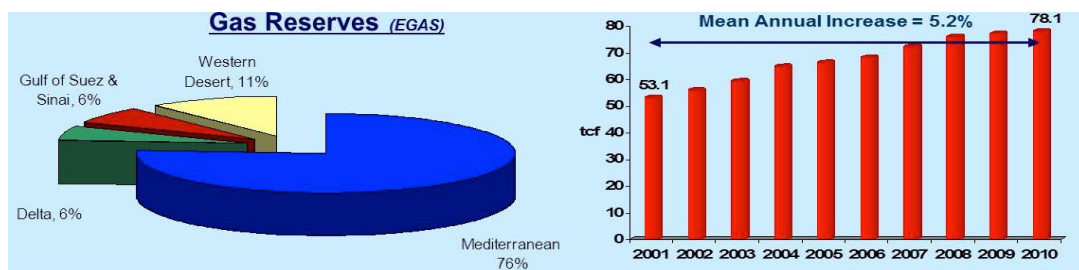
Περιοχή 1: Leviathan, η μεγαλύτερη ανακάλυψη φυσικού αερίου παγκοσμίως για την τελευταία δεκαετία, Επιφάνεια: 323 τ.χλμ., Ποσότητα Φυσικού Αερίου: 17tcf

Περιοχή 2: Tanin, Φυσικό Αέριο: 1,1 tcf

Περιοχή 3: Tamar, Μεγαλύτερη ανακάλυψη φυσικού αερίου παγκοσμίως για το 2009, Επιφάνεια: 97 τ.χλμ., Ποσότητα Φυσικού Αερίου: 9 tcf, Παραγωγή 2013

Περιοχή 4: Dalit, Φυσικό Αέριο: 0,5 tcf, Παραγωγή 2013

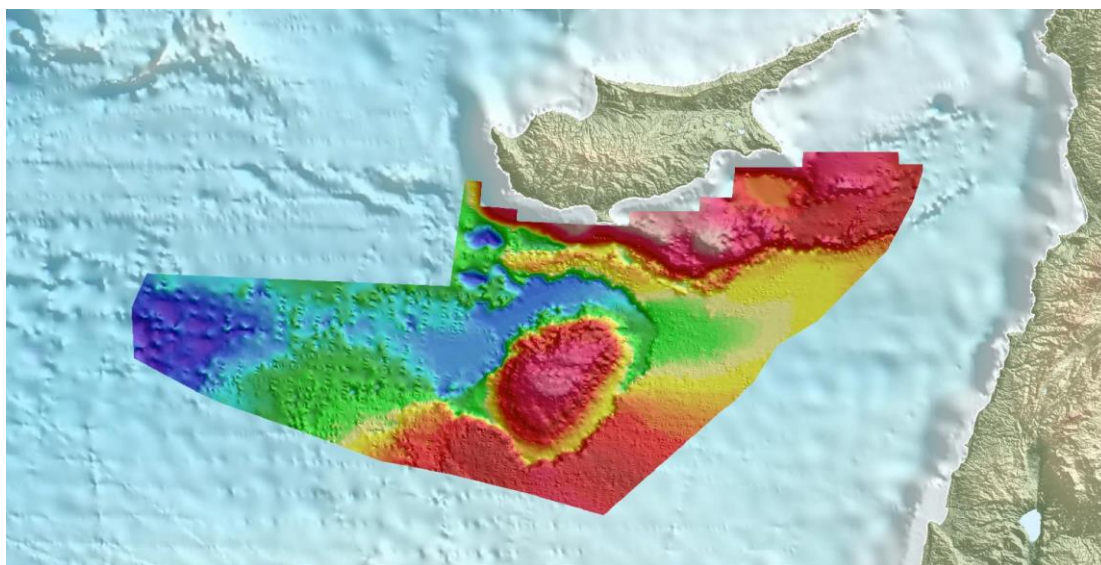
4.3 Κοιτάσματα Φυσικού Αερίου στην Αίγυπτο

Εικόνα 4.3: Κοιτάσματα Φυσικού Αερίου στην Αίγυπτο, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

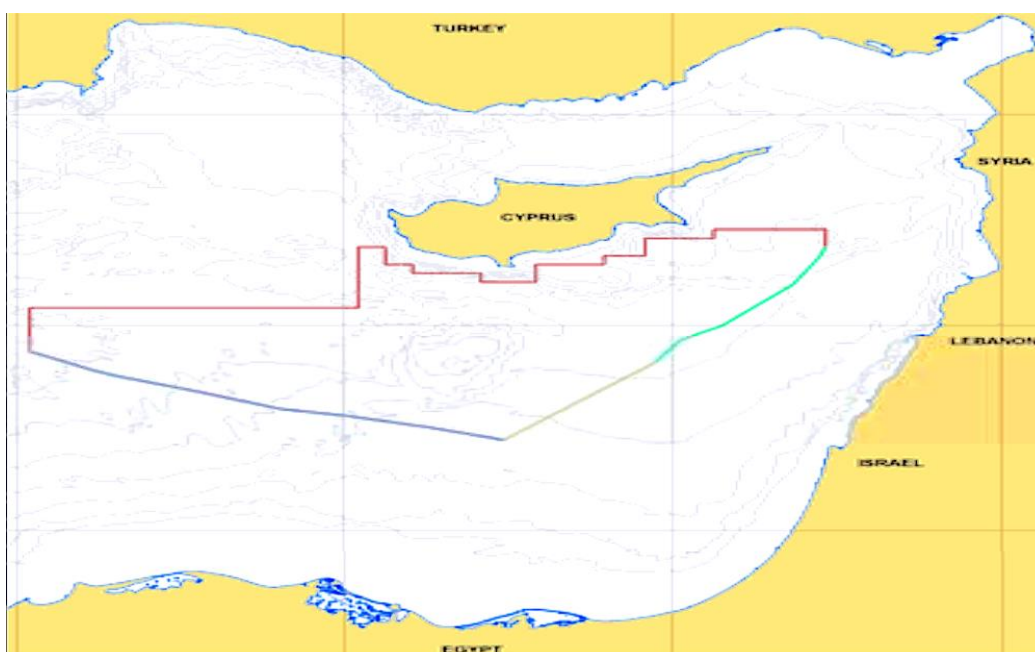
4.4 Υπεράκτιες Έρευνες Υδρογονανθράκων Κύπρου

Εικόνα 4.4: Υπεράκτιες Έρευνες Υδρογονανθράκων Κύπρου, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

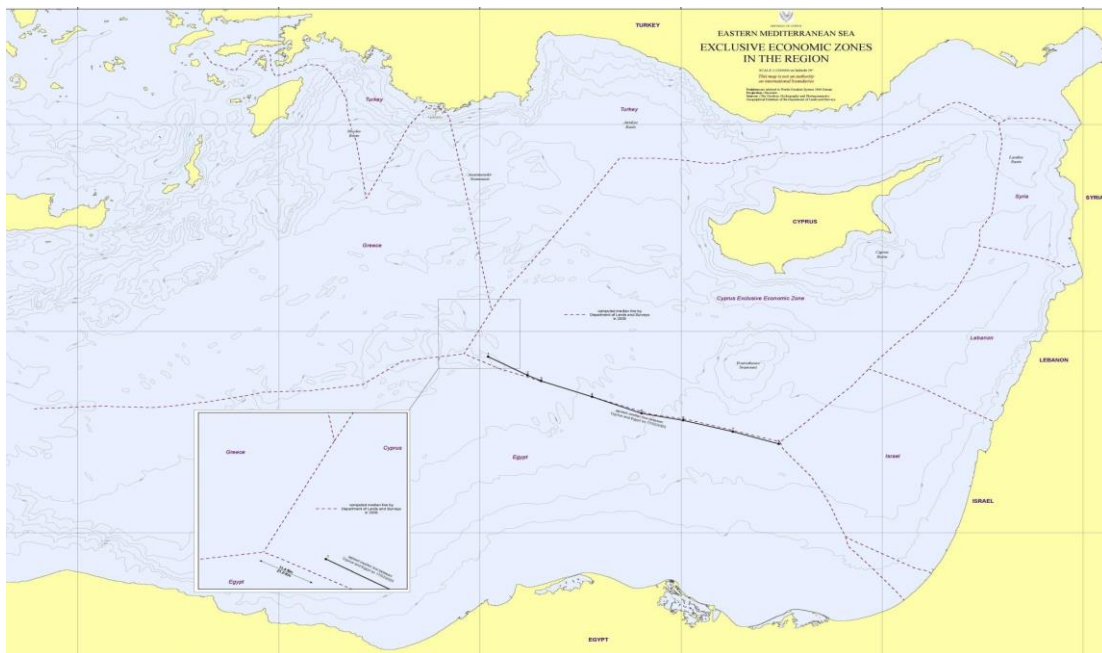
- Γνωστό πετρελαϊκό δυναμικό στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου – Μεγάλες ανακαλύψεις (κυρίως φυσικού αερίου) στην περιοχή.
- Κατάλληλες γεωλογικές συνθήκες στο θαλάσσιο χώρο της Κύπρου.
- Η Κύπρος προσφέρει σταθερό επενδυτικό περιβάλλον με πρόσβαση στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ευρύτερης Μεσογείου.
- Προσφέρονται ελκυστικές συνθήκες για τη δραστηριοποίηση πετρελαϊκών εταιριών στο θαλάσσιο χώρο της Κύπρου.

4.5 Συμφωνίες Οριοθέτησης ΑΟΖ

Εικόνα 4.5: Διαμόρφωση συνολικού χωρίου προς εκμετάλλευση, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

- Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου
  - 1) Οριοθέτηση ΑΟΖ (2003)
  - 2) Συμφωνία Πλαίσιο για την εκμετάλλευση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων που εκτείνονται εκατέρωθεν της Μέσης Γραμμής (2006)
  - 3) Συμφωνία Εμπιστευτικότητας (2006)
- Δημοκρατία του Λιβάνου
  - 1) Οριοθέτηση ΑΟΖ (2007)
- Κράτος του Ισραήλ
  - 1) Οριοθέτηση ΑΟΖ (2010)
  - 2) Συμφωνία Πλαίσιο για την εκμετάλλευση κοιτάσματος υδρογονανθράκων που εκτείνονται εκατέρωθεν της Μέσης Γραμμής (υπό διαπραγμάτευση)

Εικόνα 4.6 Όρια ΑΟΖ Κύπρου-Ελλάδας-Τουρκίας-Συρίας-Λιβάνου-Ισραήλ-Αιγύπτου, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

4.6 Ιστορικό Ερευνών Υδρογονανθράκων στην Κύπρο

- 1938 – 1948: Iraq Petroleum Company Ltd Γεωλογικές – γεωφυσικές έρευνες σε διάφορες περιοχές της Κύπρου
- 1949 – 1957: Oil Prospectors Ltd
  - ο Γεώτρηση βάθους 1,799m νότια του χωριου Μονή (Λεμεσός)
  - ο Γεώτρηση βάθους 1,250m στην περιοχή Τσερίου
- 1957 – 1970: Forest Oil Corporation. Δύο γεωτρήσεις 2,586m και 3,259m στις περιοχές Αρχάγγελος (Λευκωσία) και Λευκόνεικο.
- 1970 – 1974: Delta Exploration Inc. Γεωφυσικές σεισμικές έρευνες σε θαλάσσια περιοχή μέχρι την ισοβαθή των 200m.
- 1975: Sefel Geophysical Ltd. Σεισμικές έρευνες συνολικού μήκους 8,000km στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου
- 1985 – 1987: Σοβιετική Ακαδημία Επιστημών. Μελέτη με σκοπό την συλλογή στοιχείων που αφορούσαν στο ανάγλυφο του θαλάσσιου πυθμένα νότια της Κύπρου, στην τεκτονική δομή, στη στρωματογραφία, στην

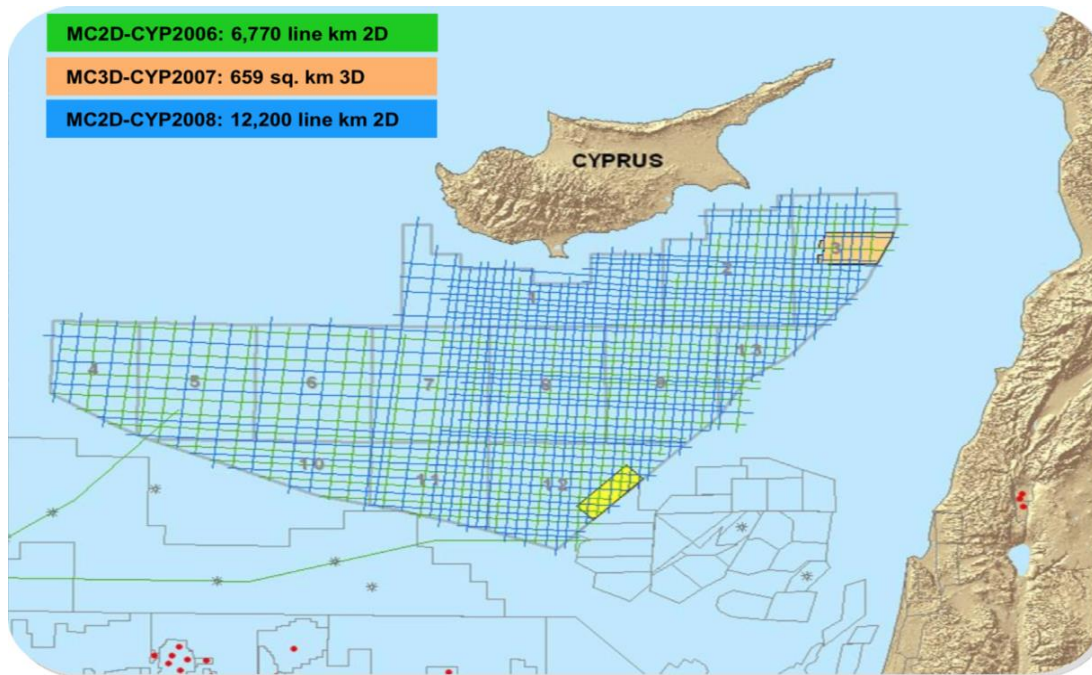
πετρολογία και στην γεωχημεία των πετρωμάτων.

- 2005 – Υπογραφή συμφωνίας με την PGS
- 2005 – Υπογραφή συμφωνίας με την Beicip – Franlab
- 2006 – Πραγματοποίηση δισδιάστατων σεισμικών ερευνών (MC2D-CYP2006)
- 2007 – Ανακοίνωση 1^{ου} γύρου Αδειοδότησης
- 2007 – Πραγματοποίηση τρισδιάστατης σεισμικής έρευνας στο τεμάχιο 3 (MC3D-CYP2007)
- 2008 – Πραγματοποίηση δισδιάστατων σεισμικών ερευνών (MC2D-CYP2008)
- 2008 – Παραχώρηση Άδειας Έρευνας Υδρογονανθράκων στην Noble Energy International Ltd
- 2011 – Πραγματοποίηση πρώτης ερευνητικής γεώτρησης για εντοπισμό Υδρογονανθράκων
- 2011 – Ανακοίνωση ανακάλυψης του κοιτάσματος Αφροδίτη

4.7 Έρευνες Υδρογονανθράκων στην Κύπρο

4.7.1 Νομοθετικό και Ρυθμιστικό Πλαίσιο

- Άδεια Έρευνας Υδρογονανθράκων: Περιλαμβάνει βαρυτομετρικές, μαγνητικές, 2D/3D σεισμικές έρευνες καθώς και ερευνητικές γεωτρήσεις και χορηγείται για διάρκεια τριών ετών με δυνατότητα δύο ανανεώσεων από δύο έτη κάθε φορά. Χορηγείται για 3 έτη – Δυνατότητα 2 ανανεώσεων με διάρκεια 2 έτη κάθε φορά. Σε κάθε ανανέωση, 25% της αδειοδοτούμενης περιοχής επιστρέφει στο κράτος.
- Άδεια Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων: Χορηγείται για 25 έτη – Δυνατότητα μίας ανανέωσης διάρκειας 10 ετών.
- Συμβόλαιο Αναλογικού Καταμερισμού Παραγωγής (Production Sharing Contract): Συνάπτεται μεταξύ της Δημοκρατίας και των αδειούχων, αναφέρει τους όρους και τις πρόνοιες που καθορίζονται στην Άδεια Έρευνας Υδρογονανθράκων και στην Άδεια Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων, διέπει τη συμμετοχή του κράτους στα έσοδα από την εκμετάλλευση.
- Εκπονήθηκε Στρατηγική Περιβαλλοντική Μελέτη αναφορικά με τις δραστηριότητες αναζήτησης έρευνας και εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Οι εταιρίες στις οποίες θα χορηγηθούν άδειες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων υποχρεούνται να συμμορφωθούν με τις εισηγήσεις και τις συστάσεις της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Μελέτης.
- 13 Ερευνητικά Τεμάχια
- 1^{ος} Γύρος Αδειοδότησης 2007
- Άδεια Έρευνας Υδρογονανθράκων (Τεμάχιο 12)

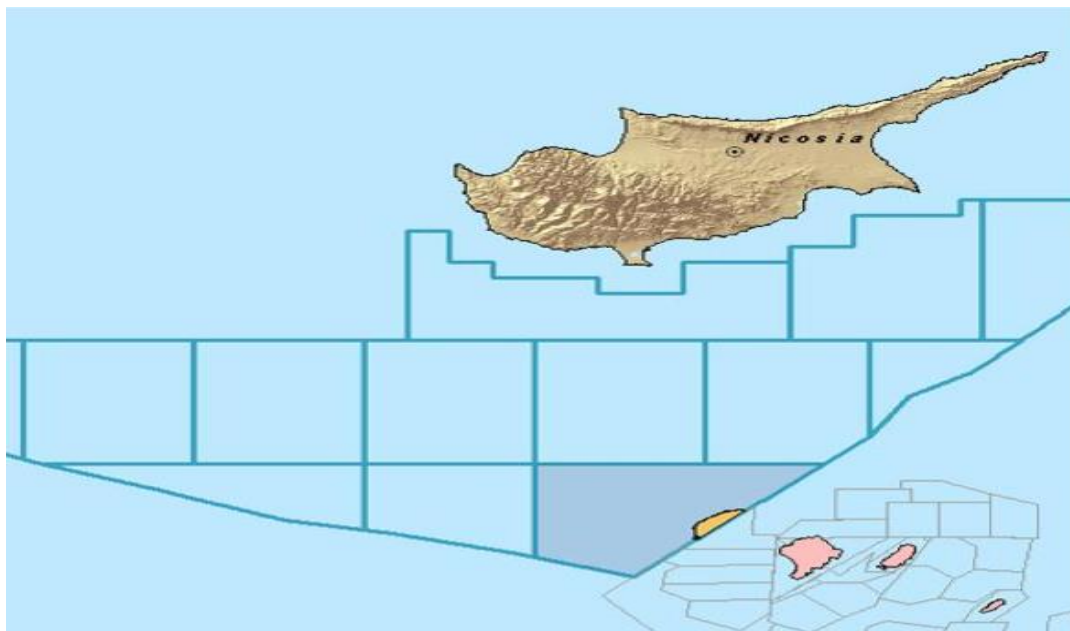

Εικόνα 4.7: Τα 13 Ερευνητικά Τεμάχια, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

4.7.2 Ανακάλυψη Κοιτάσματος Φυσικού Αερίου στο Τεμάχιο 12

Ανακάλυψη Κοιτάσματος Φυσικού Αερίου: 28 Δεκεμβρίου 2011

- Εκτιμώμενη ποσότητα 7tcf
- 5,860m συνολικό βάθος
- 1,688m βάθος νερού

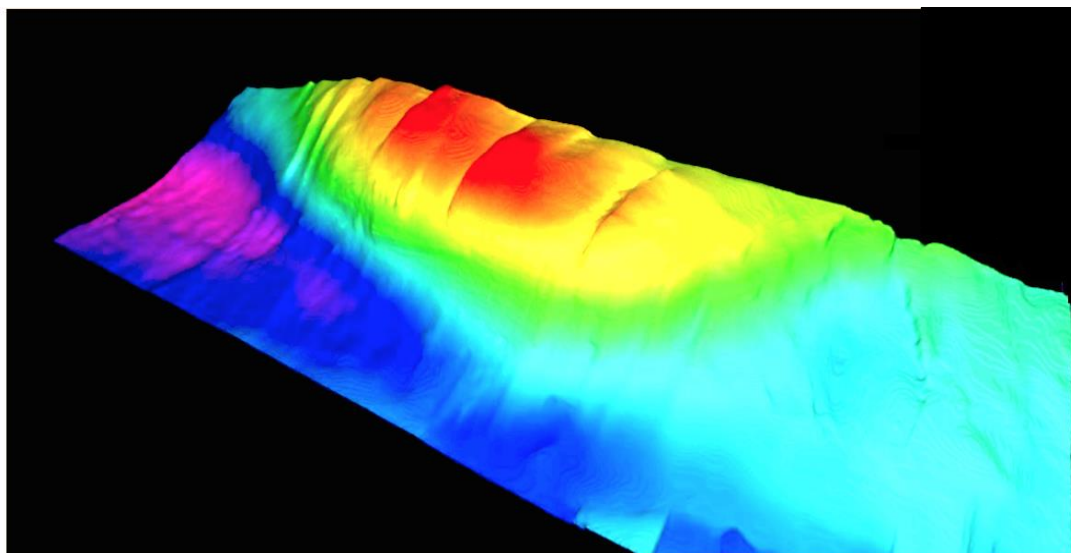

Εικόνα 4.8: Απεικόνιση μέρους του τεμαχίου 14 (Πορτοκαλί Εδάφιο), Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

Επιβεβαιωτική Γεώτρηση: Φεβρουάριος 2013

- 5,950 m συνολικό βάθος
- 1,730m βάθος νερού
- Η διαδικασία αξιολόγησης/επιβεβαίωσης του κοιτάσματος αναμένεται να ολοκληρωθεί αρχές του 2015.

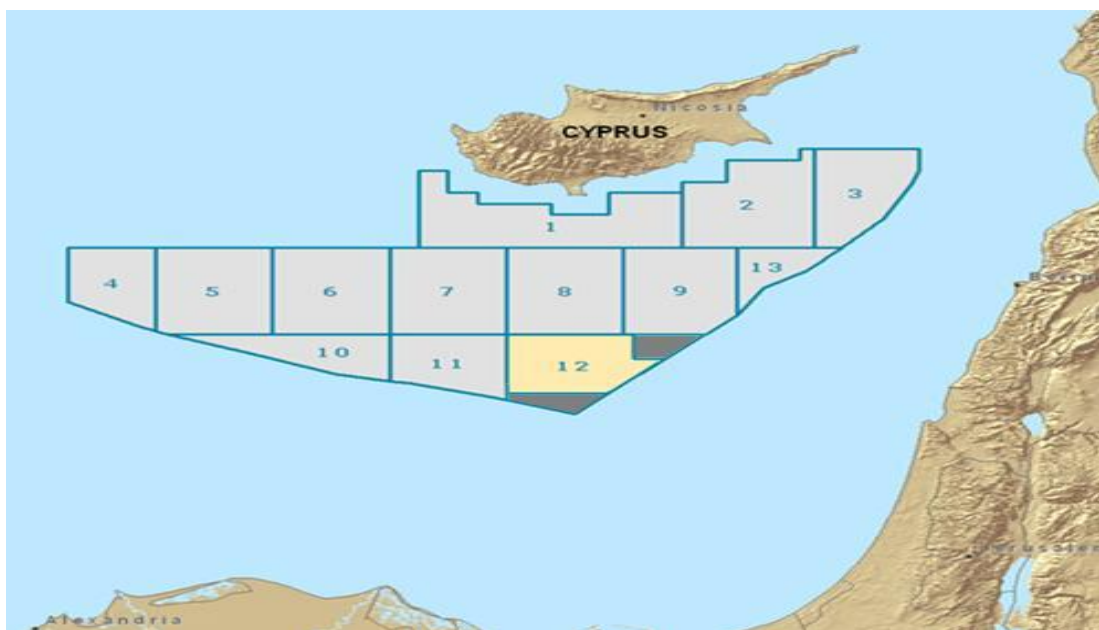

Εικόνα 4.9: Βυθομετρικά Αποτελέσματα Πορτοκαλί Εδαφίου στο Τεμάχιο 14, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

4.8 1^{ος} Γύρος Αδειοδότησης – 2007

- 15 Φεβρουαρίου 2007: Έναρξη 1^{ος} Γύρου Αδειοδοτήσεων
  - Κατά τον 1ο Γύρο Αδειοδοτήσεων προσφέρθηκαν έντεκα ερευνητικά τεμάχια συνολικής έκτασης 46,000 τ.χλμ.
  - Τα ερευνητικά τεμάχια 3 και 13 δεν ήταν διαθέσιμα.
- 16 Αυγούστου 2007: Ολοκλήρωση 1^{ος} Γύρου Αδειοδότησης
  - Περιεχόμενο Αιτήσεων:
    - ❖ Περιγραφή του ερευνητικού προγράμματος
    - ❖ Τεχνική και οικονομική προσφορά
    - ❖ Τεκμηρίωση της τεχνικής ικανότητας/κατάρτισης και της οικονομικής ευρωστίας
    - ❖ Μπόνους υπογραφής και παραγωγής
    - ❖ Τρόποι προστασίας του περιβάλλοντος
  - 24 Οκτωβρίου 2008: Χορήγηση Άδειας Έρευνας Υδρογονανθράκων στην Noble Energy International Ltd για το τεμάχιο αρ. 12 και υπογραφή του Συμβολαίου Αναλογικού Καταμερισμού Παραγωγής.
  - Κριτήρια αξιολόγησης:
    1. Τεχνική και οικονομική δυνατότητα των αιτούντων
    2. Ερευνητικό Πρόγραμμα
    3. Οικονομικά ανταλλάγματα που προσφέρονται
    4. Τυχόν έλλειψη αποτελεσματικότητας και ευθύνης στο πλαίσιο προηγούμενης άδειας
    5. Λόγοι εθνικής ασφάλειας και δημοσίου συμφέροντος λαμβάνονται υπόψη.

4.9 2^{ος} Γύρος Αδειοδότησης - 2012

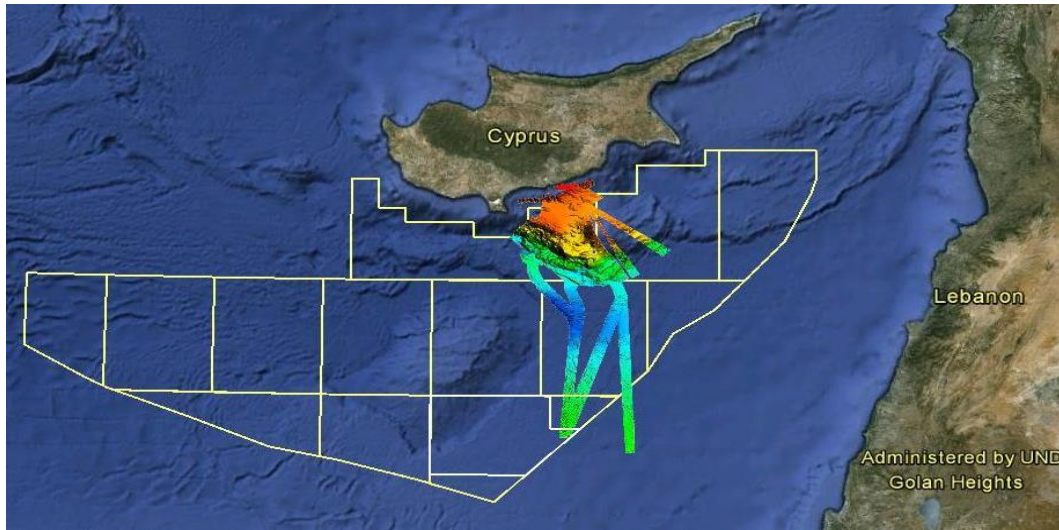

Εικόνα 4.10: Διαθέσιμα Ερευνητικά Τεμάχια κατά τον 2ο Γύρο Αδειοδοτήσεων, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

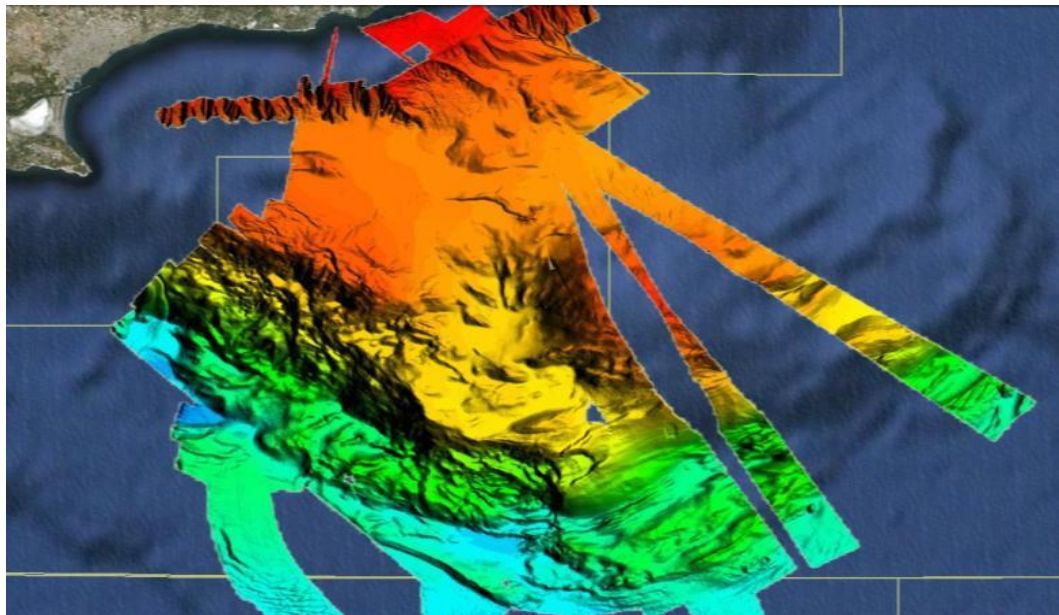
- Διαθέσιμα Ερευνητικά Τεμάχια 1-11 & 13
- Συμμετοχή 15 εταιριών/κοινοπραξιών
- Υποβολή 33 αιτήσεων
- Η αξιολόγηση των αιτήσεων που υποβλήθηκαν ολοκληρώθηκε
- Ακολουθεί το στάδιο της διαπραγμάτευσης

4.10 Ανακάλυψη Φυσικού Αερίου – Τεμάχιο 12

- Οι εργασίες εξορύξεις της επιβεβαιωτικής γεώτρησης στο κοίτασμα «Αφροδίτη» ξεκίνησαν το Φεβρουάριο του 2013.
- Μελέτες βρίσκονται υπό εξέλιξη όσον αφορά στην διαδρομή του αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου από το κοίτασμα στις ακρές της Κύπρου.

Εικόνα 4.11: Ανακάλυψη Φυσικού Αερίου στο Τεμάχιο Αφροδίτη, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

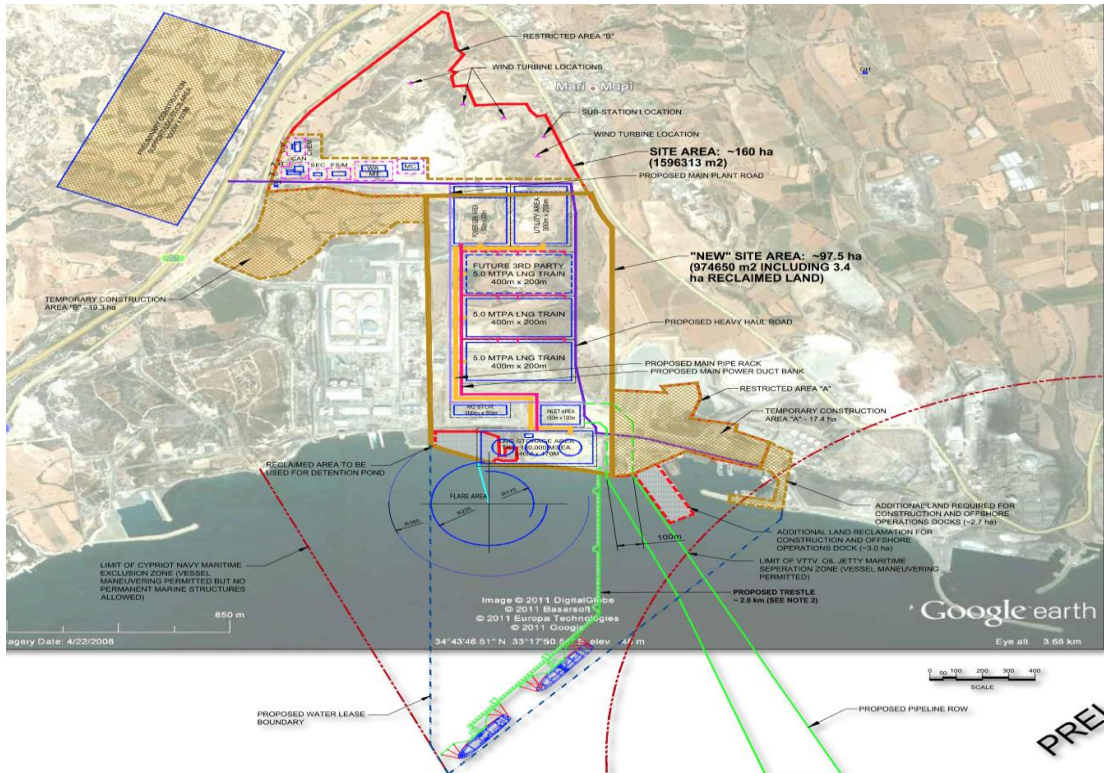

Εικόνα 4.12: Βαθυμετρικά αποτελέσματα τεμαχίου Αφροδίτη, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

4.11 Μονάδα παραγωγής LNG

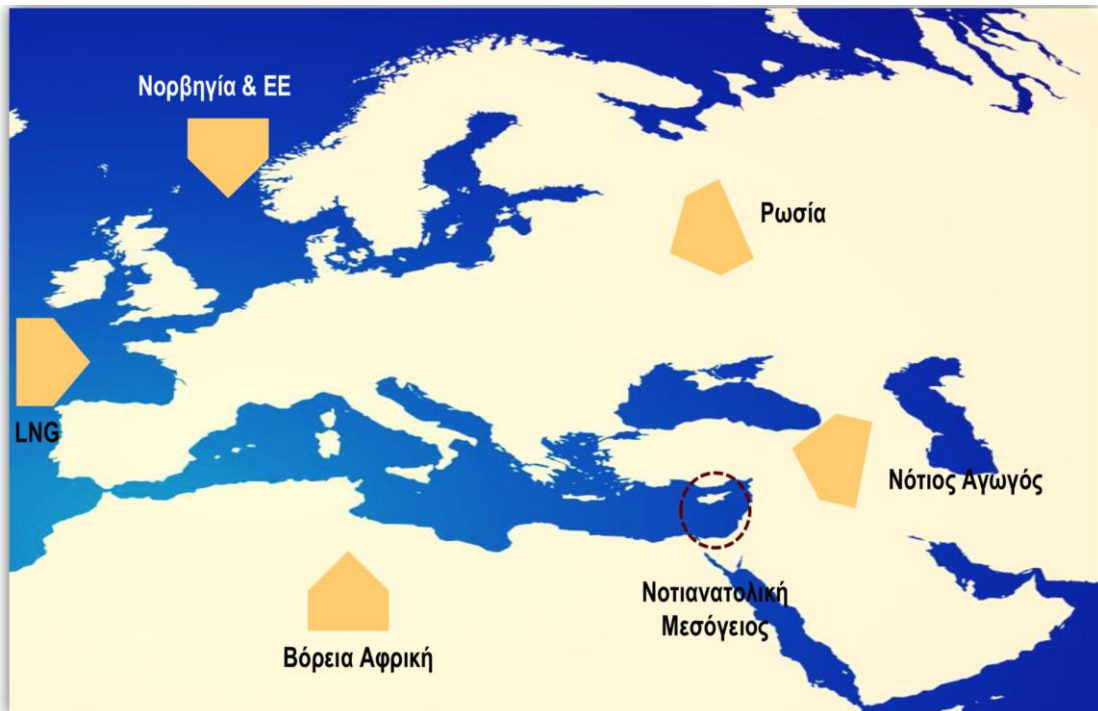
- Λήφθηκε η πολιτική απόφαση για τη δημιουργία μονάδας παραγωγής Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στην Κύπρο.
- Η μονάδα θα έχει δυνατότητα υγροποίησης επιπλέον ποσοτήτων φυσικού αερίου από μελλοντικές ανακαλύψεις εντός της ΑΟΖ της Κύπρου καθώς και από κοιτάσματα γειτονικών χωρών.
- Θα αποτελέσει τη μεγαλύτερη επένδυση στην ιστορία της Δημοκρατίας.

Εικόνα 4.13: Σχέδια για την δημιουργία μονάδας παραγωγής LNG, , Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

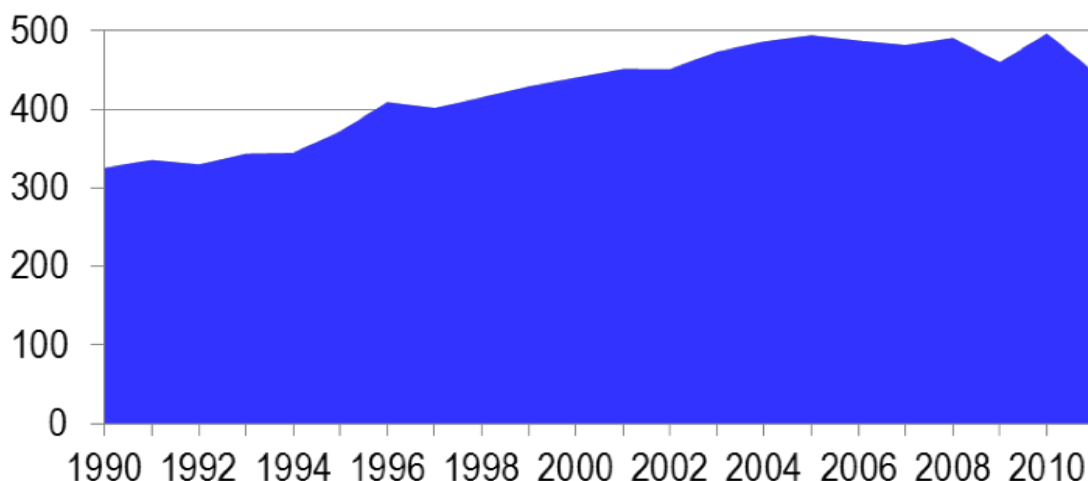
4.12 Κατανάλωση και παραγωγή Φυσικού Αερίου στην ΕΕ

Εικόνα 4.14: Μία νέα πηγή Προμήθειας Φυσικού Αερίου στην ΕΕ, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

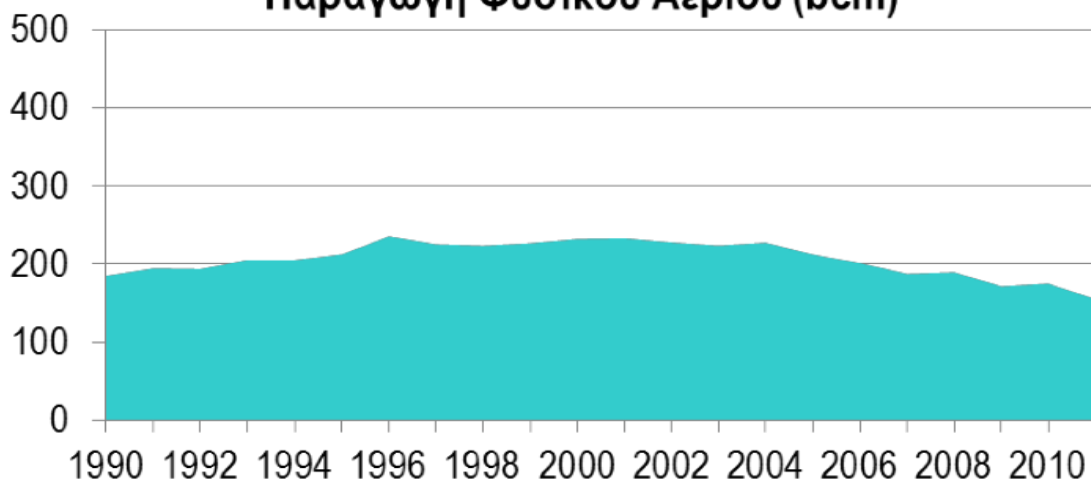

Κατανάλωση Φυσικού Αερίου (bcm)

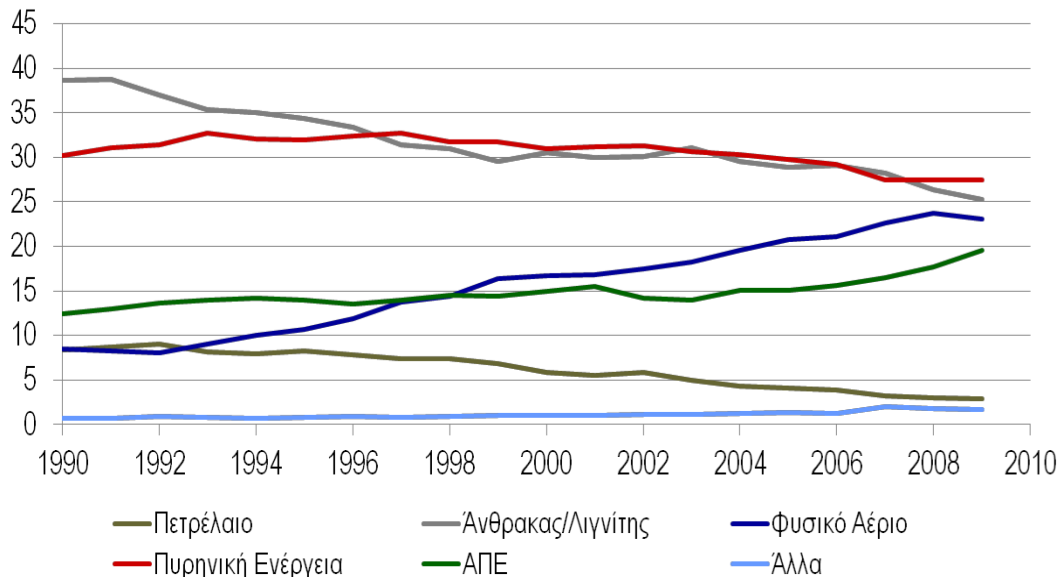
Εικόνα 4.15: Κατανάλωση Φυσικού Αερίου στην ΕΕ, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

Παραγωγή Φυσικού Αερίου (bcm)

Εικόνα 4.16: Παραγωγή Φυσικού Αερίου στην ΕΕ, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

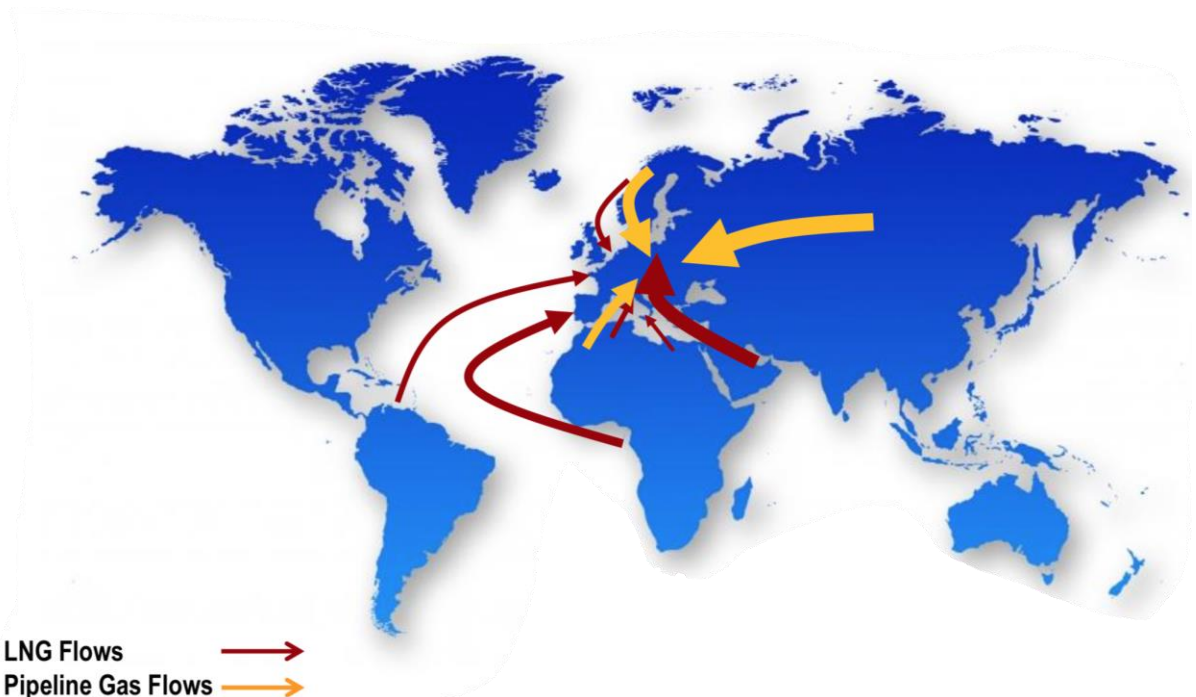
- 1.3% μέση ετήσια αύξηση της απαίτησης σε Φυσικό Αέριο για το διάστημα 2000-2010 (η ΕΕ είναι ώριμη αγορά που εστιάζει στην ενεργειακή αποδοτικότητα και τις ΑΠΕ).
- Πτωτική τάση στην Παραγωγή Φυσικού Αερίου: 3.3% μέση ετήσια μείωση κατά την τελευταία δεκαετία (μείωση αποθεμάτων στην Βόρεια Θάλασσα).
- Αποδεδειγμένα κοιτάσματα Φυσικού Αερίου στην ΕΕ για το έτος 2011: 1,800bcm (64,4 tcf).

Εικόνα 4.17: Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας ανά τύπο καυσίμου (%), Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

- Περίπου το 25% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας προέρχεται από την καύση Φυσικού Αερίου
- Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική αύξηση του μεριδίου του Φυσικού Αερίου στην παραγωγή ηλεκτρισμού.

4.13 Εισαγωγές Φυσικού Αερίου στην ΕΕ (2011)

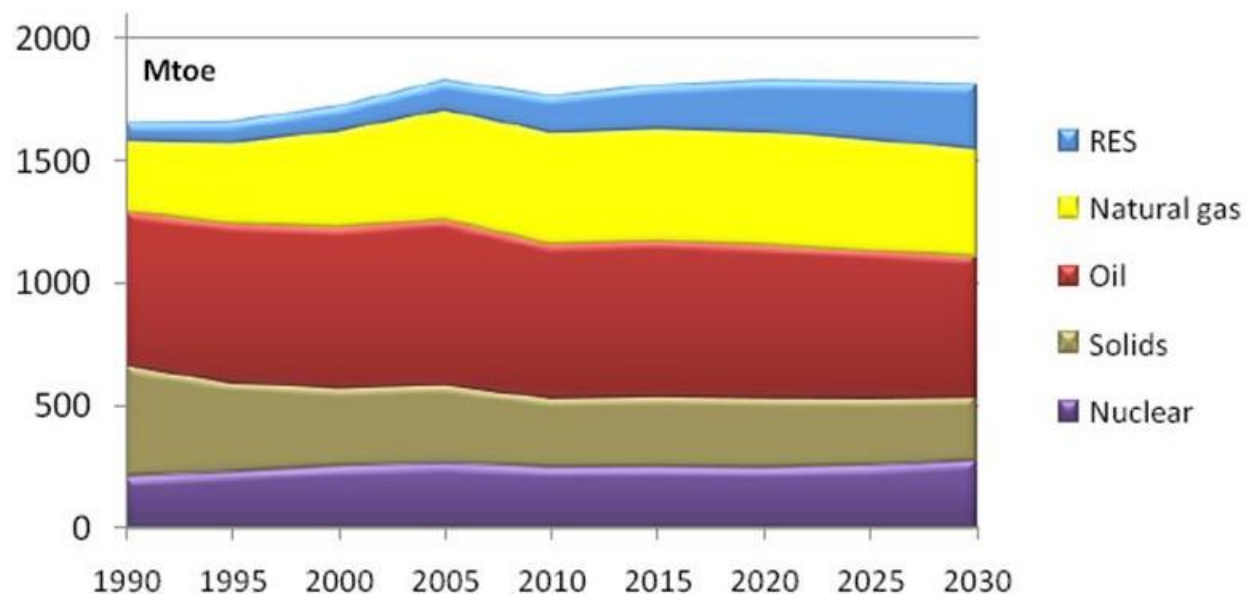
Εικόνα 4.18: Εισαγωγές Φυσικού Αερίου στην ΕΕ το 2011, Πηγή: BP Statistical Review of World Energy

LNG: Κατάρ: 4 bcm
 Αλγερία: 13 bcm

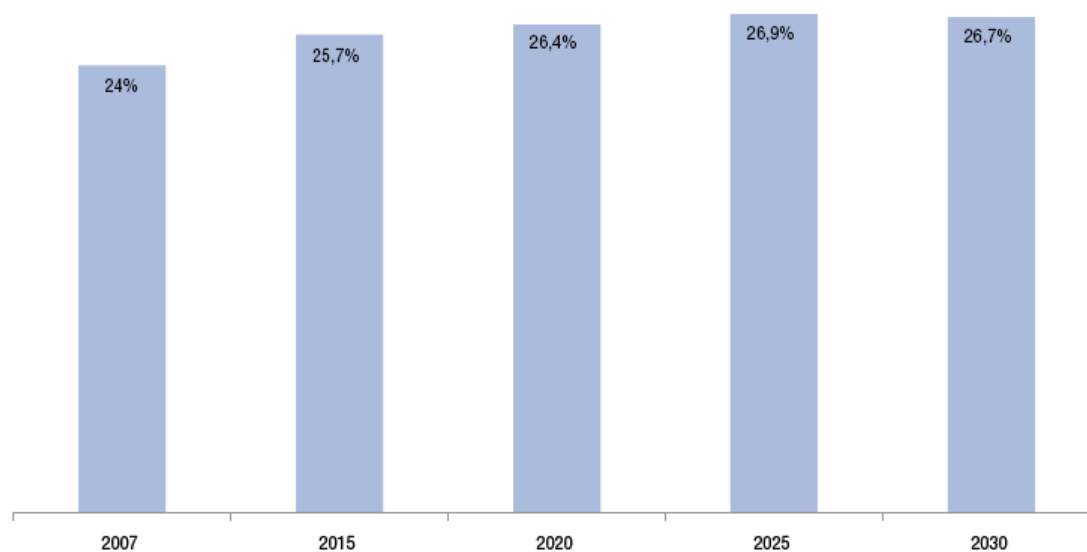
Νιγηρία: 14.5 bcm
 Αίγυπτος: 4 bcm
 Τρινιδάδντ Τομπάγκο: 4 bcm
 Νορβηγία: 2.5 bcm

Pipeline Gas: Ρωσία: 115 bcm
 Νορβηγία: 93 bcm
 Αλγερία: 33 bcm

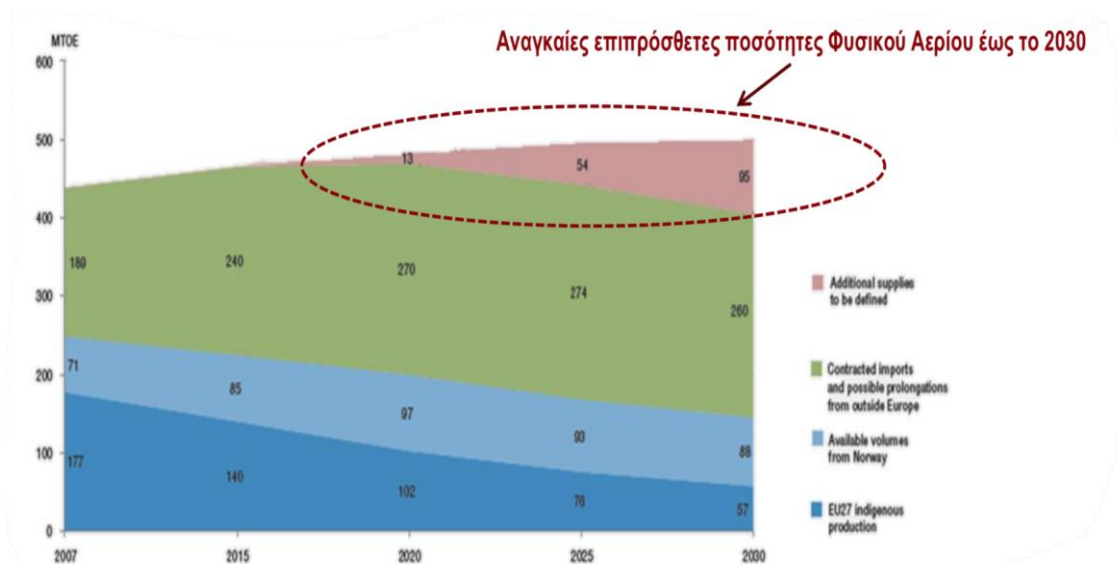
4.14 Εκτιμήσεις για Κατανάλωση Φυσικού Αερίου στην ΕΕ το 2030

Εικόνα 4.19: Πρωτογενής Κατανάλωση Ενέργειας (Mtoe), Πηγή: Eurostat

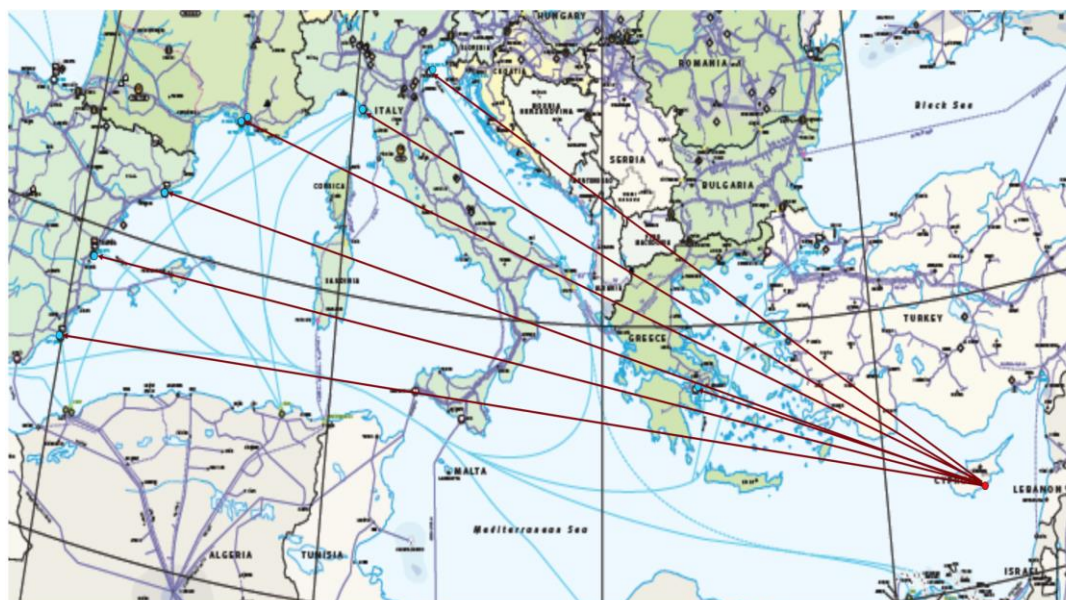
Εικόνα 4.20: Μερίδιο Φυσικού Αερίου στην Πρωτογενή Κατανάλωση Ενέργειας (%), Πηγή: Eurogas

Εικόνα 4.21: Κατανάλωση Φυσικού Αερίου στην ΕΕ το 2030, Πηγή: Eurogas

- Η παραγωγή Φυσικού Αερίου εντός της ΕΕ παρουσιάζει φθίνουσα πορεία
- Το μερίδιο του Φυσικού Αερίου στην πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας θα παραμείνει και τα επόμενα χρόνια σε υψηλά επίπεδα κυρίως λόγω της χρήσης του για ηλεκτροπαραγωγή.
- Η αξιοποίηση των μεγάλων ποσοτήτων σχιστολιθικού αερίου που υπάρχουν στην ΕΕ έχει να αντιμετωπίσει περιβαλλοντικούς παράγοντες.

4.15 Εξαγωγή LNG και Αγωγός Μεταφοράς Φυσικού Αερίου στην ΕΕ

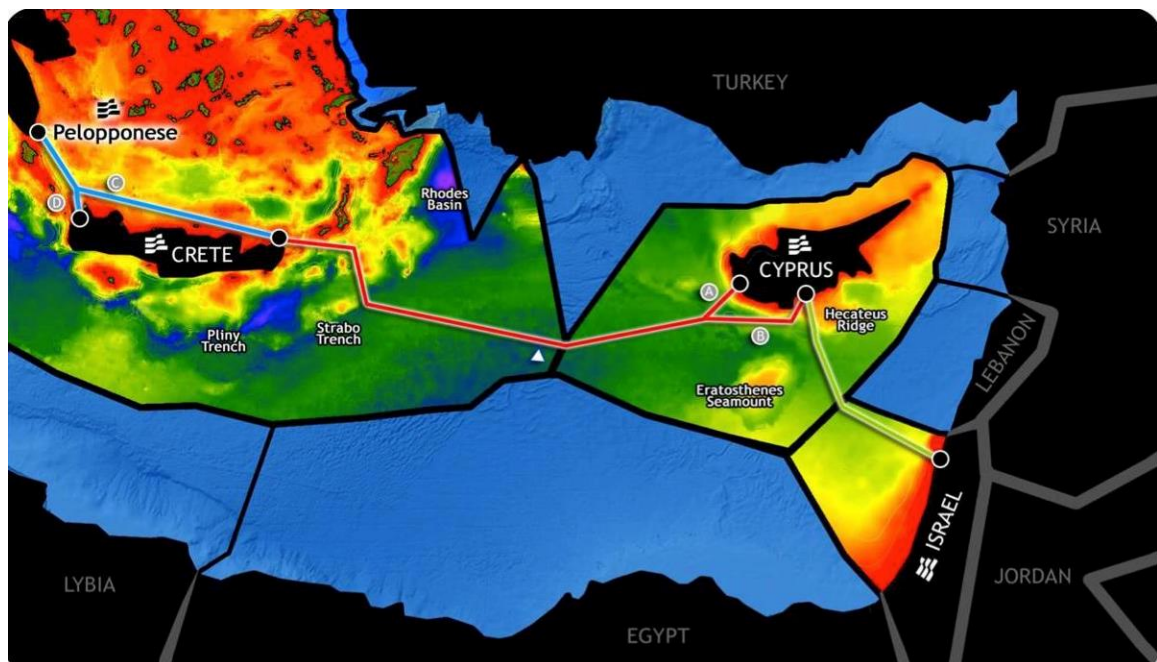

Εικόνα 4.22: Αποθήκευση και Εξαγωγή ΥΦΑ σε σταθμούς απούγροποίησης σε χώρες της Μεσογείου, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

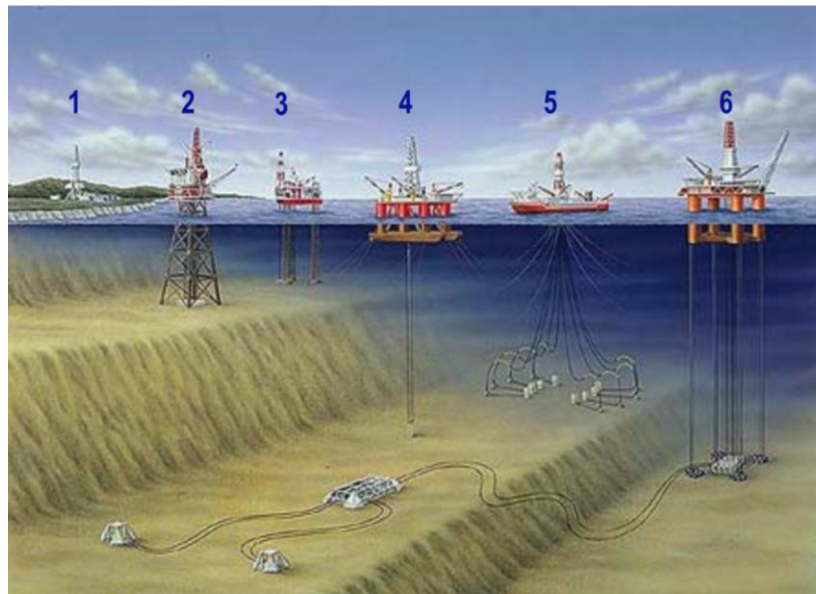

Εικόνα 4.23: Αγωγός Μεταφοράς Φυσικού Αερίου στην ΕΕ, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

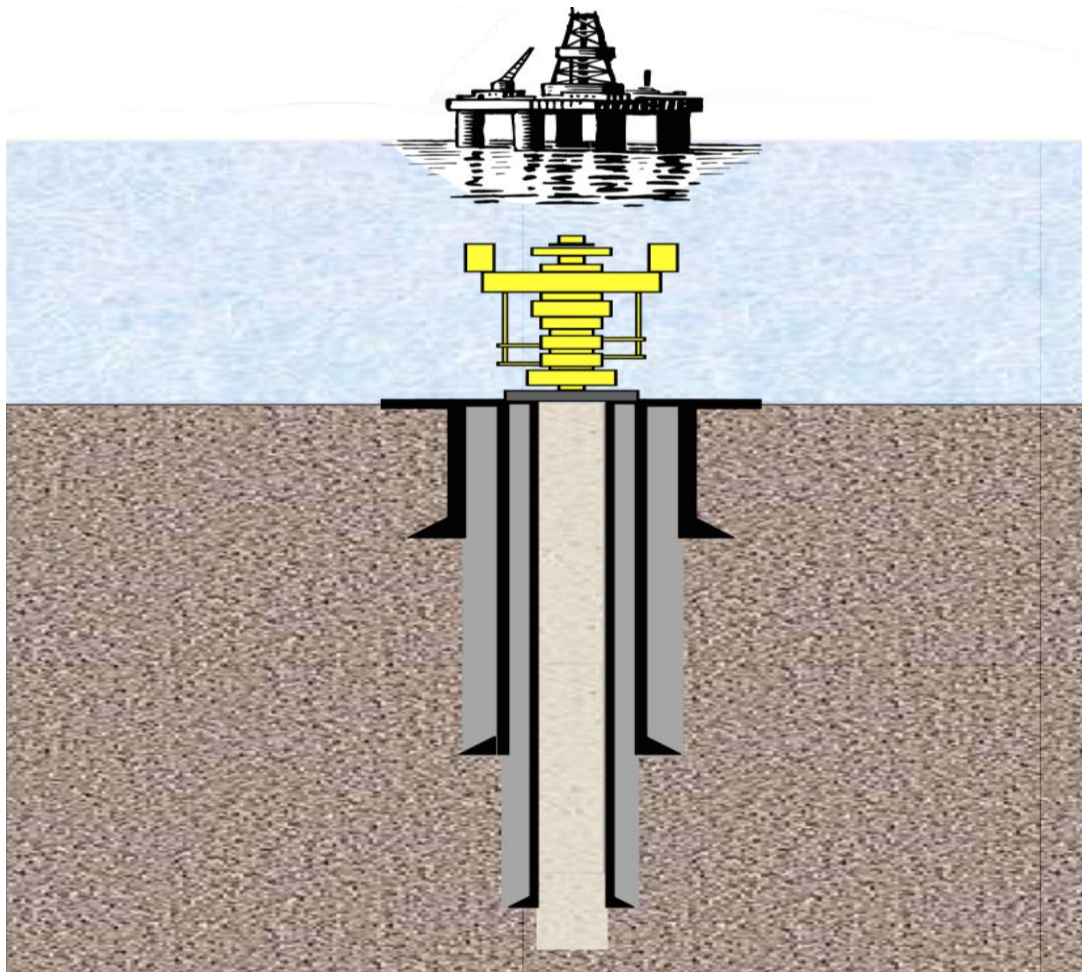
Εικόνα 4.24: Καλώδιο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

4.16 Τύποι Πλατφόρμων Εξόρυξης και Διαδικασία Γεώτρησης

1. Onshore platform
2. Fixed platform
3. Jackup rig
4. Semi-submersible
5. Drillship
6. Tension leg platform

Εικόνα 4.25: Τύποι Πλατφόρμων, Πηγή: Bureau of Energy Management, Regulation and Enforcement

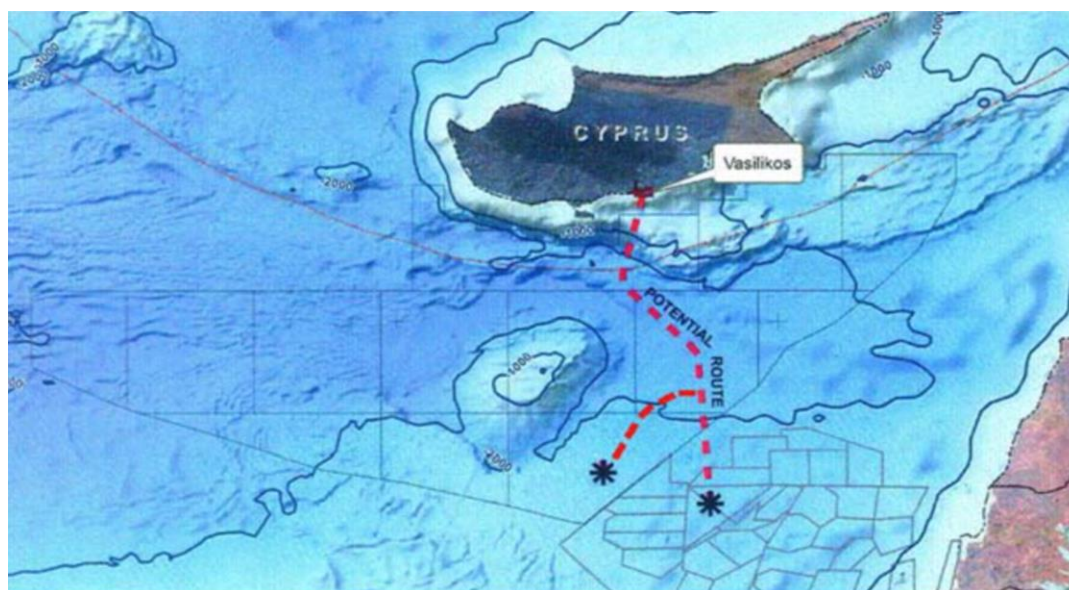

Εικόνα 4.26: Μηχάνημα Γεώτρησης, Πηγή: Υπηρεσία Ενέργειας Κυπριακής Δημοκρατίας

- Τοποθέτηση σωλήνωσης-επένδυσης (conductor)
- Διάτρηση του φρεατίου, σωλήνωση και τσιμεντώση (surface casing)
- Τοποθέτηση του μηχανισμού ασφαλείας BOP (blowout preventer)
- Συνέχιση διάτρησης με μικρότερο κοπτικό άκρο, σωλήνωση και τσιμεντώση (intermediate casing)
- Συνέχιση διάτρησης με μικρότερο κοπτικό άκρο προς την στοχευόμενη γεωλογική δομή.

4.17 Ενεργειακή Προοπτική της Κύπρου

Εικόνα 4.27: Αγωγοί μεταφοράς Φυσικού Αερίου από ερευνητικό τεμάχιο αρ.12 (185 χλμ.) και Leviathan (205 χλμ.)

- Η χώρα βρίσκεται στο επίκεντρο ενός ζωτικού γεωπολιτικού και γεωοικονομικού τριγώνου με κορυφές την Κεντρική Ευρώπη, τον Καύκασο και τη Μέση Ανατολή.
- Αναδεικνύεται ολοένα και περισσότερο ο ρόλος της Κύπρου και συνολικά της Νοτιοανατολικής Μεσογείου όχι μόνο ως συνδετικού κρίκου μεταξύ των παραγωγών ενεργειακών πρώτων υλών και των καταναλωτών ενέργειας, αλλά και ως κύρια πηγή παροχής ενέργειας προς την Ευρώπη.
- Η έρευνα και εκμετάλλευση των εγχώριων κοιτασμάτων αποτελεί επιταγή μεγάλης γεωπολιτικής και οικονομικής σημασίας.
- Είναι ζήτημα εξάσκησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κύπρου όπως επιτάσσει το Διεθνές Δίκαιο και η Διεθνής Νομολογία.
- Ως προτεραιότητα πρώτης γραμμής τίθεται η αξιοποίηση των εγχώριων κοιτασμάτων πετρελαίου και/ή φυσικού αερίου που βρίσκονται εντός του θαλάσσιου χώρου της Κύπρου.
- Η ύπαρξη σύγχρονου, ελκυστικού επενδυτικού περιβάλλοντος στην έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω ενίσχυση της ενεργειακής επάρκειας και του γεωστρατηγικού ρόλου της χώρας μας και την παροχή στην οικονομία και την κοινωνία ανταγωνιστικών ενεργειακών προϊόντων (σήμερα περίπου 6 με 7% του ΑΕΠ κατευθύνεται στην εισαγωγή προϊόντων πετρελαίου).
- Διεξαγωγή του δεύτερου γύρου για χορήγηση αδειών έρευνας υδρογονανθράκων σε ενδιαφερόμενες πετρελαϊκές εταιρείες.
- Η δραστηριοποίηση στη χώρα μας μεγάλων εταιρειών (από ΗΠΑ, Γαλλία, Μεγάλη Βρετανία, Ρωσία, Κίνα κ.α.) στον τομέα της έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων θα συμβάλει στην ενίσχυση της ασφάλειας της Κύπρου από εξωτερικές απειλές (oil & gas companies' vested interested).
- Ένταξη της Κύπρου σε μεγάλα διεθνή δίκτυα πετρελαίου και φυσικού αερίου και τη μετατροπή της Κύπρου σε ενεργειακό κόμβο προς την ενίσχυση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρωπαϊκή Ένωση με τη δημιουργία μονάδας παραγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου.

- Η διαχείριση του ορυκτού πλούτου αποτελεί μεγάλη πρόκληση και κεφαλαιώδες ζήτημα:
  - Αποτελεί εθνικό πλούτο και οι πολιτικές που θα ληφθούν θα έχουν ως βασικό κριτήριο και γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.
  - Θα μπορούσε να αποτελέσει κίνητρο ώστε να εξευρεθεί μία δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση στο εθνικό πρόβλημα της Κύπρου.
  - Θα πρέπει να γίνει με σύνεση και να έχει χρονικό ορίζοντα μακράς διάρκειας.
  - Δημιουργία ειδικού ταμείου το οποίο θα υποστηρίζει αναπτυξιακές δράσεις καθώς και πρωτοβουλίες αναβάθμισης των συνθηκών κοινωνικής πρόνοιας επ' ωφελεία όλων των νόμιμων πολιτών του νησιού.
    - Άσκηση ενεργειακής διπλωματίας. Το πεδίο αυτό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως καταλύτης και “διαπραγματευτικό χαρτί” στις προσπάθειες επίλυσης του κυπριακού προβλήματος.
    - Ανάπτυξη συμμαχιών και νέων ισχυρών δεσμών με σκοπό την ενίσχυση του γεωστρατηγικού ρόλου της χώρας στην ευρύτερη περιοχή αλλά και στο διεθνές ενεργειακό γίγνεσθαι.
    - Αξιοποίηση της Κύπρου ως κράτους-μέλους της ΕΕ προκειμένου να προωθήσει όσο το δυνατό καλύτερα μπορεί τις ενεργειακές ροές που ξεκινούν από αυτήν, λειτουργώντας στα πλαίσια της γενικής στρατηγικής, δηλαδή ως παράγοντας ειρήνης και σταθερότητας στην περιοχή που δεν επιθυμεί τις συγκρούσεις, τους αποκλεισμούς και τις αντιπαραθέσεις, αλλά τη σύνθεση, την επιδίωξη της διαμόρφωσης κοινών συμφερόντων και την κατανόηση των θεμιτών επιδιώξεων γειτονικών χωρών.

4.18 Οφέλη

Άμεσα:

- Ανάπτυξη της ενεργειακής βιομηχανίας της Κύπρου. Μονάδες Υγροποίησης Αποθήκευση, Διατήρηση εγκαταστάσεων - Gazprom, Exxon Mobil, and Total έχουν ήδη ξεκινήσει συζητήσεις για την εκμετάλλευση του κοιτάσματος ή και περαιτέρω γεωτρήσεις
- Έργα υποδομής Ανάπτυξη Λιμανιών - Gazprom έχει αγοράσει ήδη οικόπεδα στο λιμάνι της Λεμεσού αξίας 10εκ. Με σκοπό την εγκατάσταση γραφείων, δείγμα του μεγάλου ενδιαφέροντος της Ρωσικής πλευράς.
- Ανάπτυξη / Ενδυνάμωση του Τραπεζικού κλάδου
- Ανάπτυξη παράλληλων χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων, Λογιστικά, Δικηγορικά, Ασφαλιστικά γραφεία.
- Ανάπτυξη του Real Estate, κυρίως στην περιοχή γύρω από τις εγκαταστάσεις
- Ανάπτυξη Περιβαλλοντολογικών Υπηρεσιών, Μείωση ρύπων
- Ανάπτυξη Νέων ακαδημαϊκών κλάδων σπουδών

Έμμεσα:

- Η ανακοίνωση από την εταιρεία Noble Energy Inc. για τις γεωτρήσεις βοήθησε στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης προς την Κυπριακή Χρηματιστηριακή Αγορά που είχε πληγεί από την χρηματοοικονομική κρίση.
- Αποκατάσταση εμπιστοσύνης στην Κυπριακή Οικονομία και συνεπώς στους δανειστές της και στην αγορά ομολόγων
- Αποκατάσταση εμπιστοσύνης στην καταθετική βάση (κυρίως των Ρώσων) που στηρίζουν το φιλικό φορολογικό περιβάλλον του νησιού.

- Ενδυνάμωση Ξένων Επενδύσεων
- Μεταβατικό εισόδημα
- Ανάπτυξη της αγοράς εργασίας
- Αύξηση του εισοδήματος από την κοινωνική ασφάλιση

Σύνοψη:

- Η Κύπρος, παράλληλα με τον ανεπτυγμένο κλάδο των υπηρεσιών, αποκτά και ένα κλάδο βαριάς βιομηχανίας στον τομέα της ενέργειας, ο οποίος θα προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα στην ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας αλλά και θα είναι ένα σημαντικότατο ανάχωμα για τις όποιες πιέσεις θα δεχτεί η Κυπριακή οικονομία βραχυχρόνια.
- Τα οφέλη έρχονται άμεσα μέσα από τις εξαγωγές υψηλής ποιότητας ενέργειας αλλά και από το μεγάλο ενδιαφέρον ξένων επενδυτών για το κοιτάσμα φυσικού αερίου.
- Η ανακοίνωση της εταιρείας για το κοιτάσμα έστρεψε τα βλέμματα όλων στην Κύπρο. Δεν είναι τυχαίο ότι η τιμή της Noble Energy εκτοξεύτηκε 40% από τον Οκτώβριο του 2011 μέχρι σήμερα.
- Το κοντινό μέλλον σίγουρα έχει προκλήσεις. Το Τραπεζικό σύστημα της Κύπρου έχει πληγεί από το γενικότερο αβέβαιο κλίμα που επικρατεί. Έχει υπολογιστεί ότι με το βασικό σενάριο οι Κυπριακές Τράπεζες θα χρειαστούν ανακεφαλαιοποίηση 3 δις ευρώ. Το ποσό αυτό είναι σχετικά μικρό και θα μπορούσε να καλυφθεί από την ΕΚΤ ή το ΔΝΤ. Αλλά και το ίδιο το κυπριακό κράτος πλέον δεν θα είχε δυσκολία να στηρίξει τις Τράπεζές του αφού το υπολογισμένο εισόδημα μόνο από την εκμετάλλευση του κοιτάσματος έχει υπολογιστεί σε περίπου 100 δις. Ουσιαστικά, είναι πολύ δύσκολο πλέον να υπάρξει πτώχευση του Κυπριακού κράτους.
- Παράλληλα το ενδιαφέρον των ξένων εταιρειών είναι ήδη πολύ μεγάλο με εταιρείες να εγκαθίστανται ήδη στην Κύπρο, παρόλη την επιπλέον φορολόγηση που έχει επιβάλει το κυπριακό κράτος δείχνοντας με αυτό τον τρόπο ότι προσβλέπουν σε πολύ μεγαλύτερα οφέλη στο μέλλον.
- Οι αξιολογητικοί οίκοι αναγνωρίζουν, χωρίς να μπορούν να προσδιορίζουν επακριβώς, ότι ακόμη και στα αρχικά στάδια η Κύπρος θα έχει υψηλά εισοδήματα μόνο από την αδειοδότηση των εταιρειών για την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων. Οι αξιολογητικοί οίκοι αναγνωρίζουν επίσης ότι τα εισοδήματα θα είναι τέτοια που θα μειώσουν τα ελλείμματα και θα οδηγήσουν σε επαναξιολόγηση της Κυπριακής οικονομίας από μέρος τους.
- Η παραπάνω εκτίμηση λαμβάνει υπόψιν της μόνο τα άμεσα οφέλη από την εκμετάλλευση. Τα έμμεσα που αφορούν στους κλάδους που είναι υποστηρικτικοί στο εγχείρημα θα είναι πολλαπλασιαστικά μέσω των συνεργειών που θα πραγματοποιούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΡΥΞΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΣΤΗ ΝΟΡΒΗΓΙΑ

5.1 Αρμόδια αρχή για την εξόρυξη του πετρελαίου και φυσικού αερίου

Το Storting (Κοινοβούλιο) είναι υπεύθυνο για το πλαίσιο των νορβηγικών πετρελαϊκών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων:

- Της νομοθεσίας και της έγκριση προτάσεων.
- Των συζητήσεων και των απαντήσεων σε θέματα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες πετρελαίου.

Σημαντικά έργα ανάπτυξης και ζητήματα δημόσιας σημασίας πρέπει να εγκριθούν από την Storting, η οποία εποπτεύει επίσης την κυβέρνηση και τη δημόσια διοίκηση. Στη Νορβηγία, η κυβέρνηση έχει την εκτελεστική εξουσία πάνω στην πολιτική πετρελαίου και είναι υπεύθυνη για τη Storting.

Κατά την εφαρμογή της πολιτικής της, η κυβέρνηση υποστηρίζεται από τα υπουργεία και οι υπαγόμενοι από διευθύνσεις και γραφεία. Η ευθύνη για την εκτέλεση των διαφόρων ρόλων στο πλαίσιο της πολιτικής του πετρελαίου μοιράζεται μεταξύ των:

1. Υπουργείου Πετρελαίου και Ενέργειας (ΥΠΕ), το οποίο είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση των πόρων και του τομέα στο σύνολό του.
2. Υπουργείου Εργασίας, το οποίο είναι υπεύθυνο για την υγεία, το εργασιακό περιβάλλον και την ασφάλεια.
3. Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο είναι υπεύθυνο για τα κρατικά έσοδα.
4. Υπουργείου Περιβάλλοντος, το οποίο είναι υπεύθυνο για το εξωτερικό περιβάλλον.
5. Νορβηγικής Διεύθυνσης Πετρελαίων (NPD), η οποία διοικητικά υπάγεται στο ΥΠΕ. Το NPD είναι ένα σημαντικό συμβουλευτικό όργανο του ΥΠΕ, και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαχείριση των πόρων.
6. Αρχής Ασφάλειας Πετρελαίου Νορβηγίας (PSA), η οποία διοικητικά υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας. Η PSA έχει ρυθμιστική ευθύνη για την ασφάλεια, την ετοιμότητα έκτακτης ανάγκης και το περιβάλλον εργασίας σε δραστηριότητες πετρελαίου.

Η οργάνωση του τομέα του πετρελαίου περιλαμβάνει επίσης:

1. Petoro AS, μια κρατική εταιρεία που διαχειρίζεται το άμεσο οικονομικό συμφέρον του νορβηγικού κράτους για λογαριασμό του κράτους.
2. Statoil ASA, στην οποία το κράτος, μέσω του ΥΠΕ, έχει ένα 67% ποσοστό ιδιοκτησίας.
3. Gassco AS, μια ανεξάρτητη κρατική εταιρεία που λειτουργεί το ολοκληρωμένο σύστημα για τη μεταφορά φυσικού αερίου από τη νορβηγική υφαλοκρηπίδα σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

5.2 Ισχύον καθεστώς για εξερεύνηση και παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Τα δικαιώματα των πετρελαϊκών πόρων στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα ανήκουν στο νορβηγικό κράτος. Το ρυθμιστικό καθεστώς για τις νορβηγικές πετρελαϊκές δραστηριότητες βασίζεται σε ένα σύστημα χορήγησης αδειών, σύμφωνα με το

οποίο χορηγούνται στις εταιρίες δικαιώματα εξερεύνησης και παραγωγής πετρελαίου. Οι εταιρείες γίνονται ιδιοκτήτες του πετρελαίου και του φυσικού αερίου που παράγουν.

Η γενική νομική βάση για τις δραστηριότητες πετρελαιοειδών περιλαμβάνονται στον νόμο της 29ης Νοεμβρίου 1996 Νο.72 σχετικά με τις δραστηριότητες πετρελαίου (Petroleum Act), ο οποίος παρέχει το σύνολο των κανονισμών και των απαιτήσεων για:

- Την χορήγηση των αδειών.
- Την φάση της εξερεύνησης.
- Το πεδίο ανάπτυξης και των υποδομών.
- Την κοινή δράση και τη μονάδα τιμολόγησης των πεδίων και ανακαλύψεις μέσα σε διαφορετικές άδειες.
- Την αποξήλωση και την παύση των δραστηριοτήτων πετρελαίου.

Επιπλέον, ο νόμος περί Πετρελαιοειδών περιλαμβάνει μια σειρά διατάξεων για πιο ειδικά θέματα, συμπεριλαμβανομένων:

- Των μεταφορών και των υποθηκών των αδειών.
- Των απαιτήσεων ασφάλισης.
- Την ευθύνη για τη ρύπανση.
- Την ασφάλεια, όπως εγκρίθηκε από το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (ΥΠΕ) για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ο δικαιούχος έχει αναλάβει, καθώς και για τις ενδεχόμενες ευθύνες σε σχέση με τις δραστηριότητες πετρελαίου.

Περισσότερο λεπτομερείς απαιτήσεις περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Πετρελαίου της 27ης Ιουνίου 1997. Επιπλέον, υπάρχουν αρκετοί κανονισμοί που αφορούν, μεταξύ άλλων:

- Την υγεία, το περιβάλλον και την ασφάλεια.
- Την επιστημονική έρευνα για τους φυσικούς πόρους.
- Τον καθορισμό των τιμών Norm

Ο νόμος της 13 Ιουνίου του 1975 Νο 35 σχετικά με τη φορολόγηση των καταθέσεων υποθαλάσσιου πετρελαίου (Νόμος περί Φορολογίας του Εισοδήματος Πετρελαίου) καθορίζει τη νομική βάση για το ειδικό φορολογικό καθεστώς που ισχύει για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός της βιομηχανίας πετρελαίου και φυσικού αερίου στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα.

5.3 Διαδικασία απόκτησης των δικαιωμάτων του πετρελαίου και του φυσικού αερίου.

Τα δικαιώματα στους πόρους πετρελαίου στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα ανήκουν στο νορβηγικό κράτος. Οι άδειες ορισμένου χρόνου για εξερεύνηση και παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου χορηγούνται στο πλαίσιο του νόμου για το πετρέλαιο από το βασιλιά στο Συμβούλιο.

5.4 Μισθώσεις, άδειες και παραχωρήσεις σύμφωνα με το ρυθμιστικό καθεστώς

Η άδεια παραγωγής πετρελαίου δίνει στους κατόχους αδείας κατά την περίοδο της άδειας:

- Το αποκλειστικό δικαίωμα εξερεύνησης, γεωτρήσεων εξερεύνησης και παραγωγής των κοιτασμάτων πετρελαίου σε περιοχές που καλύπτονται από την άδεια.

- Την κυριότητα του πετρελαίου που παράγεται.

Η άδεια χορηγείται για μια αρχική περίοδο μέχρι δέκα ετών. Ο κάτοχος της άδειας που έχει εκπληρώσει τη δέσμευση της εργασίας και τους λοιπούς όρους της άδειας παραγωγής μπορεί να απαιτήσει παράταση της άδειας και μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου. Η παράταση αυτή καθορίζεται στην ειδική άδεια παραγωγής. Σε γενικές γραμμές, θα είναι έως και 30 χρόνια, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι μέχρι και 50 χρόνια.

Τέλη-Χρεώσεις

Ένα τέλος επεξεργασίας της τάξης των 109,000NOK –περίπου 21,111 ευρώ- επιβάλλεται επί του παρόντος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αίτησης, για να καλύψει το κόστος της επεξεργασίας της αίτησης. Ορισμένοι άμεσοι και έμμεσοι φόροι ισχύουν κατά την περίοδο της άδειας. (1 ευρώ=9,06 NOK)

Ευθύνη

Ο κάτοχος της άδειας είναι υπεύθυνος για τη συμμόρφωση με τους όρους της άδειας, και είναι επίσης υπεύθυνος γενικά σε θέματα του δικαίου του πετρελαίου, του περιβαλλοντικού δικαίου, της νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια, και ούτω καθεξής.

Περιορισμοί

Η άδεια παραγωγής μπορεί να χορηγηθεί σε ένα νομικό πρόσωπο που καθορίζεται σύμφωνα με τη νορβηγική νομοθεσία και είναι εγγεγραμμένο στο νορβηγικό μητρώο των επιχειρήσεων, στο βαθμό που άλλες απαιτήσεις δεν ισχύουν, σύμφωνα με τις διεθνείς συμφωνίες. Οι άδειες παραγωγής μπορούν επίσης να χορηγηθούν σε φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία του σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).

5.5 Τρόπος χορήγησης μισθώσεων, αδειών και παραχωρήσεων

Η άδεια παραγωγής πετρελαίου μπορεί να ληφθεί είτε από:

- Απόκτηση μιας συμμετοχής από έναν δικαιοδόχο.
- Εφαρμόζοντας και αναλαμβάνοντας την συμμετοχή σε μια άδεια παραγωγής πετρελαίου σε ένα γύρο αδειοδότησης. Οι γύροι αδειοδότησης ανακοινώνονται και πραγματοποιούνται από το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (ΜΡΕ) και οι άδειες παραγωγής χορηγούνται από το βασιλιά στο Συμβούλιο.

Υπάρχουν δύο τύποι γύρων αδειών στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα:

- Τακτικοί γύροι, οι οποίοι συνήθως λαμβάνουν χώρα κάθε δεύτερο χρόνο και επικεντρώνονται σε λιγότερο ώριμες περιοχές.
- Χορηγήσεις σε προκαθορισμένες περιοχές (ΑΡΑ), οι οποίες λαμβάνουν χώρα σε ετήσια βάση και καλύπτουν ώριμες περιοχές όπου είναι γνωστή η γεωλογία και η υποδομή.

Οι άδειες παραγωγής χορηγούνται βάσει αντικειμενικών, αμερόληπτων και δημοσιευμένων κριτηρίων. Τα σημαντικότερα κριτήρια είναι:

- Σχετικές τεχνικές γνώσεις.
- Ικανοποιητική χρηματοδοτική ικανότητα.
- Γεωλογική κατανόηση της εν λόγω περιοχής.
- Εμπειρία.

Δεν υπάρχει καμία χρέωση υπογραφής, ούτε υπάρχουν άλλα έξοδα εκτός από ένα τέλος επεξεργασίας των 109,000NOK, το οποίο προορίζεται να καλύψει το κόστος της επεξεργασίας της αίτησης για άδεια παραγωγής.

Η κυβέρνηση σε κάθε γύρο αδειοδότησης θα εξετάζει κατά πόσον το κράτος θα συμμετάσχει άμεσα σε μια άδεια παραγωγής πετρελαίου. Ωστόσο, εάν το κράτος αποφασίσει να συμμετάσχει το πράττει ως ιδιοκτήτης με όρους ανάλογους με τους άλλους ιδιοκτήτες, και καλύπτει αναλογικά μέρος του κόστους και λαμβάνει το αντίστοιχο τμήμα του παραγόμενου πετρελαίου. Ο 23ος τακτικός γύρος αδειοδότησης, είναι επί του παρόντος σε εξέλιξη με κύρια εστίαση σε μία περιοχή στο νότιο-ανατολικό της Θάλασσας του Μπάρεντς.

5.6 Μεταβίβαση δικαιωμάτων

Μια συμμετοχή σε άδεια παραγωγής πετρελαίου μπορεί να μεταφερθεί. Οι πλευρές είναι ελεύθερες να συμφωνήσουν να μεταφέρουν τα συμφέροντα, και μπορούν να συμφωνήσουν τους όρους της συναλλαγής. Ωστόσο, μια συναλλαγή υπόκειται σε έγκριση από το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (ΥΠΕ) και το Υπουργείο Οικονομικών. Εφαρμόζονται οι ίδιες απαιτήσεις που χρησιμοποιούνται κατά τη χορήγηση των αδειών σε σχέση με την εν λόγω έγκριση. Επιπλέον, όπου μεταφέρεται η συμμετοχή, το κράτος έχει δικαίωμα προτίμησης για να αναλάβει τα συμφέροντα, αν και αυτό δεν χρησιμοποιείται γενικά.

5.7 Φόροι

Το εισόδημα του νορβηγικού κράτους από τις δραστηριότητες πετρελαίου προέρχεται από:

- Τους φόρους που καταβάλλονται από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των πετρελαιοειδών.
- Άμεση και έμμεση συμμετοχή του κράτους στις δραστηριότητες πετρελαίου.

5.7.1 Εταιρική φορολογία

Οι πετρελαϊκές δραστηριότητες στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα υπόκεινται στο γενικό καθεστώς φορολογίας των εταιρειών στη Νορβηγία. Επιπλέον, λόγω των έκτακτων κερδών που σχετίζονται με την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου στην υφαλοκρηπίδα, ο ειδικός φόρος πετρελαίου επιβάλλεται σε αυτές τις δραστηριότητες. Ο κανονικός συντελεστής εταιρικού φόρου είναι 27%, η οποία είναι η ίδια όπως στην ξηρά. Ο ειδικός φορολογικός συντελεστής του πετρελαίου είναι 51%. Κατά τον υπολογισμό της βάσης για τους δύο τύπους των φόρων, οι επενδύσεις αποσβένονται σε πάνω από έξι χρόνια. Οι εκπτώσεις είναι διαθέσιμες για τα έξοδα που σχετίζονται με την εξερεύνηση, την έρευνα, την ανάπτυξη, τη χρηματοδότηση, τη λειτουργία και την αφαίρεση.

Για να προστατευθούν οι κανονικές επιστροφές από τον ειδικό φόρο πετρελαίου, μία επιπλέον έκπτωση, που ονομάζεται ανάταση, είναι διαθέσιμη. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε 22% της επένδυσης (5,5% ετησίως για τέσσερα έτη).

Οι εταιρείες που δεν είναι επί του παρόντος φορολογητέες (για παράδειγμα, αυτές που δεν λαμβάνουν εισόδημα) μπορούν να μεταφέρουν τα ελλείμματα και τις αυξήσεις μαζί με τα δικαιώματα. Αυτές οι εταιρείες μπορούν επίσης να υποβάλουν αίτηση για επιστροφή μετρητών της φορολογικής αξίας για δαπάνες εξερεύνησης, κίνηση που έχει γίνει ένας σημαντικός τρόπος χρηματοδότησης των

δραστηριοτήτων εξερεύνησης για τους νεοεισερχόμενους στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα.

5.7.2 Οι έμμεσοι φόροι

Οι έμμεσοι φόροι είναι:

- ΦΠΑ.
- Οι περιβαλλοντικοί φόροι, συμπεριλαμβανομένου του φόρου διοξειδίου του άνθρακα.
- Τέλη περιοχής.

Το τέλος περιοχής θεωρείται ως «ενοίκιο» για την περιοχή της άδειας και έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι διατιθέμενες περιοχές έχουν εξερευνηθεί αποτελεσματικά. Είναι επί του παρόντος:

- 34,000 NOK (3.820€) ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους.
- 68,000 NOK (7.640€) το δεύτερο έτος.
- 137,000 NOK (15.392€) από το τρίτο έτος και μετά.

Το νορβηγικό κράτος αντλεί οικονομικά οφέλη άμεσα και έμμεσα από τις δραστηριότητες πετρελαίου, εν μέρει μέσω της άμεσης συμμετοχής της (που διαχειρίζεται η Petoro AS) και εν μέρει μέσω της συμμετοχής της στην εισηγμένη εταιρεία Statoil ASA. Καμία επιχορήγηση δεν χρεώνεται για πετρελαϊκές δραστηριότητες.

Σύμφωνα με το μοντέλο συμφωνίας κοινής εκμετάλλευσης, καθένας από τους συμμετέχοντες είναι υποχρεωμένος να πληρώσει τους άμεσους φόρους σε αυτόν. Όλοι οι φόροι, δασμοί και εισφορές από τις αρχές σε σχέση με τις κοινές επιχειρήσεις, εκτός από φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου, μπορούν να χρεωθούν στον κοινό λογαριασμό και καταβάλλονται από τους κοινοπράττοντες σε αναλογία με τις αντίστοιχες συμμετοχές τους.

5.7.3 ΦΠΑ

Ο ΦΠΑ είναι απαιτητός δυνητικά σε όλες τις παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη Νορβηγία και των χωρικών υδάτων της. Τόσο οι νορβηγικές εταιρίες όσο και οι ξένες πρέπει να εγγραφούν για ΦΠΑ, αν η αξία των φορολογητέων συναλλαγών τους υπερβαίνει το όριο εγγραφής ΦΠΑ (50,000NOK). Όταν μια καταχωρισμένη στον ΦΠΑ οικονομική οντότητα καταβάλλει τον ΦΠΑ επί των εισροών για τα αγαθά και τις προμήθειες που αγοράζει, όπως ΦΠΑ επί των εισροών είναι γενικά αποδίδονται στο βαθμό που η οικονομική οντότητα κάνει φορολογητέες παραδόσεις για τους σκοπούς του ΦΠΑ.

Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στη Νορβηγία είναι 25%. Αυτό περιλαμβάνει επίσης την προμήθεια του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Εισαγωγή ΦΠΑ οφείλεται γενικά στις εισαγωγές, αν και αυτό μπορεί να ανασταλεί ή αναβληθεί χρησιμοποιώντας τις δασμολογικές ελαφρύνσεις.

Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών από τη Νορβηγία απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ. Η απαλλαγή για την πώληση των αγαθών θα πρέπει να τεκμηριώνεται με το έγγραφο των πωλήσεων, την τελωνειακή διασάφηση και το πιστοποιητικό εξαγωγής.

Δασμός

Όλα τα εμπορεύματα που εισάγονται στη Νορβηγία, συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων, δυνητικά υπόκεινται σε τελωνειακούς δασμούς. Κάθε οφειλόμενος δασμός είναι πληρωτέος κατά τη στιγμή της εισαγωγής των αγαθών, εκτός εάν τεθούν για αποθήκευση ή εκκαθαρίζονται από τους δασμούς σύμφωνα με ένα καθορισμένο καθεστώς εκκαθάρισης.

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης εφαρμόζεται γενικώς στις προμήθειες των καυσίμων και άλλων προϊόντων υδρογονανθράκων στη Νορβηγία στην βάση ότι τα προϊόντα αυτά είτε εισάγονται στη Νορβηγία ή αφαιρούνται από μια φορολογική αποθήκη. Ο όρος φορολογική αποθήκη σημαίνει ότι οι χώροι όπου πραγματοποιούνται ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντα παράγονται, μεταποιούνται, κατέχονται, παραλαμβάνονται ή αποστέλλονται υπό καθεστώς αναστολής από εγκεκριμένο αποθηκευτή και περιλαμβάνει εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών παραγωγών και αποθήκες πετρελαιοειδών.

5.8 Μεταφορές μέσω αγωγών

5.8.1 Ρυθμιστικές απαιτήσεις για την κατασκευή και λειτουργία των αγωγών

Η άδεια που εκδίδεται σύμφωνα με το νόμο περί Πετρελαιοειδών απαιτείται για την κατασκευή και την λειτουργία των αγωγών πετρελαίου και φυσικού αερίου στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα. Συνήθως, ένας δικαιούχος κατέχοντας μια συμμετοχή σε μια άδεια παραγωγής θα αιτηθεί για χορήγηση άδειας για την κατασκευή και τη λειτουργία των αγωγών κατά την υποβολή της αίτησης για να αναπτύξει μία νέα ανακάλυψη πετρελαίου. Σύμφωνα με το νόμο Πετρελαίου το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (ΥΠΕ), μπορεί να χορηγεί επίσης άδεια για την εγκατάσταση και τη λειτουργία των αγωγών και των εγκαταστάσεων ξεχωριστά. Οι άδειες αυτές μπορούν να χορηγούνται για καθορισμένη χρονική περίοδο, αλλά μπορεί επίσης να δοθούν για αόριστο χρονικό διάστημα, και μπορούν να παραταθούν από το ΥΠΕ.

Ως σημείο εκκίνησης, το ΥΠΕ εφαρμόζει τις ίδιες σκέψεις όπως για άδειες παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου κατά την εξέταση των αιτήσεων (τεχνικές γνώσεις, χρηματοδοτική ικανότητα και εμπειρία). Ωστόσο, το ΥΠΕ έχει δηλώσει ότι τα απαιτούμενα προσόντα μπορεί να είναι διαφορετικά για τους ιδιοκτήτες των συστημάτων μεταφοράς σε σχέση με τις εταιρείες πετρελαίου και φυσικού αερίου, καθώς και η αξιολόγηση εξαρτάται από το είδος των καθηκόντων που ο κάτοχος της άδειας θα πρέπει να εκτελέσει βάσει της σχετικής άδειας.

Συμμετοχές σε έργα υποδομής μπορούν να μεταφερθούν με τον ίδιο τρόπο όπως η χορήγηση αδειών παραγωγής πετρελαίου.

Το μεγαλύτερο μέρος της υποδομής για τη μεταφορά και την επεξεργασία του φυσικού αερίου που παράγεται στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα έχει συγχωνευθεί σε μια αφανή κοινή επιχείρηση που ονομάζεται Gassled η οποία ανήκει σήμερα σε έξι εταιρίες αναζήτησης και παραγωγής και πέντε ιδιοκτήτες των υποδομών. Το σύστημα αγωγών Gassled διοικείται από μία ανεξάρτητη, κρατική εταιρεία που ονομάζεται Gassco AS. Νέοι αγωγοί που υπόκεινται σε πρόσβαση τρίτων θα συγχωνευθούν στο σύστημα Gassled.

5.8.2 Σύστημα για την πρόσβαση τρίτων σε αγωγούς και άλλες υποδομές.

Ο νόμος Πετρελαίου καθιερώνει ένα τρίτου τύπου καθεστώς πρόσβασης σε αγωγούς και άλλες υποδομές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφωνούν στους όρους για την εν λόγω πρόσβαση τρίτων. Το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας, μπορεί, ωστόσο, να αποφασίσει ότι ένα τρίτο μέρος έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί τις εγκαταστάσεις ενός άλλου δικαιοδόχου και να παρέχει τιμολόγια και άλλους όρους για την εν λόγω χρήση, συμπεριλαμβανομένης της αδυναμίας των πλευρών να συμφωνήσουν εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Ωστόσο, αυτή η υποχρεωτική πρόσβαση τρίτων υπόκειται στο ΥΠΕ διαπιστώνοντας ότι η χρήση του περιουσιακού στοιχείου από τρίτο μέλος δεν περιορίζει αδικαιολόγητα τις ανάγκες του ιδιοκτήτη ή άλλων χρηστών της υποδομής. Τιμολόγια και άλλοι όροι καθορίζονται και μπορούν να αναθεωρηθούν στη συνέχεια από το ΥΠΕ επί τη βάση:

- Του προβληματισμού για τη διαχείριση των πόρων.
- Της παροχής του ιδιοκτήτη της εγκατάστασης με ένα εύλογο κέρδος, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις επενδύσεις και τους κινδύνους.

Για την μεταφορά και την επεξεργασία των υποδομών η Gassled έχει καθιερώσει ένα σύστημα ρυθμιζόμενης πρόσβασης. Βάσει του συστήματος αυτού, η επεξεργασία και η μεταφορά διατίθεται για κράτηση σε δημοπρασίες. Τα τιμολόγια καθορίζονται από την κυβέρνηση στους δασμαλογικούς κανονισμούς και έχουν τυποποιηθεί οι συμφωνίες μεταφοράς.

5.9 Υγεία, ασφάλεια και περιβάλλον

Οι πετρελαϊκές δραστηριότητες συνδυάζουν στοιχεία από διάφορες άλλες δραστηριότητες, για παράδειγμα, τα στοιχεία της βιομηχανικής, καθώς και τις θαλάσσιες δραστηριότητες και τις πτυχές του εργασιακού περιβάλλοντος. Για το λόγο αυτό, δεν υπάρχει ενιαία πράξη που καλύπτει αποκλειστικά τις πτυχές της υγείας και της ασφάλειας των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων. Τουλάχιστον τρεις σαφώς διαφορετικές πράξεις έχουν σημασία για την υπεράκτια ασφάλεια και την υγεία:

- Petroleum Act.
- Νόμος Περιβαλλοντικής εργασίας.
- Πράξη Ασφάλειας Πλοίων.

Η συνολική πρόβλεψη για την υγεία και ασφάλεια στις υπεράκτιες περιοχές που καθορίζεται στον πετρελαϊκό νόμο αναφέρει ότι οι δραστηριότητες πετρελαίου πρέπει να διεξάγονται κατά τρόπο που να επιτρέπει ένα υψηλό επίπεδο ασφάλειας που πρέπει να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω σύμφωνα με τις τεχνολογικές εξελίξεις. Πιο λεπτομερείς διατάξεις που καθορίζονται σε μια γενική ρύθμιση, που ονομάζεται Rammeforskriften (κανονισμός-πλαίσιο) που καθορίζει τις βασικές απαιτήσεις για την οργάνωση και διεξαγωγή των δραστηριοτήτων πετρελαίου. Περαιτέρω λεπτομέρειες ορίζονται σε τέσσερις πρόσθετους κανονισμούς που καλύπτουν συγκεκριμένες περιοχές των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, οι κανονισμοί αναφέρονται γενικά στα

πρότυπα και στις κατευθυντήριες γραμμές που περιέχουν αποδεκτές μεθόδους για τη συμμόρφωση με τις διάφορες απαιτήσεις, για παράδειγμα:

- NORSOK πρότυπα.
- Τα πρότυπα του αμερικανικού πετρελαϊκού ινστιτούτου.
- Τα πρότυπα ISO.

Το νορβηγικό καθεστώς για την υγεία και την ασφάλεια στον τομέα του πετρελαίου λειτουργεί με τέτοιον τρόπο που η νομοθεσία ορίζει τι πρέπει να επιτευχθεί, χωρίς να διευκρινίζει τη μέθοδο για την εκπλήρωση των απαιτήσεων. Οι πιο σημαντικές προϋποθέσεις συμμόρφωσης για τους δικαιοδόχους είναι:

- Βασική γνώση των απαιτήσεων.
- Επαρκή συστήματα διαχείρισης που να καθορίζουν τις απαραίτητες μεθόδους που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των απαιτήσεων και τον έλεγχο συμμόρφωσης με αυτούς.
- Ένα από τα βασικά στοιχεία είναι η "ματιά στο καθήκον", το οποίο είναι το καθήκον όλων των δικαιοδόχων να διασφαλίσουν ότι ο ίδιος ο κάτοχος της άδειας και ο καθένας που εκτελεί εργασίες για λογαριασμό του είναι σύμφωνος με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια.
- Η μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια τιμωρείται με ημερήσια πρόστιμα. Σε περίπτωση σοβαρών ή επανειλημμένων παραβιάσεων των κανονισμών, η κυβέρνηση μπορεί να ανακαλέσει την άδεια που χορηγήθηκε βάσει του νόμου περί Πετρελαιοειδών.

Το πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια εφαρμόζεται σε όλες τις φάσεις των δραστηριοτήτων πετρελαίου (Εξερεύνηση, Εξαγωγή, Μεταφορά, κ.α.)

5.10 Η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ)

5.10.1 Διενέργεια ΕΠΕ πριν από την εξαγωγή ή την επεξεργασία πετρελαίου και φυσικού αερίου

Μια ΕΠΕ απαιτείται από το νόμο για:

Εγκαίνια των νέων περιοχών για τις δραστηριότητες πετρελαίου. Πριν από το άνοιγμα νέων περιοχών για τις δραστηριότητες του πετρελαίου, οι αρχές πρέπει να αξιολογούν τα διάφορα συμφέροντα που εμπλέκονται στη σχετική περιοχή, συμπεριλαμβανομένων:

- την εκτίμηση των επιπτώσεων των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων στο εμπόριο, τη βιομηχανία και το περιβάλλον,
- πιθανών κινδύνων ρύπανσης,
- τυχόν οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που προκύπτουν από τις δραστηριότητες πετρελαίου.

Το ΥΠΕ αποφασίζει σχετικά με τη διοικητική διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση.

Σε σχέση με την ανάπτυξη ενός τομέα του πετρελαίου και του φυσικού αερίου και ως μέρος της υποβολής ενός σχεδίου για την ανάπτυξη και λειτουργία ενός κοιτάσματος πετρελαίου ή φυσικού αερίου. Η αξιολόγηση διενεργείται από τον φορέα εκμετάλλευσης της σχετικής άδειας.

5.10.2 Διαφορετικά στάδια της ΕΠΕ

1. Πρόγραμμα για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Πριν από την υποβολή ενός σχεδίου για την ανάπτυξη και λειτουργία ενός κοιτάσματος πετρελαίου ή φυσικού αερίου (ΠΟΠ, οι δικαιούχοι πρέπει να υποβάλλουν στο Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (ΜΡΕ), ένα προτεινόμενο πρόγραμμα για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η πρόταση πρέπει να δώσει μια σύντομη περιγραφή, μεταξύ άλλων:

- Της ανάπτυξης.
- Των σχετικών λύσεων ανάπτυξης.
- Την πιθανή επίδραση σε άλλες εμπορικές δραστηριότητες και στο περιβάλλον. Οι δικαιούχοι πρέπει να διαβιβάσουν το προτεινόμενο πρόγραμμα αξιολόγησης του αντικτύπου για τη διαβούλευση στις:
  - Αρμόδιες Αρχές.
  - Βιομηχανικές οργανώσεις, όπως η:
    - i. Νορβηγική πετρελαίου και φυσικού αερίου σύνδεσης,
    - ii. Συνομοσπονδία των νορβηγικών επιχειρήσεων (Næringslivets Hovedorganisasjon),
    - iii. Ομοσπονδία των νορβηγικών Βιομηχανιών.

Οι δικαιούχοι πρέπει να ορίσουν ένα εύλογο χρονικό διάστημα, τουλάχιστον έξι εβδομάδων για την υποβολή παρατηρήσεων. Το ΥΠΕ αποφασίζει στη συνέχεια για το περιεχόμενο του τελικού προγράμματος για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει της πρότασης και τα σχόλια σχετικά με την εν λόγω πρόταση. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το ΥΠΕ μπορεί να αποφασίσει να ανοίξει το πρόγραμμα για τη δημόσια διαβούλευση.

2. Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να προετοιμάζεται με βάση το καθορισμένο πρόγραμμα αξιολόγησης του αντίκτυπου και να υποβάλλεται στο ΥΠΕ ως μια περιγραφή της ανάπτυξης. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων πρέπει επίσης να διαβιβαστεί για σχόλια σε κάθε ενδιαφερόμενο, βιομηχανικές οργανώσεις και να ανακοινωθεί στη νορβηγική εφημερίδα.

Το ΥΠΕ θα κάνει την τελική απόφαση για την ΕΠΕ και θα εξετάσει εάν θα θέσει όρους για να μειώσει και να αποζημιώσει για σημαντικές αρνητικές επιδράσεις.

5.11 Περιβαλλοντικές άδειες

Υπάρχει μια ολοκληρωμένη περιβαλλοντική και κλιματική πολιτική που εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια όλων των φάσεων των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων, και περιλαμβάνει τις απαιτήσεις της άδειας στους ακόλουθους τομείς:

Εκπομπές CO₂. Η καύση του φυσικού αερίου στους καυστήρες πέραν του αναγκαίου για την διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας δεν επιτρέπεται χωρίς έγκριση από το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (Petroleum Act).

Εκπομπές NOX. Άδειες εκπομπών κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας μπορούν να χορηγούνται από τον Οργανισμό κλίματος και Ρύπανσης (KLIF) (Ρύπανση Πράξη Ελέγχου).

Απαλλαγή παραγόμενου νερού. Το πετρέλαιο και τα χημικά απόβλητα που παράγονται από το νερό μπορούν να έχουν τοπικές επιδράσεις κοντά στις εγκαταστάσεις, και ρυθμίζονται σε εθνικό επίπεδο, μέσω αδειών απαλλαγής που χορηγούνται από την KLIF (Πράξη Ελέγχου Ρύπανσης).

Χημική απαλλαγή. Οι χημικές απορρίψεις στη θάλασσα επιτρέπεται μόνο εάν έχει χορηγηθεί άδεια απαλλαγής από την KLIF (Πράξη Ελέγχου Ρύπανσης).

Εκκένωσης λαδιού. Οι απορρίψεις του πετρελαίου στη θάλασσα επιτρέπεται μόνο εάν έχει χορηγηθεί άδεια απαλλαγής από την KLIF (Πράξη Ελέγχου Ρύπανσης).

5.12 Απόβλητα

Η διάθεση των αποβλήτων των προϊόντων ρυθμίζεται από το νορβηγικό νόμο περί ρύπανσης. Οι διαφορετικοί τύποι των αποβλήτων πρέπει να ταξινομούνται και να μεταφέρονται στο σωστό τύπο της χερσαίας εγκατάσταση διάθεσης αποβλήτων. Επικίνδυνα απόβλητα και βιομηχανικά απόβλητα πρέπει να αναφέρονται στις αρχές. Δεδομένου ότι η διάθεση των αποβλήτων μπορεί να προκαλέσει ρύπανση, η εγκατάσταση διάθεσης αποβλήτων πρέπει να έχει άδεια για να λάβει τα προϊόντα αποβλήτων σύμφωνα με το Κεφάλαιο 3 του νόμου περί ρύπανσης.

Η εγκατάσταση διάθεσης αποβλήτων πρέπει να καταβάλλει ένα τέλος στο Υπουργείο Οικονομικών για να καλύψει τις δαπάνες που σχετίζονται με τις διαδικασίες και τις δραστηριότητες ελέγχου.

5.13 Καυστήρες και αεραγωγοί

Η καύση φυσικού αερίου και ο εξαερισμός ρυθμίζεται από το νόμο περί Πετρελαιοειδών. Το επίπεδο της καύσης αερίου και εξαερισμού δεν μπορεί να υπερβαίνει τις ποσότητες που καθορίζονται από το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας.

Σε σχέση με την καύση, η καύση του κάθε είδους πετρελαιοειδούς που υπερβαίνει τις ποσότητες που απαιτούνται για την κανονική λειτουργική ασφάλεια απαγορεύεται, εκτός εάν έχει εγκριθεί από το ΥΠΕ. Οι άδειες καύσης φυσικού αερίου μπορούν να χωριστούν σε τρεις διαφορετικές κατηγορίες:

- Άδειες που απαιτούνται σε σχέση με την έναρξη της παραγωγής σε ένα νέο πεδίο.
- Άδειες που απαιτούνται για τακτικές λειτουργίες.
- Άδειες που απαιτούνται σε σχέση με τις επιχειρησιακές δυσκολίες (δηλαδή, οι άδειες που συνδέονται με προσωρινές δυσκολίες με την εξαγωγή ή την έγχυση αερίου εντός της δεξαμενής).

Οι άδειες για την καύση φυσικού αερίου χορηγούνται με τη μορφή ενός συνολικού ποσού των καιόμενων αερίων ανά τρίμηνο και το ποσό αυτό είναι περιορισμένο σε ό,τι απαιτείται για λόγους ασφάλειας για την επίτευξη της κανονικής λειτουργίας. Για τις νέες εξελίξεις και τα πεδία, οι άδειες καύσης φυσικού αερίου εκδίδονται σε μηνιαία βάση.

5.14 Οι απεγκαταστάσεις

Οι δικαιοδόχοι πρέπει να παρέχουν ένα σχέδιο απεγκατάστασης στο Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας πριν από το τέλος των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων (Petroleum Act). Το ΥΠΕ διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει τι θα συμβεί με τις εγκαταστάσεις και τους αγωγούς μετά το πέρας των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων:

- Περαιτέρω χρήση σε δραστηριότητες πετρελαίου.
- Άλλες χρήσεις.
- Πλήρης ή μερική απομάκρυνση.
- Εγκατάλειψη.

Στην πράξη, οι υπεράκτιες εγκαταστάσεις συνήθως πρέπει να αφαιρεθούν. Το νορβηγικό κράτος μπορεί επίσης να επιλέξει να αναλάβει τις εγκαταστάσεις.

Οι δικαιοδόχοι και οι ιδιοκτήτες των εγκαταστάσεων και των αγωγών φέρουν τα έξοδα που σχετίζονται με την απεγκατάσταση και είναι από κοινού υπεύθυνοι για οποιαδήποτε ζημιά ή ταλαιπωρία προκληθεί από την απεγκατάσταση, είτε οφείλεται σε δόλο ή σε αμέλεια. Αν μια συμμετοχή σε μια άδεια έχει μεταφερθεί πριν από την απεγκατάσταση, ο πωλητής, μαζί με οποιαδήποτε προηγούμενη πωλητή, θα συνεχίσει να είναι υπεύθυνος σε δευτερεύουσα βάση για τις υποχρεώσεις απεγκατάστασης προς το νορβηγικό κράτος και τους άλλους δικαιοδόχους. Αν ο κάτοχος της άδειας αποτύχει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις παροπλισμού του μερικώς ή πλήρως, το ΥΠΕ μπορεί να κρίνει ότι ευθύνεται ο πωλητής.

5.15 Η επιβολή του κανονισμού

5.15.1 Παραγγελίες

Σε περίπτωση σοβαρών ή επανειλημμένων παραβιάσεων των πράξεων, κανονισμών, όρων άδειας ή εντολών, το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας, μπορεί να επιβάλει προσωρινή αναστολή των δραστηριοτήτων του δικαιοδόχου ή να ανακαλέσει την άδεια.

Ένα πλοίο ή αεροσκάφος, το οποίο παραβιάζει τις διατάξεις ή αποφάσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο του νόμου για το πετρέλαιο μπορεί να υποχρεωθεί να αφήσει μια συγκεκριμένη περιοχή (για παράδειγμα, μια ζώνη ασφαλείας ή τη νορβηγική υφαλοκρηπίδα στο σύνολό της), ή να κατασχεθή και να μεταφερθεί σε λιμένα της Νορβηγίας.

5.15.2 Πρόστιμα και κυρώσεις

Σε σχέση με τις εντολές που εκδίδονται βάσει του νόμου για το πετρέλαιο, η αρχή που εξέδωσε την απόφαση (για παράδειγμα, το ΥΠΕ ή Αρχή για την Ασφάλεια Πετρελαίου (PSA)) μπορεί να επιβάλει πρόστιμο για κάθε ημέρα που περνά μετά τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται για την ολοκλήρωση της παραγγελίας, μέχρι να πραγματοποιηθεί.

Η ανακοίνωση του ύψους του προστίμου πρέπει να δοθεί με συστημένη επιστολή ή με άλλη εξίσου αξιόπιστη μέθοδο. Η εντολή να πληρωθεί ένα πρόστιμο θεωρείται ως λόγος για την επιβολή της κατάσχεσης της περιουσίας για να εξασφαλίσει χρήματα για να πληρώσει το πρόστιμο.

Μπορούν να επιβληθούν πρόστιμα ή φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες για εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παράβαση των διατάξεων ή αποφάσεων που εκδίδονται στο πλαίσιο του νόμου για το πετρέλαιο. Σε ιδιαίτερα σοβαρές περιπτώσεις, μπορεί να επιβληθεί ποινή φυλάκισης έως δύο ετών.

5.16 Δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων της ρυθμιστικής αρχής

Σε γενικές γραμμές, σε μια κυβερνητική ρυθμιστική απόφαση μπορεί να ασκηθεί έφεση στο διοικητικό οργανισμό που είναι αμέσως ανώτερο από το διοικητικό όργανο λήψης αποφάσεων (για παράδειγμα, προσφυγών κατά των αποφάσεων του Υπουργείου Πετρελαίου και Ενέργειας προς τον βασιλιά στο Συμβούλιο, και προσφυγές από τις αποφάσεις του Πετρελαίου Αρχής για την Ασφάλεια (PSA) στο Υπουργείο Εργασίας). Το χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει να γίνει η αίτηση έφεσεως είναι τριών εβδομάδων από τη στιγμή που η απόφαση της ρυθμιστικής αρχής έγινε δεκτή από τον ενδιαφερόμενο.

Κάθε κανονιστική απόφαση μπορεί να υπόκεινται σε νομικές διαδικασίες στα τακτικά δικαστήρια. Η ένταση της εξέτασης δικαστηρίων εξαρτάται από τη φύση της απόφασης και αν βασίζεται στην διακριτική ευχέρεια της ρυθμιστικής αρχής ή όχι. Η γενική προθεσμία παραγραφής για αξιώσεις είναι τρία έτη από τη στιγμή που γεννήθηκε η αξίωση.

5.17 Πώληση και εμπόριο

5.17.1 Ολοκλήρωση εμπορίου πετρελαίου και φυσικού αερίου

Το φυσικό αέριο πωλείται από τους παραγωγούς προς τους αγοραστές στο Ηνωμένο Βασίλειο και την ηπειρωτική Ευρώπη. Η Νορβηγία προμηθεύει σήμερα το 20% της ευρωπαϊκής κατανάλωσης αερίου. Η εγκατάσταση Snøhvit στη Θάλασσα του Μπάρεντς παραδίδει ΥΦΑ σε πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ιαπωνίας και της Νότιας Κορέας. Οι πωλήσεις φυσικού αερίου παραδοσιακά βασίζονται σε μακροπρόθεσμες συμβάσεις, ωστόσο οι πωλήσεις αυξάνονται.

5.17.2 Τιμές του πετρελαίου και φυσικού αερίου

Οι τιμές πετρελαίου και αερίου δεν ρυθμίζονται στη Νορβηγία. Ωστόσο, για τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος για τις εταιρείες πετρελαίου στη Νορβηγία, το Συμβούλιο της τιμής του Πετρελαίου (PPB) καθορίζει τις τιμές φορολογικού μητρώου, γνωστή ως τιμές κανόνας. Η κύρια αρχή για τον καθορισμό της τιμής-κανόνα είναι ότι η τιμή αυτή πρέπει να αντανακλά την τιμή που θα μπορούσε να έχει επιτευχθεί μεταξύ ανεξάρτητων μερών. Ειδικοί κανονισμοί διέπουν τις διαδικασίες για τον καθορισμό των τιμών-κανόνα.

Το PPB συνεδριάζει κάθε τρίμηνο για να ρυθμίσει τις τιμές-κανόνα για το προηγούμενο τρίμηνο. Γενικά, σε κάθε τύπο του αργού πετρελαίου διατίθεται μια ειδική τιμή-κανόνα. Το PPB συλλέγει πληροφορίες από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα. Το PPB έχει επίσης συναντήσεις με τις εταιρείες πριν οριστεί η τελική τιμή στόχου. Οι εταιρείες μπορούν επίσης να ασκήσουν έφεση κατά της απόφασης της PPB προς το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας.

Σε περιπτώσεις όπου η ΡΡΒ δεν καθορίσει τις τιμές κανόνα, η πραγματική τιμή πώλησης που λαμβάνεται θα είναι η τιμή αναφοράς του φόρου. Αυτό ισχύει για ορισμένους τύπους αργού πετρελαίου και υγρού φυσικού αερίου. Για το φυσικό αέριο χρησιμοποιείται η πραγματική τιμή για φορολογικούς σκοπούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Η ΝΟΡΒΗΓΙΑ ΩΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

6.1 Τα έσοδα από τους υδρογονάνθρακες και η διαχείριση τους

6.1.1 Οι 10 εντολές της Νορβηγίας για τις εξορύξεις

Το νορβηγικό μοντέλο στηρίζεται πάνω σε «δέκα εντολές» τις οποίες συνέταξε αρμόδια επιτροπή και οι οποίες κατατέθηκαν στη Βουλή της χώρας στις 14 Ιουνίου 1971.

Οι Δέκα Εντολές της Νορβηγίας βασίζονται σε τρεις βασικές αρχές:

- Όφελος για ολόκληρο το Έθνος
- Τα αποθέματα πετρελαίου ανήκουν σε ολόκληρο το νορβηγικό λαό,
- Δικαίωμα επαναφοράς των δικαιωμάτων στο κράτος.

Οι δέκα εντολές όπως την παρουσίασε ο Fredrik Lindblom συνétaιρός στην DLA Piper Νορβηγίας στο συνέδριο Cyprus Natural Gas Conference είναι:

1η εντολή

Διασφάλιση κρατικού ελέγχου και επίβλεψης σε ολόκληρη την υφαλοκρηπίδα της χώρας.

Στόχος είναι τα πετρελαϊκά αποθέματα να συμβάλουν στην αύξηση του βιοτικού επιπέδου της κοινωνίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω κεντροκοποιημένου ελέγχου και επίβλεψης η οποία θα προέλθει από τη νομοθεσία αδειοδότησης και από το φορολογικό καθεστώς. Απώτερος στόχος, η ευημερία της κοινωνίας.

2η εντολή

Οι όποιες ανακαλύψεις θα πρέπει να τύχουν τέτοιας εκμετάλλευσης ώστε να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία της χώρας σε θέματα ενέργειας και να μην εξαρτάται από άλλους για παροχή αργού πετρελαίου.

3η εντολή

Νέα επιχειρηματική δραστηριότητα πρέπει να αναπτυχθεί με βάση το πετρέλαιο.

Με βάση αυτήν την εντολή δημιουργήθηκε η Statoil και το επονομαζόμενο Oil Directorate. Δόθηκε έμφαση στη δημιουργία πολλών συναφών κλάδων. Δημιουργήθηκαν εταιρείες διαχείρισης λιμένων, εταιρείες ιδιοκτήτριες πλοίων, εταιρείες που διεξάγουν σεισμικές έρευνες, μηχανολογικές εταιρείες και έρευνας και ανάπτυξης.

Αποτέλεσμα είναι ο συγκεκριμένος τομέας σήμερα να είναι ο μεγαλύτερος της χώρας από πλευράς δημιουργίας αξίας. Εργοδοτεί άμεσα 43 πρόσωπα ενώ άλλες 200 χιλιάδες θέσεις μπορούν να συνδεθούν με το τομέα του πετρελαίου.

4η εντολή

Η ανάπτυξη του τομέα του πετρελαίου πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψιν άλλες εμπορικές δραστηριότητες και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Για το συγκεκριμένο σκοπό δημιουργήθηκε από την αρχή ένα σχέδιο πολιτικής με το οποίο προστατεύονται τα συμφέροντα άλλων βιομηχανιών και το εξωτερικό περιβάλλον σε όλα τα στάδια μία ανάπτυξης.

Αυτό το σχέδιο πολιτικής, το εφαρμόζουν τρία διαφορετικά υπουργεία, το καθένα ανάλογα με την ειδίκευση του. Το υπουργείο εργασίας ελέγχει τον τομέα υγείας, εργασιακού περιβάλλοντος και ασφάλειας. Το υπουργείο αλιείας και παράκτιων σχέσεων ελέγχει θέματα μόλυνσης αλλά έχει και το συγχρονισμό ιδιωτικών, δημοτικών και κρατικών παραγόντων κάτω από ένα εθνικό σύστημα.

Το υπουργείο Περιβάλλοντος ελέγχει τους ρύπους που απελευθερώνονται και τις απορρίψεις αποβλήτων στη θάλασσα μέσω σχετικών αδειών που εκδίδει.

5η εντολή

Καύση εκμεταλλεύσιμου αερίου στην υφαλοκρηπίδα επιτρέπεται μόνο σε περιορισμένες περιόδους δοκιμών. Σήμερα, η καύση (flaring) επιτρέπεται μόνο για λόγους ασφάλειας ενώ ο κλάδος του πετρελαίου υπόκειται σε αυστηρούς ελέγχους σε σχέση με τις εκπομπές αερίων. Αν και πρόκειται για μία καθαρά βιομηχανική περιοχή, η νορβηγική υφαλοκρηπίδα έχει από τις καλύτερες μετρήσεις εκπομπής αερίων ανά μονάδα παραγωγής.

6η εντολή

Το πετρέλαιο από τη νορβηγική υφαλοκρηπίδα πρέπει, κατά κανόνα, να φτάνει σε νορβηγικό έδαφος με εξαίρεση ειδικές περιπτώσεις κοινωνικο-πολιτικών παραμέτρων που δικαιολογούν διαφορετική λύση.

Η αγορά αερίου διεθνώς είναι στραμμένη προς τη Νορβηγία η οποία καλύπτει σχεδόν το 20% της ευρωπαϊκής κατανάλωσης. Αγωγοί φτάνουν μέχρι τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο και τη Γαλλία, παράλληλα, εργοστάσιο LNG παράγει αέριο το οποίο μεταφέρεται σε Βραζιλία, ΗΠΑ, Νότια Κορέα, Τουρκία και αλλού.

7η εντολή

Η πολιτεία εμπλέκεται σε όλα τα λογικά επίπεδα και συνεισφέρει στο συντονισμό ώστε τα νορβηγικά συμφέροντα να διασφαλίζονται στην πετρελαϊκή βιομηχανία. Παράλληλα, αναπτύσσει μία ολοκληρωμένη νορβηγική κοινότητα με εθνικούς και διεθνείς στόχους.

8η εντολή

Σύσταση κρατικής εταιρείας πετρελαίου για να διασφαλίζει τα εμπορικά συμφέροντα του κράτους και να επιδιώκει τη συνεργασία μεταξύ τοπικών και διεθνών ενδιαφερόμενων μελών στην αγορά πετρελαίου.

Για το σκοπό αυτό, το 1985 δημιουργήθηκε το σύστημα State's Direct Financial

Interest. Με το σύστημα αυτό, το κράτος κατέχει μερίδιο σε πολλά κοιτάσματα

πετρελαίου και φυσικού αερίου, Την 1η Ιανουαρίου 2011 το SDFI κατείχε συμφέρον σε 146 άδειες παραγωγής και σε 14 κοινοπραξίες αγωγών και άλλων δραστηριοτήτων στην ξηρά. Το SDFI χειρίζεται η κρατική Petoro AS.

Παράλληλα, δημιουργήθηκε η Gassco AS και πάλι κρατική εταιρεία η οποία είναι υπεύθυνη για τη μεταφορά του αερίου από τη νορβηγική υφαλοκρηπίδα με τρόπο όμως ανεξάρτητο και που δεν επηρεάζει τα συμφέροντα των ιδιωτών. Δημιουργήθηκε επίσης η Statoil ASA, με συμμετοχή κατά 67% του κράτους και η οποία έχει δραστηριότητες σε 41 χώρες σήμερα.

9η εντολή

Υιοθέτηση σχεδίου για την περιοχή βόρεια του 62ου παράλληλου το οποίο θα ικανοποιεί τους μοναδικούς κοινωνικοπολιτικούς παράγοντες εκείνης της συγκεκριμένης πολιτικής. Σχέδιο για να μην επηρεαστεί ο σημαντικός τομέας της αλιείας αλλά και για να διασφαλιστούν οι πολιτικές σχέσεις με τη Ρωσία όπου και γίνεται διαμοιρασμός των αποθεμάτων.

10η εντολή

Οι νορβηγικές ανακαλύψεις πετρελαίου να δημιουργήσουν νέα δεδομένα στην εξωτερική πολιτική της χώρας. Δημιουργήθηκε πολιτική σταθερότητα, εξασφαλίστηκαν τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα και τα διεθνή πρότυπα ασφάλειας, έγιναν διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες πώλησης αερίου μέσω αγωγών και δημιουργήθηκαν νέες προκλήσεις και συνέργειες μέσω της διεθνούς επενδυτικής πολιτικής της Statoil.

6.2 Πολιτικό Πλαίσιο

Το νορβηγικό κοινοβούλιο καθορίζει το πλαίσιο των νορβηγικών πετρελαϊκών δραστηριοτήτων. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν τη θέσπιση νομοθεσίας και την υιοθέτηση προτάσεων, καθώς και τη συζήτηση και την ανταπόκριση σε White Papers σχετικά με τις δραστηριότητες πετρελαίου. Το άνοιγμα νέων τομέων-δραστηριοτήτων πετρελαίου, τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα ή θέματα μεγάλης δημόσιας σημασίας πρέπει να συζητηθούν από το νορβηγικό κοινοβούλιο. Το νορβηγικό κοινοβούλιο εποπτεύει επίσης την κυβέρνηση και τη δημόσια διοίκηση.

Η κυβέρνηση έχει την εκτελεστική εξουσία σχετικά με την πολιτική πετρελαίου και μοιράζεται την ευθύνη για την πολιτική αυτή με το νορβηγικό κοινοβούλιο. Κατά την εφαρμογή της πολιτικής, η κυβέρνηση υποστηρίζεται από τις Διευθύνσεις υπηρεσιών των υπουργείων. Η ευθύνη για την εκτέλεση των διαφόρων ρόλων στο πλαίσιο της πολιτικής πετρελαίου κατανέμονται ως εξής:

- Υπεύθυνη για τη διαχείριση των πόρων και για τον τομέα στο σύνολό του
- Υπεύθυνος για την υγεία, το περιβάλλον εργασίας και την ασφάλεια
- Υπεύθυνος για τα κρατικά έσοδα
- Υπεύθυνος για τη λήψη μέτρων έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση πετρελαιοκηλίδας
- Υπεύθυνος για το εξωτερικό περιβάλλον

Μέσα από τα 40 χρόνια δραστηριοτήτων πετρελαίου στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα, OLF (Oljeindustriens Landsforening)*, OLF μέλη και το Υπουργείο έχουν εκτιμήσει από κοινού τη σημασία του στενού διαλόγου, επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ της βιομηχανίας και της κυβέρνησης στον τομέα των πετρελαιοειδών. Η νορβηγική κυβέρνηση θεωρεί ότι είναι πολύ σημαντικό για το κράτος να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ως ένα σημαντικό, μακροχρόνιο και σταθερό ιδιοκτήτη τους, προκειμένου να διατηρηθεί η StatoilHydro στην Νορβηγία. Ο ιδιωτικός τομέας της Νορβηγίας έχει περιορισμένη ικανότητα να αντικαταστήσει το κράτος σε εντάσεως κεφαλαίου και στρατηγικά σημαντικές κρατικές εταιρείες. Συγκεκριμένα, οι πετρελαϊκές και ενεργειακές εταιρείες δεν έχουν τέτοιο σημαντικό μέγεθος ικανό ώστε σε μια εκτεταμένη πώληση συμμετοχών από την κυβέρνηση δεν θα μπορούσαν να αντικαταστήσουν το κράτος.

* Η νορβηγική Industry Association Oil (νορβηγικά: Oljeindustriens Landsforening, OLF) είναι η οργάνωση των εργοδοτών στη Νορβηγία, που διοργανώθηκε στο πλαίσιο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Norwegian Enterprise.

Η κυβέρνηση στοχεύει στην:

- Συνέχιση της λήψης SDFI** (Άμεσο οικονομικό συμφέρον για το κράτος (SDFI) (νορβηγικά: Staten direkte økonomiske engasjement) είναι ένα χαρτοφυλάκιο της η κυβέρνησης της Νορβηγίας που περιέχει τις άδειες εξερεύνησης και παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα. Η νορβηγική κρατική εταιρεία Petoro κατέχει το SDFI χαρτοφυλάκιο από το 2001.).(Wikipedia)
- Διασφάλιση ότι Petoro* διαχειρίζεται το SDFI σύμφωνα με τις παραδοχές και τους στόχους που ορίζονται από την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της Νορβηγίας.
- Υπογραμμίζοντας τη σημασία του ρόλου του κράτους ως ένα μακροπρόθεσμο και σταθερό ιδιοκτήτη προκειμένου να διασφαλιστεί η εθνική βάση για την StatoilHydro.

* Petoro, μια εταιρεία που ανήκει εξ ολοκλήρου στο κράτος της Νορβηγίας, διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο της Νορβηγίας αδειών εξερεύνησης και παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα. Αυτό το χαρτοφυλάκιο καλείται συλλογικά άμεσο οικονομικό συμφέρον κράτους (SDFI). Η εταιρεία έχει επίσης μια λειτουργία ελέγχου τοπογραφικά παραγωγής Statoil για λογαριασμό της κυβέρνησης. Η Petoro δεν είναι φορέας εκμετάλλευσης κάθε τεμαχίου στην νορβηγική υφαλοκρηπίδα και δεν κατέχει άμεσα τις άδειες.

6.3 Ο ρόλος της κυβέρνησης

Υπάρχουν δύο συστήματα για τη χορήγηση αδειών για τη νορβηγική υφαλοκρηπίδα. Το 2003 η κυβέρνηση εισήγαγε το ετήσιο σύστημα των αδειών σε προκαθορισμένες περιοχές (APA) στα ώριμα τμήματα της νορβηγικής υφαλοκρηπίδας (NCS). Το σύστημα αυτό αντικατέστησε τα ετήσια βραβεία της Βόρειας Θάλασσας. Το σύστημα APA διασφαλίζει ότι οι πολύ μεγάλες περιοχές κοντά σε υφιστάμενες και σχεδιαζόμενες υποδομές είναι διαθέσιμες για τη

βιομηχανία. Η περιοχή APA θα επεκταθεί ως ώριμες νέες περιοχές, αλλά η περιοχή δεν πρόκειται να μειωθεί. Εκτός από την APA-σύστημα, υπάρχει ένα σύστημα των απλών γύρων παραχώρησης που πραγματοποιείτε κανονικά κάθε δεύτερο χρόνο. Οι γύροι επικεντρώνονται σε παραμεθόριες περιοχές στο ράφι όπου το δυναμικό για την άντληση πετρελαίου έχει λιγότερο εξερευνηθεί και όπου είναι χτισμένες λιγότερες υποδομές.

6.4 Ιστορικό Νορβηγικής Υφαλοκρηπίδας

Η καμπύλη αφρόκρεμας είναι ένα διάγραμμα που χρησιμοποιείται για να παρουσιάσει τη σχέση μεταξύ της αθροισμένης ή συσσωρευτικής αύξησης των πόρων από τις ανακαλύψεις και τις παρθένες περιοχές που διωλίζονται. Το όνομά της προέρχεται πιθανώς από το γεγονός ότι οι μεγαλύτερες ανακαλύψεις σε μια περιοχή (η κρέμα της συγκομιδής) γίνονται χωρίς στην ιστορία εξερεύνησης της περιοχής. Με το πέρασμα του χρόνου, οι αναμενόμενες προοπτικές θα είναι μικρότερες και θα έχουν μια χαμηλότερη πιθανότητα ανακαλύψεων.

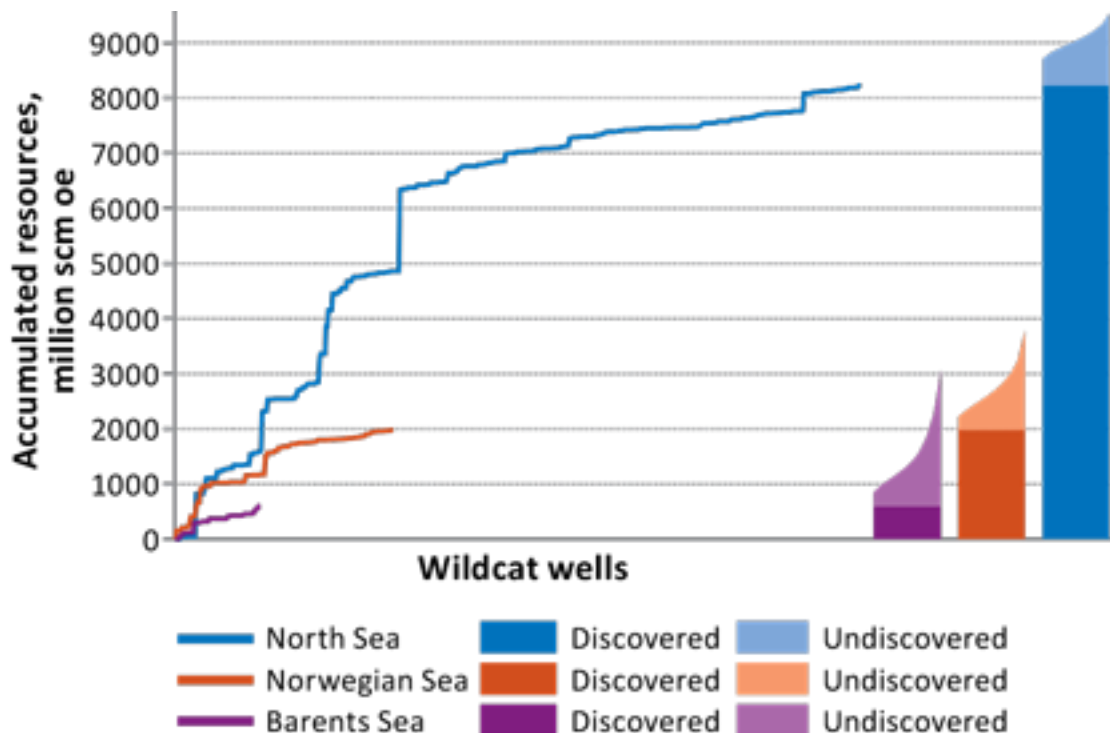
Μια τέτοια καμπύλη παρουσιάζει την ιστορία εξερεύνησης μιας περιοχής. Ο άξονας X είναι γραμμικός, με τον αριθμό περιοχών με την σειρά της ολοκλήρωσής τους. Όταν κάποια πηγή-φρεάτιο αποδεικνύει τους πόρους σε μια νέα ανακάλυψη, ο όγκος που βρίσκεται σχεδιάζεται ως συσσωρευτική αξία στον άξονα Y. Το αποτέλεσμα είναι μια καμπύλη αύξησης που επιδεικνύει πώς η περιοχή έχει εξερευνηθεί. Εάν η καμπύλη είναι απότομη, τότε έχουν βρεθεί πολλοί πόροι ή ενδεχομένως έχουν γίνει μεγάλες ανακαλύψεις. Μια βαθμιαία καμπύλη δείχνει ότι οι αποδεδειγμένες ανακαλύψεις είναι μικρές ή ότι πολλά ξηρά φρεάτια έχουν διωλισθεί.

Ιστορία εξερεύνησης και αύξηση των πόρων στην Νορβηγική Υφαλοκρηπίδα

Η πρώτη πηγή στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα, 8/3-1 στο νοτιοανατολικό τμήμα του τομέα της Βόρειας Θάλασσας της Νορβηγίας, διωλίσθηκε το 1966. Από τότε, περίπου 895 περιοχές έχουν διωλισθεί και αποτελούν το σύνολο των στοιχείων που αποτελούν για την καμπύλη αφρόκρεμας. Οι περιοχές που ολοκληρώθηκαν, κυρίως για τεχνικούς λόγους, πριν φθάνουν στο στόχο τους δεν συμπεριλαμβάνονται.

Περίπου 615 περιοχές έχουν διωλισθεί στη Βόρεια Θάλασσα, 200 στη νορβηγική θάλασσα και κατά προσέγγιση 80 στη θάλασσα Barents. Οι πρώτες περιοχές στη νορβηγική θάλασσα και στην θάλασσα του Barents διωλίσθησαν το 1980.

Η καμπύλη δείχνει ότι οι ανακαλύψεις έγιναν μετά από μερικά φρεάτια και στις τρεις περιοχές.

Εικόνα 6.1: Αποδεδειγμένοι και άγνωστοι πόροι (ελαφριά χρώματα) στο Βορρά (μπλε), νορβηγική θάλασσα (κόκκινα) και θάλασσα του Barents (μωβ). Η καμπύλη περιλαμβάνει επίσης τις ανακαλύψεις των πόρων, οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στον απολογισμό των πόρων. Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Ενώ η πρώτη ανακάλυψη στη Βόρεια Θάλασσα, 25/11-1 Balder, αποδείχθηκε από το δεύτερο φρεάτιο στην νορβηγική υφαλοκρηπίδα, πήρε 32 έτη για να έρθει στην επιφάνεια. Η πρώτη μεγάλη ανακάλυψη έγινε το 1969, 2/4-2 Ekofisk.

Η πρώτη ανακάλυψη στη νορβηγική θάλασσα, 6507/11-1 Midgard, αποδείχθηκε με την τρίτη προσπάθεια το 1981. Αυτό αποτελεί μέρος του τομέα Åsgard, ο οποίος ήρθε στην επιφάνεια το 1999.

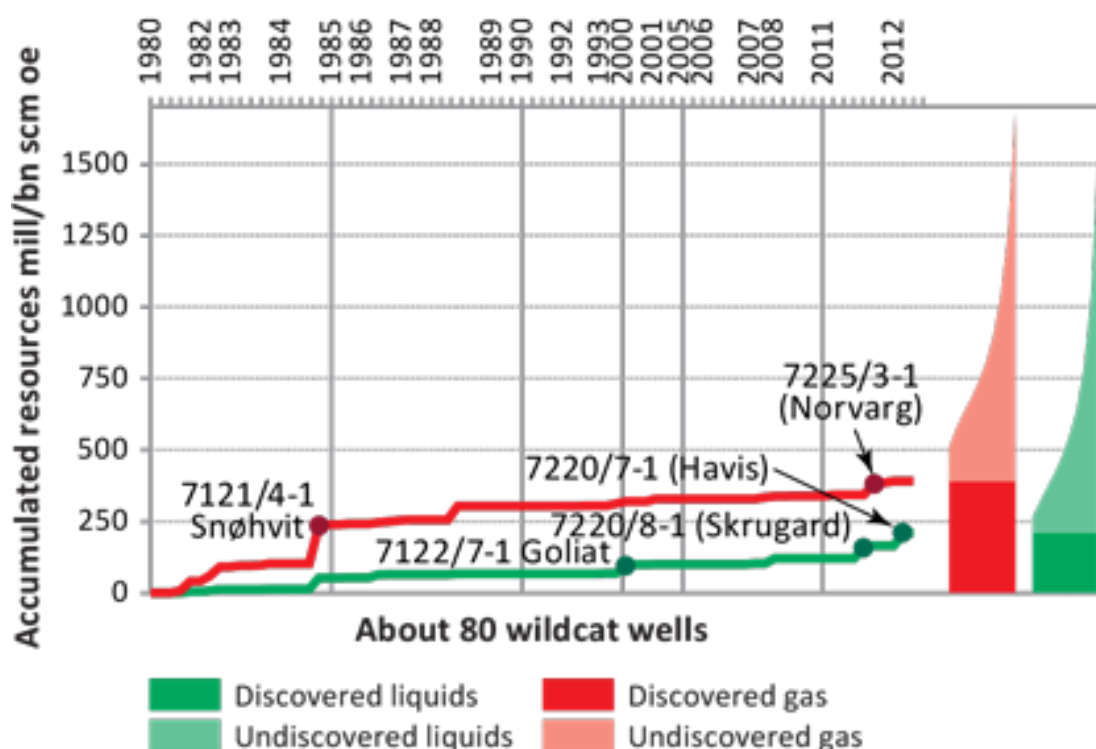
Στη θάλασσα Barents, η πρώτη ανακάλυψη έγινε πάλι με την τρίτη προσπάθεια, 7120/81 Askeladd. Ήρθε στην επιφάνεια το 2007 ως τμήμα του τομέα Snøhvit.

Οι πόροι που ανακαλύφθηκαν στη Βόρεια Θάλασσα είναι τέσσερις φορές μεγαλύτεροι από εκείνοι στη νορβηγική θάλασσα και 14 φορές μεγαλύτεροι απ' ό,τι στη θάλασσα Barents. Εκτός από την καμπύλη και τους αποδεδειγμένους πόρους για κάθε περιοχή, το σχήμα 6.1 παρουσιάζει τη σειρά αβεβαιότητας για τους άγνωστους πόρους. Τα τελευταία υπολογίζονται βάσει της τρέχουσας γνώσης για τις περιοχές, και ο αριθμός θα αλλάξει πιθανώς με τις νέες πληροφορίες. Με βάση την τρέχουσα γνώση, οι συνδυασμένοι πόροι στη νορβηγική θάλασσα και στη θάλασσα Barents θα είναι μικρότεροι από εκείνους στη Βόρεια Θάλασσα.

Οι καμπύλες έχουν αναπτυχθεί για κάθε μέρος της νορβηγικής υφαλοκρηπίδας, που αναλύεται μεταξύ των υγρών και του αερίου, και για τα μεμονωμένα πεδία σε κάθε περιοχή. Αυτά τα πεδία έχουν ακόμα μια άγνωστη προοπτική, και ένας αριθμός τους έχει μια μακροχρόνια ιστορία εξερεύνησης, ιδιαίτερα στη Βόρεια Θάλασσα.

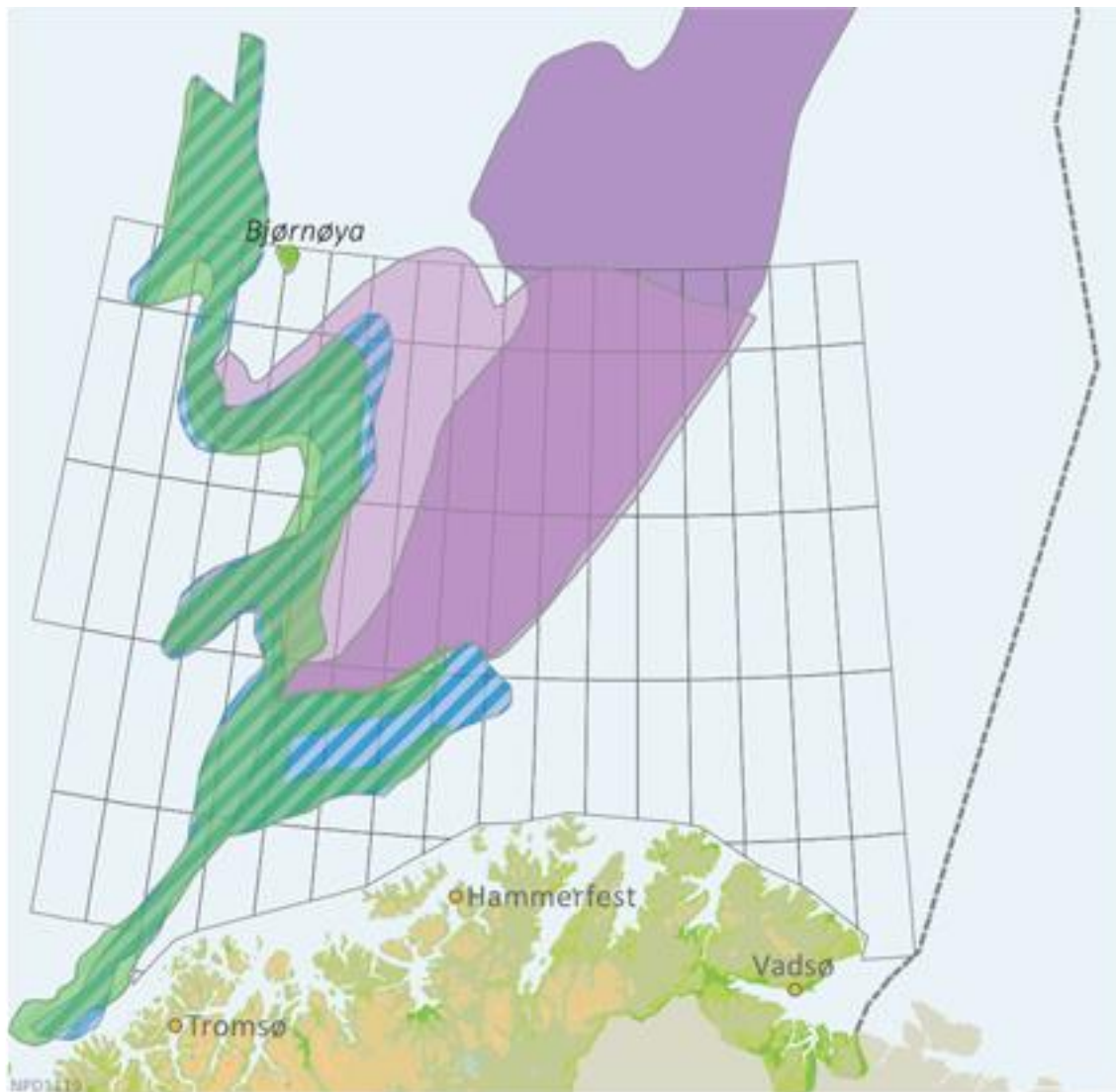
Ιστορία εξερεύνησης και ανάπτυξης πόρων στη Θάλασσα του Μπάρεντς

Περίπου 390 δισεκατομμύρια scm αερίων και το 210 εκατομμύρια scm υγρών ανακαλύφθηκαν στη θάλασσα Barents 31 Δεκεμβρίου 2012 (σχήμα 6.2). Η μεγαλύτερη ανακάλυψη αερίου είναι η 7121/4-1 Snøhvit το 1984. Αυτή περιλαμβάνει NGL και το συμπύκνωμα επίσης, τα οποία παρουσιάζονται στην καμπύλη για τα υγρά. Το πεδίο αερίου Snøhvit περιλαμβάνει επίσης τέσσερις ανακαλύψεις που γίνονται πριν από το 7121/4-1 Snøhvit. Αυτές παρουσιάζονται ως μικρή άνοδος στην καμπύλη μετά από τρία φρεάτια.

Εικόνα 6.2: Αποδεδειγμένοι και άγνωστοι (ελαφριά χρώματα) πόροι υγρού και αερίου στη θάλασσα Barents., Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Το σχήμα 6.2 δείχνει ότι οι πιθανότητες για ανακάλυψη περισσότερου υγρού και αερίου είναι άξιες προσοχής. Αυτό εμφανίζεται στις περιοχές με τις ελαφρύτερες σκιές χρώματος. Μία μεγάλη περιοχή αβεβαιότητας δείχνει ότι η γνώση της θάλασσας Barents παραμένει περιορισμένη, ιδιαίτερα το βόρειο μέρος της. Οι καμπύλες και για τα υγρά και για το αέριο δείχνουν ότι οι ανακαλύψεις έχουν γίνει σε διάφορα πρόσφατα φρεάτια. Αυτά τα ευρήματα έχουν οδηγήσει στο μεγάλο ενδιαφέρον για την περιοχή. Τα πεδία στα οποία έγινε η ανωτέρω αναφορά είναι διευκρινισμένα στο σχήμα 6.3.

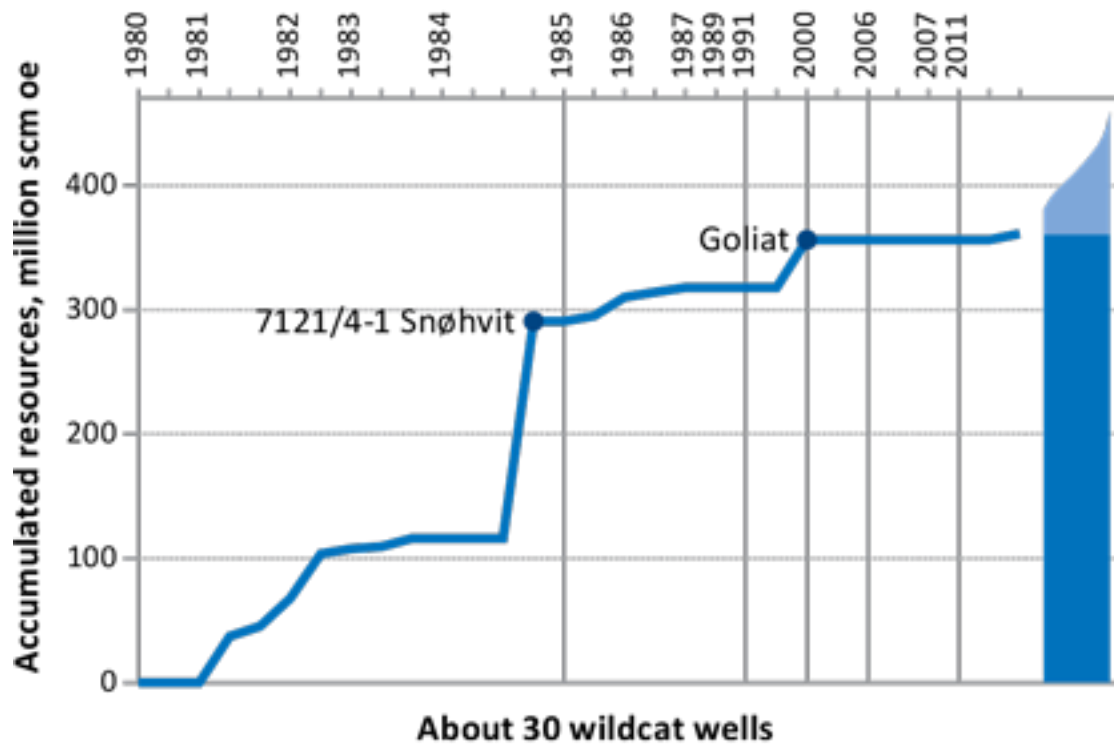

- Lower-Middle Triassic
- Upper Triassic
- Lower-Middle Jurassic
- Upper Jurassic-Lower Cretaceous

Εικόνα 6.3: Έκταση των πεδίων στη θάλασσα Barents, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Ανώτερο Triassic έως μέσο Jurassic πεδίο στη λεκάνη Hammerfest

Το ανώτερο Triassic έως το μέσο Jurassic πεδίο στη λεκάνη Hammerfest είναι το πιο λεπτομερώς εξερευνημένο πεδίο στη θάλασσα Barents. Εκεί έγινε η μεγαλύτερη ανακάλυψη αερίου, 7121/41 Snøhvit. Το πεδίο αγκαλιάζει επίσης τις πετρελαιοπηγές Goliat, που αυτήν την περίοδο είναι υπό ανάπτυξη. Η διάτρηση άρχισε σε αυτήν την περιοχή το 1980. Έχουν υπάρξει περίοδοι με λίγα φρεάτια και μικρές ανακαλύψεις, ιδιαίτερα στη δεκαετία του '90. Οι δραστηριότητες πετρελαίου στη θάλασσα Barents αναστάλησαν προσωρινά για μερικά έτη λίγο μετά το 2000. Η εκτίμηση των άγνωστων πόρων δείχνει ότι το πεδίο αναμένεται ακόμα να έχει μια ενδιαφέρουσα προοπτική. Δείτε το σχήμα 6.4.

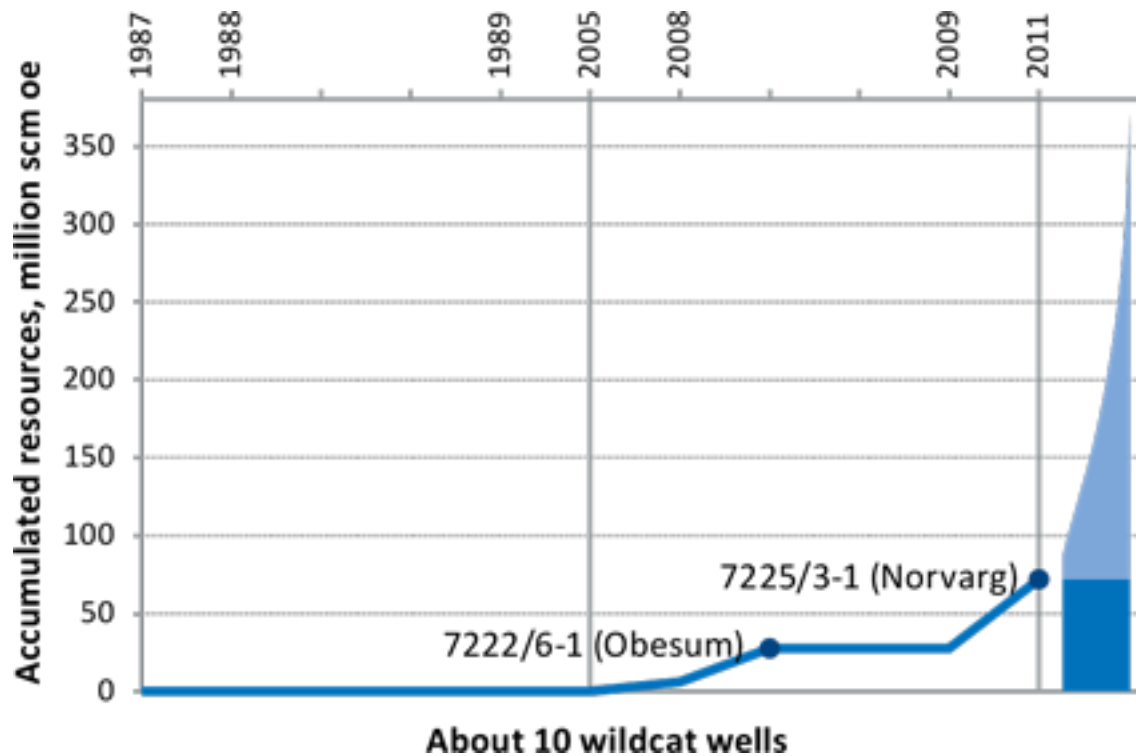

Εικόνα 6.4: Συνολικοί πόροι, που αποδεικνύονται και άγνωστοι (ανοικτό μπλε), στο πεδίο από το ανώτερο Triassic έως το μέσο Jurassic στη λεκάνη Hammerfest, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Χαμηλότερο έως ανώτερο Triassic πεδίο στην πλατφόρμα Bjarmeland

Μικρή εξερεύνηση έχει πραγματοποιηθεί στο χαμηλότερο έως ανώτερο Triassic πεδίο στην πλατφόρμα Bjarmeland. Περίπου 10 περιοχές έχουν υποστεί διάτρηση και έχουν γίνει τρεις ανακαλύψεις αερίου, με το 7225/3-1 (Norvarg) ως μεγαλύτερο. Δείτε το σχήμα 6.5. Το πρώτο φρεάτιο για να εξετασθεί το πεδίο υπέστη διάτρηση το 1987, και τα επόμενα πέντε ήταν ξηρά. Ένα φρεάτιο αξιολόγησης πρόκειται τρυπηθεί στην ανακάλυψη 7225/3-1 διαδικασία ανακάλυψης φέτος. Μετά από τις μερικές ανακαλύψεις που ήταν σημαντικά μικρότερες από τις αναμενόμενες, το 7225/3-1 (Norvarg) είναι ενθαρρυντικό, και η εκτίμηση των άγνωστων πόρων δείχνει ότι η προοπτική παραμένει μεγάλη.

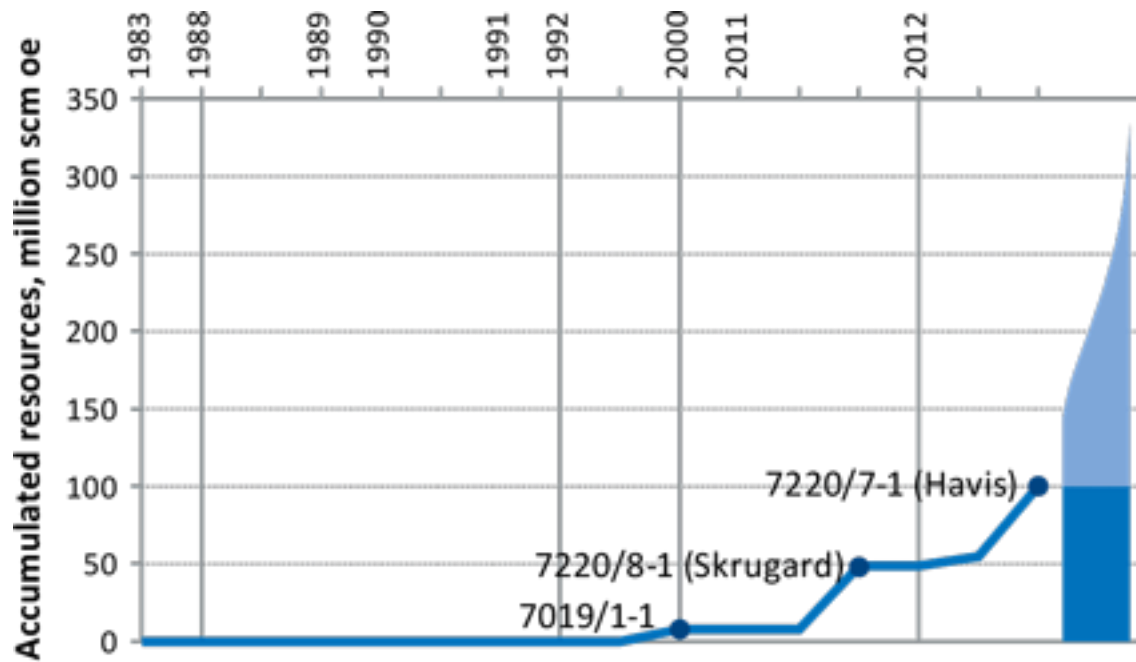

About 10 wildcat wells
 Εικόνα 6.5: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και αναπόδεικτοι (ανοικτό μπλε), στο χαμηλότερο έως ανώτερο Triassic πεδίο στην πλατφόρμα Bjarmeland, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Τα ανώτερα Triassic έως χαμηλότερα Κρητιδικά πεδία κατά μήκος του συμπλέγματος Ringvassøya-Lorpa και Bjørnøyrenne

Το ανώτερος Triassic έως τα χαμηλότερα Κρητιδικά παιχνίδια κατά μήκος του συμπλέγματος Ringvassøya- Lorpa και Bjørnøyrenne είναι σχετικά ανεξερεύνητα, με περίπου 16 περιοχές. Περισσότερες από τις μισές ήταν ξηρές. Δείτε το σχήμα 6.6. Το πρώτο φρέατιο σε αυτά τα πεδία τρυπήθηκε το 1983, και την πρώτη ανακάλυψη εκεί - η 7019/1-1 ανακάλυψη αερίου – βρίσκεται ακριβώς δεξιά στο νότιο τέλος τους. Η εύρεση του πετρελαίου στο Johan Castberg (7220/8-1 Skrugard και 7220/7-1 Havis) έχει αναδείξει μια νέα άποψη των πεδίων, και το ενδιαφέρον για την εξερεύνηση τους είναι μεγάλο. Η εκτίμηση για τους άγνωστους πόρους δείχνει ότι η προοπτική παραμένει μεγάλη.

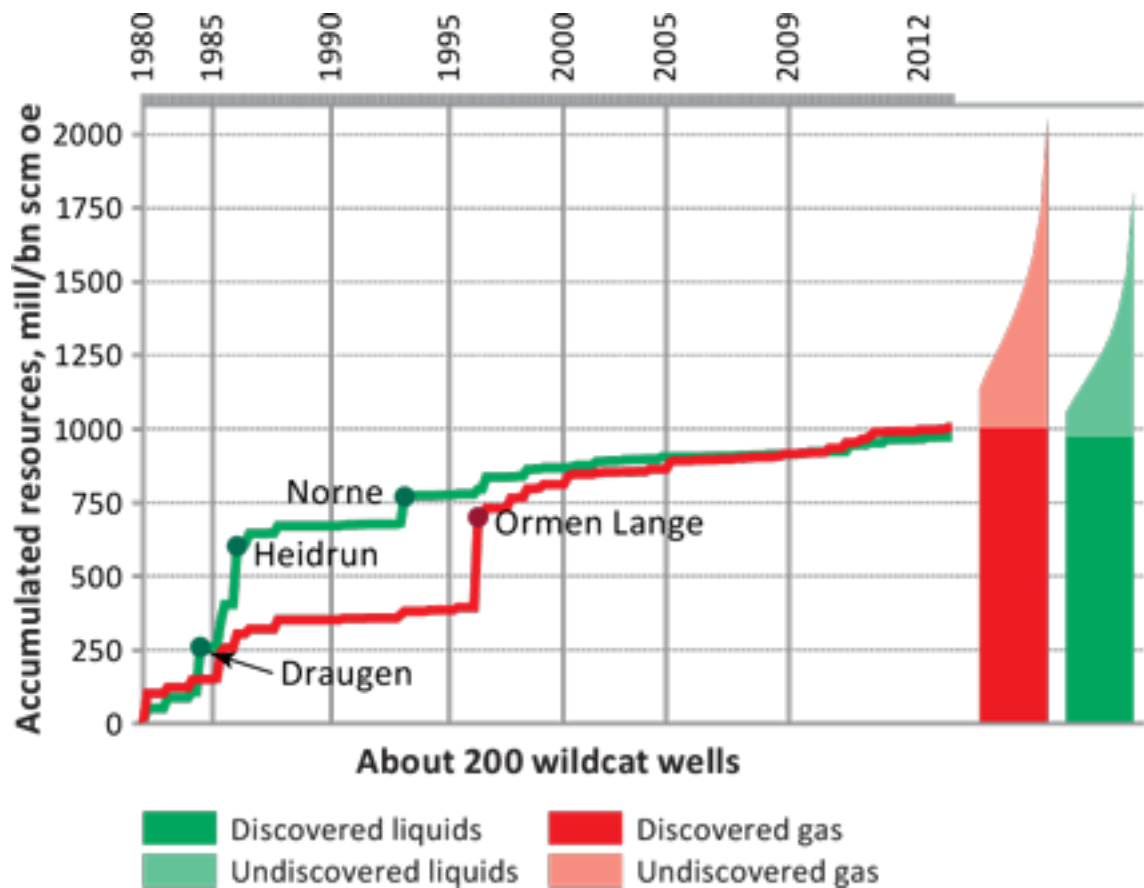

About 16 wildcat wells

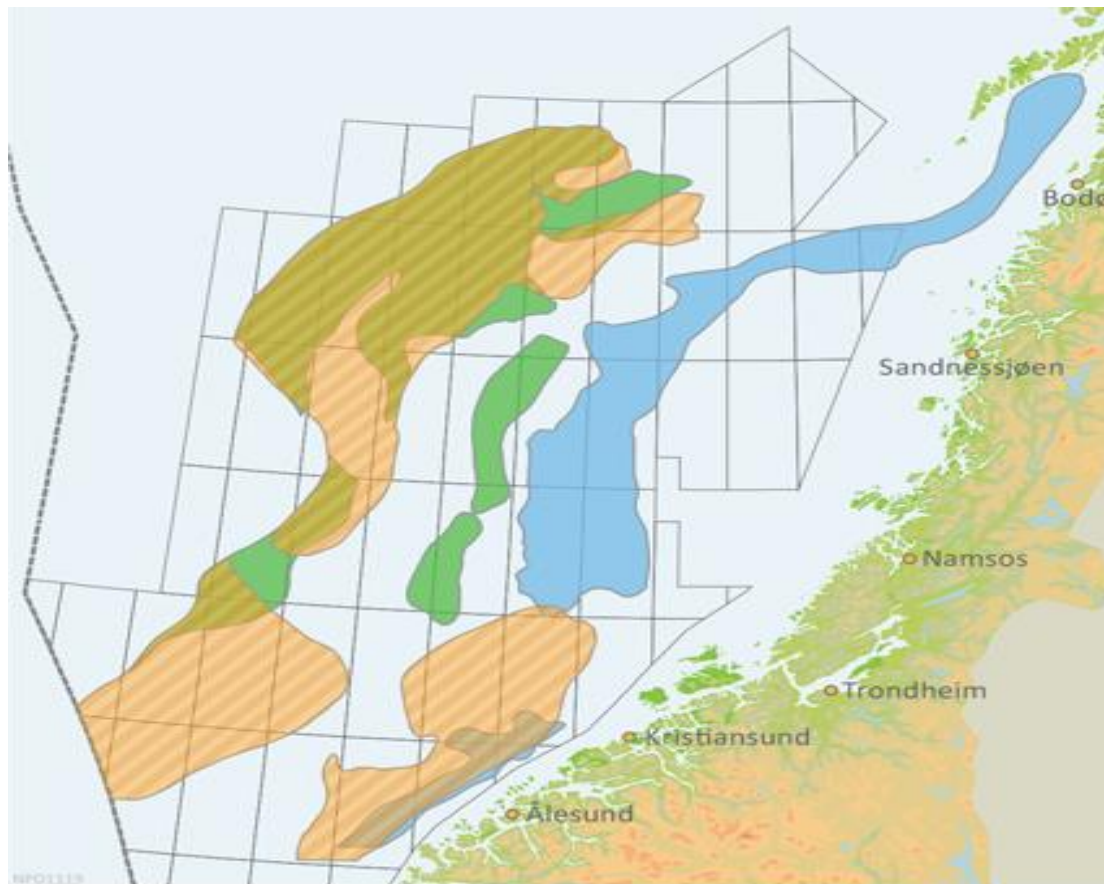
Εικόνα 6.6: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και άγνωστοι (ανοικτό μπλε), στον ανώτερο Triassic έως τα χαμηλότερα Κρητιδικά πεδία κατά μήκος του συμπλέγματος Ringvassøya-Lorppa και Bjørnøyrenne, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Η ιστορία εξερεύνησης και η αύξηση των πόρων στην νορβηγική θάλασσα

Περίπου 1000 δισεκατομμύρια scm αερίου και 975 εκατομμύρια scm υγρού ανακαλύφθηκαν στη νορβηγική θάλασσα 31 Δεκεμβρίου 2012. Δείτε το σχήμα 6.7. Το Ormen Lange είναι η μεγαλύτερη ανακάλυψη αερίου. Η καμπύλη δείχνει ότι τα πρώτα φρεάτια ανακαλύψεων βρήκαν κυρίως αέριο καθώς επίσης και αρκετό πετρέλαιο. Σε μια πρόωρη φάση εξερευνητικής ιστορίας της, η νορβηγική θάλασσα θεωρήθηκε μια περιοχή αερίου. Η ανακάλυψη Draugen άλλαξε εκείνη την αξιολόγηση. Τα φρεάτια μέχρι το Norne απέδειξαν τους σχετικά μεγάλους υγρούς πόρους, αλλά η καμπύλη παρουσιάζει στη συνέχεια μικρότερη αύξηση. Το Ormen Lange ανάγκασε τις καμπύλες για τα υγρά και το αέριο κινηθούν πιο στενά μεταξύ τους, ακολουθώντας περίπου 12 έτη εξερεύνησης με διάτρηση που ανακαλύφθηκαν κυρίως υγρά. Οι πιο πρόσφατες εξερευνήσεις ανακάλυψαν ένα μεγάλο μέρος αερίου με αποτέλεσμα η καμπύλη αερίου να βρίσκεται λίγο επάνω από αυτήν των υγρών. Η εκτίμηση των άγνωστων πόρων δείχνει ότι η προοπτική για το αέριο θεωρείται μάλλον μεγαλύτερη απ' ό,τι για το υγρό, ότι η αβεβαιότητα είναι υψηλή αλλά χαμηλότερη απ' ό,τι στη θάλασσα Barents, και ότι η προοπτική παραμένει μεγάλη. Τα πεδία που συζητούνται παρουσιάζονται στο σχήμα 6.8.

Εικόνα 6.7: Αποδεδειγμένοι και άγνωστοι (ελαφριά χρώματα) πόροι υγρού και αερίου στη νορβηγική θάλασσα. , Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

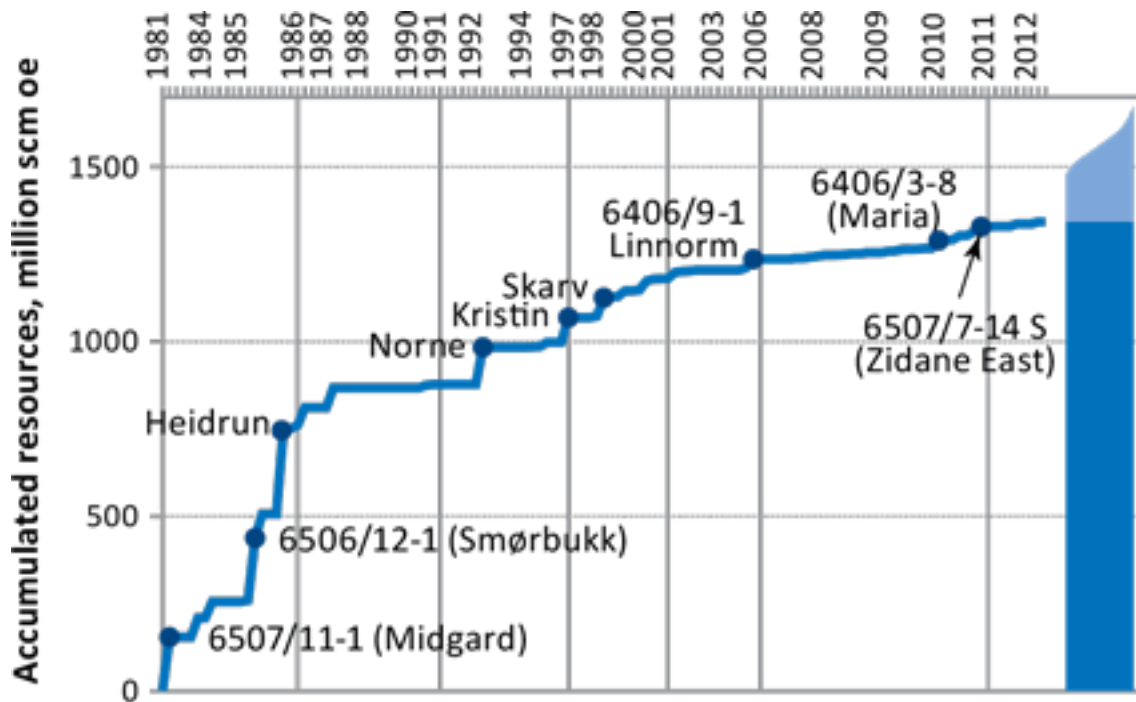

- Upper Triassic-Middle Jurassic
- Upper Cretaceous
- Paleocene

Εικόνα 6.8: Έκταση των πεδίων στη νορβηγική θάλασσα, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Ανώτερο Triassic έως μέσο Jurassic πεδίο στην κορυφογραμμή Terrace-Nordland Halten

Η καμπύλη για το ανώτερο Triassic έως το μέσο Jurassic πεδίο στην κορυφογραμμή Halten Terrace-Nordland και τα κοντινά δομικά στοιχεία δείχνει ότι αυτό είναι το καλύτερα εξερευνημένο και πιο επιτυχημένο πεδίο στη νορβηγική θάλασσα μέχρι τώρα. Δείτε το σχήμα 6.9. Η εξερεύνηση άρχισε το 1981, και η ανακάλυψη Midgard 6507/11-1 έγινε μετά από μερικά φρεάτια. Με εξαίρεση τις πετρελαιοπηγές Draugen και το πεδίο αερίου Ormen Lange, όλες οι μεγαλύτερες ανακαλύψεις στη νορβηγική θάλασσα έχουν γίνει σε αυτό το πεδίο. Οι ανακαλύψεις από το 2000 ήταν σχετικά μικρές, αλλά το πεδίο θεωρείται ακόμα ότι έχει μια ουσιαστική προοπτική.

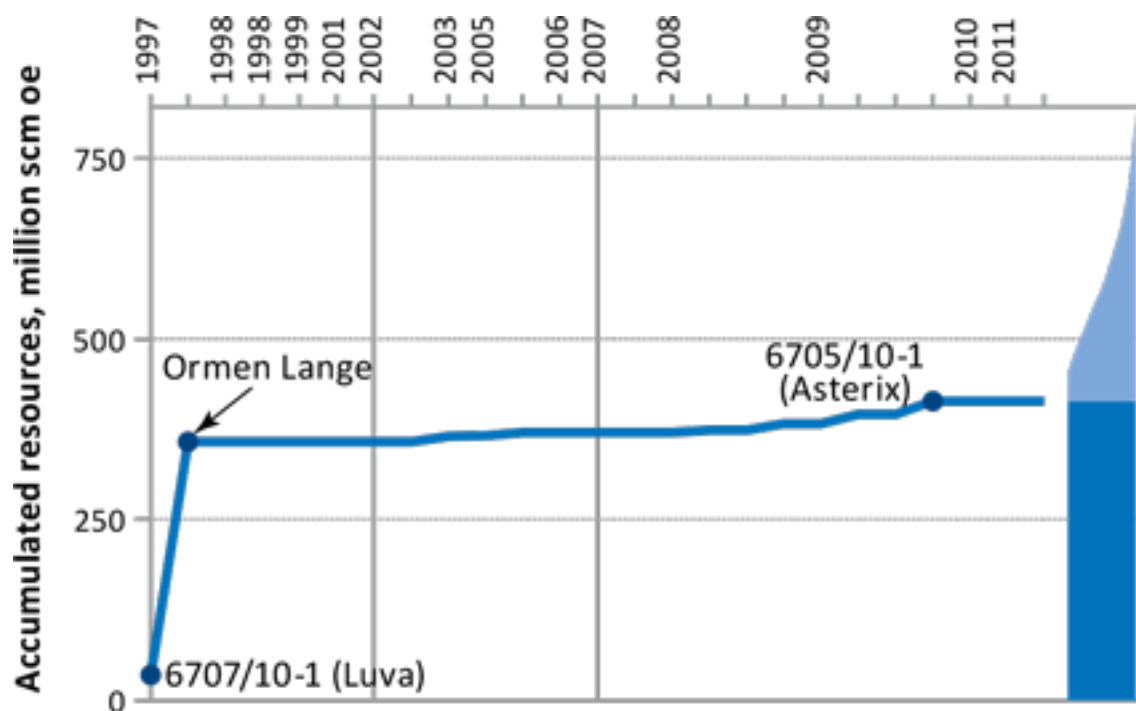

About 125 wildcat wells

Εικόνα 6.9: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και μη (ανοικτό μπλε), από ανώτερο Triassic έως το μέσο Jurassic πεδίο στην κορυφογραμμή Halten Terrace-Nordland, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Ανώτερα κρητιδικά έως ανώτερα στα μεγάλα θαλάσσια βάθη

Από το ανώτερο κρητιδικό έως το ανώτερο Palaeocene πεδίο σε περιοχές της νορβηγικής θάλασσας με μεγάλο βάθος έχουν εξερευνηθεί από το 1997, με την Ormen Lange ως μεγαλύτερη ανακάλυψη μέχρι τώρα. Δείτε το σχήμα 6.10. Η πρώτη ανακάλυψη αερίου είναι η 6707/10-1 (Luva), το οποίο έχει εγκριθεί για την ανάπτυξη μαζί με διάφορες μικρότερες ανακαλύψεις ως τμήμα της ανάπτυξης Aasta Hansteen. Αυτές οι ανακαλύψεις απεικονίζονται ως μία μικρή άνοδος στην καμπύλη μεταξύ 2008 και 2009. Το πιο πρόσφατο φρεάτιο σε μεγάλο βάθος υπέστη διάτρηση το 2011, και κανένα φρεάτιο δεν προγραμματίστηκε για το 2013. Οι προσδοκίες για αυτά τα πεδία ήταν μεγάλες όταν άρχισε η εξερεύνηση το 1997, αλλά τα αποτελέσματα μέχρι τώρα είναι λιγότερο ενθαρρυντικά. Εντούτοις, το πεδίο έχει ακόμα μια μεγάλη προοπτική.

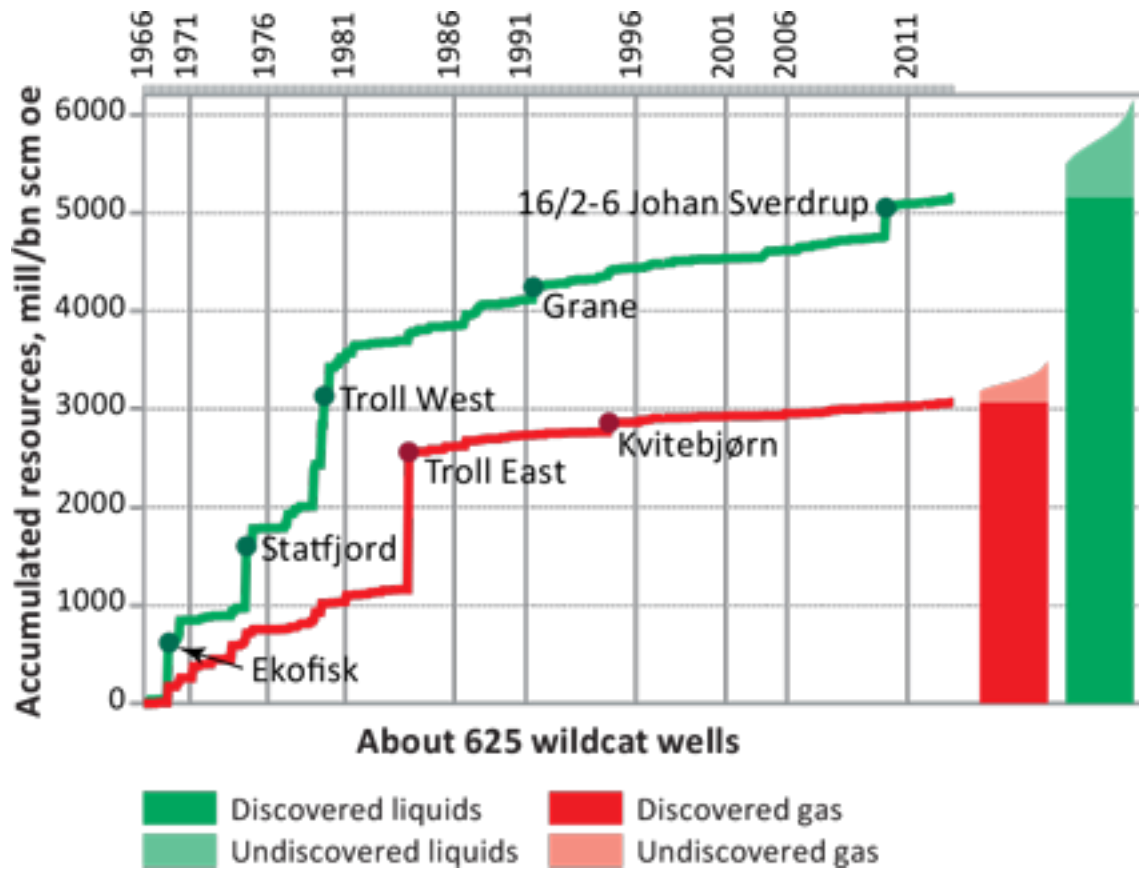

About 25 wildcat wells

Εικόνα 6.10: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και μη (ανοικτό μπλε), σε βαθιά νερά από τα ανώτερα Κρητιδικά έως τα ανώτερα Palaeocene πεδία, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

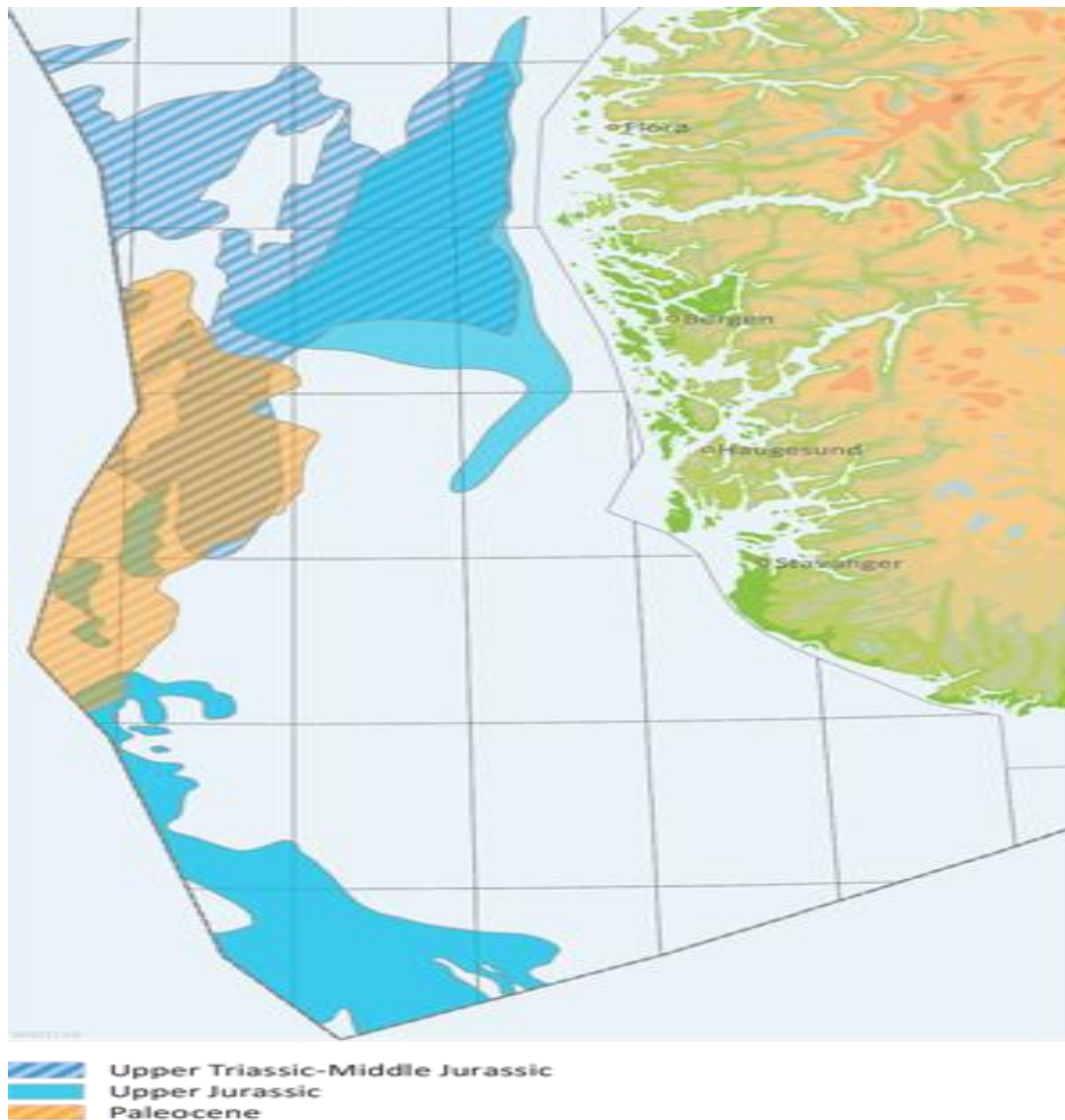
Η ιστορία εξερεύνησης και η αύξηση των πόρων της Βόρειας Θάλασσας

Περίπου 3 000 δισεκατομμύρια scm αερίου και 5 100 εκατομμύρια scm υγρού ανακαλύφθηκαν στη Βόρεια Θάλασσα 31 Δεκεμβρίου 2012. Δείτε το σχήμα 6.11. Το Statfjord και Ekofisk είναι οι μεγαλύτερες πετρελαιοπηγές, και κατά πολύ ο μεγαλύτερος τομέας αερίου είναι ο Troll East. Αφότου ανακαλύφθηκε το Grane το 1991, η καμπύλη για τα υγρά αυξήθηκε λίγο έως ότου βρέθηκε ο 16/2-6 Johan Sverdrup το 2010. Η καμπύλη για το αέριο παρουσιάζει μικρή άνοδο μετά από την ανακάλυψη Knitebjørn το 1994. Η εκτίμηση για τους άγνωστους πόρους στη Βόρεια Θάλασσα είναι λιγότερο αβέβαιη απ' ό,τι για τις νορβηγική θάλασσα και την θάλασσα Barents επειδή αυτή η περιοχή έχει εξερευνηθεί πιο λεπτομερώς. Πάνω από τρεις φορές περισσότερο έχει υποστεί διατρήσεις αυτή η περιοχή σε σχέση με τη νορβηγική θάλασσα, και περίπου οκτώ φορές περισσότερο σε σχέση με τη θάλασσα Barents. Ευκαιρίες για ενδιαφέρουσες ανακαλύψεις στη Βόρεια Θάλασσα είναι ακόμα υπαρκτές. Τα πεδία που συζητούνται παρουσιάζονται στο σχήμα 6.12.

Εικόνα 6.11: Αποδεδειγμένοι και μη (ελαφριά χρώματα) πόροι υγρού και αερίου στη Βόρεια Θάλασσα, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

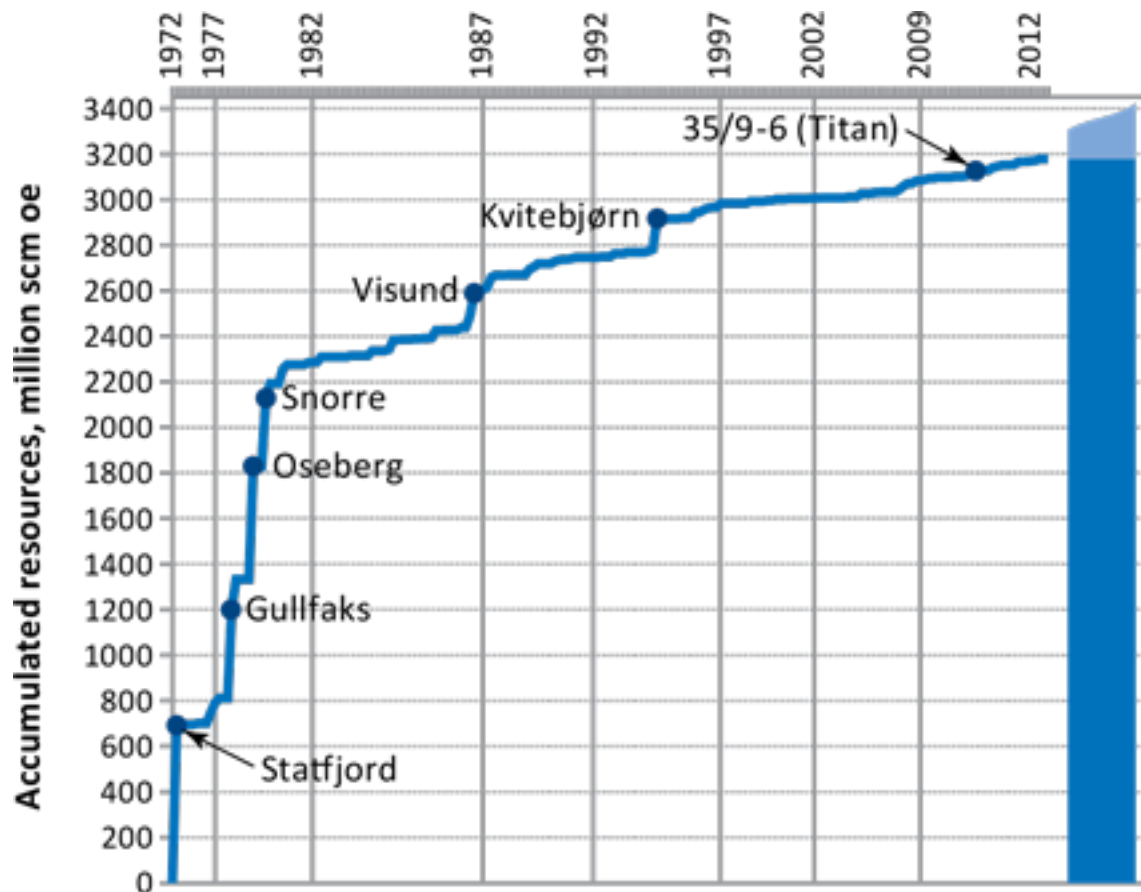

Εικόνα 6.12: Η έκταση των πεδίων στη Βόρεια Θάλασσα, Πήγη: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Το ανώτερο Triassic έως μέσο Jurassic πεδίο στον κεντρικό και βόρειο τομέα της Βόρειας Θάλασσας

Το ανώτερο Triassic ως το μέσο Jurassic πεδίο στις κεντρικές και βόρειες περιοχές του τομέα της Βόρειας Θάλασσας της Νορβηγίας είναι το καλύτερα εξερευνημένο πεδίο στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα, και πολλά από τα μεγαλύτερα ευρήματα βρίσκονται εκεί. Τα περισσότερα από αυτά είναι στο Tampren. Οι μεγαλύτερες ανακαλύψεις έγιναν πριν από το 1980, και κανένα μεγάλο εύρημα δεν έχει γίνει σε αυτό το πεδίο μετά από το Kvitebjørn το 1994. Δείτε το σχήμα 6.13. Εντούτοις, μικρές ανακαλύψεις γίνονται συχνά, γεγονός που εμφανίζεται στην καμπύλη ως μια σταθερή άνοδος. Ένα από τα μεγαλύτερα ευρήματα από το 2010 είναι το 35/9-6 (Titan). Αν και αρκετοί πόροι έχουν ανακαλυφθεί σε αυτό το πεδίο, έχει ακόμα μια σημαντική προοπτική.

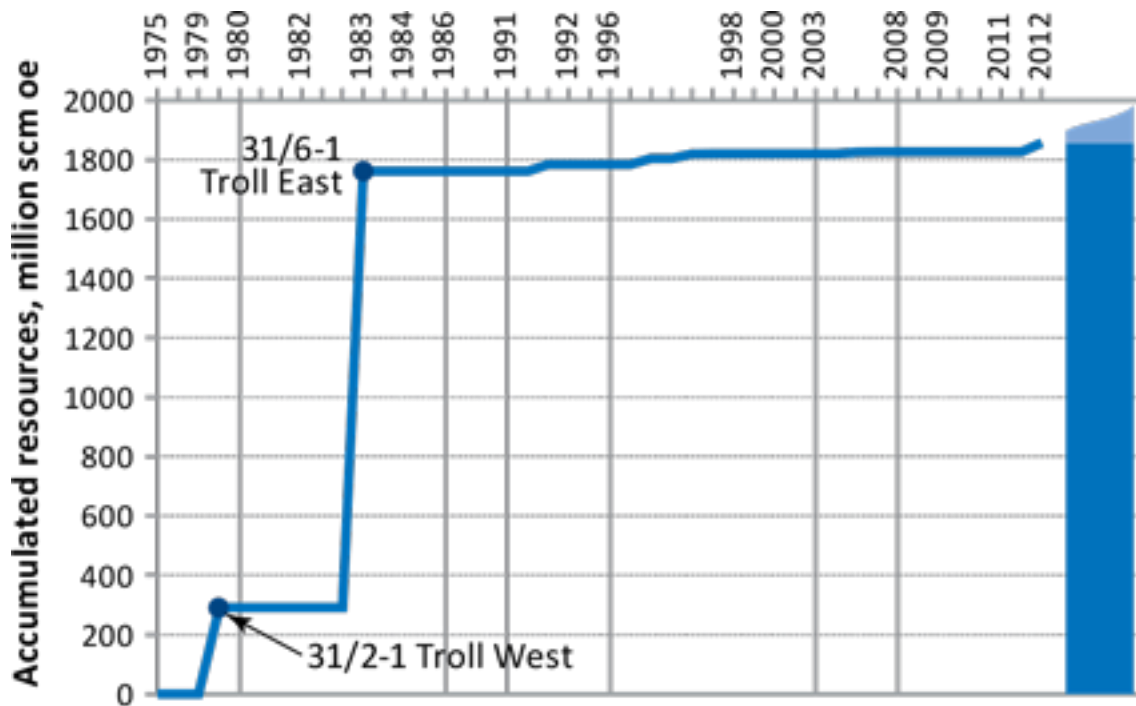

About 210 wildcat wells

Εικόνα 6.13: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και μη (ανοικτό μπλε), από το ανώτερο Triassic έως το μέσο Jurassic πεδίο στον κεντρικό και βόρειο τομέα της Βόρειας Θάλασσας, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

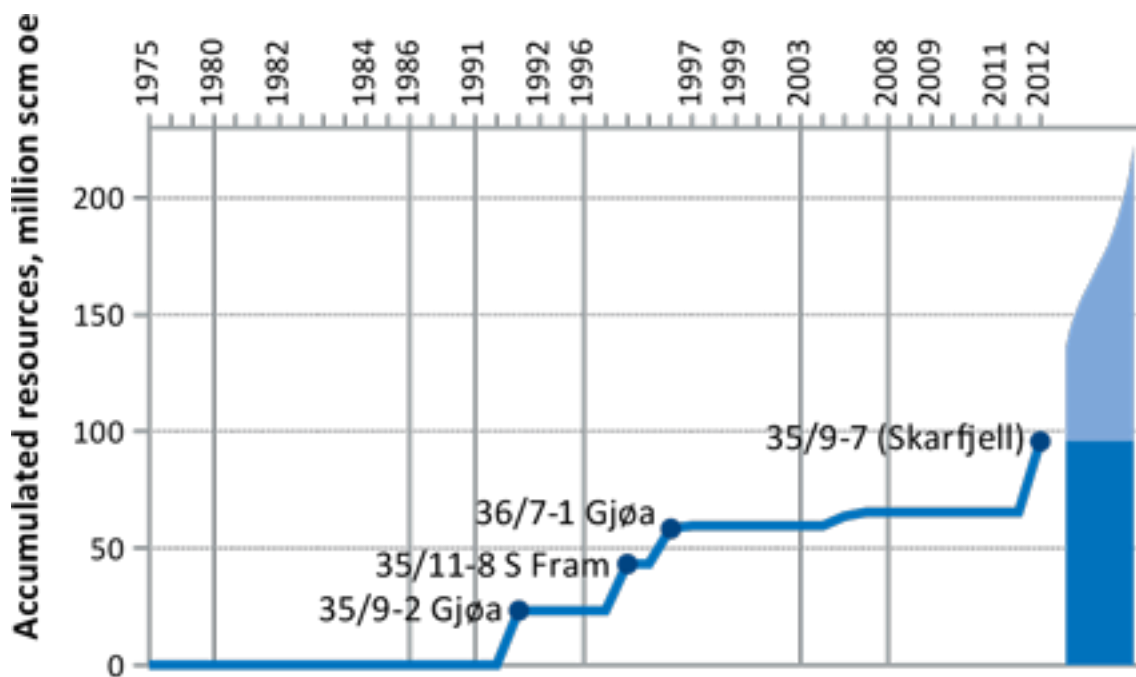
Το ανώτερο Jurassic πεδίο στο βόρειο τομέα της Βόρειας Θάλασσας

Το ανώτερο Jurassic πεδίο στο βόρειο τμήμα του τομέα της Βόρειας Θάλασσας της Νορβηγίας περιέχει τον τομέα Troll, όπως φαίνεται στο σχήμα 6.14. Αυτό το γιγαντιαίο εύρημα σημαίνει ότι οι άλλες ανακαλύψεις στο πεδίο ίσα που φαίνονται στην καμπύλη όταν συμπεριλαμβάνεται ο τομέας Troll. Έχει δημιουργηθεί και μια καμπύλη χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο τομέας Troll. Δείτε το σχήμα 6.15. Οι καμπύλες δείχνουν ότι σχετικά λίγες ανακαλύψεις έχουν γίνει ή λίγες πηγές έχουν ανακαλυφθεί αν εξαιρεθεί ο τομέας του Troll. Λίγα φρεάτια υπέστησαν διατρήσεις στις περιόδους 1975-79, 1986-90, 1991-95 και 2003-07. Από το 2007, η δραστηριότητα εξερεύνησης έχει αναβιώσει, και το 35/9-7 (Skarfjell) ανακαλύφθηκε το 2012. Αυτό το πεδίο διατηρεί μια ενδιαφέρουσα προοπτική για τους άγνωστους πόρους.

About 45 wildcat wells

Εικόνα 6.14: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και άγνωστοι (ανοικτό μπλε), στο ανώτερο Jurassic πεδίο στο βόρειο τομέα της Βόρειας Θάλασσας, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

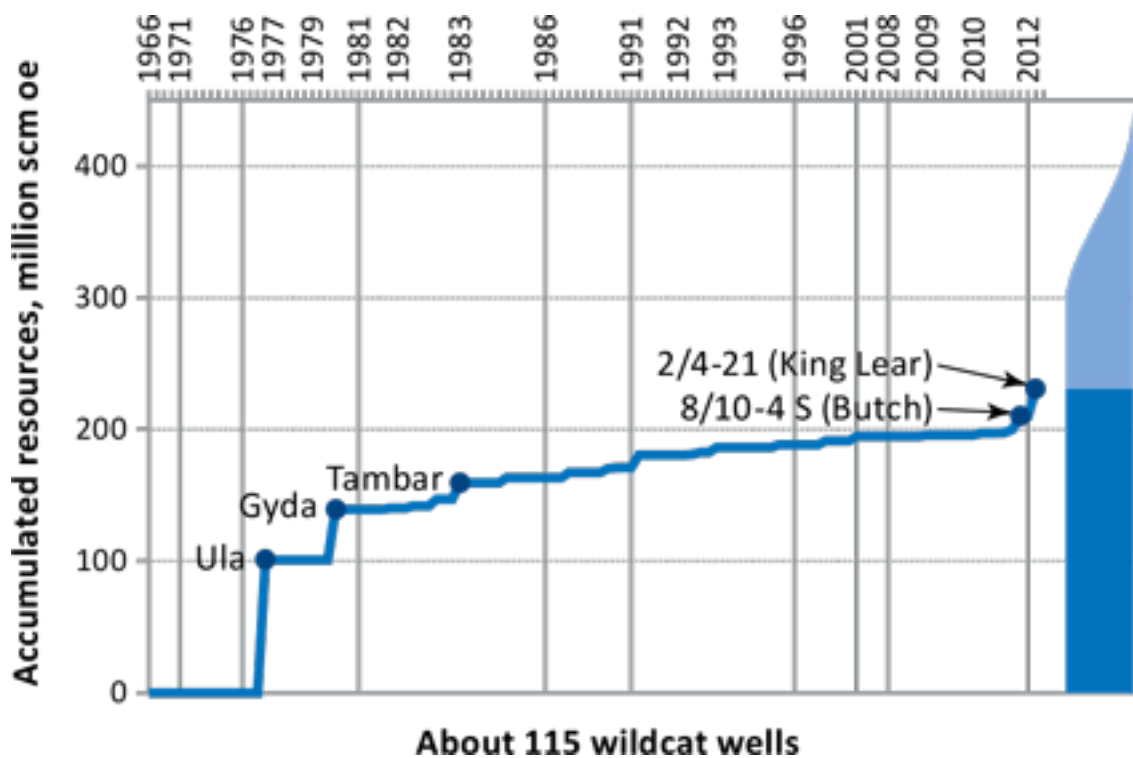

About 43 wildcat wells

Εικόνα 6.15: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και άγνωστοι (ανοικτό μπλε), στο ανώτερο Jurassic πεδίο στο βόρειο τομέα της Βόρειας Θάλασσας χωρίς να υπολογισθεί ο τομέας Troll, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Το ανώτερο Jurassic πεδίο στη νότια Βόρεια Θάλασσα

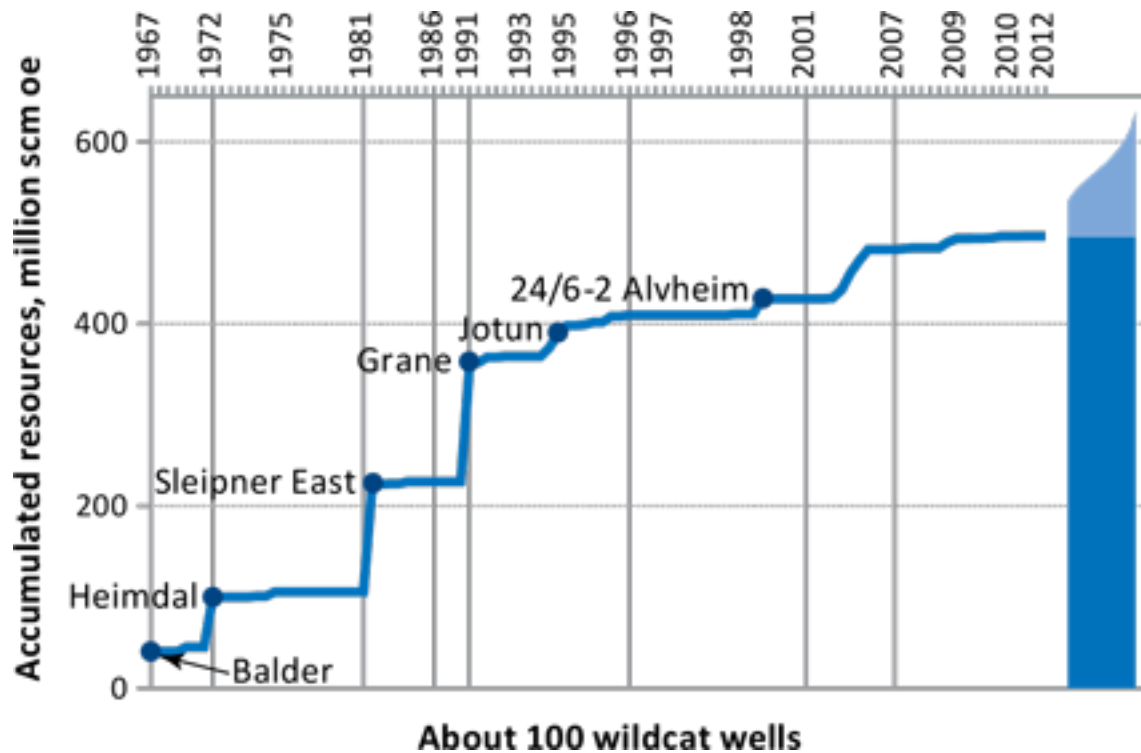
Το ανώτερο Jurassic πεδίο στο νότιο τμήμα του τομέα της Βόρειας Θάλασσας της Νορβηγίας έχει μια μακροχρόνια ιστορία εξερεύνησης. Δείτε το σχήμα 6.16. Ανακαλυμμένες το 1976, οι πετρελαιοπηγές Ula ήρθαν στην επιφάνεια το 1986. Η καμπύλη δείχνει ότι σχετικά λίγοι πόροι βρέθηκαν από την ανακάλυψη Tambar το 1983 στο 8/10-4 S (Butch) το 2011 και 2/4-21 (King Lear) το 2012. Αυτό το πεδίο αναμένεται ακόμα να έχει μια αξιόλογη προοπτική.

Εικόνα 6.16: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και άγνωστοι (ανοικτό μπλε), στο ανώτερο Jurassic πεδίο στο νότιο τμήμα της Βόρειας Θάλασσας, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

Το πεδίο Palaeocene στον κεντρικό τομέα της Βόρειας Θάλασσας

Το πεδίο Palaeocene στο κεντρικό τμήμα του τομέα της Βόρειας Θάλασσας της Νορβηγίας έχει μια μακροχρόνια ιστορία εξερεύνησης. Δείτε το σχήμα 6.17. Δεδομένου ότι το πεδίο με τις πετρελαιοπηγές Balder ανακαλύφθηκε το 1967, περίπου 100 διατρήσεις έχουν γίνει στο πεδίο. Σχετικά λίγοι πόροι βρέθηκαν μεταξύ του Jotun το 1994 και το Alnheim το 1998. Τέσσερις ανακαλύψεις έγιναν το 2003, εκ των οποίων το 25/4-7 (Kneler) και το 24/6-4 (Boa) είναι μέρη του τομέα Alnheim. Τα άλλα δύο είναι το 16/6-1 (Verdandi) και οι πετρελαιοπηγές 25/4-9 S Vilje. Μια ανακάλυψη έγινε επίσης στο φρεάτιο παραγωγής 25/8-C-20 στο πεδίο Balder. Ανακαλυφθέν το 2008, το 25/11-25 Svalin είναι τώρα υπό ανάπτυξη. Περίπου 10 περιοχές έχουν υποστεί διατρήσεις από το 2008, αλλά έχουν ανακαλυφθεί λίγοι πόροι. Η προοπτική για για εύρεση περισσότερων είναι υπαρκτή.

Εικόνα 6.17: Συνολικοί πόροι, αποδεδειγμένοι και άγνωστοι (ανοικτό μπλε), στο πεδίο Palaeocene στον κεντρικό τομέα της Βόρειας Θάλασσας, Πηγή: <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

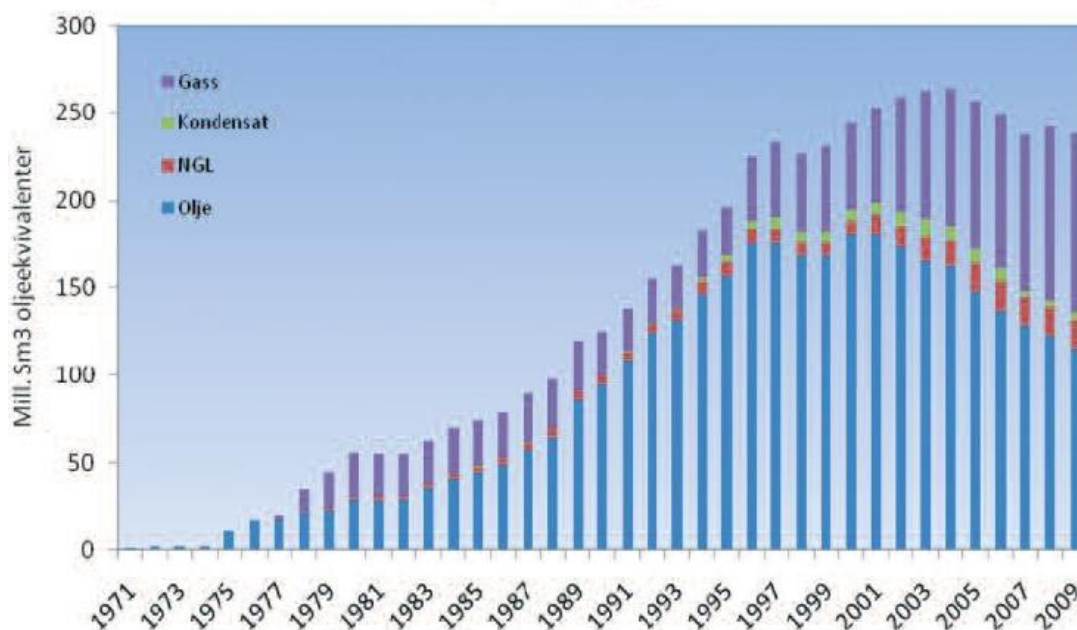
6.5 Παραγωγή και έσοδα

Η κατά κεφαλήν κατανάλωση ενέργειας στη Νορβηγία είναι από τις υψηλότερες στον κόσμο και οφείλεται κυρίως στις μεταφορές και στη θέρμανση. Ωστόσο, με μόλις 5 εκατομμύρια κατοίκους, η συνολική κατανάλωση ενέργειας βρίσκεται σε σχετικά χαμηλό επίπεδο και, ως εκ τούτου, εξάγεται περισσότερο από το 90% της παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Η Νορβηγία είναι σήμερα η πέμπτη μεγαλύτερη παραγωγός ενέργειας στον κόσμο και η δεύτερη μεγαλύτερη εξαγωγέας φυσικού αερίου (η Ρωσία είναι η μεγαλύτερη). Η Νορβηγία είναι η 6η μεγαλύτερη εξαγωγέας χώρα πετρελαίου στον κόσμο, με περισσότερα από 2 εκατομμύρια βαρέλια την ημέρα. Η Ε.Ε. είναι η μεγαλύτερη αγορά της. Στην πραγματικότητα, η Νορβηγία προμηθεύει το 15% του συνολικού φυσικού αερίου που καταναλώνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ετήσια εξαγωγή των προϊόντων πετρελαίου ανέρχεται σε 75 δισ. Ευρώ περίπου, ανάλογα την τρέχουσα τιμή της αγοράς.

Στο Σχήμα παρουσιάζεται η ετήσια παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου από το 1971. Αν και το πετρέλαιο ήταν ανέκαθεν το κύριο προϊόν, πρόσφατα έχει διαφανεί πως θα αντικατασταθεί από το φυσικό αέριο.

Produksjon av olje og gass

Εικόνα 6.18: Ετήσια παραγωγή φυσικού αερίου, συμπυκνωμένου και υγρού φυσικού αερίου και πετρελαίου (μονάδα: ένα εκατομμύριο κυβικά μέτρα, ισοδύναμο με πετρέλαιο Πηγή: Νορβηγική Διεύθυνση Πετρελαίου, <http://www.npd.no>)

Η δραστηριότητα αυτή έχει προφανώς μεγάλο αντίκτυπο στη νορβηγική οικονομία, όπως φαίνεται σε ορισμένα στοιχεία του δείγματος, ιδιαίτερα από το έτος 2008:

- Ο τομέας των πετρελαιοειδών είναι υπεύθυνος για το 25% του ΑΕΠ.
- Παράγει περίπου το ένα τρίτο των συνολικών ετήσιων δημόσιων εσόδων (κυρίως από φόρους, καθώς και από την άμεση εμπλοκή του κράτους).
- Περίπου το 30% των συνολικών επενδύσεων γίνονται στον τομέα των πετρελαιοειδών.
- Τα προϊόντα πετρελαίου αντιπροσωπεύουν λίγο περισσότερο από το μισό των συνολικών εξαγωγών.

Η παράμετρος των δημόσιων εσόδων του τομέα, βέβαια, κυμαίνεται σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με την τρέχουσα τιμή της αγοράς του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Οι καθαρές ταμειακές ροές του κράτους από τη δραστηριότητα πετρελαίου (φόροι που συλλέγονται, καθώς και τα έσοδα από την άμεση συμμετοχή) σημείωσαν στην πραγματικότητα πτώση, από 50 δισεκατομμύρια ευρώ το 2008, σε περίπου 35 δις. το 2009. Ωστόσο, η τιμή του πετρελαίου κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους έχει παραμείνει αρκετά σταθερή, λίγο πάνω από 100 δολάρια ΗΠΑ ανά βαρέλι, συνεπώς οι ταμειακές ροές βρίσκονται κάπου πιο κοντά προς το μεγαλύτερο από τα δύο ποσά που προαναφέρθηκαν. Η μέση τιμή χωρίς απώλειες του πετρελαίου (δηλαδή, το κόστος παραγωγής) στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα φαίνεται να είναι κάπου γύρω στα 20 δολάρια ΗΠΑ ανά βαρέλι, αλλά μπορεί να ποικίλλει σημαντικά ανάλογα με την απόσταση από την ακτή, το ποσοστό επιτυχίας και ως εκ τούτου το κόστος των διατρήσεων, το μέγεθος του τομέα του πετρελαίου (μικρότερα πεδία έχουν υψηλότερο κόστος ανά μονάδα παραγωγής), το ποσοστό των πόρων του πεδίου που έχουν εξαχθεί (το κόστος συνήθως αυξάνει προς το τέλος του κύκλου ζωής ενός πεδίου), τις καιρικές συνθήκες και το ιζώδες και τα γενικά χαρακτηριστικά της ποιότητας του

προϊόντος.

6.6 Η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων

Η τεράστια ροή εσόδων που προκύπτει από την πετρελαϊκή περιπέτεια απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό για τη χρήση. Η χάραξη μιας τέτοιας στρατηγικής είναι κάθε άλλο παρά απλή. Ο πιο προφανής κίνδυνος είναι η ολλανδική νόσος. Αυτό που συνέβη στην Ολλανδία τη δεκαετία του 1960 ήταν ότι η κυβέρνηση απέκτησε μεγάλα κέρδη από την εξόρυξη και εξαγωγή των υδρογονανθράκων της χώρας στα υπεράκτια κοιτάσματα. Αποφασίστηκε ότι αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αύξηση του βιοτικού επιπέδου, κι έτσι προσθέτονταν αμέσως στον γενικό κρατικό προϋπολογισμό. Τα δύο συμπτώματα της ολλανδικής νόσου έκαναν τότε γρήγορα την εμφάνισή τους:

Κατ' αρχάς όλα τα κέρδη, τα οποία ήταν σε δολάρια ΗΠΑ (το παγκόσμιο νόμισμα για τις συναλλαγές πετρελαίου), έπρεπε να μετατρέπονται σε εγχώριο νόμισμα, πράγμα που ενίσχυσε την αξία του τοπικού νομίσματος και τη ζήτηση γι' αυτό. Από τη μια, βραχυπρόθεσμα ήταν θετικό για τους εισαγωγείς (και τους καταναλωτές εισαγόμενων εμπορευμάτων), αλλά, φυσικά, αρνητικό για τον κλάδο των εξαγωγών, ο οποίος έχασε γρήγορα τη μεγάλη ανταγωνιστικότητα, με συνέπεια τις απολύσεις και τις πτωχεύσεις.*

* Αν η Ελλάδα πουλήσει τους υδρογονάνθρακες της στην Ε.Ε., η σταθερή νομισματική ισοτιμία θα αποτρέψει προφανώς την ανατίμηση του νομίσματος που συνήθως προκαλείται από την αύξηση των δαπανών. Στην περίπτωση αυτή, η αύξηση των δαπανών θα επιφέρει αύξηση του εγχώριου πληθωρισμού.

Δεύτερον, συνέπεια της μεγάλης επέκτασης του κρατικού προϋπολογισμού ήταν η αυξημένη εγχώρια ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες. Καθώς δεν υπήρχε ταυτόχρονη αύξηση της εγχώριας παραγωγής, ο πληθωρισμός αυξήθηκε απότομα. Ένα ορισμένο ποσοστό πληθωρισμού θεωρείται φυσικό και υγιές, αλλά το πολύ υψηλό ποσοστό πληθωρισμού γενικά δημιουργεί αποθαρρυντικό κλίμα για τους επενδυτές, καθώς οδηγεί σε μείωση της πραγματικής αξίας των μετρητών και λοιπών χρηματικών στοιχείων, ωθεί προς τα πάνω τις τιμές των επιτοκίων και επηρεάζει αρνητικά το εμπορικό ισοζύγιο, καθώς οι εξαγωγές που δεν σχετίζονται με το πετρέλαιο χάνουν περαιτέρω την ανταγωνιστικότητά τους στις ξένες αγορές.

Πράγματι, η Νορβηγία είναι χώρα υψηλού κόστους. Πρόσφατες έρευνες καταδεικνύουν ότι το κόστος εργασίας στη Νορβηγία είναι περίπου 140% του μέσου όρου στην Ε.Ε.-27,7 δημιουργώντας εμπόδιο για την ανταγωνιστικότητα του νορβηγικού μεταποιητικού τομέα όσον αφορά τις εξαγωγές. Το γεγονός ότι ο πληθωρισμός είναι σαφώς κάτω από τον στόχο της κεντρικής τράπεζας του 2,5% (σήμερα περίπου 1%) θεωρείται από ορισμένους ως ένδειξη ότι η οικονομία απέχει πολύ ακόμα από την υπερθέρμανση, αλλά αυτό είναι πιο πιθανό να οφείλεται στη γενική ύφεση της παγκόσμιας οικονομίας, παρά στην έλλειψη εγχώριας ζήτησης. Ωστόσο, ο προσεκτικός σχεδιασμός των δαπανών συνέβαλε στην αποφυγή ανεπιθύμητων διαταραχών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στα επίπεδα τιμών αφότου τα έσοδα από τον πετρελαϊκό τομέα άρχισαν να απογειώνονται, στα τέλη της δεκαετίας του 1990.

**Πολλές από αυτές τις πληροφορίες αναφέρονται από την έκθεση που προέρχεται αυτό το κείμενο. (το όνομα και οι συντάκτες αυτής της έκθεσης θα αναφέρονται στο τέλος της έρευνας)

6.7 Το κρατικό επενδυτικό ταμείο

Κατ' αρχάς, η κυβέρνηση έδωσε προτεραιότητα στην εξόφληση του εξωτερικού χρέους, ενώ αντιστάθηκε στον πειρασμό να επεκτείνει αδικαιολόγητα τον κρατικό προϋπολογισμό. Όλο το χρέος είχε αποπληρωθεί μέχρι το 1995. Στη συνέχεια δημιουργήθηκε ένα κρατικό επενδυτικό ταμείο. Κάθε χρόνο, το σύνολο των εσόδων του κράτους από τον τομέα του πετρελαίου προστίθεται στο ταμείο. Το ταμείο επενδύει σε ομόλογα και σε μετοχές στο εξωτερικό, ως εκ τούτου, δεν αυξάνεται η ζήτηση για το νόμισμα της χώρας. Περίπου το 60% έχει μέχρι σήμερα (ως το τέλος του 2011) επενδυθεί σε συμμετοχικούς τίτλους – το υπόλοιπο σε τίτλους σταθερού εισοδήματος, όπως ομόλογα και προϊόντα χρηματαγοράς. Το ταμείο μόλις πρόσφατα άρχισε να επενδύει και σε ακίνητα.

Καθώς το ταμείο γρήγορα εξελίχθηκε σε μεγάλων διαστάσεων, η κυβέρνηση δημιούργησε μια επαγγελματική επενδυτική ομάδα αναφερόμενη στην κεντρική τράπεζα, η οποία είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του ταμείου. Η επενδυτική ομάδα διαθέτει ένα τμήμα ηθικής, το οποίο ασχολείται με τις ηθικές κατευθυντήριες γραμμές του επενδυτικού προφίλ και μεριμνά για την τήρηση από το ταμείο των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών. Το ταμείο μπορεί επιβάλει κυρώσεις σε εταιρίες οι οποίες, για παράδειγμα, ασχολούνται με την κατασκευή παράνομων όπλων ή παραβιάζουν ανθρώπινα δικαιώματα.

Το Νορβηγικό «Ταμείο Πετρελαίου», έχει αξία αγοράς 400 δισ. ευρώ (80.000 ευρώ ανά κάτοικο), ίση με πάνω από ένα πλήρες ετήσιο ΑΕΠ. Από τα τέλη του 2011, είναι ο μεγαλύτερος μεμονωμένος επενδυτής στον κόσμο. Ωστόσο, δεν αποτελεί ένα μέσο για τη νορβηγική εξωτερική πολιτική και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για την προώθηση πολιτικών ή στρατηγικών στόχων. Απαιτεί μακροπρόθεσμη προοπτική για τις επενδύσεις του, με στόχο τη μεγιστοποίηση του ποσοστού της απόδοσης, ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα τον κίνδυνο μέσω της κατάλληλης διαφοροποίησης.

Οι επενδύσεις του ταμείου πετρελαίου είναι εκτεθειμένες στον γενικό κίνδυνο που υπάρχει στις διεθνείς αγορές. Για παράδειγμα, υπέστη μη υλοποιηθείσα ζημία κατά το ένα τέταρτο περίπου του ΑΕΠ στη διάρκεια των τελευταίων μηνών του 2008. Επιπλέον, λόγω της αλματώδους αύξησης του όγκου που διακυβεύεται, δεν είναι τόσο εύκολο να βρεθούν μέσα αντιστάθμισης για τη διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων όταν υπάρχουν αναταραχές στις αγορές. Ως εκ τούτου, μπορεί να τεθεί το ζήτημα του αν οι πόροι θα ήταν ασφαλέστεροι στον βυθό του ωκεανού, μέχρι να προκύψει η ανάγκη για τα συγκεκριμένα έσοδα, αντί να μετατραπεί σε ένα κρατικό επενδυτικό ταμείο.

Ωστόσο, η ιδέα είναι πως το ταμείο θα επιτρέπει για πάντα στις μελλοντικές γενιές να αντλούν ένα σταθερό μερίδιο από τους πόρους. Για τον λόγο αυτόν είναι αναγκαίος ο δημοσιονομικός κανόνας, όπως αναλύεται στη συνέχεια.

6.8 Ο δημοσιονομικός κανόνας

Τα έσοδα διατίθενται για τις επενδύσεις ή την κατανάλωση σύμφωνα με τις

ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές.

Κάθε χρόνο, ο κρατικός προϋπολογισμός συντάσσεται χωρίς τα έσοδα από τον πετρελαϊκό τομέα, αλλά περιλαμβάνει μια ενίσχυση από τους πόρους του ταμείου ίση με το 4% της αξίας αγοράς του ταμείου. Αυτό εξασφαλίζει μια σχετικά σταθερή παροχή εσόδων στην οικονομία, ανεξάρτητα από τις διακυμάνσεις των τιμών στην αγορά πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ο χρυσός αυτός κανόνας για τη χρήση των εσόδων είναι σεβαστός από όλους τους αρμόδιους και τα πολιτικά κόμματα, και αφότου τέθηκε σε εφαρμογή το 2001, τηρείται από όλες τις κυβερνήσεις γενικά.

Υποθέτοντας ότι το 4% είναι επίσης μια λογική εκτίμηση του μέσου πραγματικού (μετά τον πληθωρισμό) ποσοστού απόδοσης που μπορεί κανείς να αναμένει να λάβει από τις επενδύσεις του ταμείου, αυτό θα επιτρέψει κατ' αρχήν στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό να λαμβάνει σταθερές «ενισχύσεις» από τα έσοδα του τομέα πετρελαίου για πάντα. Οι μελλοντικές γενιές, στις οποίες ανήκει η ιδιοκτησία των πόρων, θα ωφεληθούν έτσι όσο και οι σημερινές, παρά το γεγονός ότι κάποια στιγμή οι πόροι θα έχουν εξαντληθεί πλήρως.

Υπάρχει κάποια ευελιξία στον δημοσιονομικό κανόνα ανάλογα με τους οικονομικούς κύκλους. Όταν υπάρχει οικονομική ύφεση, μπορεί κανείς να επιλέξει να λάβει περισσότερο από το 4%. Για παράδειγμα, το 2009, η κυβέρνηση βρέθηκε ξαφνικά υποχρεωμένη να παράσχει πακέτα τόνωσης τα οποία χρηματοδότησε από το ταμείο για το πετρέλαιο πέρα από το ποσοστό που επιτρέπει ο δημοσιονομικός κανόνας.

Όταν η γενική κατάσταση της οικονομίας, από την άλλη πλευρά, είναι ιδιαίτερα καλή, αντλείται ποσοστό μικρότερο από το 4%. Ως εκ τούτου, το ταμείο εκ των πραγμάτων λειτουργεί επίσης ως εργαλείο άμβλυνσης της επίδρασης των οικονομικών κύκλων.

Όταν τα καθαρά έσοδα από τον τομέα του πετρελαίου στη συνέχεια προστίθενται στους εθνικούς λογαριασμούς στο τέλος του έτους, τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται πλεονάσματα κοντά στο 10% του ΑΕΠ.

6.9 Η πορεία των δαπανών: προνοώντας για το μέλλον

Από καιρό σε καιρό, υπάρχουν λαϊκιστές στα μέσα μαζικής ενημέρωσης οι οποίοι απαιτούν μια πιο επιθετική διαχείριση των δαπανών από το ταμείο για το πετρέλαιο. Οι απαιτήσεις αφορούν συνήθως μεγαλύτερα κονδύλια για την κατασκευή οδών, τη φροντίδα των ηλικιωμένων και τον εκπαιδευτικό τομέα.

Κατ' αρχάς, θα πρέπει να θυμόμαστε ότι η κυβέρνηση επέβαλε το ποσοστό 4% του προϋπολογισμού σε μια εποχή όπου το μέγεθος του ταμείου, καθώς και τα έσοδα, ήταν πολύ χαμηλότερα από ό,τι σήμερα. Το μέγεθος του ταμείου έχει αυξηθεί κατά πολύ περισσότερο από τον γενικό κρατικό προϋπολογισμό. Αυτό από μόνο του είναι ένα επιχείρημα για τη μείωση του ποσοστού, καθώς η αξία της ενίσχυσης από το πετρελαϊκό ταμείο ως μέρους του κρατικού προϋπολογισμού είναι μεγαλύτερη σήμερα, όπως και η τάση να εμφανιστούν συμπτώματα της «ολλανδικής νόσου» και υπερθέρμανσης της οικονομίας. Αυτό θα γίνει πιο εμφανές καθώς το ταμείο για το πετρέλαιο εξακολουθεί να αναπτύσσεται ταχέως.

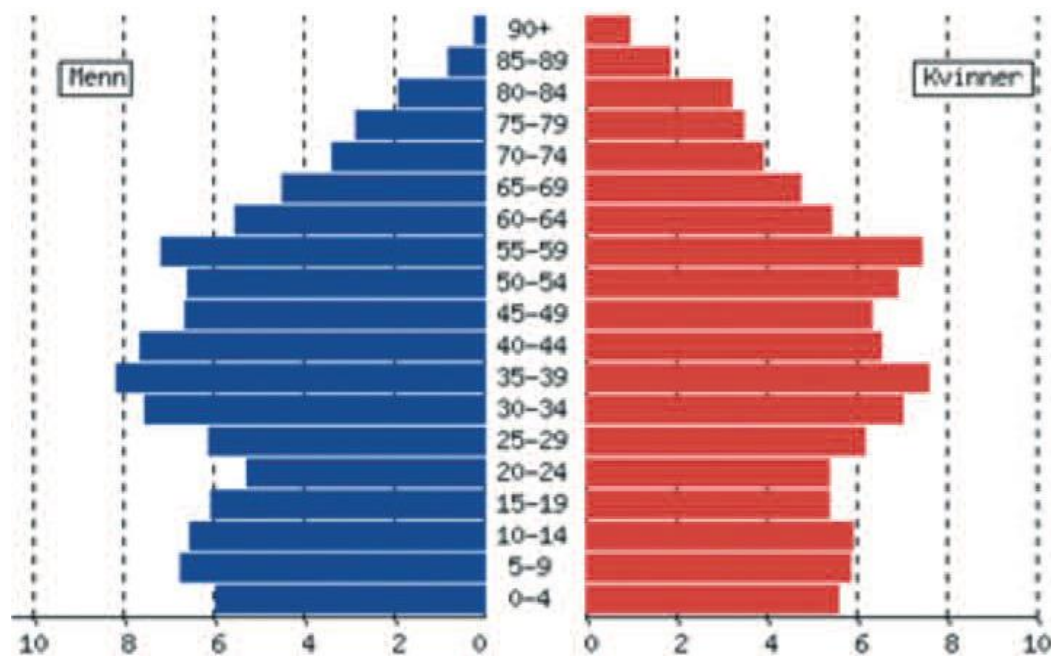

Χρήσιμο είναι, επίσης, να υπάρχει προβληματισμός για την πιθανή υπερβολική εξάρτηση από τον τομέα του πετρελαίου. Ο τομέας ευθύνεται για το 25% του ΑΕΠ και απασχολεί (άμεσα και έμμεσα) περίπου το 10% του συνολικού εργατικού δυναμικού, σε αυξητική πορεία, ενώ η συμβατική εξαγωγική βιομηχανία χαρακτηρίζεται από ήπια πτωτική τάση. Ταυτόχρονα, και ενώ κατατάσσεται μεταξύ των μεγαλύτερων παραγωγών στον κόσμο, η Νορβηγία δεν βρίσκεται ψηλά στη λίστα των χωρών με αποθέματα που δεν έχουν αντληθεί ακόμη. Τα εκτιμώμενα μη αντληθέντα αποθέματα πετρελαίου της Σαουδικής Αραβίας, για παράδειγμα, είναι 25 φορές μεγαλύτερα από της Νορβηγίας, τα οποία στο τέλος του 2010 ήταν 7,3 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα Ο.Ε., ενώ η παραγωγή το 2010 ανήλθε σε 250 εκατομμύρια, γεγονός που υποδηλώνει ότι με την τρέχουσα παραγωγή, οι πόροι θα εξαντληθούν εντός 30 ετών. Ως εκ τούτου, η Νορβηγία θα πρέπει να είναι προετοιμασμένη για μειωμένη ροή εσόδων από τη βιομηχανία πετρελαίου πιο γρήγορα από τους περισσότερους άλλους μεγάλους παραγωγούς, παρά τα σχετικά ενθαρρυντικά αποτελέσματα από τις πρώτες διερευνητικές γεωτρήσεις στην περιοχή του Μπάρεντς. Αυτό θα χρησιμεύσει μόνο για να υπογραμμίσει περαιτέρω τη σημασία της συνεπούς συμμόρφωσης με τον δημοσιονομικό κανόνα.

Από την άλλη πλευρά, η δημογραφική καμπύλη μαρτυρεί το γεγονός ότι, συνεπεία των υψηλών ποσοστών γονιμότητας κατά τα έτη μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, πρόκειται να έχουμε σύντομα ένα αυξημένο ποσοστό συνταξιούχων. Ως εκ τούτου, αυτός θα μπορούσε πράγματι να είναι ο σωστός και απαραίτητος χρόνος για τις επενδύσεις σε υποδομές για τη φροντίδα της υγείας και των ηλικιωμένων. Και πρέπει να αναγνωριστεί ότι οι επενδύσεις του κρατικού πλούτου σε έργα υποδομής διατρέχουν μειωμένο κίνδυνο να οδηγήσουν σε συμπτώματα της «ολλανδικής νόσου», σε αντίθεση με τη διοχέτευσή του στην άμεση κατανάλωση. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση όπου ξένες εταιρείες θα χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία των υποδομών αυτών και ως εκ τούτου θα δημιουργηθεί μικρότερη ζήτηση και συνακόλουθη ανατίμηση του εγχώριου νομίσματος.

Ωστόσο, προκύπτουν δύο προκλήσεις σε συνδυασμό με τη λειτουργία μιας τέτοιας εκτεταμένης υποδομής:

- 1) Τα συμπτώματα της «ολλανδικής νόσου» είναι πιο πιθανό να προκύψουν από την αύξηση του επιπέδου των δαπανών, ακριβώς στην πιο ακατάλληλη στιγμή, όταν η έκρηξη τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου τελειώσει και η μη πετρελαϊκή εξαγωγική βιομηχανία χρειάζεται μια «αναγέννηση».
- 2) Τα επίπεδα ανεργίας είναι σήμερα τόσο χαμηλά (περίπου 3%), που μπορεί να είναι δύσκολο να βρεθεί το εργατικό δυναμικό για τη λειτουργία της υποδομής. Η μεταφορά της εργασίας από τον τομέα των πετρελαιοειδών, καθώς αυτός αρχίζει να φθίνει, μπορεί να προβλεφθεί, ωστόσο αξίζει να έχουμε κατά νου τη φύση αυτής της εργασίας, όπου η εξειδίκευση συνήθως επιτυγχάνεται επιτόπου και η κινητικότητα αυτού του εργατικού δυναμικού, συνεπώς, είναι κάπως περιορισμένη.

Εικόνα 6.19: Δημογραφικά στοιχεία ανάλογα με το φύλο και την ηλικία, Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Νορβηγίας.

6.10 Ενεργειακό προφίλ της Νορβηγίας

6.10.1 Η εγχώρια παραγωγή πετρελαίου

Η Νορβηγία είναι μια μεγάλη παραγωγός χώρα πετρελαίου και είναι ένας από τους τρεις καθαρούς εξαγωγείς (μαζί με τον Καναδά και τη Δανία) στις χώρες μέλη της ΙΑΕ. Το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας παραγωγής αργού πετρελαίου προέρχεται από υπεράκτιες πλατφόρμες που λειτουργούν στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα (NCS). Από τις πλατφόρμες, το αργό πετρέλαιο μεταφέρεται στην ξηρά σε τερματικούς σταθμούς πετρελαίου, είτε μέσω αγωγών είτε μέσω φόρτωσης βυτιοφόρων για τη μεταφορά του πετρελαίου σε διυλιστήρια πετρελαίου. Το διυλιστήριο Mongstad συνδέεται με αγωγό με τις κάποιες από τις υπεράκτιες πλατφόρμες παραγωγής στην ανοικτή θάλασσα.

Η Νορβηγία είναι η τέταρτη μεγαλύτερη χώρα παραγωγός πετρελαίου του ΟΟΣΑ, μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες, το Μεξικό και τον Καναδά. Παρήγαγε 2,16 mb/d το 2010. Το αργό Νορβηγίας είναι τόσο ελαφρύ και γλυκό, και πάνω από τα τρία τέταρτα της παραγωγής της εξάγεται, με πάνω από το 90% να κατευθύνετε σε χώρες του ΟΟΣΑ στην Ευρώπη. Αυτές οι ποσότητες τοποθετούν την Νορβηγία ως την έβδομη μεγαλύτερη παραγωγό χώρα πετρελαίου στον κόσμο. Οι καθαρές εξαγωγές πετρελαίου της Νορβηγίας (συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων) ανήλθε σε 1,9 mb/d το 2010.

Από το 2002, στην νορβηγική υφαλοκρηπίδα (NCS) η παραγωγή πετρελαίου έχει μειωθεί. Σε περίπτωση που δεν υπάρξουν νέοι πόροι να αξιοποιηθούν, αναμένεται να κορυφωθεί η παραγωγή. Η παραγωγή στη Νορβηγία από το 2010 έχει μειωθεί κατά περίπου 35% σε σύγκριση με το 2000, και πάνω από 25% σε σύγκριση με το 2005. Από το 2010, τα συνολικά αποδεδειγμένα αποθέματα εκτιμώνται σε 7,1 δισεκατομμύρια βαρέλια.

Προκειμένου να ανταποκριθεί στις προκλήσεις που σχετίζονται με τις ώριμες περιοχές παραγωγής, οι νορβηγικές αρχές έχουν αναλάβει αρκετές αλλαγές

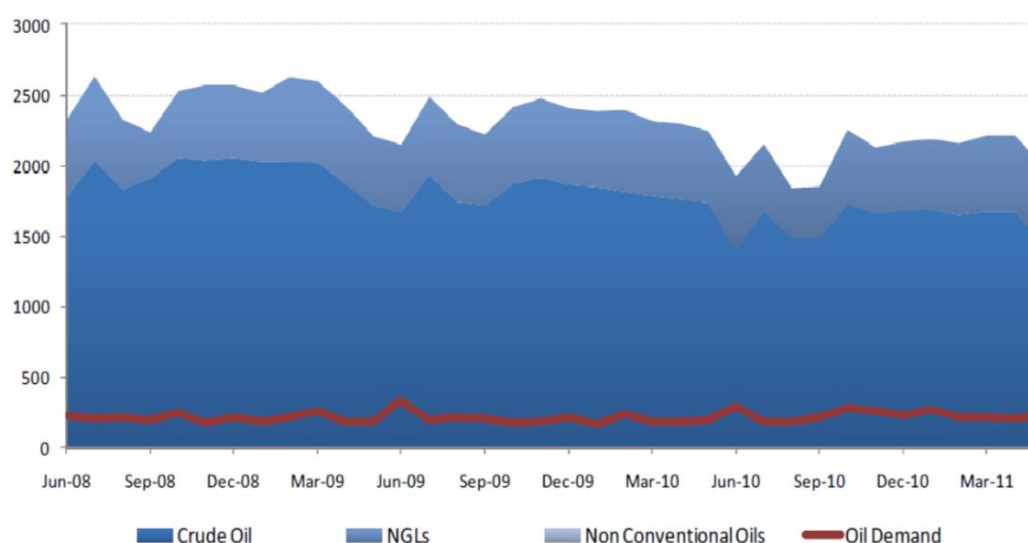
πολιτικής. Τα δύο πιο σημαντικά από αυτά είναι το άνοιγμα του NCS σε ένα ευρύτερο φάσμα των επιχειρήσεων και σε όλες τις περιοχές εξερεύνησης γύρω από ώριμα πεδία μέσω ετήσιων γύρων αδειοδότησης. Υπάρχουν τώρα δύο ξεχωριστά συστήματα για τη χορήγηση νέων αδειών ένα για τις παραμεθόριες περιοχές και ένα για τις ώριμες περιοχές στο NCS.

Από την αρχή της δημιουργίας της νορβηγικής βιομηχανίας πετρελαίου, οι αρχές έχουν προσελκύσει μεγάλες διεθνείς εταιρείες που θα μπορούσαν να συμβάλουν ενεργά στην ανάπτυξη της βάσης των πόρων για την NCS. Ταυτόχρονα, ένας από τους κύριους στόχους καθ' όλη τη δεκαετία του 1970 και του 1980 έχει να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της νορβηγικής επάρκειας πετρελαίου. Καθώς στο NCS είναι σταδιακή η ωρίμανση, η διάρθρωση της βιομηχανίας προσαρμόζεται ανάλογα ώστε να αντανάκλα την κατάσταση αυτή. Ένας αυξανόμενος αριθμός μικρότερων νορβηγικών και διεθνών εταιρειών έχουν εισέλθει στην NCS, με ενδιαφέρον κυρίως σε αναπτυσσόμενες περιοχές με λιγότερους πόρους ή σε τομείς στη φάση παραγωγής άλλων προϊόντων παραγώγων του πετρελαίου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, η έκταση στο Lofoten μέχρι στιγμής δεν έχει ανοίξει για εξερεύνηση, και θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω μελετών αξιολόγησης.

Τον Απρίλιο του 2010, η Ρωσία και η Νορβηγία κατέληξαν σε συμφωνία για την οριοθέτηση των θαλάσσιων συνόρων τους, στη Θάλασσα του Μπάρεντς και στον Αρκτικό Ωκεανό. Μια έκταση 175000 τετραγωνικών χιλιομέτρων είχε το ζήτημα της διαφοράς μεταξύ της Νορβηγίας και της Ρωσίας. Τα εδάφη της Αρκτικής πιστεύεται ότι κατέχουν τεράστια ανεκμετάλλευτα κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, και αυτή η συμφωνία θα επιτρέψει νέες εξερευνήσεις τόσο στα Νορβηγικά όσο και στα ρωσικά ύδατα.

Ένα σημείο ανησυχίας είναι το γεγονός ότι το κόστος έχει αυξηθεί πολύ γρήγορα για το NCS, όπως και αλλού στη βιομηχανία πετρελαίου. Αύξηση του κόστους είναι μια σημαντική ανησυχία για την κυβέρνηση, καθώς και ο έλεγχος του κόστους είναι μια συνεχής πρόκληση για όλες τις πετρελαϊκές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην NCS.

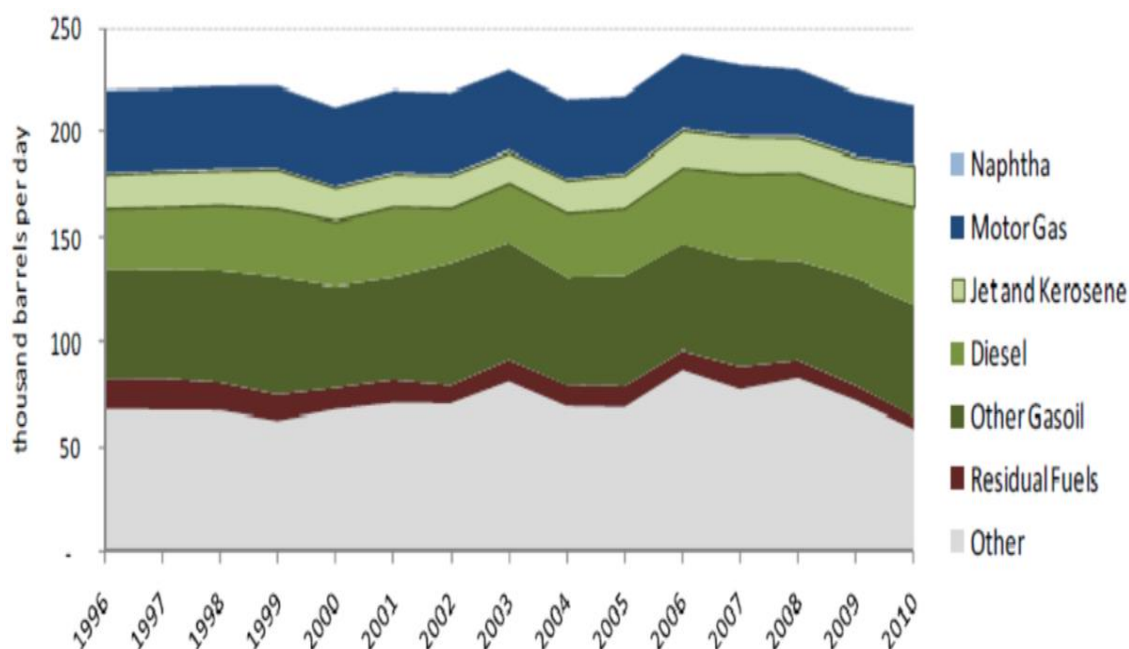

Εικόνα 6.19: Εγχώρια Παραγωγή και Ζήτηση Πετρελαίου, Πηγή: Monthly Oil Statistics, IEA

6.10.2 Η ζήτηση για πετρέλαιο

Σύνολο η νορβηγική ζήτηση πετρελαίου το 2010 ανήλθε σε 213 kb/d, κάτω από 218 kb/d του 2009 και κάτω από τα 229 kb/d του 2008.

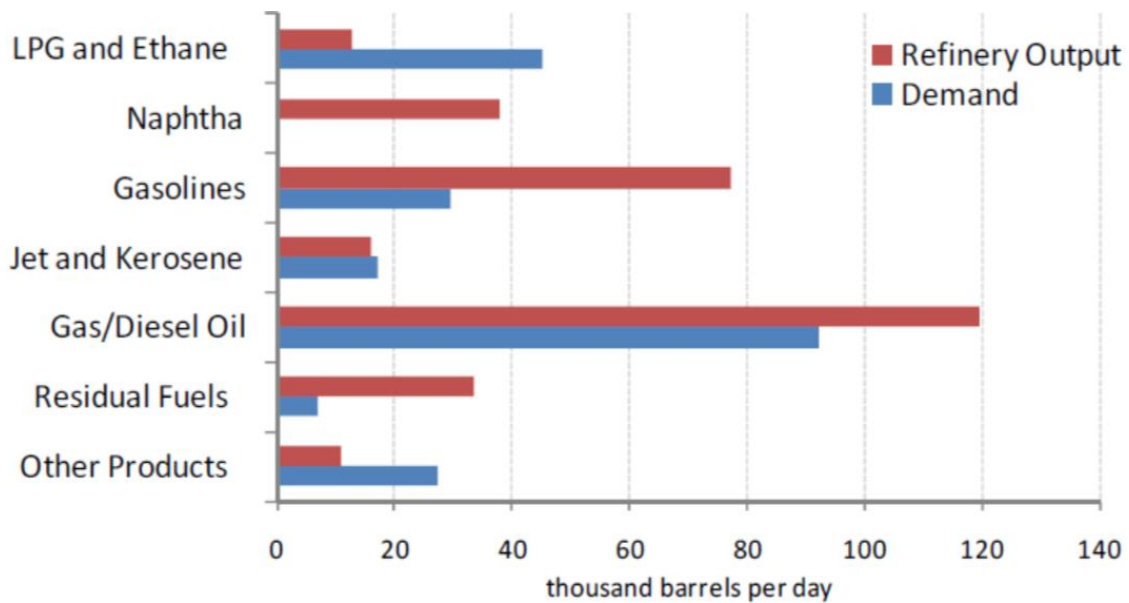
Η συνολική ζήτηση πετρελαίου στην Νορβηγία έχει αρχίσει να μειώνεται σταδιακά από το 2006 (όπως συμβαίνει σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ) και μειώνεται με ένα μέσο ποσοστό αύξησης του 2,7%. Η συνολική ζήτηση αναμένεται να συνεχίσει προς αυτή την σταδιακή πτωτική τάση τα επόμενα χρόνια, κυρίως λόγω μιας προοδευτικής υποχώρησης της ζήτησης της βενζίνης. Ο τομέας των μεταφορών αντιπροσωπεύει πάνω από το ήμισυ αυτής της ζήτησης, με τους κινητήρες βενζίνης, φυσικού αερίου/πετρελαίου ντίζελ και της κηροζίνης τζετ να είναι τα κύρια καύσιμα μεταφορών. Οποιαδήποτε μελλοντική αύξηση της ζήτησης πετρελαίου θα είναι το αποτέλεσμα της αύξησης στη χρήση των καυσίμων αυτών. Αντίθετα, το μερίδιο του βιομηχανικού τομέα ήταν 30%.

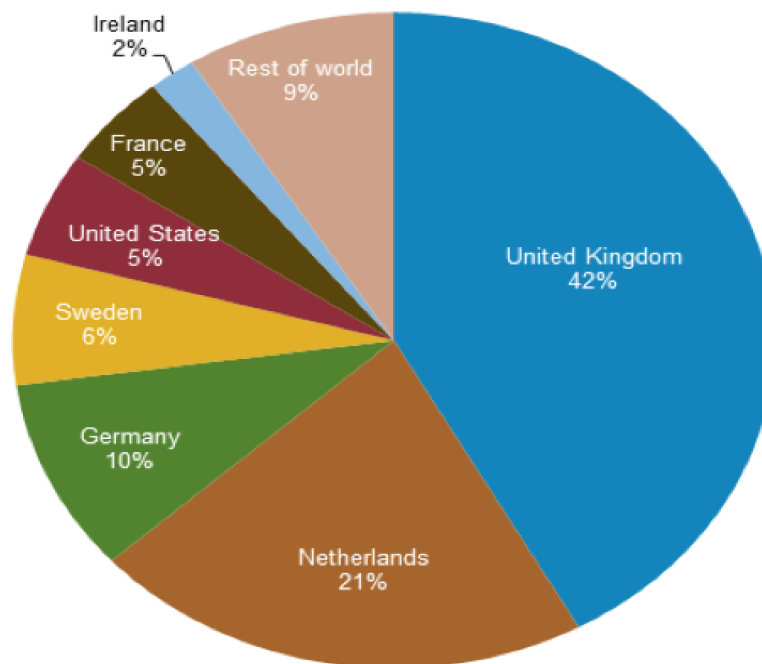
Εικόνα 6.20: Η κατανάλωση πετρελαίου ανά τομέα, Πηγή: Monthly Oil Statistics, IEA

6.10.3 Εισαγωγές/εξαγωγές και η εξάρτηση από τις εισαγωγές

Η παραγωγή της Νορβηγίας ανήλθε σε 2,39 mb/d το 2009, εκ των οποίων περίπου το 90% εξάγεται. Σε δύο διυλιστήρια παράγουν περίπου 308 kb/d των προϊόντων στην εγχώρια ζήτηση της αγοράς μόνο 220 kb/d (στοιχεία του 2010), η Νορβηγία είναι επίσης ένας καθαρός εξαγωγέας των προϊόντων διύλισης, συμπεριλαμβανομένων τόσο του πετρελαίου όσο του φυσικού αερίου αλλά και της βενζίνης.

Εικόνα 6.20: Παραγωγή διυλιστηρίων και ζήτηση, Πηγή: Monthly Oil Statistics, IEA

Εικόνα 6.21: Ποσοστά εξαγωγών ακατέργαστου πετρελαίου, Πηγή: Statistics Norway

6.10.4 Δραστηριότητα της Εταιρίας Πετρελαίου

Την 1η Οκτωβρίου 2007, η Statoil ASA και το τμήμα των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων της Norsk Hydro συγχωνεύθηκαν. Το νορβηγικό κράτος κατείχε περίπου το 62,5% των μετοχών της νέας οντότητας. Ωστόσο, η εισαγωγή στο χρηματιστήριο της Statoil, το 2001 εγκρίθηκε από το νορβηγικό κοινοβούλιο με την προϋπόθεση ότι το κράτος θα πρέπει να κατέχει όχι λιγότερο από τα δύο τρίτα της εταιρείας. Ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης, το νορβηγικό κράτος εξαγόρασε μετοχές στην ανοικτή αγορά στα μέσα του 2008. Στις 5 Μαρτίου του 2009, αυτή η διαδικασία τερματίστηκε γιατί το νορβηγικό κράτος απέκτησε το 67% του μετοχικού κεφαλαίου της απορροφούμενης εταιρείας, StatoilHydro ASA. Η νέα εταιρεία μετονομάστηκε σε Statoil ASA από την 1η Νοεμβρίου 2009.

Σχεδόν εξήντα εταιρείες πετρελαίου σήμερα ασχολούνται με τον τομέα της νορβηγικής βιομηχανίας πετρελαίου. Περισσότερο από το ένα τρίτο από αυτές κατέχουν μία ή περισσότερες άδειες παραγωγής. Η Statoil μόνη της αντιπροσωπεύει σχεδόν το 70% του συνόλου των δραστηριοτήτων στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα (NCS). Με την ωρίμανση των πεδίων για την NCS, έχει υπάρξει μια ανανεωμένη έμφαση στην προσέλκυση νέων επενδυτών στον τομέα εξόρυξης του πετρελαίου. Στα τέλη του 2009, το κράτος έχει συμμετάσχει σε 137 άδειες παραγωγής και σε 14 συνεργασίες που αφορούν τους αγωγούς και τις χερσαίες εγκαταστάσεις.

Η αγορά διύλισης είναι συγκεντρωμένη στα χέρια λίγων εταιρειών, με τους τέσσερις μεγαλύτερους παίκτες την Shell, την Statoil, την Esso και την Uno-X Energi να ελέγχουν το 97% της συνδυασμένης λιανική αγοράς βενζίνης ντίζελ, και την κορυφή τρεις μόνο (Statoil, η Shell και Esso), αντιπροσωπεύοντας το 80% της αγοράς. Η Statoil έχει το μοναδικό και μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς, με σχεδόν 33% των συνδυασμένων πωλήσεων των καυσίμων.

6.10.5 Η παραγωγή φυσικού αερίου και τα αποθέματα

Η Νορβηγία είναι μια σημαντική χώρα παραγωγός φυσικού αερίου (η παραγωγή ανήλθε σε 105,9 bcm το 2009) και προβλέπεται να παραμείνει έτσι για τις επερχόμενες δεκαετίες. Ως εκ τούτου, όλες οι παραδόσεις προέρχονται απευθείας από την εγχώρια παραγωγή στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα.

Η νορβηγική διοίκηση υπολόγισε το «υπόλοιπο φυσικού αερίου» στο 4,0 TCM, εκ των οποίων 69% ανακαλύφθηκαν ήδη και 31% είναι ανεξερεύνητα ακόμη. Η έκθεση της BP Statistical Review για την Παγκόσμια Ενέργεια 2010 τοποθετεί τα αποθέματα φυσικού αερίου της Νορβηγίας στα 2,05 TCM.

Το 2009, η νορβηγική διοίκηση ανέφερε ότι η συνολική παραγωγή φυσικού αερίου ήταν 103,2 δισ. κυβικά μέτρα, εκ των οποίων 96,6 bcm εξαγόταν στην Ευρώπη μέσω αγωγού και 3,4 bcm παράγεται και εξάγεται από το εργοστάσιο Snøhvit υγροποιημένου φυσικού αερίου στη Θάλασσα του Μπάρεντς. Η ΙΕΑ υπολογίζει τη συνολική εγχώρια παραγωγή (συμπεριλαμβανομένου του αερίου που χρησιμοποιείται για την ανάγκη εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου), για το 2009 105,9 δισ. κυβικά μέτρα, από 102 bcm το 2008.

Η νορβηγική διοίκηση αναμένει την παραγωγή να κυμαίνεται μεταξύ 105 και 130 bcm για την περίοδο 2010-2020, ανάλογα με τα αποτελέσματα έρευνας και όταν τα νέα έργα ξεκινήσουν την λειτουργία τους.

Το Snøhvit LNG έργο κατασκευάστηκε για την αξιοποίηση των πόρων των τριών κοιτασμάτων φυσικού αερίου στη Θάλασσα του Μπάρεντς - Snøhvit, Albatross και Askeladd (από 240m μέχρι 345m βάθος) - που βρίσκονται περίπου 140 χλμ βορειοδυτικά από Hammerfest στη Νορβηγία. Το τερματικό εξαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2007 και η ετήσια εξαγωγική του ικανότητα είναι 5.75 bcm (σε ισοδύναμο αερίου).

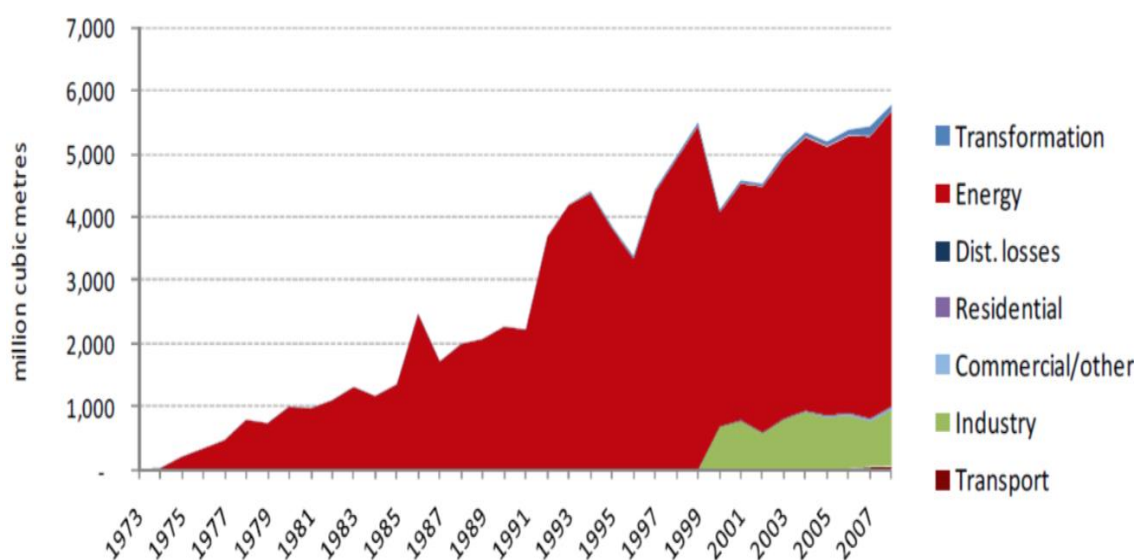
6.10.6 Η ζήτηση φυσικού αερίου

Η Νορβηγία είναι μια μεγάλη χώρα παραγωγός και εξαγωγέας φυσικού αερίου,

αλλά δεν είναι μια μεγάλος καταναλωτής. Πράγματι, η οικιακή χρήση του φυσικού αερίου ανέρχεται σε ένα πολύ μικρό ποσοστό της παραγωγής φυσικού αερίου της χώρας (περίπου 5%). Η συνολική κατανάλωση φυσικού αερίου ανήλθε σε περίπου 5,9 bcm ετησίως το 2009. Περίπου το 80% της κατανάλωσης, ή περίπου 4,7 bcm, εμφανίζεται στον τομέα της πετρελαϊκής βιομηχανίας, δηλαδή την ενέργεια που καταναλώνετε για την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου κατά την διαδικασία εξόρυξης.

Η χρήση φυσικού αερίου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι πολύ μικρή, διαμορφώθηκε σε 767 mcm το 2009 - που αντιπροσωπεύει το 3,5% των συνολικών εισροών ενέργειας. Η συνολική τελική κατανάλωση ανέρχεται σε περίπου 1 δισ. κυβικά μέτρα, εκ των οποίων ο μεγαλύτερος τομέας κατανάλωσης είναι η βιομηχανία, ιδίως όσον αφορά το φυσικό αέριο όταν αυτό χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη για την παραγωγή χημικών προϊόντων. Η κατανάλωση είναι ελάχιστη σε όλους τους άλλους τομείς.

Εικόνα 6.22: Κατανάλωση Φυσικού Αερίου ανα κλάδο, Πηγή: Monthly Oil Statistics, IEA

Η Νορβηγία εξαγει σταθερά σχεδόν το 95% της παραγωγής φυσικού αερίου (99,9 bcm το 2009, από 105,9 παράγονται bcm). Οι εξαγωγές κατευθύνονται παραδοσιακά στην Ευρώπη με απευθείας αγωγό (στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία, το Βέλγιο και τη Γερμανία). Με το άνοιγμα του Snøhvit τερματικού σταθμού υδροποιημένου φυσικού αερίου, οι εξαγωγές της Νορβηγίας θα είναι περισσότερο διαφοροποιημένες.

Στη Νορβηγία, υπάρχουν δύο κύριες φυσικές διανομείς φυσικού αερίου, η Gasnor AS και η Lyse Gass AS. Η Gasnor λειτουργεί στο νότιο-δυτικό τμήμα της Νορβηγίας και η Lyse Gass λειτουργεί στην περιοχή Stavanger. Η Lyse Gass όπως έχει αναφέρει απελευθέρωσε 59 εκατ. κυβικών μέτρων (580 GWh) του φυσικού αερίου το 2009. Η Gasnor ανέφερε απελευθέρωση των 206.500.000 κυβικών μέτρων το 2009, εκ των οποίων 51,7 mcm ήταν μέσω αγωγών διανομής.

6.10.7 Υποδομές Εφοδιασμού Φυσικού Αερίου

Δεν υπάρχει ολοκληρωμένη εθνική υποδομή αποθήκευσης φυσικού αερίου ή αγορά φυσικού αερίου που καλύπτει την Νορβηγία με ολοκληρωμένο τρόπο.

Επίσης, δεν υπάρχουν δημόσια ή στρατηγικά αποθέματα φυσικού αερίου ή υγροποιημένου φυσικού αερίου στη Νορβηγία.

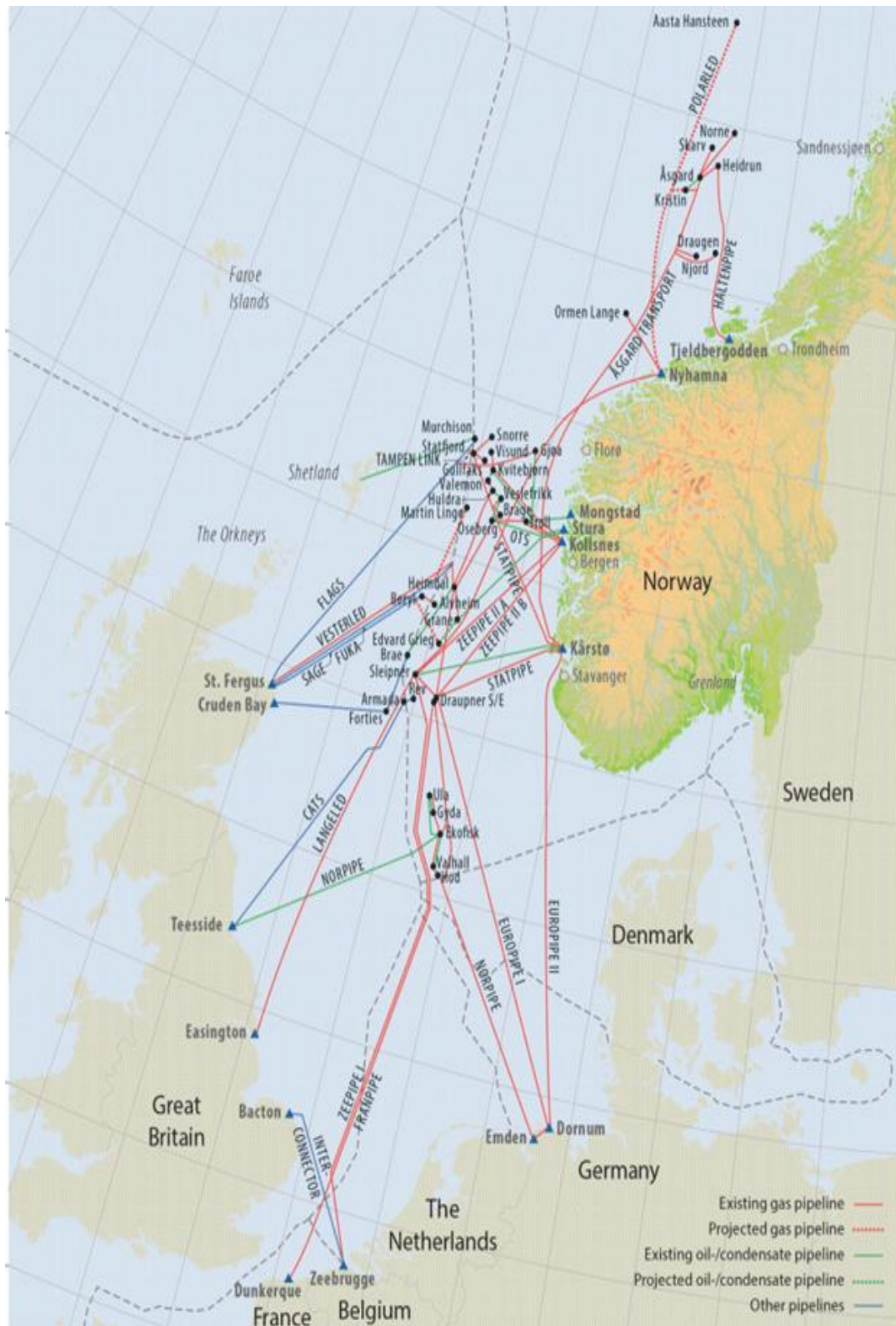
Οι αγωγοί που χτίστηκαν στη Νορβηγία καλύπτουν πολύ περιορισμένες γεωγραφικές περιοχές:

Η Gasnor έχει περίπου 100 χλμ. αγωγών στο νότιο-δυτικό τμήμα της Νορβηγίας, στην περιοχή Haugesund – Karmøy. Η Lyse Gass AS έχει περίπου 450 χλμ. αγωγών διανομής και διανέμει φυσικό αέριο σε πολύ περιορισμένη γεωγραφική περιοχή στο νότιο-δυτικό τμήμα της Νορβηγίας, στο Stavanger.

Μικρής κλίμακας LNG-διανομή έχει γίνει για την Νορβηγία μια εναλλακτική λύση μεταφοράς φυσικού αερίου και για τα δίκτυα διανομής της. Το 2007, υπήρχαν περίπου 30 τερματικοί σταθμοί υποδοχής υγροποιημένου φυσικού αερίου σε λειτουργία στη Νορβηγία. Οι οικιακοί πελάτες δεν εξυπηρετούνται από αυτές τις μικρής κλίμακας LNG-υποδοχή.

Η Gassco είναι ο χειριστής του ολοκληρωμένου συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου από τη νορβηγική υφαλοκρηπίδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η δημιουργία της Gassco αποτελεί μέρος μιας εκτεταμένης αναδιοργάνωσης του νορβηγικού πετρελαϊκού τομέα από το 2001. Πριν από την ημερομηνία αυτή, το φυσικό αέριο μεταφερόταν και παρέχονταν από αρκετές εταιρείες. Η νορβηγική διοίκηση αναφέρει επίσης ότι η Gassco χρησιμεύει ως φορέας για το φυσικό αέριο που λαμβάνουν τα τερματικά σε Δουνκέρκη (Γαλλία), Zeebrugge (Βέλγιο), Emden και Dornum (Γερμανία).

Εικόνα 6.23: Χάρτης μεταφοράς Φυσικού Αερίου από τη Νορβηγία, Πηγή: The Norwegian Petroleum Directorate, FACTS 2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

7.1 Σύγκριση νομοθεσίας

7.1.1 Αρμόδια αρχή για την εξόρυξη του πετρελαίου και του φυσικού αερίου

Ελλάδα: Η αναζήτηση, η έρευνα και η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων που υπάρχουν στις χερσαίες, υπολίμνιες και υποθαλάσσιες περιοχές της χώρας ανήκει στο Δημόσιο και μόνον και αφορά πάντοτε τη δημόσια ωφέλεια. Η διαχείριση γίνεται από την ΕΔΕΥ ΑΕ. Το δικαίωμα αναζήτησης παραχωρείται με απόφαση της ΕΔΕΥ ΑΕ, τα δε δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης με σύμβαση.

Κύπρος: Η κυριότητα των υδρογονανθράκων οπουδήποτε βρίσκονται στην Κύπρο, περιλαμβανομένων των Χωρικών Υδάτων, της Ηπειρωτικής Υφαλοκρηπίδας και της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Δημοκρατίας, ανήκει και θεωρείται ότι πάντοτε ανήκε στη Δημοκρατία.

Νορβηγία: Το Storting (Κοινοβούλιο) είναι υπεύθυνο για το πλαίσιο των νορβηγικών πετρελαϊκών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων:

- Της νομοθεσίας και της έγκριση προτάσεων.
- Των συζητήσεων και των απαντήσεων σε θέματα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες πετρελαίου.

7.1.2 Τρόποι παραχώρησης των δικαιωμάτων

Ελλάδα: Το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης του Δημοσίου παραχωρείται:

- a) με σύμβαση σύμβασης μίσθωσης ή
- b) με σύμβαση σύμβασης διανομής της παραγωγής, στις οποίες προβλέπονται το στάδιο των ερευνών και το στάδιο της εκμεταλλεύσεως.

Η ΕΔΕΥ ΑΕ παραχωρεί για λογαριασμό του Δημοσίου το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σύμφωνα με τις εξής διαδικασίες:

a) Είτε μετά από διακήρυξη που εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποστέλλεται για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προθεσμία υποβολής των προσφορών ορίζεται στη διακήρυξη και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των ενενήντα (90) ημερών από την τελευταία δημοσίευση.

b) Είτε μετά από αίτηση ενδιαφερομένου για περιοχή η οποία δεν περιλαμβάνεται στη διακήρυξη. Η ΕΔΕΥ ΑΕ, εφόσον η αίτηση γίνει αποδεκτή, εκδίδει διακήρυξη που εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποστέλλεται για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προθεσμία υποβολής των προσφορών για τυχόν άλλους ενδιαφερόμενους είναι τουλάχιστον ενενήντα (90) ημέρες από την τελευταία δημοσίευση.

c) Είτε με ανοιχτή πρόσκληση (open door) για εκδήλωση ενδιαφέροντος όταν η περιοχή για την οποία ζητείται η παραχώρηση είναι διαθέσιμη σε μόνιμη βάση ή έχει αποτελέσει αντικείμενο προηγούμενης διαδικασίας η οποία δεν κατέληξε στην υπογραφή σύμβασης μίσθωσης ή διανομής παραγωγής ή έχει

εγκαταλειφθεί από ανάδοχο, στην περίπτωση που αυτός έχει υπαναχωρήσει από τη σύμβαση ή καταγγείλει αυτήν.

Κύπρος: Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να χορηγεί άδεια αφού υποβληθούν αιτήσεις από τους φορείς στον Υπουργό για τις οποίες η διαδικασία μπορεί να κινηθεί με τους πιο κάτω τρόπους:

- a) είτε με πρωτοβουλία του Υπουργικού Συμβουλίου, μέσω πρόσκλησης από τον Υπουργό προς υποβολή αιτήσεων που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ή/και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τουλάχιστον 90 ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων.
- b) είτε μέσω δημοσίευσης πρόσκλησης προς υποβολή αιτήσεων που δημοσιεύει ο Υπουργός με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ή/και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από υποβολή αίτησης από φορέα. Τυχόν άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς έχουν προθεσμία τουλάχιστον 90 ημερών μετά τη δημοσίευση για να υποβάλουν επίσης αίτηση.

Νορβηγία: Οι αιτήσεις για άδειες εξερεύνησης

Αίτηση για χορήγηση αδειών εξερεύνησης κοιτασμάτων, πρέπει να κατατεθεί στη νορβηγική Petroleum και να περιέχει πληροφορίες σχετικά με:

- a) το όνομα, τη διεύθυνση και την ιθαγένεια του αιτούντος. Εάν η αίτηση περιλαμβάνει περισσότερους από έναν αιτούντα, όλα τα ονόματα, τις διευθύνσεις και υπηκοότητα θα πρέπει να δηλώνονται,
- β) ποιος θα είναι ο εκπρόσωπος στη Νορβηγία,
- γ) η περιοχή που περιγράφεται στην εφαρμογή,
- δ) ο σκοπός και η φύση της εξερεύνησης.

Η νορβηγική Petroleum ίσως απαιτήσει πρόσθετες πληροφορίες.

Βεβαίωση καταβολής του τέλους, πρέπει να επισυναφθεί στην αίτηση. Η αίτηση για άδεια εξερεύνησης μαζί με τις απαραίτητες επισυνάψεις πρέπει να είναι γραμμένη στα νορβηγικά ή αγγλικά.

7.1.3 Μισθώσεις άδειες και παραχωρήσεις σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο

Ελλάδα: Η διάρκεια του σταδίου ερευνών προσδιορίζεται στη σύμβαση, δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη για χερσαίες περιοχές και τα οκτώ (8) έτη για θαλάσσιες περιοχές και αρχίζει από την Έναρξη ισχύος της σύμβασης. Το στάδιο ερευνών διαιρείται σε φάσεις που ορίζονται στη σύμβαση. Ο Ανάδοχος δικαιούται και υποχρεώνεται να αρχίσει, να συνεχίσει και να ολοκληρώσει τις εργασίες έρευνας, σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους. Προς τούτο χρησιμοποιεί τα ενδεδειγμένα τεχνικά μέσα και μεθόδους, σύμφωνα με τους

κανόνες επιστήμης και τέχνης της έρευνας υδρογονανθράκων. Η διάρκεια του σταδίου ερευνών, ύστερα από αίτηση του Αναδόχου, που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της μπορεί με έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη να παρατείνεται μέχρι το μισό του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται, εφόσον ο Ανάδοχος αποδεδειγμένα παρεμποδίζεται να εφαρμόσει το πρόγραμμα εξαιτίας απρόβλεπτων τεχνικών προβλημάτων που προέκυψαν κατά την εκτέλεσή του. Δεν μπορεί να υπερβαίνει το προβλεπόμενο (7 έτη για ξηρά, 8 έτη για θάλασσα). Το στάδιο εκμετάλλευσης κάθε περιοχής διαρκεί είκοσι πέντε (25) έτη. Το στάδιο εκμετάλλευσης αρχίζει με τη σύναψη της σχετικής σύμβασης. Η περιοχή εκμετάλλευσης έχει κατά το δυνατόν ορθογώνιο σχήμα και η έκτασή της δεν ξεπερνά τα εκατό (100) τετραγωνικά χιλιόμετρα. Αν ο Ανάδοχος αποδείξει ότι το κοίτασμα των υδρογονανθράκων ενδέχεται να ξεπερνά τα εκατό (100) τετραγωνικά χιλιόμετρα, χωρίς όμως και να επεκτείνεται έξω από τη συμβατική περιοχή που κατά το χρόνο της αίτησης δικαιούται να ερευνά, με έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή εργοδότη, μπορεί να ορισθεί περιοχή εκμετάλλευσης ή να επεκταθεί η ήδη ορισθείσα σε έκταση μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά χιλιόμετρα. Η διάρκεια του σταδίου εκμετάλλευσης μπορεί να παραταθεί έως και δύο πενταετίες, μετά από εισήγηση της ΕΔΕΥ ΑΕ, όταν αποδεδειγμένα η προβλεπόμενη διάρκεια δεν επαρκεί για την ολοκλήρωση των εν λόγω δραστηριοτήτων, με επαναδιαπραγμάτευση των όρων της σύμβασης και υπογραφή νέας σύμβασης, ύστερα από αίτηση του Αναδόχου που υποβάλλεται πριν τη λήξη της.

Κύπρος: Η άδεια αναζήτησης υδρογονανθράκων χορηγεί στον αδειούχο δικαιώματα αναζήτησης στην περιοχή της άδειας που χορηγήθηκε, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της χορηγηθείσας άδειας.

Η άδεια έρευνας υδρογονανθράκων χορηγεί στον αδειούχο αποκλειστικά δικαιώματα διεξαγωγής έρευνας υδρογονανθράκων στην περιοχή της άδειας που χορηγήθηκε, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της χορηγηθείσας άδειας και, στην περίπτωση ανακάλυψης οικονομικά εκμεταλλεύσιμων υδρογονανθράκων, το δικαίωμα χορήγησης άδειας εκμετάλλευσης σχετιζόμενη με τέτοια ανακάλυψη, σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών.

Η άδεια εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων χορηγεί στον αδειούχο αποκλειστικά δικαιώματα εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην περιοχή της άδειας που χορηγήθηκε, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της χορηγηθείσας άδειας.

Η διάρκεια ισχύος της άδειας δεν υπερβαίνει τον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων που καθορίζονται στην άδεια. Το Υπουργικό Συμβούλιο ανανεώνει ή παρατείνει την άδεια για τόσο χρονικό διάστημα όσο προβλέπεται στο Συμβόλαιο μεταξύ της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας και του αδειούχου και σύμφωνα με τους όρους της άδειας.

Νορβηγία: Η άδεια παραγωγής πετρελαίου δίνει στους κατόχους άδειας κατά την περίοδο της άδειας:

- Το αποκλειστικό δικαίωμα εξερεύνησης, γεωτρήσεων εξερεύνησης και παραγωγής των κοιτασμάτων πετρελαίου σε περιοχές που καλύπτονται από την άδεια.
- Την κυριότητα του πετρελαίου που παράγεται.

Η άδεια χορηγείται για μια αρχική περίοδο μέχρι δέκα ετών. Ο κάτοχος της άδειας που έχει εκπληρώσει τη δέσμευση της εργασίας και τους λοιπούς όρους της άδειας παραγωγής μπορεί να απαιτήσει παράταση της άδειας και μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου. Η παράταση αυτή καθορίζεται στην ειδική άδεια παραγωγής. Σε γενικές γραμμές, θα είναι έως και 30 χρόνια, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι μέχρι και 50 χρόνια.

Τέλη-Χρεώσεις

Ένα τέλος επεξεργασίας της τάξης των 109,000NOK –περίπου 21,111 ευρώ- επιβάλλεται επί του παρόντος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αίτησης, για να καλύψει το κόστος της επεξεργασίας της αίτησης. Ορισμένοι άμεσοι και έμμεσοι φόροι ισχύουν κατά την περίοδο της άδειας. (1 ευρώ=9,06 NOK)

Ευθύνη

Ο κάτοχος της άδειας είναι υπεύθυνος για τη συμμόρφωση με τους όρους της άδειας, και είναι επίσης υπεύθυνος γενικά σε θέματα του δικαίου του πετρελαίου, του περιβαλλοντικού δικαίου, της νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια, και ούτω καθεξής.

Περιορισμοί

Η άδεια παραγωγής μπορεί να χορηγηθεί σε ένα νομικό πρόσωπο που καθορίζεται σύμφωνα με τη νορβηγική νομοθεσία και είναι εγγεγραμμένο στο νορβηγικό μητρώο των επιχειρήσεων, στο βαθμό που άλλες απαιτήσεις δεν ισχύουν, σύμφωνα με τις διεθνείς συμφωνίες. Οι άδειες παραγωγής μπορούν επίσης να χορηγηθούν σε φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία του σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).

7.1.4 Μεταβίβαση δικαιωμάτων

Ελλάδα: Ο Ανάδοχος δικαιούται ύστερα από έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη και έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής να μεταβιβάζει εν όλω ή ποσοστό τα συμβατικά δικαιώματα και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του σε συγγενή επιχείρηση υπό τον όρο ότι θα παραμείνει εις ολόκληρον υπεύθυνος μαζί με την αποκτώσα συγγενή επιχείρηση έναντι του Εκμισθωτή ή Εργοδότη για την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων του. Η άδεια είναι δυνατόν να μη δοθεί αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας κατά την κρίση του Υπουργικού Συμβουλίου, το οποίο αποφαινεται μετά από κοινή εισήγηση των Υπουργών Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εθνικής Άμυνας.

Αν ο Ανάδοχος είναι κοινοπραξία φυσικών ή νομικών προσώπων, κάθε μέλος δικαιούται να μεταβιβάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση σε άλλο μέλος της κοινοπραξίας, ύστερα από έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή ή Εργοδότη και έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Το Δημόσιο δύναται να ασκήσει δικαίωμα πρώτης προτίμησης σε περίπτωση υποκατάστασης ή μεταβίβασης ποσοστών του Αναδόχου. Οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους συμβάσεις μεταβίβασεως

δικαιωμάτων και υποχρεώσεων υπόκεινται στο συμβολαιογραφικό τύπο, είτε συνάπτονται στην Ελλάδα είτε συνάπτονται στην αλλοδαπή.

Κύπρος: Ουδείς αδειούχος δύναται να μεταβιβάσει άδεια ή εκχωρήσει δικαιώματα που πηγάζουν από άδεια σε άλλο φορέα παρά μόνο κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου η οποία δύναται να δοθεί, εάν:

- a) δεν θίγει την εθνική ασφάλεια,
- b) το Υπουργικό Συμβούλιο ικανοποιηθεί ότι ο φορέας στον οποίο θα μεταβιβαστεί η άδεια ή θα εκχωρηθούν τα δικαιώματα που πηγάζουν από την άδεια, κατέχει επαρκείς τεχνικές γνώσεις, πείρα και οικονομικούς πόρους για διασφάλιση της ορθής άσκησης των δραστηριοτήτων αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων,
- c) ο φορέας στον οποίο θα μεταβιβαστεί άδεια ή θα εκχωρηθούν δικαιώματα που πηγάζουν από άδεια αναλαμβάνει να συμμορφωθεί με οποιουδήποτε άλλους όρους και προϋποθέσεις ως το Υπουργικό Συμβούλιο ήθελε κρίνει ορθό να επιβάλει.

Οποιοσδήποτε αδειούχος μεταβιβάσει άδεια ή εκχωρήσει δικαιώματα που πηγάζουν από άδεια χωρίς την έγκριση του Υπουργικού Συμβούλου, διαπράττει αδίκημα, και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες λίρες ή και στις δυο αυτές ποινές.

Νορβηγία: Μια συμμετοχή σε άδεια παραγωγής πετρελαίου μπορεί να μεταφερθεί. Οι πλευρές είναι ελεύθερες να συμφωνήσουν να μεταφέρουν τα συμφέροντα, και μπορούν να συμφωνήσουν τους όρους της συναλλαγής. Ωστόσο, μια συναλλαγή υπόκειται σε έγκριση από το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (ΥΠΕ) και το Υπουργείο Οικονομικών. Εφαρμόζονται οι ίδιες απαιτήσεις που χρησιμοποιούνται κατά τη χορήγηση των αδειών σε σχέση με την εν λόγω έγκριση. Επιπλέον, όπου μεταφέρεται η συμμετοχή, το κράτος έχει δικαίωμα προτίμησης για να αναλάβει τα συμφέροντα, αν και αυτό δεν χρησιμοποιείται γενικά.

7.1.5 Φορολογία

Ελλάδα: Ο Ανάδοχος υπόκειται σε ειδικό φόρο εισοδήματος με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), καθώς και σε περιφερειακό φόρο με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), χωρίς καμία πρόσθετη τακτική ή έκτακτη εισφορά, τέλος ή άλλη επιβάρυνση οποιασδήποτε φύσεως υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου. Ο φόρος επιβάλλεται χωριστά για το εισόδημα που προέρχεται από κάθε σύμβαση που συνάπτει ο Ανάδοχος. Ο φόρος επιβάλλεται επί του προκύπτοντος από τις συμβατικές εργασίες του Αναδόχου καθαρού φορολογητέου εισοδήματός του και εξαντλεί κάθε υποχρέωση του Αναδόχου και των μετόχων αυτού για φόρο εισοδήματος ως προς κέρδη που προκύπτουν από τις συμβατικές εργασίες του. Στην περίπτωση που ο ανάδοχος είναι Κοινοπραξία, ο υπολογισμός και η βεβαίωση του φόρου εισοδήματος διενεργείται ατομικά για κάθε κοινοπρακτούν μέλος. Η εφαρμογή της προηγούμενης περιόδου δεν θίγει την αλληλεγγύως και εις ολόκληρο ευθύνη των κοινοπρακτούντων μελών για τον οφειλόμενο από τα

υπόλοιπα μέλη της Κοινοπραξίας φόρο εισοδήματος. Ο βεβαιούμενος φόρος καταβάλλεται εφάπαξ. Κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων ο Ανάδοχος απαλλάσσεται της προκαταβολής φόρου εισοδήματος.

Ο ανάδοχος ή το κάθε μέλος αναδόχου – Κοινοπραξίας τηρεί ιδιαίτερα λογιστικά βιβλία και βάσει αυτών συντάσσει για κάθε ημερολογιακό έτος ισολογισμό και ξεχωριστά για κάθε περιοχή εκμετάλλευσης, λογαριασμό εσόδων και εξόδων. Καθαρό φορολογητέο εισόδημα είναι η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του εισοδήματος των ποσών που πιστώνονται ως έσοδα και του αθροίσματος των ποσών που χρεώνονται ως έξοδα, όπως εμφανίζονται στον ενιαίο λογαριασμό όλης της συμβατικής περιοχής. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, τα υποβαλλόμενα με αυτήν δικαιολογητικά έγγραφα, ο τρόπος καταβολής του φόρου σε είδος ή σε χρήμα, η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου, οι πίνακες αποσβέσεων ανά περιοχές έρευνας και εκμετάλλευσης και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των περί φορολογίας εισοδήματος διατάξεων του παρόντος. Οι πίνακες αποσβέσεων μπορούν να προβλέπουν είτε ποσοστά αποσβέσεων βάσει της αξίας των αποσβεννυμένων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών πρώτης εγκατάστασης και ερευνών, είτε συνολικό επιτρεπόμενο ύψος αποσβέσεων που καθορίζεται σε ποσοστό της ετήσιας παραγωγής. Οι πίνακες αποσβέσεων μπορούν να κλιμακώνονται ανάλογα με το ύψος της παραγωγής και το χρόνο της απόσβεσης και ισχύουν μόνο για τις συμβάσεις που συνάπτονται μετά τη δημοσίευσή τους.

Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, τα υποβαλλόμενα με αυτήν δικαιολογητικά έγγραφα, ο τρόπος καταβολής του φόρου σε είδος ή σε χρήμα, η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου, οι πίνακες αποσβέσεων ανά περιοχές έρευνας και εκμετάλλευσης και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των περί φορολογίας εισοδήματος διατάξεων του παρόντος. Οι πίνακες αποσβέσεων μπορούν να προβλέπουν είτε ποσοστά αποσβέσεων βάσει της αξίας των αποσβεννυμένων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών πρώτης εγκατάστασης και ερευνών, είτε συνολικό επιτρεπόμενο ύψος αποσβέσεων που καθορίζεται σε ποσοστό της ετήσιας παραγωγής. Οι πίνακες αποσβέσεων μπορούν να κλιμακώνονται ανάλογα με το ύψος της παραγωγής και το χρόνο της απόσβεσης και ισχύουν μόνο για τις συμβάσεις που συνάπτονται μετά τη δημοσίευσή τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προσδιορίζεται ο τρόπος καταβολής του περιφερειακού φόρου, η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου και κάθε σχετική με αυτόν αναγκαία λεπτομέρεια. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να τηρεί βιβλία και στοιχεία σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Είναι δυνατόν να επιτραπεί η τήρηση των βιβλίων και η κατάρτιση των ισολογισμών του Αναδόχου σε ξένο νόμισμα.

Στη σύμβαση μίσθωσης ο λογαριασμός εσόδων και εξόδων κάθε περιοχής εκμετάλλευσης πιστώνεται με την αξία των υδρογονανθράκων και των παραπροϊόντων τους που παρήχθησαν και πωλήθηκαν από τον Ανάδοχο, με την αξία του καταβληθέντος στον Εκμισθωτή μισθώματος σε είδος, με το τίμημα από την πώληση περιουσιακών στοιχείων κατά το ποσό που υπερβαίνει την αξία απόκτησής τους, προκειμένου δε περί παγίων περιουσιακών στοιχείων κατά το

ποσό που υπερβαίνει την αξία που δεν έχει ακόμη αποσβεστεί και με κάθε άλλο έσοδο που σχετίζεται με τις συμβατικές εργασίες ή προέρχεται από τη μεταφορά προϊόντων για λογαριασμό ανεξάρτητων τρίτων μέσα στη χώρα και τις περιοχές με τους αγωγούς του Αναδόχου ή προέρχεται από την είσπραξη ασφαλιστικών ή άλλων αποζημιώσεων.

Στη σύμβαση μίσθωσης ο λογαριασμός εσόδων και εξόδων κάθε περιοχής εκμετάλλευσης χρεώνεται ως εξής:

- l) με τις δαπάνες που γίνονται για τις έρευνες, για τις εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης και τα λοιπά πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που έγιναν πριν την έναρξη της εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς και των δαπανών πρώτης εγκατάστασης,
- m) με τις τρέχουσες δαπάνες παραγωγής, και ιδιαίτερα με τη δαπάνη για τα χρησιμοποιηθέντα ή αναλωθέντα υλικά, εφόδια ή ενέργεια, με τους μισθούς και τις συναφείς με αυτούς επιβαρύνσεις, με τη δαπάνη για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από τρίτους,
- n) με τα γενικά έξοδα που έγιναν στη χώρα για τις κατά τη σύμβαση εργασίες του αναδόχου, που περιλαμβάνουν ιδιαίτερα τις δαπάνες για μισθούς, για μισθώματα κινητών και ακινήτων και για ασφάλιστρα,
- o) με ποσά για μισθούς διευθυντών ή υπαλλήλων στο εξωτερικό και γενικά διοικητικά έξοδα των ιδίων γραφείων του Αναδόχου σύμφωνα με τις παρασχεθείσες από αυτούς υπηρεσίες για τις συμβατικές εργασίες. Τα ποσά αυτά δεν μπορούν να υπερβαίνουν ποσοστό των πραγματοποιούμενων αντιστοίχων εξόδων στην Ελλάδα,
- p) με τα ποσά για τόκους δανείων ή για άλλες τραπεζικές επιβαρύνσεις που καταβλήθηκαν για να λάβει δάνειο ή για να πιστωθεί με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ο Ανάδοχος ή συγγενής του εταιρεία για να διεξαγάγει τις συμβατικές εργασίες πλην των εργασιών έρευνας και περιχάραξης των κοιτασμάτων. Δεν περιλαμβάνονται χρεώσεις τόκων: 1) κατά το ποσό που το καταβαλλόμενο επιτόκιο υπερβαίνει το εύλογο εμπορικά επιτόκιο που ισχύει στις διεθνείς χρηματαγορές για παρόμοιες εργασίες, 2) κατά το ποσό που το δάνειο υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στη σύμβαση και 3) κατά το ποσό που τα έσοδα από την παραγωγή υδρογονανθράκων χρησιμοποιηθούν για να χρηματοδοτηθεί κεφαλαιουχικός εξοπλισμός ανάπτυξης κατά τη διάρκεια της παραγωγής,
- q) με τα ποσά των μη εισπράξιμων απαιτήσεων και των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν λόγω ζημιών που προκλήθηκαν σε τρίτους,
- r) με τη μη αποσβεσθείσα αξία καταστραφέντων ή εγκαταλειφθέντων περιουσιακών στοιχείων,
- s) με κάθε άλλη τρέχουσα δαπάνη και κάθε ζημιά σχετική με τις συμβατικές εργασίες, εφόσον η δαπάνη ή η ζημιά εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα κατά τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος,
- t) με το ποσό που απαιτείται για να ικανοποιηθούν οι συναφείς με τη λήξη της εκμετάλλευσης υποχρεώσεις του. Το ποσό αυτό συσσωρευόμενο αποτελεί ειδικό αποθεματικό,
- u) με το ποσό των υπό α' έως θ' δαπανών των προηγούμενων ετών κατά το μέρος που δεν καλύφθηκαν κατά τα έτη αυτά και μέχρι να καλυφθούν πλήρως,
- v) με την αξία μισθώματος που πρέπει να καταβληθεί σε χρήμα ή σε είδος.

Έσοδα και έξοδα που δεν μπορούν να καταλογισθούν αποκλειστικά σε ορισμένη

περιοχή εκμετάλλευσης κατανέμονται σε όλες τις περιοχές εκμετάλλευσης της συμβατικής περιοχής.

Στη σύμβαση διανομής της παραγωγής ο λογαριασμός εσόδων και εξόδων πιστώνεται με την αξία των υδρογονανθράκων και των παραπροϊόντων που παρήχθησαν και πωλήθηκαν από τον Ανάδοχο για λογαριασμό αυτού και για λογαριασμό του Εργοδότη, με την αξία του μεριδίου επί των παραχθέντων υδρογονανθράκων και παραπροϊόντων, που λαμβάνεται από τον Εργοδότη σε είδος, με κάθε έσοδο από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν με δαπάνη χρεωθείσα στο λογαριασμό εσόδων και εξόδων, με κάθε άλλο έσοδο που σχετίζεται με τις συμβατικές εργασίες ή προέρχεται από τη μεταφορά προϊόντων για λογαριασμό ανεξάρτητων τρίτων μέσα στη χώρα και τις περιοχές με τους αγωγούς του Αναδόχου ή προέρχεται από την είσπραξη ασφαλιστικών ή άλλων αποζημιώσεων.

Στη σύμβαση διανομής της παραγωγής ο λογαριασμός εσόδων και εξόδων κάθε περιοχής εκμετάλλευσης χρεώνεται με τα ποσά που προβλέπονται στις παραπάνω περιπτώσεις α' έως ι' και επιπλέον με την αξία του μεριδίου του εργοδότη.

Τα εισοδήματα του Αναδόχου που προκύπτουν από τη σύμβαση, τα εισοδήματα που αποκτούν στο εξωτερικό αλλοδαποί υπάλληλοι του Αναδόχου για συναφείς με τις συμβατικές εργασίες υπηρεσίες, καθώς και τα εισοδήματα που αποκτούν αλλοδαποί υπάλληλοι των χρησιμοποιούμενων από τον Ανάδοχο εργολάβων, των υπεργολάβων, ακόμη και αν οι τελευταίοι είναι κάτοικοι Ελλάδας, απαλλάσσονται από κάθε άμεσο ή έμμεσο, γενικό ή ειδικό, τακτικό ή έκτακτο φόρο, τέλος, τέλος χαρτοσήμου, δικαίωμα, τακτική ή έκτακτη εισφορά, κράτηση και γενικά από κάθε τακτικό ή έκτακτο οικονομικό βάρος υπέρ του Δημοσίου και παντός τρίτου, πλην του φόρου προστιθέμενης αξίας.

Το ίδιο ακριβώς ισχύει και για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων στον Ανάδοχο, την μεταβίβαση δικαιωμάτων από τις συμβάσεις αυτές εκ μέρους του Αναδόχου, την πώληση των παραγόμενων υδρογονανθράκων από τον Ανάδοχο, τον Εκμισθωτή ή τον Εργοδότη, τις συμβάσεις έργου που συνάπτονται για τους συμβατικούς σκοπούς από τον Ανάδοχο με εργολάβους και από αυτούς με υπεργολάβους, την μίσθωση, την παραχώρηση ή την με οποιονδήποτε τρόπο κτήση της χρήσης ακινήτων τις συμβάσεις των δανείων ή πιστώσεων που παρέχονται στον Ανάδοχο από τράπεζες ή πιστωτικούς οργανισμούς ή πάσης φύσεως αλλοδαπά νομικά πρόσωπα για να εκτελεστούν οι συμβατικές εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, τους τόκους και την εξόφλησή. Οι τόκοι των παραπάνω δανείων και πιστώσεων δεν απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος. Οι αμοιβές συμβολαιογράφων για την κατάρτιση των δικαιοπραξιών του Αναδόχου που απαιτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, καθώς επίσης και τα δικαιώματα έμμισθων και άμισθων υποθηκοφυλάκων για την εγγραφή ή τη μεταγραφή των δικαιοπραξιών αυτών δεν μπορούν να υπερβούν για κάθε περίπτωση το ποσό των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών. Τέλος δεν παρέχεται απαλλαγή από τις εισφορές εργοδότη και εργαζομένου προς τους πάσης φύσεως οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, τους οργανισμούς και λογαριασμούς κοινωνικής πολιτικής, ούτε από τους ήδη θεσπισθέντες υπέρ των εργαζομένων πόρους εκτός από τους υπέρ τρίτων κοινωνικούς πόρους, ούτε από τα δικαιώματα, τις εισφορές και τα ανταποδοτικά

τέλη που οφείλονται για παρεχόμενες υπηρεσίες.

Κύπρος: Το φορολογικό καθεστώς που ισχύει στην Κύπρος για τη βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου αποτελείται από ένα συνδυασμό του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων (CIT), φόρου υπεραξίας κεφαλαίων (CGT), φόρου ακίνητης περιουσίας (IPT), του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης, σύμφωνα με τον οποίο ανάντη εξερεύνηση πετρελαίου και φυσικού αερίου και δραστηριότητες εκμετάλλευσης πρόκειται να αναληφθούν στο πλαίσιο μιας σύμβασης επιμερισμού της παραγωγής.

- CIT - 12,5%
- CGT - 20%
- IPT - 0,6% -0.19%
- Branch Tax Rate - 12,5%
- ΦΠΑ - 19%
- Δικαιώματα - Δεν υφίσταται
- Μπόνους - Ναι
- Σύμβαση επιμερισμού Παραγωγής - Ναι

Δεν υπάρχουν ειδικές φορολογικές νομοθεσίες για την εξερεύνηση υδρογονανθράκων και τις δραστηριότητες εκμετάλλευσης στην Κύπρο, και εφαρμόζονται οι γενικοί εταιρικοί φορολογικοί νόμοι που ισχύουν σήμερα. Σύμφωνα με το μοντέλο εξερεύνησης και επιμερισμού της παραγωγής σύμβασης, που δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου αδειοδότησης για την υπεράκτια Κύπρο όσον αφορά στην άδεια για αναζήτηση υδρογονανθράκων, η πρόθεση της κυπριακής κυβέρνησης είναι να ενταχθεί σε μια συμφωνία με τους φορείς και τους αναδόχους σύμφωνα με την οποία η Δημοκρατία της Κύπρου να δικαιούται ένα ορισμένο ποσοστό των κερδών των υδρογονανθράκων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που θα αναλάβει ο ανάδοχος στην Κύπρο με την δική του αποκλειστική ευθύνη, το κόστος και τα έξοδα των δραστηριοτήτων. Στην συμφωνία θεωρείται ότι συμπεριλαμβάνεται και ο φόρος.

Νορβηγία: Το εισόδημα του νορβηγικού κράτους από τις δραστηριότητες πετρελαίου προέρχεται από:

- Τους φόρους που καταβάλλονται από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των πετρελαιοειδών.
- Άμεση και έμμεση συμμετοχή του κράτους στις δραστηριότητες πετρελαίου.

Εταιρική φορολογία

Οι πετρελαϊκές δραστηριότητες στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα υπόκεινται στο γενικό καθεστώς φορολογίας των εταιρειών στη Νορβηγία. Επιπλέον, λόγω των έκτακτων κερδών που σχετίζονται με την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου στην υφαλοκρηπίδα, ο ειδικός φόρος πετρελαίου επιβάλλεται σε αυτές τις δραστηριότητες. Ο κανονικός συντελεστής εταιρικού φόρου είναι 27%, η οποία είναι η ίδια όπως στην ξηρά. Ο ειδικός φορολογικός συντελεστής του πετρελαίου είναι 51%. Κατά τον υπολογισμό της βάσης για τους δύο τύπους των φόρων, οι επενδύσεις αποσβένονται σε πάνω από έξι χρόνια. Οι εκπτώσεις είναι διαθέσιμες για τα έξοδα που σχετίζονται με την εξερεύνηση, την έρευνα, την ανάπτυξη, τη χρηματοδότηση, τη λειτουργία και την αφαίρεση.

Για να προστατευθούν οι κανονικές επιστροφές από τον ειδικό φόρο πετρελαίου, μία επιπλέον έκπτωση, που ονομάζεται ανάταση, είναι διαθέσιμη. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε 22% της επένδυσης (5,5% ετησίως για τέσσερα έτη).

Οι εταιρείες που δεν είναι επί του παρόντος φορολογητέες (για παράδειγμα, αυτές που δεν λαμβάνουν εισόδημα) μπορούν να μεταφέρουν τα ελλείμματα και τις αυξήσεις μαζί με τα δικαιώματα. Αυτές οι εταιρείες μπορούν επίσης να υποβάλουν αίτηση για επιστροφή μετρητών της φορολογικής αξίας για δαπάνες εξερεύνησης, κίνηση που έχει γίνει ένας σημαντικός τρόπος χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων εξερεύνησης για τους νεοεισερχόμενους στη νορβηγική υφαλοκρηπίδα.

Οι έμμεσοι φόροι

Οι έμμεσοι φόροι είναι:

- ΦΠΑ.
- Οι περιβαλλοντικοί φόροι, συμπεριλαμβανομένου του φόρου διοξειδίου του άνθρακα.
- Τέλη περιοχής.
Το τέλος περιοχής θεωρείται ως «ενοίκιο» για την περιοχή της άδειας και έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι διατιθέμενες περιοχές έχουν εξερευνηθεί αποτελεσματικά. Είναι επί του παρόντος:
  - 34,000 NOK (3.820€) ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους.
  - 68,000 NOK (7.640€) το δεύτερο έτος.
  - 137,000 NOK (15.392€) από το τρίτο έτος και μετά.

Το νορβηγικό κράτος αντλεί οικονομικά οφέλη άμεσα και έμμεσα από τις δραστηριότητες πετρελαίου, εν μέρει μέσω της άμεσης συμμετοχής της (που διαχειρίζεται η Petoro AS) και εν μέρει μέσω της συμμετοχής της στην εισηγμένη εταιρεία Statoil ASA. Καμία επιχορήγηση δεν χρεώνεται για πετρελαϊκές δραστηριότητες.

Σύμφωνα με το μοντέλο συμφωνίας κοινής εκμετάλλευσης, καθένας από τους συμμετέχοντες είναι υποχρεωμένος να πληρώσει τους άμεσους φόρους σε αυτόν. Όλοι οι φόροι, δασμοί και εισφορές από τις αρχές σε σχέση με τις κοινές επιχειρήσεις, εκτός από φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου, μπορούν να χρεωθούν στον κοινό λογαριασμό και καταβάλλονται από τους κοινοπράττοντες σε αναλογία με τις αντίστοιχες συμμετοχές τους.

ΦΠΑ

Ο ΦΠΑ είναι απαιτητός δυνητικά σε όλες τις παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη Νορβηγία και των χωρικών υδάτων της. Τόσο οι νορβηγικές εταιρίες όσο και οι ξένες πρέπει να εγγραφούν για ΦΠΑ, αν η αξία των φορολογητέων συναλλαγών τους υπερβαίνει το όριο εγγραφής ΦΠΑ (50,000NOK – 5617€). Όταν μια καταχωρισμένη στον ΦΠΑ οικονομική οντότητα καταβάλλει τον ΦΠΑ επί των εισροών για τα αγαθά και τις προμήθειες που αγοράζει, όπως ΦΠΑ επί των εισροών είναι γενικά αποδίδονται στο βαθμό που η οικονομική οντότητα κάνει φορολογητέες παραδόσεις για τους σκοπούς του ΦΠΑ.

Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στη Νορβηγία είναι 25%. Αυτό περιλαμβάνει επίσης την προμήθεια του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Εισαγωγή ΦΠΑ οφείλεται γενικά στις εισαγωγές, αν και αυτό μπορεί να ανασταλεί ή αναβληθεί χρησιμοποιώντας τις δασμολογικές ελαφρύνσεις.

Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών από τη Νορβηγία απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ. Η απαλλαγή για την πώληση των αγαθών θα πρέπει να τεκμηριώνεται με το έγγραφο των πωλήσεων, την τελωνειακή διασάφηση και το πιστοποιητικό εξαγωγής.

Δασμός

Όλα τα εμπορεύματα που εισάγονται στη Νορβηγία, συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων, δυνητικά υπόκεινται σε τελωνειακούς δασμούς. Κάθε οφειλόμενος δασμός είναι πληρωτέος κατά τη στιγμή της εισαγωγής των αγαθών, εκτός εάν τεθούν για αποθήκευση ή εκκαθαρίζονται από τους δασμούς σύμφωνα με ένα καθορισμένο καθεστώς εκκαθάρισης.

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης

Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης εφαρμόζεται γενικώς στις προμήθειες των καυσίμων και άλλων προϊόντων υδρογονανθράκων στη Νορβηγία στην βάση ότι τα προϊόντα αυτά είτε εισάγονται στη Νορβηγία ή αφαιρούνται από μια φορολογική αποθήκη. Ο όρος φορολογική αποθήκη σημαίνει ότι οι χώροι όπου πραγματοποιούνται ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντα παράγονται, μεταποιούνται, κατέχονται, παραλαμβάνονται ή αποστέλλονται υπό καθεστώς αναστολής από εγκεκριμένο αποθηκευτή και περιλαμβάνει εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών παραγωγών και αποθήκες πετρελαιοειδών.

7.1.6 Υγεία, Ασφάλεια και Περιβάλλον

Ελλάδα

Περιβάλλον: Ο Ανάδοχος οφείλει να διασφαλίζει ότι ο σχεδιασμός της γεώτρησης και η διενέργεια των γεωτρητικών εργασιών, στις οποίες περιλαμβάνονται η θωράκιση της, η επένδυση της, η τσιμέντωσή της, οι εργασίες σφραγίσματος της και ο καθορισμός αποστάσεων μεταξύ των γεωτρήσεων συνάδουν με τις γενικώς αποδεκτές πρακτικές της διεθνούς πετρελαϊκής βιομηχανίας, καθώς και με την κείμενη νομοθεσία περί ασφαλούς ναυσιπλοΐας. Με σκοπό τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να επιβάλλει την κατάθεση εγγύησης, το ύψος της οποίας καθορίζεται από τον Υπουργό μετά από εισήγηση της ΕΔΕΥ ΑΕ ή εναλλακτικά ασφαλιστήριο συμβόλαιο σε διεθνή οίκο κατά παντός κινδύνου. Από το περιεχόμενο στην ΕΔΕΥ ΑΕ, δυνάμει συμβάσεων του παρόντος, μίσθωμα ή μερίδιο παραγωγής, ποσοστό είκοσι επί τοις εκατό (20%) κατ' έτος κατατίθεται σε ειδικό προς τούτο τραπεζικό λογαριασμό του Πράσινου Ταμείου, που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Το προϊόν του λογαριασμού διατίθεται για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων για την

αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης που τυχόν προκαλείται από δραστηριότητες έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων καθώς και προστασίας του περιβάλλοντος από δραστηριότητες που έχουν σχέση με κάθε είδους εκμετάλλευση ή χρήση ενεργειακών πηγών ή πόρων.

Ασφάλεια: Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μετά από εισήγηση της ΕΔΕΥ ΑΕ, θεσπίζονται Κανονισμοί εκτέλεσης των κάθε φύσης εργασιών και έργων αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, περιλαμβανομένης της κατασκευής των κάθε φύσης εγκαταστάσεων, των δεξαμενών αποθήκευσης και των αγωγών, της διενέργειας των γεωτρήσεων και της σφράγισης των φρεάτων, με σκοπό τη λήψη κάθε φύσης μέτρων ασφαλείας προσώπων ή πραγμάτων, παρεμπόδιση της ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος, προστασίας της χλωρίδας και της πανίδας, της αλιείας, της ναυσιπλοΐας, των αρχαιοτήτων γενικά, των ιστορικών τόπων, των τόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, καθώς και άλλων δραστηριοτήτων εντός των περιοχών εκμετάλλευσης. Με τη σύμβαση προβλέπεται ότι μέχρι την έκδοση των Κανονισμών που αναφέρονται στο άρθρο αυτό οι εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης θα εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις ανάλογων νομοθετικών προβλέψεων του εθνικού δικαίου ή των Κανονισμών κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάθε Ανάδοχος οφείλει να διεξάγει τις δραστηριότητες υδρογονανθράκων με δέοντα και ασφαλή τρόπο σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, καθώς και να συμμορφώνεται με τους Κανονισμούς και κάθε σχετική νομοθεσία που ρυθμίζει θέματα ασφαλείας και υγιεινής των εργαζομένων και προστασίας του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, οφείλει μεταξύ άλλων να:

- h) Διασφαλίζει ότι τα υλικά, προμήθειες, μηχανήματα, κατασκευές, εξοπλισμός και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από αυτόν ή από υπεργολάβους του είναι σύμφωνα με τα γενικά αποδεκτά πρότυπα στη διεθνή πετρελαϊκή βιομηχανία και είναι δεόντως κατασκευασμένα, διατηρούμενα σε καλή λειτουργική κατάσταση.
- i) Χρησιμοποιεί με βιώσιμο τρόπο τους φυσικούς πόρους της περιοχής που περιλαμβάνεται στην άδεια που χορηγήθηκε.
- j) Αποτρέπει τις ζημιές στους παραγωγικούς σχηματισμούς και διασφαλίζει ότι οι υδρογονάνθρακες που ανακαλύφθηκαν, η ιλύς ή οποιαδήποτε άλλα ρευστά ή ουσίες δεν διαρρέουν ή απορρίπτονται.
- k) Αποτρέπει ζημιές σε στρώματα υδρογονανθράκων και υδροφόρα στρώματα που είναι παρακείμενα σε παραγωγικό σχηματισμό ή σχηματισμούς και αποτρέπει το νερό από το να εισέρχεται σε οποιαδήποτε στρώματα υδρογονανθράκων, εκτός από τις περιπτώσεις όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι εισπίεσης νερού για επιχειρήσεις δευτερογενούς απόληψης ή η εισπίεση νερού εφαρμόζεται για οποιονδήποτε άλλο λόγο σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές διεθνείς πρακτικές της πετρελαϊκής βιομηχανίας.
- l) Αποθηκεύει ορθά τους υδρογονάνθρακες σε δοχεία που έχουν κατασκευαστεί γι' αυτόν το σκοπό και δεν αποθηκεύει αργό πετρέλαιο σε χωμάτινη δεξαμενή παρά μόνο προσωρινά σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
- m) Εφαρμόζει την κείμενη νομοθεσία περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων σε σχέση με τα απόβλητα των υδρογονανθράκων.
- n) Διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες υδρογονανθράκων διενεργούνται με περιβαλλοντικά αποδεκτό και ασφαλή τρόπο που είναι συμβατός με την

εκάστοτε ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία και την ορθή πρακτική της διεθνούς πετρελαϊκής βιομηχανίας και ασκεί γι' αυτόν το σκοπό αποτελεσματικό έλεγχο. Ο Ανάδοχος οφείλει επίσης να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα έτσι ώστε να περιορίσει στο ελάχιστο κάθε περιβαλλοντική ρύπανση ή ζημία στα νερά, στο έδαφος ή στην ατμόσφαιρα που μπορεί να προκληθεί σε σχέση με τις δραστηριότητες υδρογονανθράκων. Σε περίπτωση που ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης κρίνει ότι οποιεσδήποτε εργασίες ή εγκαταστάσεις που έχουν ανεγερθεί ή δραστηριότητες που διεξάγονται δύνανται να θέσουν σε κίνδυνο πρόσωπα ή περιουσία τρίτου προσώπου ή ρυπαίνουν ή επιφέρουν ζημία στο περιβάλλον, στην πανίδα, στη χλωρίδα ή στους θαλάσσιους οργανισμούς, ζητά από τον Ανάδοχο να λάβει διορθωτικά μέτρα, εντός εύλογης χρονικής περιόδου και να αποκαταστήσει οποιαδήποτε ζημία στο περιβάλλον. Ο Εκμισθωτής ή Εργοδότης μπορεί επίσης να αναστείλει την εκπλήρωση των συμβατικών δικαιωμάτων του Αναδόχου έως ότου αυτός λάβει όλα τα διορθωτικά μέτρα και να αποκαταστήσει την περιβαλλοντική ζημία.

Κύπρος: Ο φορέας, ο οποίος υποβάλλει αίτηση για εξασφάλιση άδειας έρευνας υδρογονανθράκων, οφείλει να συμπεριλαμβάνει στην αίτησή του σύντομο σημείωμα που να περιγράφει τις δραστηριότητες έρευνας υδρογονανθράκων και τις τυχόν επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και τρόπους αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους.

Φορέας ο οποίος υποβάλλει αίτηση για εξασφάλιση άδειας εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων οφείλει να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου.

Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου, οι αιτήσεις, εκθέσεις και άλλα έγγραφα των οποίων η υποβολή προβλέπεται στον εν λόγω Νόμο, υποβάλλονται, όταν αφορούν σε έργα που εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος Νόμου, στον Υπουργό, ο οποίος τα διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση στην πολεοδομική ή περιβαλλοντική αρχή, ανάλογα με την περίπτωση.

Νορβηγία

Πρόγραμμα για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Πριν από την υποβολή ενός σχεδίου για την ανάπτυξη και λειτουργία ενός κοιτάσματος πετρελαίου ή φυσικού αερίου (ΠΟΠ, οι δικαιούχοι πρέπει να υποβάλλουν στο Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (ΜΡΕ), ένα προτεινόμενο πρόγραμμα για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η πρόταση πρέπει να δώσει μια σύντομη περιγραφή, μεταξύ άλλων:

- Της ανάπτυξης.
  - Των σχετικών λύσεων ανάπτυξης.
  - Την πιθανή επίδραση σε άλλες εμπορικές δραστηριότητες και στο περιβάλλον.
- Οι δικαιούχοι πρέπει να διαβιβάσουν το προτεινόμενο πρόγραμμα αξιολόγησης του αντικτύπου για τη διαβούλευση στις:

- Αρμόδιες Αρχές.
- Βιομηχανικές οργανώσεις, όπως η:
  - iv. Νορβηγική πετρελαίου και φυσικού αερίου σύνδεσης,
  - v. Συνομοσπονδία των νορβηγικών επιχειρήσεων (Næringslivet Hovedorganisasjon),
  - vi. Ομοσπονδία των νορβηγικών Βιομηχανιών.

Οι δικαιούχοι πρέπει να ορίσουν ένα εύλογο χρονικό διάστημα, τουλάχιστον έξι εβδομάδων για την υποβολή παρατηρήσεων. Το ΥΠΕ αποφασίζει στη συνέχεια για το περιεχόμενο του τελικού προγράμματος για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει της πρότασης και τα σχόλια σχετικά με την εν λόγω πρόταση. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το ΥΠΕ μπορεί να αποφασίσει να ανοίξει το πρόγραμμα για τη δημόσια διαβούλευση.

Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να προετοιμάζεται με βάση το καθορισμένο πρόγραμμα αξιολόγησης του αντίκτυπου και να υποβάλλεται στο ΥΠΕ ως μια περιγραφή της ανάπτυξης. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων πρέπει επίσης να διαβιβαστεί για σχόλια σε κάθε ενδιαφερόμενο, βιομηχανικές οργανώσεις και να ανακοινωθεί στη νορβηγική εφημερίδα.

Το ΥΠΕ θα κάνει την τελική απόφαση για την ΕΠΕ και θα εξετάσει εάν θα θέσει όρους για να μειώσει και να αποζημιώσει για σημαντικές αρνητικές επιδράσεις.

Υπάρχει μια ολοκληρωμένη περιβαλλοντική και κλιματική πολιτική που εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια όλων των φάσεων των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων, και περιλαμβάνει τις απαιτήσεις της άδειας στους ακόλουθους τομείς:

Εκπομπές CO₂. Η καύση του φυσικού αερίου στους καυστήρες πέραν του αναγκαίου για την διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας δεν επιτρέπεται χωρίς έγκριση από το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας (Petroleum Act).

Εκπομπές NO_x. Άδειες εκπομπών κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας μπορούν να χορηγούνται από τον Οργανισμό κλίματος και Ρύπανσης (KLIF) (Ρύπανση Πράξη Ελέγχου).

Απαλλαγή παραγόμενου νερού. Το πετρέλαιο και τα χημικά απόβλητα που παράγονται από το νερό μπορούν να έχουν τοπικές επιδράσεις κοντά στις εγκαταστάσεις, και ρυθμίζονται σε εθνικό επίπεδο, μέσω αδειών απαλλαγής που χορηγούνται από την KLIF (Πράξη Ελέγχου Ρύπανσης).

Χημική απαλλαγή. Οι χημικές απορρίψεις στη θάλασσα επιτρέπεται μόνο εάν έχει χορηγηθεί άδεια απαλλαγής από την KLIF (Πράξη Ελέγχου Ρύπανσης).

Εκκένωσης λαδιού. Οι απορρίψεις του πετρελαίου στη θάλασσα επιτρέπεται μόνο εάν έχει χορηγηθεί άδεια απαλλαγής από την KLIF (Πράξη Ελέγχου Ρύπανσης).

7.1.7 Αναγκαστική απαλλοτριώση

Ελλάδα: Επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτριώση γαιών που εγκλείουν υπόγεια ή επιφανειακά ύδατα ή άλλα αστικά ή αγροτικά ακίνητα ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις, περιλαμβανομένης και της συστάσεως εμπράγματων δικαιωμάτων σε βάρος των ακινήτων αυτών, που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεων, εργασιών και λοιπών έργων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κατά τον παρόντα νόμο, καθώς και της

παραγωγής παραπροϊόντων, τα οποία προέρχονται από διαχωρισμό ή κατεργασία που δεν απαιτεί την ίδρυση διυλιστηρίου, επειδή οι σκοποί της απαλλοτρίωσης χαρακτηρίζονται ως δημόσιας ωφέλειας.

Η απαλλοτρίωση αυτή κηρύσσεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας υπέρ του Εκμισθωτή ή Εργοδότη. Αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων για εγκατάσταση αγωγών μεταφοράς και δεξαμενών αποθήκευσης υδρογονανθράκων ή προϊόντων διύλισης και γενικά κατεργασίας των υδρογονανθράκων αυτών, μπορεί να κηρύσσεται κατά τις διατάξεις του ν. 367/1976 και υπέρ άλλου προσώπου, που έχει άδεια ίδρυσης τέτοιων εγκαταστάσεων πλην του Δημοσίου ή της Δ.Ε.Π. – Ε.Κ.Υ..

Κύπρος: Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 23 του Συντάγματος και του Περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου Αρ. 15/62, οποιαδήποτε ιδιοκτησία μπορεί να απαλλοτριωθεί αναγκαστικά για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας.

Απαλλοτριούσα Αρχή μπορεί να είναι:

- α) Η Δημοκρατία
- β) Δημοτική αρχή
- γ) Κοινοτική συνέλευση
- δ) Νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή και Οργανισμός κοινής ωφέλειας στον οποίο παραχωρείται δικαίωμα απαλλοτρίωσης με Νόμο.

Σε περίπτωση που καταστεί αναγκαία η απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας η Απαλλοτριούσα Αρχή:

- Προβαίνει σε δημοσίευση Γνωστοποίησης για τη σκοπούμενη Απαλλοτρίωση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.
- Μεριμνά επίσης για την επίδοση αντιγράφου της γνωστοποίησης σε κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η επίδοση λόγω μη ανεύρεσης του επηρεαζόμενου μέρους, και μετά από σχετική επιβεβαίωση της Τοπικής Αρχής, δημοσιεύεται σχετική ανακοίνωση σε δύο τουλάχιστο καθημερινές εφημερίδες.
- Με τη γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης καλεί κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο να υποβάλει ένσταση εντός 30 ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης.
- Μετά την εξέταση τυχόν ενστάσεων και μέσα σε δώδεκα μήνες, από την ημερομηνία της δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης, η απαλλοτρίωση θα πρέπει να επικυρωθεί με τη δημοσίευση του σχετικού Διατάγματος Απαλλοτρίωσης, διαφορετικά η απαλλοτρίωση ατονεί.
- Σε δεκατέσσερις μήνες από την ημερομηνία της δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης η Απαλλοτριούσα Αρχή θα πρέπει να αποστείλει γραπτή προσφορά σχετικά με το ύψος της αποζημίωσης.

Αφού ληφθεί η προσφορά, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο μπορεί:

- α) Να αποδεχθεί την προσφορά για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του σχετικά με την απαλλοτρίωση.
- β) Να την αποδεχθεί με επιφύλαξη, οπότε η ακίνητη ιδιοκτησία περιέρχεται στην Απαλλοτριούσα Αρχή με την καταβολή του ποσού της αποζημίωσης και το ίδιο διατηρεί το δικαίωμα να αποταθεί στο Δικαστήριο εντός εβδομηνταπέντε (75) ημερών από την ημερομηνία είσπραξης της αποζημίωσης.
- γ) Να αγνοήσει την προσφορά. Σε τέτοια περίπτωση η Απαλλοτριούσα Αρχή αποτείνεται η ίδια στο δικαστήριο, για καθορισμό του τελικού ποσού της

αποζημίωσης.

Αποζημίωση

Σε περίπτωση που απαλλοτριώνεται ολόκληρο το ακίνητο, το ποσό της αποζημίωσης υπολογίζεται με βάση την αγοραία αξία του κτήματος κατά την ημερομηνία της δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης.

Σε περίπτωση δε που απαλλοτριώνεται μέρος μόνο ακινήτου η αποζημίωση καθορίζεται με βάση την αγοραία αξία του μέρους που απαλλοτριώνεται κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης. Σ' αυτή δε προστίθεται οποιοδήποτε ποσό μείωσης στην αγοραία αξία του υπολοίπου (επιζήμια επίδραση), λόγω της απαλλοτρίωσης, ή και αφαιρείται, οποιοδήποτε ποσό καλύτερευσης που επέρχεται στην αξία του υπολοίπου (υπεραξία).

Σε όλες τις περιπτώσεις η αποζημίωση περιλαμβάνει και οποιαδήποτε άλλη ζημιά που προκλήθηκε λόγω της απαλλοτρίωσης.

Στο ποσό της αποζημίωσης προστίθεται και τόκος 9% από την ημερομηνία δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης.

Νορβηγία: Η νορβηγική νομοθεσία περιορίζει τη χρήση της απαλλοτρίωσης σε ένα σταθερό αριθμό. Οι συνέπειες του σχεδίου πρέπει να τεκμηριώνονται (στην αρχή της αξιολόγησης των επιπτώσεων). Οι συνέπειες για τους κατόχους των δικαιωμάτων της γης θα πρέπει να διερευνηθούν και να τεκμηριωθούν. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να διενεργηθεί επαφή μεταξύ της δημόσιας αρχής και των δικαιούχων. Θα πρέπει να ερευνηθεί αν είναι πιθανή μία συμφωνία κοινώς αποδεκτή. Πριν από την έναρξη της απαλλοτρίωσης, ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει ειδοποιηθεί τρεις φορές: σε σχέση με τη δημόσια ακρόαση του σχεδίου ή την εκτίμηση των επιπτώσεων, ειδική ακρόαση σχετικά με την απόκτηση, και κατά τη διάρκεια της διαπραγματευτικής προσπάθειας. Η παροχή της απαλλοτρίωσης δίνεται από καθορισμένη επίσημη απόφαση μετά από μια στάθμιση του δημοσίου οφέλους και των ιδιωτικών προβλημάτων και απωλειών και μιας συζήτησης για άλλες επιλογές πέραν την απαλλοτρίωσης. Οι δικαιούχοι μπορούν να παραπονούνται για περισσότερα από αυτά τα στοιχεία. Το δικαστήριο απαλλοτρίωσης που έχει ως κύριο στόχο το να υπολογίσει αποζημιώσεις, πρέπει να ελέγξει αν έχουν πραγματοποιηθεί τα προβλεπόμενα βήματα και αν έχουν εκπληρωθεί τα ποιοτικά πρότυπα του νόμου. Εάν δεν ικανοποιηθεί, η διαδικασία θα σταματήσει σε αυτό το επίπεδο.

Απαλλοτρίωση δεν χρησιμοποιείται συνήθως στη Νορβηγία. Η νορβηγική Δημόσια Διοίκηση Οδοποιίας επιλύει το 95% των περιπτώσεων της αγοράς τους από εθελοντικές συμφωνίες (νορβηγικά Οδική Αρχή, 1991). Νορβηγικοί δήμοι έχουν ένα ευρύ φάσμα δυνατοτήτων απαλλοτρίωσης, αλλά δύσκολα τα χρησιμοποιούν. Συμφωνίες κυριαρχούν. Ωστόσο πολλές συμφωνίες υπογράφηκαν στο πλαίσιο μιας απειλής απαλλοτρίωσης.

Οικονομικά η απαλλοτρίωση είναι μια δαπανηρή διαδικασία. Εκτός από το φόρτο εργασίας που συνδέεται με τις διαδικασίες που αναφέρονται, ακριβοπληρωμένοι δικηγόροι και άλλοι εμπειρογνώμονες θα προσληφθούν στη διαδικασία αποζημίωσης στο δικαστήριο.

Πολιτικά η απαλλοτρίωση θεωρείται αμφιλεγόμενη. Ειδικότερα, οι τοπικοί

πολιτικοί προτιμούν να δοκιμάσουν πρώτα όλες τις άλλες δυνατότητες. Κάποιοι θα προτιμούσαν να σταματήσουν ένα πιθανό έργο από το να το εφαρμόσουν με απαλλοτρίωση. Ορισμένα κόμματα έχουν ακόμη και αυτό ως αρχή γραμμένη σε τοπικά προγράμματα του κόμματός τους.

7.2 Ο ρόλος του Αγρονόμου και Τοπογράφου Μηχανικού στις εξορύξεις υδρογονανθράκων

Ο ρόλος του Τοπογράφου στις εξορύξεις των υδρογονανθράκων ποικίλει και μπορεί να περιγραφεί στα παρακάτω:

α. Κτηματολογικές αποτυπώσεις: Είναι ο ορισμός, ο προσδιορισμός, η οροσήμανση (διαχωρισμός των ορίων), η μέτρηση και η χαρτογραφική απόδοση νέων ή μεταβληθέντων ορίων ακινήτων. Συνήθως περιλαμβάνει τη διαδικασία του επαναπροσδιορισμού ορίων και μερικές φορές την επίλυση αμφισβητήσεων ορίων ή άλλων δικαιωμάτων στην έγγεια ιδιοκτησία. Υπάρχουν πάντοτε ειδικοί κανονισμοί αναφορικά με την εκπαίδευση και την εμπειρία των τοπογράφων, που σκοπεύουν στην διεκπεραίωση κτηματολογικών αποτυπώσεων επειδή αυτοί έχουν μια επαγγελματική ευθύνη απέναντι στην κοινωνία. Οι κτηματολογικές αποτυπώσεις διενεργούνται από κρατικούς υπαλλήλους και ιδιώτες τοπογράφους ή με συνδυασμό τους.

β. Επεξεργασία και καταχώριση των στοιχείων των αποτυπώσεων: Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει τον έλεγχο ή την διερεύνηση των αποτελεσμάτων των κτηματολογικών αποτυπώσεων και την εισαγωγή των δεδομένων στα κτηματολογικά βιβλία και στους κτηματολογικούς χάρτες. Η διερεύνηση αυτή μπορεί να επαληθεύει θέματα πολιτικής γης, (π.χ. το αν συμβάλλει η κατάτμηση σε μια κατάλληλη χρήση γης), νομικά θέματα (π.χ. το δικαίωμα κάποιου να διαχειρισθεί συγκεκριμένες δραστηριότητες στη γη) και τεχνικά θέματα (π.χ. αν έχουν ακολουθηθεί οι κανονισμοί αποτύπωσης).

γ. Εκτίμηση αξίας γης: Όπου το Κτηματολόγιο χρησιμοποιείται ως εργαλείο για την εξασφάλιση της εφαρμογής μιας συγκεκριμένης πολιτικής γης, η εκτίμηση της αξίας της γης και των κτιρίων είναι συχνά ένα αυτόνομο αντικείμενο του ρόλου του τοπογράφου. Το συνηθέστερο παράδειγμα είναι η εκτίμηση της αξίας για φορολογικούς σκοπούς. Αλλά η εκτίμηση της αξίας είναι επίσης σημαντική σε διαδικασίες όπως η απαλλοτρίωση της γης και ο αναδασμός, όπου μια συστηματική αποτύπωση όλων των ιδιοκτησιών πρέπει να ολοκληρωθεί για τον υπολογισμό των σχετικών τιμών για την αποζημίωση των επηρεαζόμενων ιδιοκτητών. Οι αποτυπώσεις για την κατάτμηση και τον αναδασμό μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν τον υπολογισμό του κόστους κατασκευής και συντήρησης των δρόμων και άλλων συνδεδεμένων εξυπηρετήσεων με σκοπό την κατανομή του κόστους μεταξύ των νέων κατόχων της γης.

δ. Σχεδιασμός χρήσεων γης: Όταν το Κτηματολόγιο περιλαμβάνει την αρχική διανομή της γης, την κατάτμηση ή τον αναδασμό, ο σχεδιασμός των χρήσεων γης αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα του ρόλου του τοπογράφου που ασχολείται με το Κτηματολόγιο. Ως επαγγελματίας, ο τοπογράφος είναι υπεύθυνος για την προστασία των ενδιαφερόντων της κοινότητας και αυτός πρέπει να εμπλέκεται σε διαδικασίες παροχής συμβουλών προς το κοινό. Το αποτέλεσμα μπορεί να είναι ένα νέο σχέδιο χρήσεων γης, όπου συμβιβάζονται τα οικονομικά, τα περιβαλλοντικά και τα

παραδοσιακά σημεία θεώρησης.

ε. Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων: Η τεχνολογία της πληροφορικής έχει δημιουργήσει την ανάγκη για ειδικούς επιστήμονες στον σχεδιασμό και τη διαχείριση βάσεων δεδομένων. Καθώς αυτές είναι ένα σημαντικό συστατικό ενός μοντέρνου Κτηματολογίου, οι ειδικοί επιστήμονες χρειάζονται στη διαχείριση και τη λειτουργία μεγάλων βάσεων δεδομένων, για γραφικές πληροφορίες καθώς επίσης και για περιγραφικές πληροφορίες. Οι τοπογράφοι παίζουν ένα σημαντικό ρόλο σε αυτό το πεδίο δραστηριοτήτων και η εκπαίδευση σε συστήματα υπολογιστών είναι ένα βασικό συστατικό των σημερινών προγραμμάτων εκπαίδευσης και πρακτικής εξάσκησης των αγρονόμων και τοπογράφων μηχανικών.

στ. Επίλυση κτηματικών διαφορών: Σε μερικές χώρες και κυρίως στη Βόρεια Ευρώπη, οι κτηματολογικές αποτυπώσεις έχουν μια ειδική νομική σημασία, καθώς ο τοπογράφος παίρνει αποφάσεις σχετικές με θέματα γης, που είναι νομικά δεσμευτικές. Αυτά τα θέματα μπορεί να αφορούν ερωτήσεις όπως το αν πρέπει να επιτραπεί μια κατάτμηση γης παίρνοντας υπ' όψη το συμφέρον των ιδιωτών επενδυτών και το δημόσιο συμφέρον, αν πρέπει να επιτραπεί μια μεταβίβαση γης μεταξύ ιδιοκτητών, το ποιος πρέπει να αποζημιωθεί για απαλλοτριούμενη γη και το ποια είναι η σωστή προσέγγιση παλιών εγγράφων. Συνεπώς ο ρόλος του Αγρονόμου και Τοπογράφου μηχανικού έχει αναβαθμιστεί από το να είναι ένας ανεξάρτητος ειδικός σε μια επιτροπή ή ένα δικαστήριο μέχρι του να αντικαθιστά στην πράξη το πρώτο δικαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα έχει ως σκοπό να παρουσιάσει τη Νορβηγία κατά κύριο λόγο και την Κύπρο ως χώρες παράδειγμα για την Ελλάδα στον χώρο της βιομηχανίας των υδρογονανθράκων.

Τα βασικά συμπεράσματα που θα πρέπει να γνωρίζει ο αναγνώστης της έρευνας είναι τα παρακάτω:

- Η Ελλάδα πρέπει να αποκτήσει μία ενιαία ενεργειακή στρατηγική που να έχει βάθος πολλών ετών και να τηρείται από κάθε κυβέρνηση. Αυτό σημαίνει πως η στρατηγική δεν θα αλλάζει ανάλογα με τις συνθήκες και ότι θα έχει ως κύριο αποδέκτη τον πολίτη. Στόχος της στρατηγικής αυτής πρέπει να είναι η αύξηση του βιοτικού επιπέδου της κοινωνίας μέσω των πετρελαϊκών αποθεμάτων. Απαραίτητα συστατικά για την επίτευξη του απώτερου σκοπού, που δεν είναι άλλος από την κοινωνική ευημερία, είναι η αυστηρή νομοθεσία στην αδειοδότηση και το φορολογικό καθεστώς.

Η αδειοδότηση θα πρέπει να γίνεται ακριβώς όπως ορίζει ο νόμος, με πλήρη τήρηση των απαιτούμενων προϋποθέσεων και με προσοχή ώστε να μην θίγονται άμεσα ή έμμεσα τα συμφέροντα της χώρας και των κυριαρχικών της δικαιωμάτων. Οι όποιες ανακαλύψεις θα πρέπει να τύχουν σωστής εκμετάλλευσης ώστε να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία της χώρας σε θέματα ενέργειας και να μην εξαρτάται από άλλους για παροχή πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Το φορολογικό καθεστώς θα πρέπει να είναι αυστηρό και δίκαιο ώστε να έχει το κράτος τα αναμενόμενα έσοδα. Έσοδα που προέρχονται από τον ορυκτό πλούτο που ανήκει σε όλους τους πολίτες της χώρας. Αποτελούν μέρος της φυσικής κληρονομιάς του λαού ο οποίος εκπροσωπείται από την κυβέρνηση. Και γι' αυτό θα πρέπει τα έσοδα να επιστρέψουν σε αυτούς μέσα από την αύξηση του βιοτικού τους επιπέδου και των καλύτερων κοινωνικών παροχών που θα απολαμβάνουν. Θεωρείται δίκαιο αφού ο φορέας εξόρυξης θα ανταμειφθεί για το έργο που εκτελεί, το κύριο μέρος των εσόδων να επιστραφεί στον λαό, ιδίως λόγω των μεγάλων λειτουργικών περιθωρίων που υπάρχουν στον τομέα. Έτσι, επειδή γίνεται λόγος για ένα περιορισμένο φυσικό πόρο ο οποίος ανήκει στους πολίτες, και όπου τα περιθώρια της παραγωγής είναι ιδιαίτερα μεγάλα, η επιβολή έκτακτου φορολογικού συντελεστή φαίνεται δικαιολογημένη και πρέπει να υπάρχει ευρεία συναίνεση. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι όλοι οι φορείς στην υφαλοκρηπίδα πρέπει να έχουν φορολογική έδρα τους στην Ελλάδα.

Η τεράστια ροή εσόδων που προκύπτει από την πετρελαϊκή περιπέτεια απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό για τη χρήση. Η χάραξη μιας τέτοιας στρατηγικής είναι κάθε άλλο παρά απλή. Ο πιο προφανής κίνδυνος είναι η ολλανδική νόσος. Αυτό που συνέβη στην Ολλανδία τη δεκαετία του 1960 ήταν ότι η κυβέρνηση απέκτησε μεγάλα κέρδη από την εξόρυξη και εξαγωγή των υδρογονανθράκων της χώρας στα υπεράκτια κοιτάσματα. Αποφασίστηκε ότι αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αύξηση του βιοτικού επιπέδου, κι έτσι προσθέτονταν αμέσως στον γενικό κρατικό προϋπολογισμό. Τα δύο συμπτώματα της ολλανδικής νόσου έκαναν τότε γρήγορα την εμφάνισή τους:

Κατ' αρχάς όλα τα κέρδη, τα οποία ήταν σε δολάρια ΗΠΑ (το παγκόσμιο νόμισμα για τις συναλλαγές πετρελαίου), έπρεπε να μετατρέπονται σε εγχώριο νόμισμα, πράγμα που ενίσχυσε την αξία του τοπικού νομίσματος και τη ζήτηση γι' αυτό. Από τη μία, βραχυπρόθεσμα ήταν θετικό για τους εισαγωγείς (και τους

καταναλωτές εισαγόμενων εμπορευμάτων), αλλά, φυσικά, αρνητικό για τον κλάδο των εξαγωγών, ο οποίος έχασε γρήγορα τη μεγάλη ανταγωνιστικότητα, με συνέπεια τις απολύσεις και τις πτωχεύσεις. Αν η Ελλάδα πουλήσει τους υδρογονάνθρακες της στην Ε.Ε., η σταθερή νομισματική ισοτιμία θα αποτρέψει προφανώς την ανατίμηση του νομίσματος που συνήθως προκαλείται από την αύξηση των δαπανών. Στην περίπτωση αυτή, η αύξηση των δαπανών θα επιφέρει αύξηση του εγχώριου πληθωρισμού.

Δεύτερον, συνέπεια της μεγάλης επέκτασης του κρατικού προϋπολογισμού ήταν η αυξημένη εγχώρια ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες. Καθώς δεν υπήρχε ταυτόχρονη αύξηση της εγχώριας παραγωγής, ο πληθωρισμός αυξήθηκε ραγδαία. Ένα ορισμένο ποσοστό πληθωρισμού θεωρείται φυσικό και υγιές, αλλά το πολύ υψηλό ποσοστό πληθωρισμού γενικά δημιουργεί αποθαρρυντικό κλίμα για τους επενδυτές, καθώς οδηγεί σε μείωση της πραγματικής αξίας των μετρητών και λοιπών χρηματικών στοιχείων, ωθεί προς τα πάνω τις τιμές των επιτοκίων και επηρεάζει αρνητικά το εμπορικό ισοζύγιο, καθώς οι εξαγωγές που δεν σχετίζονται με το πετρέλαιο χάνουν περαιτέρω την ανταγωνιστικότητά τους στις ξένες αγορές.

- Τα οικονομικά οφέλη δεν θα έρθουν αμέσως. Το κράτος θα ξεκινήσει να έχει κέρδη σε πολλούς τομείς μετά από κάποιο διάστημα. Παράδειγμα αυτού, η Νορβηγία η οποία άρχισε να έχει πολύ μεγάλα έσοδα από τους υδρογονάνθρακες μετά από 20 χρόνια συνεχών επενδύσεων σε υποδομές αλλά και σε ανθρώπινο δυναμικό. Οπότε είναι απαραίτητο να υπάρχει υπομονή. Η υπομονή και η επιμονή στο πλάνο που έχει τεθεί είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την επίτευξη του στόχου.

- Η χώρα πρέπει να κάνει κομμάτι της κουλτούρας της και της φιλοσοφίας της τις εξορύξεις υδρογονανθράκων. Γι' αυτό είναι αναγκαίο πέραν των επενδύσεων στον τομέα των εγκαταστάσεων να γίνει και επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό. Να εκπαιδευτούν άτομα και σε προπτυχιακό και σε μεταπτυχιακό επίπεδο πάνω στον τομέα των υδρογονανθράκων. Ήδη έχουν ξεκινήσει συζητήσεις στο ΤΕΙ Κρήτης για την δημιουργία τέτοιων προγραμμάτων. Τα νέα προγράμματα σπουδών, αφορούν κυρίως στη σχολή των μηχανικών, ενώ υπάρχει και η σκέψη δημιουργίας ενός μεταπτυχιακού ενεργειακού management στη σχολή διοίκησης επιχειρήσεων. Πρόβλημα στο συγκεκριμένο ενδεχόμενο αποτελεί η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού σε θέματα ενέργειας, με τη διοίκηση του ιδρύματος να έχει ήδη ξεκινήσει σειρά επαφών με επιστημονικούς και ακαδημαϊκούς φορείς, ώστε να γίνουν πραγματικότητα τα προγράμματα αυτά.

- Για να ξεκινήσουν όμως όλα αυτά θα πρέπει να ανακηρυχθεί Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη από την Ελλάδα. Είναι ένα φλέγον ζήτημα το οποίο πρέπει να λυθεί. Για την Ελλάδα η ΑΟΖ είναι η πιο κρίσιμη θαλάσσια ζώνη για τα ελληνικά συμφέροντα. Στην περίπτωση που η Ελλάδα αποφασίσει να δημιουργήσει και να ανακηρύξει ΑΟΖ στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο θα έχει πλεονεκτήματα σε θέματα όπως αυτά της αλιείας, της εκμετάλλευσης των βυθών, της ρύπανσης του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα στα θέματα που αφορούν στην ελληνοτουρκική διένεξη. Η Σύμβαση του 1982 για το Δίκαιο της Θάλασσας αναφέρει ρητά (άρθρο 121, παράγραφο 2) ότι όλα τα νησιά διαθέτουν ΑΟΖ και ότι η ΑΟΖ ενός νησιού καθορίζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που καθορίζεται και για τις ηπειρωτικές περιοχές. Επομένως, η Τουρκία δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει για την ΑΟΖ τα ίδια επιχειρήματα που προβάλλει για την υφαλοκρηπίδα των νησιών του Αιγαίου, ότι, δηλαδή, τα νησιά μας δεν διαθέτουν υφαλοκρηπίδα ή ότι βρίσκονται πάνω στην υφαλοκρηπίδα της Ανατολίας γιατί η

ΑΟΖ δεν έχει κανένα γεωλογικό παρελθόν.

- Η Κύπρος θα μπορούσε να αποτελέσει ιδανικό παράδειγμα για την Ελλάδα και του πώς κατάφερε να αξιοποιήσει σιγά σιγά τον ορυκτό της πλούτο. Η Ελλάδα όταν αποφασίσει να δημιουργήσει ΑΟΖ σε όλες τις ακτές της ακολουθώντας πιστά τις διατάξεις του Δίκαιου της Θάλασσας, δεν έχει να φοβηθεί τίποτα από την Τουρκία. Απλώς, η Τουρκία θα αρνηθεί να αναγνωρίσει την ελληνική ΑΟΖ όπως ακριβώς έκανε και με την κυπριακή ΑΟΖ, αλλά η Κύπρος ούτε φοβήθηκε ούτε σταμάτησε από αυτή την ενέργεια της Τουρκίας, πήρε μάλιστα και την έγκριση της ΕΕ. Το κύριο χαρακτηριστικό της κυπριακής πλευράς είναι ότι χειρίζεται θαυμάσια τις δυνατότητες που υπάρχουν και έτσι μεγάλες εταιρείες από πολλά κράτη ενδιαφέρονται να αρχίσουν έρευνες στα οικοπέδα που έχει χαράξει μέσα στην ΑΟΖ της η Κύπρος. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Κύπρος δεν οριοθέτησε αλλά ανακήρυξε ΑΟΖ, που δεν είναι το ίδιο πράγμα. Μονομερής οριοθέτηση γίνεται μόνο σε περίπτωση που ένα παράκτιο κράτος απέχει από ένα άλλο παράκτιο κράτος τουλάχιστον 400 ν.μ. Τέτοια περίπτωση δεν υφίσταται σε καμία περιοχή της Μεσογείου. Έτσι, η Ελλάδα ακολουθώντας το κυπριακό παράδειγμα οφείλει να ανακηρύξει ΑΟΖ σε όλες τις ελληνικές ακτές και να πάψει να πάσχει από ένα φοβικό σύνδρομο φοβούμενη την Τουρκία.

- Τέλος, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στους περιβαλλοντικούς κανόνες για να αποφευχθεί οποιαδήποτε περίπτωση ατυχήματος που θα θέσει σε κίνδυνο την πανίδα και την χλωρίδα της χώρας και συνεπώς τον τουρισμό της, την μόνη σοβαρή πηγή εσόδων της εδώ και πολλά χρόνια. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος θα πρέπει να ελέγχει τους ρύπους που απελευθερώνονται και τις απορρίψεις αποβλήτων στην θάλασσα και να επιβάλλει αυστηρά πρόστιμα και κυρώσεις στους παραβάτες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αθανάσιος Πιτατζής, 2013, «Παρουσίαση της Νορβηγίας ως παράδειγμα αναφοράς για την Ελλάδα στην βιομηχανία των υδρογονανθράκων», Ινστιτούτο Έρευνας και Κατάρτισης Ευρωπαϊκών Θεμάτων.
2. Σόλων Κασίνης, 2011, «Έρευνα Υδρογονανθράκων εντός της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας – Νέες Προοπτικές», Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού Κυπριακής Δημοκρατίας.
3. Σόλων Κασίνης, 2012, «Δραστηριότητες Έρευνας Αποθεμάτων Υδρογονανθράκων εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας», Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού Κυπριακής Δημοκρατίας.

Διαδικτυακές πηγές:

EIA [2014] <http://www.eia.gov/countries/cab.cfm?fips=no/>

NPD [2014] <http://www.npd.no/en/about-us/organisation/history/>

NPD [2014] <http://www.npd.no/en/publications/resource-reports/2013/chapter-5/>

ΥΠΕΚΑ [2014] <http://www.ypeka.gr>

CYLAWS [2014] http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2007_1_4/full.html

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΟΖ [2014] <http://elliniki-aoz.blogspot.gr/2014/12/>

PENTAPOSTAGMA [2014] <http://www.pentapostagma.gr/2011/12/>

ENERGIA [2014] http://www.energia.gr/article.asp?art_id=52163

OTENET [2014] <http://users.otenet.gr/~topodom1/ktima2.html/>

MOI [2014] <http://www.moi.gov.cy/moi/>

FIG [2014] <http://www.fig.net/pub/fig2010/papers/>

EY [2014] <http://www.ey.com/Publication/>

NORSKOLJEOGGASS [2015] <https://www.norskoljeoggass.no/>

